

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRYKÓW

załącznik nr 1 do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Strykowie
z dnia 2022 roku

Stryków, 2022 r.

**Opracowanie wykonano na zlecenie
Urzędu Miejskiego w Strykowie**

przez

**SoftGIS s.c.
51-315 Wrocław, ul. Mulicka 6/14
tel. (071) 345-92-51**

Zespół autorski:

mgr inż. Radosław Jończak – główny projektant

mgr inż. Marta Gągorowska

mgr inż. Łukasz Błądek

inż. Wioletta Hanusiewicz

mgr inż. Anna Grodecka

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I. WSTĘP	7
I.1. ZAŁOŻENIA STUDIUM.....	8
I.2. KONSTRUKCJA STUDIUM.....	11
I.3. WNIOSKI DO STUDIUM	13
CZEŚĆ II. UWARUNKOWANIA.....	15
II.1. TŁO PRZESTRZENNE I FUNKCJONALNE.....	16
II.2. MIESZKALNICTWO	21
II.2.1. Stan i jakość lokali mieszkalnych	23
II.2.2. Wyposażenie lokali mieszkalnych.....	23
II.2.3. Pozostałe uwarunkowania w zakresie zamieszkiwania	25
II.2.4. Programy mieszkaniowe i działania inwestycyjne w zakresie mieszkalnictwa.....	26
II.3. GOSPODARKA	26
II.3.1. Dane charakterystyczne przedsiębiorstw	28
II.3.2. Struktura wieku ludności z uwzględnieniem potencjału ekonomicznego i bezrobocia.....	29
II.3.3. Struktura użytków	31
II.3.4. Struktura własności gruntów	33
II.3.5. Usługi.....	35
II.4. ZIELEŃ, SPORT I REKREACJA.....	37
II.4.1. Zieleń	37
II.4.2. Sport i rekreacja	41
II.5. UWARUNKOWANIA KULTUROWE.....	45
II.5.1. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	46
II.5.2. Dobra kultury współczesnej.....	60
II.5.3. Szlaki kulturowe	61
II.6. EDUKACJA I NAUKA	61
II.6.1. Przedszkola	61
II.6.2. Szkoły podstawowe	62
II.6.3. Szkoły ponadpodstawowe.....	64
II.6.4. Szkolnictwo wyższe.....	64
II.6.5. Edukacja – podsumowanie	65
II.7. OCHRONA ZDROWIA.....	65
II.8. BEZPIECZEŃSTWO	67
II.9. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	68
II.9.1. Uwarunkowania fizjograficzne – budowa geologiczna i ukształtowanie terenu	68
II.9.2. Uwarunkowania fizjograficzne – warunki klimatyczne	73
II.9.3. Uwarunkowania fizjograficzne – warunki wodne	75
II.9.4. Uwarunkowania fizjograficzne – gleby	99
II.9.5. Uwarunkowania ekologiczne – szata roślinna i zwierzęca	100
II.9.6. Uwarunkowania ekologiczne – obiekty i obszary chronione	101
II.9.7. Uwarunkowania sozologiczne – warunki aerosanitarnie	110
II.9.8. Uwarunkowania sozologiczne – klimat akustyczny	112
II.9.9. Uwarunkowania sozologiczne – stan jakości wód.....	114
II.9.10. Uwarunkowania sozologiczne – stan jakości gleb.....	116
II.9.11. Uwarunkowania sozologiczne – promieniowanie elektromagnetyczne	118
II.9.12. Zagrożenia	119

II.10. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE	121
II.10.1. Uwarunkowania w zakresie struktury przestrzennej gminy	121
II.10.2. Polityka przestrzenna Gminy Stryków	122
II.10.3. Tereny zamknięte.....	130
II.11. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE	130
II.11.1. Powiązania zewnętrzne.....	131
II.11.2. Powiązanie wewnętrzne.....	136
II.11.3. Komunikacja publiczna	137
II.11.4. Polityka parkingowa	139
II.11.5. Komunikacja piesza i rowerowa.....	139
II. 12. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	141
II.12.1. Zaopatrzenie w wodę	141
II.12.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych.....	143
II.12.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	144
II.12.4. Zaopatrzenie w gaz	144
II.12.5. Zaopatrzenie w ciepło	145
II.12.6. Gospodarka odpadami	146
II.12.7. Energia odnawialna.....	148
II.12.8. Telekomunikacja.....	150
II.12.9. Podsumowanie w zakresie zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną	150
II. 13. REWITALIZACJA.....	151
II. 14. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ORAZ POTRZEBY ROZWOJOWE GMINY STRYKÓW.....	152
II.14.1. Wnioski wynikające z analizy uwarunkowań gminy.....	152
II.14.2. Potrzeby rozwojowe gminy	158
II.14.3. Zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne	164
II.14.4. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno- przestrzennej.....	176
II.14.5. Chłonność obszarów w ramach obowiązujących planów miejscowych.....	183
II.14. 6. Analiza budżetu gminy i kosztów procesu inwestycyjnego	186
CZĘŚĆ III. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU	191
III.1. WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY	192
III.2. STRATEGICZNE I OPERACYJNE CELE ROZWOJU	193
CZĘŚĆ IV. KIERUNKI.....	198
IV.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	201
IV.1.1. Struktura przestrzenna gminy.....	203
IV.1.2. Struktura przestrzenna Gminy Stryków a tereny mieszkaniowe.....	206
IV.1.3. Struktura przestrzenna w ramach wyznaczonych obszarów	206
IV.2. PRZEZNACZENIE TERENÓW – DEFINICJE	212
IV.3. PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE	218
IV.4. POLITYKA MIESZKANIOWA	221
IV.4.1. Cele polityki mieszkaniowej	222
IV.4.2. Standardy urbanistyczne dla inwestycji mieszkaniowych	223
IV.5. POLITYKA GOSPODARCZO-USŁUGOWA	225
IV.6. POLITYKA ŚRODOWISKA I ZIELENI.....	228
IV.6.1. Główne cele ochrony zieleni i środowiska.....	229

IV.6.2. Ochrona przyrody, w tym tereny objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych...	231
IV.6.3. Polityka obszarów zieleni.....	232
IV.6.4. Kierunki ochrony środowiska w zakresie powietrza i klimatu	234
IV.6.5. Kierunki ochrony środowiska klimatu akustycznego.....	235
IV.6.6. Kierunki ochrony środowiska w zakresie wód i gleb oraz ochrony przeciwpowodziowej i ochrony przed suszą	236
IV.6.7. Polityka ochrony złóż oraz występowanie filarów ochronnych.....	238
IV.6.8. Kierunki ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym	239
IV.6.9. Kierunki ochrony ujęć wody pitnej	239
IV.6.10. Kierunki ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.....	239
IV.6.11. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	240
IV.6.12. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	240
IV.7. POLITYKA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.....	243
IV.8. POLITYKA KOMPOZYCJI URBANISTYCZNEJ	247
IV.9. POLITYKA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	251
IV.10. POLITYKA REWITALIZACJI.....	256
IV.11. POLITYKA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	257
IV.11.1. Zaopatrzenie w wodę	257
IV.11.2. Odprowadzanie ścieków	258
IV.11.3. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	258
IV.11.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	259
IV.11.5. Zaopatrzenie w gaz i paliwa płynne.....	260
IV.11.6. Zaopatrzenie w ciepło	261
IV.11.7. Gospodarka odpadami.....	263
IV.11.8. Energia odnawialna	263
IV.11.9. Rozwój teleinformatyczny	265
IV.12. POLITYKA TRANSPORTU.....	267
IV.12.1. Transport drogowy	267
IV.12.2. Transport kolejowy	270
IV.12.3. Parkowanie	272
IV.12.4. Ruch pieszy i rowerowy	273
IV.12.5. Transport zbiorowy	274
IV.12.6. Transport wodny i lotniczy	275
IV.12.7. Elektro mobilność	275
IV.13. POZOSTAŁE ELEMENTY WYMAGANE USTAWĄ	277
IV.13.1. Inwestycje celu publicznego	277
IV.13.2. Plany miejscowe.....	278
IV.13.3. Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	278
IV.13.4. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	279
IV.13.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	279
IV.13.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.....	279
IV.13.7. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne	280
CZĘŚĆ V. SYNTEZA I UZASADNIENIE.....	281
V.1. SYNTEZA.....	282
V.2. UZASADNIENIE.....	286

SPIS TABEL

Tabela 1. Analiza porównawcza w zakresie liczby ludności oraz powierzchni w gminach powiatu zgierskiego.....	9
Tabela 2. Zestawienie gmin do analizy porównawczej	21
Tabela 3. Wyposażenie zasobu mieszkaniowego w instalacje	24
Tabela 4. Analizy porównawcze jakości zasobu mieszkaniowego Gminy Stryków z innymi gminami miejsko-wiejskimi.....	25
Tabela 5. Zestawienie liczby podmiotów gospodarczych z podziałem ze względu na ich wielkość.....	28
Tabela 6. Wskaźniki porównawcze w zakresie przedsiębiorstw	29
Tabela 7. Podział ludności i poziom bezrobocia	30
Tabela 8. Wskaźniki ekonomiczne.....	31
Tabela 9. Struktura użytków Gminy Stryków	32
Tabela 10. Zabytki nieruchomości Gminy Stryków	48
Tabela 11. Stanowiska archeologiczne Gminy Stryków	60
Tabela 12. Dane dotyczące Przedszkola Samorządowego w Strykowie	62
Tabela 13. Dane dotyczące przedszkoli ogółem w 2020 roku	62
Tabela 14. Dane dotyczące szkół podstawowych publicznych i niepublicznych w Gminie Stryków	63
Tabela 15. Dane dotyczące szkół podstawowych ogółem w 2020 roku	64
Tabela 16. Dane dotyczące Zespołu Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach	64
Tabela 17. Dane w zakresie ochrony zdrowia.....	66
Tabela 18. Surowce naturalne na obszarze Gminy Stryków	71
Tabela 19. Charakterystyka jcw na obszarze Gminy Stryków	77
Tabela 20. Charakterystyka obiektów hydrogeologicznych na obszarze Gminy Stryków	86
Tabela 21. Charakterystyka studni na obszarze Gminy Stryków	96
Tabela 22. Charakterystyka jcw na obszarze Gminy Stryków	96
Tabela 23. Pomniki przyrody na terenie Gminy Stryków	106
Tabela 24. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy łódzkiej uzyskane w ocenie rocznej jakości powietrza w województwie łódzkim za 2020 r.....	111
Tabela 25. Wykaz obowiązujących planów miejscowych.....	129
Tabela 26. Wykaz opracowywanych planów miejscowych	129
Tabela 27. Wykaz terenów zamkniętych na obszarze Gminy Stryków	130
Tabela 28. Analizy porównawcze dostępności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej na rok 2020	151
Tabela 29. Analiza SWOT uwarunkowań.	157
Tabela 30. Obliczenia prognozy liczby ludności metodą kohortową gminy Stryków.	159
Tabela 31. Wskaźnik przyrostu naturalnego i migracji w latach 2011-2020 dla gminy Stryków.....	160
Tabela 32. Wskaźnik przyrostu rzeczywistego ludności dla gminy Stryków.....	161
Tabela 33. Prognoza liczby ludności dla Gminy Stryków – metoda wskaźnikowa.	161
Tabela 34. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2002-2020.....	166
Tabela 35. Prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Gminie Stryków.	166
Tabela 36. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe Gminy Stryków.....	168
Tabela 37. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny zabudowy letniskowej Gminy Stryków....	169
Tabela 38. Relacja terenów usługowych do terenów mieszkaniowych.	170
Tabela 39. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny usługowe Gminy Stryków.	172
Tabela 40. Prognozowane zapotrzebowanie na tereny usług oświaty i wychowania Gminy Stryków.	173
Tabela 41. Relacja terenów przemysłowych do terenów mieszkaniowych.....	174
Tabela 42. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny przemysłowe Gminy Stryków.	175
Tabela 43. Zestawienie powierzchni obszarów z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków z ramach obszarów zwartej zabudowy.....	181

Tabela 44. Zestawienie powierzchni potencjalnych obszarów inwestycyjnych z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków w ramach obszarów zwartej zabudowy.....	182
Tabela 45. Bilans obszarów inwestycyjnych z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków w ramach obszarów zwartej zabudowy.....	182
Tabela 46. Rezerwy inwestycyjne w ramach obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych poza obszarami zwartej zabudowy z podziałem na funkcje terenów.	184
Tabela 47. Bilans obszarów inwestycyjnych na poszczególne przeznaczenie w ramach obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych poza obszarami zwartej zabudowy.....	186
Tabela 48. Wskaźniki w zakresie budżetu Gminy Stryków w latach 2011-2020.....	187
Tabela 49. Prognoza kosztów wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych.	189
Tabela 50. Ustalenia Studium - wskaźniki i parametry zabudowy.....	219
Tabela 51. Zalecana minimalna liczba miejsc postojowych dla wybranych rodzajów zabudowy	273

SPIS RYCIN

Rycina 1. Wnioski indywidualne złożone do projektu studium (w terminie)	14
Rycina 2. Schemat położenia administracyjnego	17
Rycina 3. Schemat uwarunkowań kulturowych – strefy ochrony konserwatorskiej.....	60
Rycina 4. Regiony fizycznogeograficzne na obszarze Gminy Stryków	69
Rycina 5. Schemat zasobów naturalnych	71
Rycina 6. Warunki podłoża budowlanego	73
Rycina 7. Zasięg JCWPd 63	97
Rycina 8. Schemat przepływu wód podziemnych w granicach JCWPd 63.....	97
Rycina 9. Schemat uwarunkowań przyrodniczych – formy ochrony przyrody	108
Rycina 10. Schemat zagrożeń powodziowych.....	120
Rycina 11. Mapa stanu budowy dróg – woj. łódzkie, stan grudzień 2021 r.	133
Rycina 12. Schemat układu komunikacyjnego	135
Rycina 13. Bariery rozwoju zabudowy na obszarze Gminy Stryków.....	164
Rycina 14. Schemat obszarów zwartej zabudowy	178
Rycina 15. Potencjalne obszary inwestycyjne przy uwzględnieniu barier rozwojowych w ramach obszarów zwartej zabudowy	180
Rycina 16. Potencjalne obszary inwestycyjne na obszarach objętych ustaleniami planów miejscowych, poza obszarami zwartej zabudowy.....	185
Rycina 17. Schemat stref funkcjonalno-przestrzennych.....	204
Rycina 18. Schemat środowiska przyrodniczego.....	229
Rycina 19. Schemat odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW	265
Rycina 20. Schemat układu komunikacyjnego	269

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów Gminy Stryków	32
Wykres 2. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych Gminy Stryków.....	33

CZEŚĆ I. WSTĘP

I.1. ZAŁOŻENIA STUDIUM

Zasadniczym czynnikiem wpływającym na zrównoważony rozwój Gminy Stryków jest zagospodarowanie przestrzenne obszarów, które winno następować w taki sposób, aby rozwój przestrzenny wynikał z korelacji czynników społecznych, ekonomicznych, gospodarczych, przyrodniczych, kulturowych i politycznych.

To, co od wieków decydowało o powstawaniu i rozwoju osad to koncentracja. Koncentracja ułatwiała wymianę handlową, budowę infrastruktury służącej mieszkańcom, budowę fortyfikacji obronnych. Miasta i skupione wokół nich wsie sprawiały, że ludzkość rozwijała się szybciej. Przez wieki ulegały przeobrażeniom, wynikającym z aktualnych potrzeb, możliwości inwestycyjnych. Przez te wszystkie stulecia nie zmieniło się jednak jedno. Nie zmienił się czynnik skłaniający ludzi do zakładania i budowy miast i wsi, jakim jest potrzeba koncentracji systemu osadniczego. Obserwowany w ostatnich czasach efekt „rozlewania się miast”, jest procesem nienaturalnym z punktu widzenia ich genezy. Dekoncentracja struktur osadniczych powoduje to, że zachodzące procesy wymiany, przepływu ludności stają się nieekonomiczne, trwają dłużej, powodują spowolnienie procesów rozwojowych. W konsekwencji spada atrakcyjność zamieszkiwania, ztraca się to, co stanowi o niewątpliwym walorze życia w mieście. Sama struktura osadnicza ulega z czasem degradacji. Jest to jednak zjawisko naturalne, gdyż zmieniają się potrzeby, starzeje się infrastruktura, starzeje się zabudowa. Polityka ekspansywna nie jest jednak właściwym rozwiązaniem, gdyż jest polityką nienaturalną z punktu widzenia genezy rozwoju jednostek osadniczych. Dlatego też obserwowane w krajach zachodniej Europy, a ostatnimi czasy również w Polsce, prowadzenie procesów rewitalizacyjnych jest właściwym krokiem dla dalszego rozwoju. Taki też cel przyświeca władzom Gminy Stryków, aby dalszy rozwój był prowadzony w sposób uwzględniający naturalne determinanty stanowiące podstawę do powstania i rozwoju miasta i skoncentrowanych wokół niego wsi. Celem nadrzędnym do tworzenia kierunków polityki przestrzennej jest prowadzenie świadomej polityki przestrzennej, w sposób ukierunkowujący paradygmat postępowania na myślenie o dobru mieszkańców, poprawie jakości i standardu życia, prowadzenie procesów rewitalizacyjnych, przekształceń struktur zdegradowanych tak, aby móc ponownie wykorzystać istniejący potencjał miejsca i istniejące zagospodarowanie. Nie bez znaczenia dla dalszego rozwoju gminy jest również wykorzystanie potencjału kulturowego, historycznego, które stanowią elementy istotne w budowaniu tożsamości kulturowej i identyfikowaniu się społeczeństwa gminy ze swoim miejscem zamieszkania.

Gmina posiada duży potencjał rozwojowy. Pod względem ludności na koniec 2020 r. gmina miejsko-wiejska Stryków była szóstą gminą w powiecie zgierskim (po miastach Zgierz, Ozorków, Głowno, gminie miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki oraz gminie wiejskiej Zgierz) oraz drugą pod względem powierzchni (po gminie wiejskiej Zgierz). W związku z tym prowadzona polityka przestrzenna rzutuje zarówno na mieszkańców Gminy Stryków, jak i gminy sąsiednie.

Lp.	Gmina	Liczba ludności	Powierzchnia (km ²)	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
1.	Zgierz (miejska)	55 673	42,33	1315,2
2.	Aleksandrów Łódzki (miejsko-wiejska)	32 685	116,43	280,7
3.	Ozorków (miejska)	19 128	15,46	1237,3
4.	Zgierz (wiejska)	14 682	199,05	73,8
5.	Głowno (miejska)	13 961	19,84	703,7
6.	Stryków (miejsko-wiejska)	12 681	157,90	80,3
7.	Ozorków (wiejska)	7 051	95,51	73,8
8.	Parzęczew (wiejska)	5 163	103,89	49,7
9.	Głowno (wiejska)	4 826	104,77	46,1

Tabela 1. Analiza porównawcza w zakresie liczby ludności oraz powierzchni w gminach powiatu zgierskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2020 r.

W związku z niekorzystnymi procesami społeczno-ekonomicznymi, jakie miały miejsce po okresie transformacji społecznej i trudnościami z dostosowaniem się lokalnej ludności do nowych realiów i zmian, podjęto szereg działań ukierunkowanych na aktywizację mieszkańców, a także stworzenie nowych perspektyw rozwojowych.

Próbę zdiagnozowania i wskazania kierunków rozwoju podjęto przy opracowaniu „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Stryków”, przyjętego uchwałą Nr XXVII/190/2008 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 13 listopada 2008 r., opracowanego w ramach „Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego” (ZPORR), określającego priorytety i kierunki polityki regionalnej w celu tworzenia warunków wzrostu i konkurencyjności regionów. W 2009 roku Uchwałą Nr XXXI/242/2009 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 25 lutego 2009 r. nastąpiła zmiana treści w/w Planu.

Gmina Stryków podjęła szereg inwestycji służących poprawie sytuacji społeczno-gospodarczej, ujętych w priorytetach i działaniach ZPORR. Ich realizacja posłużyła do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych, którymi są:

- wzmocnienie pozycji gminy poprzez poprawę jakości infrastruktury komunikacyjnej,
- polepszenie stanu środowiska naturalnego i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- poprawa atrakcyjności sportowo-turystyczno-rekreacyjnej gminy,
- poprawa jakości podstawowej infrastruktury edukacyjnej i jakości kształcenia,
- kształtowanie rozwoju społecznego oraz podwyższenie standardów życia mieszkańców,
- wspieranie rozwoju kulturalnego gminy,
- stymulowanie rozwoju gospodarczego.

Gmina Stryków posiada również inne dokumenty określające jej politykę, których zapisy mogą wpływać na politykę przestrzenną, a w dalszej części na kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w Studium. Najważniejszym dokumentem strategicznym, mającym bezpośredni wpływ na ustalenia Studium jest „Strategia Rozwoju

Gminy Stryków na lata 2022–2030”, przyjęta uchwałą Nr LXIV/550/2022 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 29 grudnia 2022 r. Dokument w sposób kompleksowy dokonuje oceny systemu funkcjonowania gminy, bazując na przeprowadzonych w tym celu analizach, których wyniki stanowiły podstawę do określenia kierunków polityki przestrzennej gminy.

Strategia wyznacza ogólne założenia kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, które muszą być odwzorowane i uszczegółowione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie uwzględnione w tworzonych lub aktualizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowym założeniem strategii jest zrównoważony rozwój Gminy Stryków, co oznacza proces mający na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom. Strategia podkreśla wysoki potencjał gospodarczy i wskazuje problemy rozwojowe.

Ze względu na różnorodność czynników wpływających na rozwój we wskazanych wyodrębniono trzy główne obszary koncentracji planowania strategicznego (cele strategiczne) dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, które stały się podstawą do opracowania kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określonych w niniejszym opracowaniu:

- 1) Cel Strategiczny I – Wysoka jakość usług publicznych, poprzez realizację celów operacyjnych:
 - Cel I.1 Wsparcie instytucji publicznych sprzyjające włączeniu społecznemu,
 - Cel I.2 spieranie aktywności osób starszych oraz uczenia się dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
 - Cel I.3 Wspieranie sprzyjającej włączeniu społecznemu zrównoważonej turystyki,
 - Cel I.4 Wsparcie edukacji i profilaktyki zdrowotnej;
- 2) Nowoczesna i zrównoważona gospodarka, poprzez realizację celów operacyjnych:
 - Cel II.1 Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej przystosowanej do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi,
 - Cel II.2 Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym budowa nowych energooszczędnych obiektów publicznych
 - Cel II.3 Poprawa jakości środowisk naturalnego;
- 3) Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna, poprzez realizację celów operacyjnych:
 - Cel III.1 Poprawa infrastruktury komunikacyjnej ponoszącej poziom życia, w tym bezpieczeństwa mieszkańców,
 - Cel III.2 Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego.

W Strategii przedstawiono cele strategiczne i operacyjne, a także plan działań strategicznych niezbędnych dla rozwoju Gminy Stryków, które stały się podwaliną do rozwiązań przestrzennych i funkcjonalnych, przewidzianych w niniejszym studium. Tym samym proponowane kierunki rozwoju mają na celu racjonalne gospodarowanie

przestrzeni, przy uwzględnieniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy, zdefiniowanych na potrzeby diagnozy, będącej podstawą przyjętej strategii rozwoju.

I.2. KONSTRUKCJA STUDIUM

Dokument składa się zasadniczo z pięciu głównych części. Są nimi:

Wstęp.

Część ta zawiera ogólne informacje dotyczące założeń dokumentu oraz przedstawia główne uwarunkowania wpływające na obecną sytuację gminy, w tym stan i sposób zagospodarowania oraz wpływ tych uwarunkowań na kierunki polityki przestrzennej.

Wizja, misja oraz cel strategiczny i cele operacyjne rozwoju gminy.

Część ta zawiera opis wizji i misji rozwoju, których realizacja ma nastąpić poprzez wskazany cel strategiczny w oparciu o przyjęte cele operacyjne.

Uwarunkowania.

Część ta stanowi syntetycznie zebrane uwarunkowania gminy, mające wpływ na jakość życia mieszkańców, której podnoszenie jest priorytetem władz samorządu. Elementy podlegające analizie funkcjonalnej dotyczyły: zamieszkiwania, gospodarki, środowiska, zieleni, turystyki, kultury i dziedzictwa, społecznej sfery życia mieszkańców (edukacji i nauki, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa), infrastruktury i komunikacji. Kończącym elementem tej części Studium jest określenie potrzeb i możliwości rozwojowych gminy przy uwzględnieniu zbiorczego zestawienia (analizy SWOT) omówionych wcześniej uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych gminy i sporządzonej prognozy demograficznej. W wyniku przeprowadzonych analiz sporządzono bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w zakresie terenów: mieszkaniowych, przemysłowych i usługowych.

Kierunki.

W części tej przedstawiono główne kierunki rozwoju gminy.

Wskazane zostały one poprzez określenie docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z przypisaniem obszarom funkcjonalnym określonych przeznaczeń oraz wskaźników architektoniczno-urbanistycznych i innych zasad ich funkcjonowania.

W dalszej części polityka przestrzenna gminy została podzielna na kilka polityk rozwojowych, szczególnie istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy. Są to polityki: mieszkaniowa, gospodarczo-usługowa, środowiska i zieleni, przestrzeni publicznych, dziedzictwa kulturowego, w tym rewitalizacji, infrastruktury technicznej, transportu.

W końcowej części określono kierunki rozwoju gminy w zakresie pozostałych kwestii wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Synteza i uzasadnienie.

Część ta jest swoistym podsumowaniem uwarunkowań i przyjętych kierunków z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań. Synteza nie stanowi podstawy do weryfikacji ustaleń planu miejscowego pod kątem zgodności z ustaleniami Studium.

Istniejące uwarunkowania oraz ustalone kierunki zagospodarowania zostały przedstawione również na załącznikach graficznych.

Do uwarunkowań:

Rysunek nr 1. Uwarunkowania: Dotychczasowe zagospodarowanie.

Rysunek nr 2. Uwarunkowania: Polityka planistyczna.

Rysunek nr 3. Uwarunkowania: Środowisko i powiązania funkcjonalne.

Rysunek nr 4. Uwarunkowania: Dziedzictwo kulturowe.

Rysunek nr 5. Uwarunkowania: Komunikacja i infrastruktura techniczna.

Do kierunków:

Rysunek nr 1. Kierunki: Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania.

Rysunek nr 2. Kierunki: Komunikacja i infrastruktura techniczna.

Rysunek nr 3. Kierunki: Środowisko i powiązania funkcjonalne.

Rysunek nr 4. Kierunki: Dziedzictwo kulturowe.

Studium zostało podzielone na:

1. **Części** - numerowane symbolami cyfr rzymskich (I-V).
2. **Rozdziały** - których numer występuje po numerze części, oznaczane symbolami cyfr arabskich 1, 2, itd.
3. **Podrozdziały** - oznaczane numerami cyfr arabskich np. 1.1.

Przyjęte skróty:

1. *Diagnoza* - "Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy", poprzedzająca sporządzenie „Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030”, przyjęta Uchwałą Nr LXIV/550/2022 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 29 grudnia 2022 r.
2. *EFRR* - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.
3. *GUS* - Główny Urząd Statystyczny.
4. *Strategia* – „Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030”, przyjęta Uchwałą Nr LXIV/550/2022 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 29 grudnia 2022 r.
5. *POS* – „Program ochrony środowiska dla Gminy Stryków na lata 2020-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027”, przyjęty Uchwałą Nr XL/378/2021 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 30 września 2021 r.
6. *PZPWŁ* – „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi”, przyjęty Uchwałą Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. wraz z załącznikami.

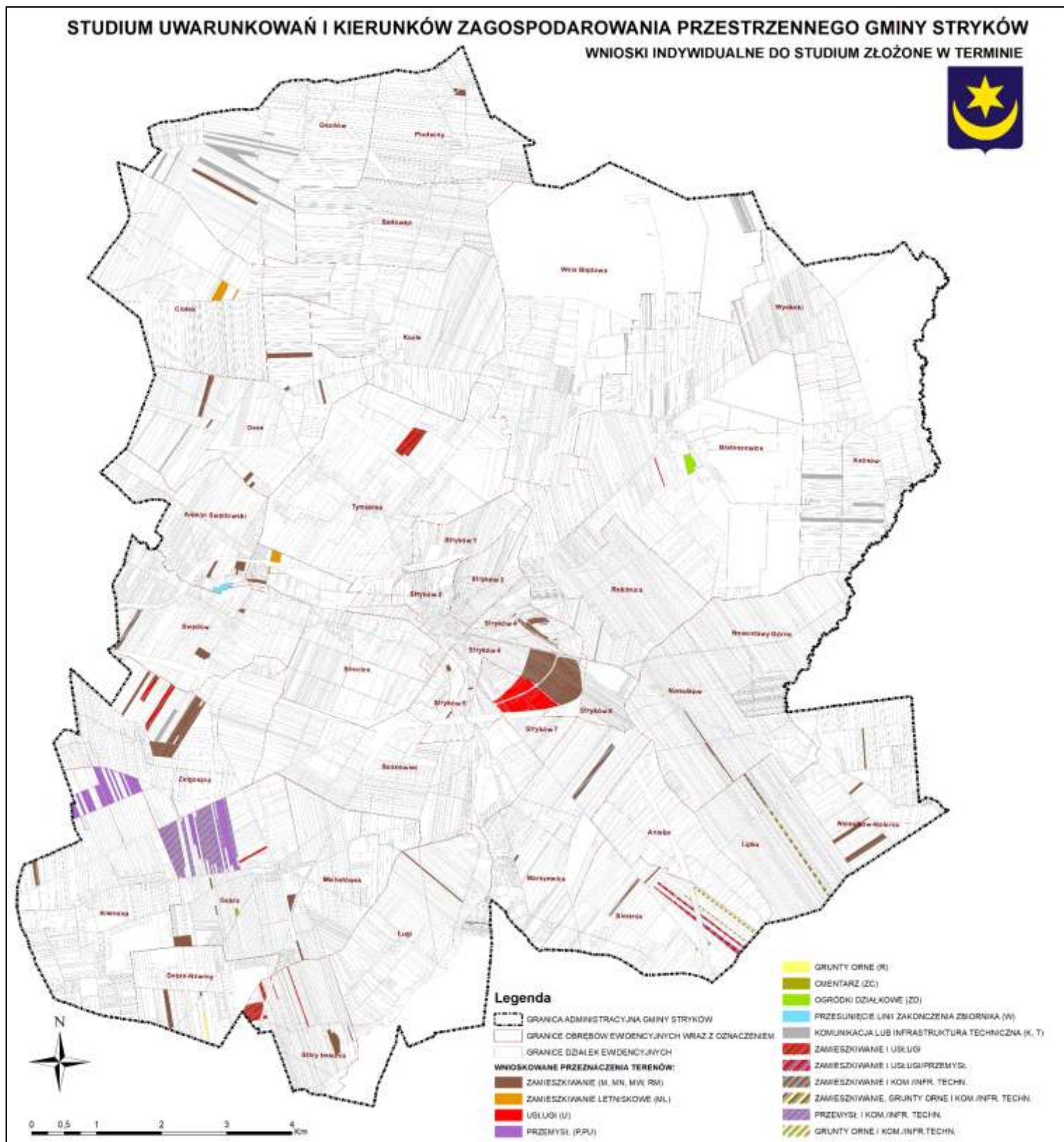
7. *MOFL* – Miejski Obszar Funkcjonalny Łodzi, wyznaczony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi.

I.3. WNIOSKI DO STUDIUM

Burmistrz Strykowa w Obwieszczeniu z dnia 20.10.2021 r. zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków oraz o terminie składania wniosków do w/w *Studium*. W ogłoszonym terminie do 16.11.2021 r. wpłynęły 122 wnioski od osób fizycznych i prawnych. Po terminie (do 22.02.2022 r.) wpłynęło jeszcze 36 wniosków. Przeanalizowano również wnioski, które wpływały do gminy przed ogłoszonym terminem ich zbierania. Było to 230 wniosków, które zostały złożone od 25.01.2019 r. do 08.10.2021 r. oraz 127 wniosków złożonych w latach 2013-2018. W sumie przy sporządzaniu studium przeanalizowano 515 wniosków od osób fizycznych i prawnych. Najwięcej wniosków, pod względem treści, dotyczyło przekwalifikowania działek na budowlane (w większości z rolnych).

W trakcie opracowywania projektu Studium uwzględniono 65 wniosków złożonych w terminie, częściowo uwzględniono 52 wnioski. Natomiast pozostałe 57 nie zostało uwzględnionych.

W procedurze formalno-prawnej sporządzania projektu studium, na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2022 poz. 503 z późn. zm.), Burmistrz Strykowa zawiadomił o podjęciu przez Radę Miejską w Strykowie Uchwały Nr XXXV/340/2021 z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków oraz o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko, wykonanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. O możliwości składania wniosków do Studium zawiadomione zostały instytucje wskazane w przepisach ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Odpowiedzi na zawiadomienie otrzymano od 23 instytucji. Odpowiedzi dotyczyły zagadnień będących w kompetencji poszczególnych instytucji, wymagań wynikających z przepisów odnoszących się do tych zagadnień oraz sposobu wprowadzania zapisów regulujących je do projektu studium.

Rycina 1. Wnioski indywidualne złożone do projektu studium (w terminie)

źródło: opracowanie własne

CZEŚĆ II. UWARUNKOWANIA

II.1. TŁO PRZESTRZENNE I FUNKCJONALNE

Gmina Stryków usytuowane są w centralnej części Polski, w północnej części województwa łódzkiego, we wschodniej części powiatu zgierskiego. Gmina miejsko-wiejska Stryków sąsiaduje od zachodu z gminą Zgierz, od północy z gminą wiejską Głowno, od północnego wschodu z miastem Głowno, od wschodu z gminą Dmosin (powiat brzeziński), a od południa z gminą Brzeziny (powiat brzeziński), gminą Nowosolna (powiat łódzki wschodni) oraz miastem Łódź.

Zgodnie z podziałem administracyjnym w skład gminy wchodzi miasto Stryków, w skład którego wchodzi 4 osiedla: Osiedle im. Mikołaja Kopernika - Zacisze, Osiedle im. Stefana Batorego - Kolejowa, Osiedle Centrum, Osiedle Wschód oraz 35 sołectw: Anielin, Anielin Swędowski, Bratoszewice, Bartolin, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra-Nowiny, Kalinów, Kiełmina (Klęk), Koźle, Gozdów, Lipka, Ługi, Michałówek (Orzechówek), Niesułków, Niesułków-Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Pludwiny, Rokitnica, Sadowka, Sierżnia, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Smolice, Swędów, Stary Imielnik, Tymianka (Krucice, Lipa), Warszawice (Cesarka), Wola Błędowa, Wrzask (Bronin), Wyskoki, Zagłoba, Zelgoszcz.

Położenie gminy wiąże się z bliskością większych ośrodków miejskich, stanowiących ważne ośrodki gospodarcze. Odległość ze Strykowa do Łodzi wynosi około 25 km, do Tomaszowa Mazowieckiego – około 60 km, do Piotrkowa Trybunalskiego – około 70 km, do Konina – około 110 km, do Warszawy – około 115 km, do Radomia – około 130 km. Położenie w centralnej części kraju, przy autostradach A1 i A2, zapewnia dobre połączenia z głównymi ośrodkami miejskimi w kraju: odległość do Poznania wynosi około 200 km, do Katowic – około 220 km, do Wrocławia – około 250 km, do Krakowa – około 250 km, do Lublina – około 280 km, do Gdańska – około 315 km.

Rycina 2. Schemat położenia administracyjnego
źródło: opracowanie własne

Pod względem komunikacyjnym Gmina Stryków posiadają bardzo korzystne położenie. Promienisty układ głównych dróg skutecznie ogranicza spiętrzenie komunikacji, szczególnie tranzytowej, w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Podstawę szkieletu układu komunikacyjnego Gminy Stryków stanowią:

- autostrada A1, przebieg: Gdańsk - Wiedeń,
- autostrada A2, przebieg: Berlin - Moskwa,
- droga krajowa nr 14, przebieg: Łowicz - Pabianice,
- droga krajowa nr 71, północna, zachodnia i południowa obwodnica Łodzi,

- droga wojewódzka nr 708, przebieg: Ozorków – Brzeziny,
- drogi powiatowe na terenie miasta:
 - droga powiatowa nr 5104 E, przebieg: Stryków (ul. Sowińskiego) - Swędów - Cyprianów,
 - droga powiatowa nr 5110 E, przebieg: Stryków (ul. Kolejowa) – Koźle – Pludwiny – gr. powiatu (Jasionna),
 - droga powiatowa nr 5100 E, przebieg: Stryków (ul. Targowa) – Sierżnia – gr. powiatu (Brzeziny),
 - droga powiatowa nr 5162 E, przebieg: Stryków (ul. Wczasowa) – Cesarka – Bartolin,
 - droga powiatowa nr 5113 E, przebieg: Stryków (ul. Sienkiewicza)
- drogi powiatowe na terenie gminy:
 - droga powiatowa nr 5104 E, przebieg: Stryków – Swędów (ul. Strykowska – Główna – Leśna) – Cyprianów,
 - droga powiatowa nr 5108 E, przebieg: Rogóźno – Feliksów – Gozdów,
 - droga powiatowa nr 5111 E, przebieg: Koźle – Gozdów – Mąkolice,
 - droga powiatowa nr 5119 E, przebieg: Głowno – Domaradzyn – Pludwiny,
 - droga powiatowa nr 5120 E, przebieg: Bratoszewice (ul. Kolejowa) – Domaradzyn – Popów – Karnków,
 - droga powiatowa nr 5127 E, przebieg: Stryków – Nowostawy Górne – Kalinów – Wysoki,
 - droga powiatowa nr 5112 E, przebieg: Bratoszewice – Wola Błędowa (ul. Wolska) – Koźle,
 - droga powiatowa nr 5110 E, przebieg: Stryków – Koźle – Pludwiny – Mąkolice – gr. powiatu (Jasionna),
 - droga powiatowa nr 5112 E, przebieg: Tymianka – Krucice – Koźle,
 - droga powiatowa nr 1150 E, przebieg: Niesułków – gr. powiatu (Nowostawy Dolne),
 - droga powiatowa nr 5103 E, przebieg: Niesułków – gr. powiatu (Kołacin),
 - droga powiatowa nr 5100 E, przebieg: Stryków – Sierżnia – gr. powiatu (Brzeziny),
 - droga powiatowa nr 5162 E, przebieg: Stryków – Cesarka – Bartolin,
 - droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Dobra – Dobieszków – Stary Imielnik,
 - droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Dobra (ul. Witanówek) – Kiełmina – Kłęk (ul. Starowiejska),
 - droga powiatowa nr 5130 E, przebieg: Dobra (ul. Wodna) – Swędów (ul. Południowa),
 - droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Glinnik – Ukraina,
 - droga powiatowa nr 5151 E, przebieg: Szczawin – Swędów (ul. Nad Torem),
 - droga powiatowa nr 1150 E, przebieg: gr. powiatu (Nowosolna) – Skoszewy – Niesułków,

- sieć dróg gminnych.

W południowej części miasta znajduje się węzeł komunikacyjny łączący autostrady A1 i A2, co stanowi o niewątpliwym atucie gminy.

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa nr 15 relacji Bednary – Łódź Kaliska wraz z bocznicą do załadunku pociągów towarowych. W 2013 r. samorządy, w tym gmina Stryków podpisały porozumienie z Łódzką Koleją Aglomeracyjną dotyczące współpracy polegającej na integracji lokalnego transportu z pociągami ŁKA. Za projekt odpowiada spółka Urzędu Marszałkowskiego „Łódzka Kolej Aglomeracyjna”. W ramach Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej na terenie gminy w 2013 r. zmodernizowano przystanki i tory kolejowe w Strykowie, Swędowie i Bratoszewicach. Jednocześnie zakończone zostały prace remontowe związane z odnową dworca PKP w Strykowie, w którym funkcjonuje poczekalnia i stanowisko informacyjno-biletowe. Obecnie, połączenia kolejowe zapewniają dojazd ze Strykowa w kierunku Główna, Łowicza, Warszawy i Łodzi.

Zgodnie z PZPWŁ miasto Stryków zostało zaliczone do grupy ośrodków lokalnych, pełniących rolę ośrodków usługowo-przemysłowych i przemysłowych, które charakteryzują się średnim poziomem konkurencyjności gospodarczej. Ośrodki te wraz z powiązanymi funkcjonalnie i przestrzennie gminami wyróżniają się potencjałem społecznym i gospodarczym. Są również miejscami koncentracji potencjału gospodarczego. Ponadto zgodnie z PZPWŁ Gmina Stryków znajduje się w zasięgu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi jako uzupełniający biegun wzrostu, dla którego przewiduje się dalszy rozwój w oparciu o:

- rewitalizację historycznych struktur funkcjonalno-przestrzennych,
- podnoszenie standardów wyposażenia infrastrukturalnego zasobów mieszkaniowych,
- obszary aktywizacji gospodarczej – kompleksy Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- rozwój usług dla przedsiębiorstw,
- rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych.

Utworzenie i wskazanie w dokumentach strategicznych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi miało na celu integrację działań publicznych i utrwalenie potencjału rozwojowego. Utworzenie MOF Łodzi umożliwiło także identyfikację wspólnych celów rozwojowych obszaru funkcjonalnego, wzmocnienie istniejącej współpracy partnerów samorządowych, a także promowanie terytorialno-funkcjonalnego podejścia do polityki regionalnej. Zintegrowanie polityk poszczególnych gmin ku wspólnemu celowi, staje się nadrzędnym i jednocześnie najtrudniejszym celem funkcjonowania MOF Łodzi.

W ujęciu przestrzennym gmina Stryków są obszarem wyraźnie rozdzielonym przestrzennie, w którym wyróżniają się trzy części (strefy):

- strefa przyrodnicza (obejmująca południową część gminy):
obejmuje tereny Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z otuliną oraz tereny między granicą Parku a autostradą A2, w ramach których konieczne jest podporządkowanie charakteru zagospodarowania elementom ochrony środowiska. Walory wynikające z położenia, warunków przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych stwarzają warunki dla rozwoju różnych form wypoczynku i rekreacji,

budownictwa lotniskowego i rezydencjonalnego oraz rolnictwa ekologicznego i sadownictwa,

- strefa wzmożonej urbanizacji (obejmująca środkową część gminy):
obejmuje tereny gminy od Swędowa i Zelgoszczy, poprzez Miasto Stryków po Niesułków i Nowostawy Górne oraz Wysoki i Bratoszewice. Silnym uwarunkowaniem rozwojowym są autostrady A1 i A2 oraz węzły autostradowe: „Łódź - Północ”, „Stryków II”. W strefie znajduje się dolina rzeki Moszczenicy, która podlega ochronie jako ciąg ekologiczny. Położenie i powiązania zewnętrzne stwarzają możliwości kształtowania strategicznego pasma rozwoju gospodarczego. Możliwości lokalizacyjne dla funkcji gospodarczych, usługowych i przemysłowych dają szansę rozwoju gminy. Miasto Stryków pełni funkcję ośrodka gminnego (lokalnego). Jego centrum wpisuje się w historyczny układ urbanistyczny, skupia obiekty użyteczności publicznej i usługi obsługujące mieszkańców gminy. Działania rewaloryzacyjne, modernizacyjne i uzupełniające dla istniejącej struktury urbanistycznej pozwolą na kształtowanie tożsamości kulturowej zwiększając atrakcyjność i szanse rozwoju gminy Stryków,
- strefa o charakterze rolniczym (obejmująca północną część gminy oraz uzupełnienie stref wzmożonej urbanizacji od wschodu i zachodu):
obejmuje pas terenów stosunkowo słabo zainwestowanych oraz tereny najlepszych gleb w rejonie Bratoszewic, Kalinowa, Nowostawów Górnych. Część terenów posiada walory przyrodnicze, zwłaszcza kompleksy lasów w rejonie Ciołka i Woli Błędowej. Sprzyjające warunki stwarzają możliwości dla rozwoju rolnictwa i sadownictwa oraz zwiększania lesistości gminy.

Ta różnorodność obszaru i szeroki wachlarz możliwości rozwoju różnych funkcji daje gminie szansę na wzrost konkurencyjności w regionie i poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców.

Okres powojenny to czas, kiedy Stryków znalazł się na obrzeżach aglomeracji łódzkiej, stał się jej sypialnią - wielu mieszkańców pracowało w Łodzi lub w Zgierzu. Po przemianach gospodarczo-ustrojowych w Polsce, Gmina Stryków pozostawała obszarem o charakterze rzemieślniczo-rolniczym, a gospodarka lokalna opierała się nadal na rzemiośle (szczególnie szewstwo, krawiectwo i garbarstwo), nie dywersyfikowała. W konsekwencji spowodowało to szereg zjawisk wpływających niekorzystnie na rynek pracy (brak różnicowania ofert pracy, niska przedsiębiorczość, bezrobocie), co doprowadziło do masowej emigracji ludności i zaburzyło wszystkie procesy demograficzne. Brak perspektyw dla młodych mieszkańców pociągnął za sobą cały szereg różnego typu zjawisk niepożądanych w sferze społecznej.

Ogromną szansą dla Strykowa stało się usytuowanie na terenie gminy skrzyżowania dwóch najważniejszych autostrad w Polsce A1 i A2, co zapoczątkowało rozwój zróżnicowanej działalności gospodarczej, w tym produkcyjno-usługowej i logistycznej. Obecnie zjawiska te widoczne są w stałym wzroście liczby ludności (od 2001 roku). Poszczególne zjawiska w kontekście całego miasta, jak i ich wpływu na wartości marginalnych zjawisk zostaną omówione w dalszej części opracowania.

Dla części analiz przeprowadzonych w ramach Studium, wykorzystano do porównań dane dotyczące gmin: **Aleksandrów Łódzki, Koluszki, Rzgów, Tuszyn** jako gmin miejsko-wiejskich, które *PZPWŁ* definiuje, obok Gminy Stryków, jako ośrodki lokalne, położone w zasięgu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi, stanowiącego obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym. Ośrodki te tworzą sieć biegunów wzrostu (uzupełniające i ośrodki wielofunkcyjne) i są miejscami koncentracji potencjału gospodarczego.

Lp.	Gmina	Liczba ludności	Powierzchnia (km ²)	Gęstość zaludnienia (os./km ²)
1.	Stryków	12 681	157,90	80,3
2.	Aleksandrów Łódzki	32 685	116,43	280,7
3.	Koluszki	23 293	154,80	150,5
4.	Rzgów	10 592	66,32	159,7
5.	Tuszyn	12 453	129,90	95,9

Tabela 2. Zestawienie gmin do analizy porównawczej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2020 r.

II.2. MIESZKALNICTWO

Chęć posiadania własnego mieszkania o odpowiednim standardzie i jakości zamieszkiwania, jest jednym z głównych elementów determinujących życie i dążenia człowieka.

Mieszkalnictwo służy zaspokojeniu podstawowych potrzeb człowieka, polegających na śnie, odpoczynku, odżywianiu. Daje poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Warunki mieszkaniowe mają także nieodzowny wpływ na stan zdrowia, kształtowanie relacji międzyludzkich. Zmieniające się standardy zamieszkiwania determinują w części kształtowanie wzorców zachowania i stylu życia.

Mieszkalnictwo jest jednym z najważniejszych aspektów kształtowania polityki rodzinnej. Poprzez poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji może mieć wpływ na liczbę urodzeń. Wskazują na to badania przeprowadzone przez CBOS w latach 2000-2012, gdzie od 48% do 76% respondentów wskazywało, że złe warunki mieszkaniowe mają wpływ na malejącą liczbę urodzeń.

Powyższe wskazuje na bardzo ważną rolę mieszkalnictwa, jego standardu i jakości w kształtowaniu procesów demograficznych.

Obszar gminy jest zróżnicowany pod względem rodzaju zabudowy występującej w poszczególnych częściach. Często były to jednostki przestrzenne, które posiadały swoistą funkcję i rolę, nie rzadko powiązaną z rolnictwem i rzemieślnictwem. W związku z powyższym zarówno rodzaj zabudowy, sposób lokacji przestrzennej, architektura budynków, różnią się w poszczególnych częściach gminy.

Analizując przeznaczenie i sposób zabudowy poszczególnych miejscowości, w tym sołectw, czy wyodrębnionych przestrzennie części miasta, zauważyć można, iż podział

nawiązuje do istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego. Poszczególne strefy obejmują jednostki przestrzenne ściśle powiązane ze sobą i jednolite pod względem zabudowy lub pełnionych funkcji. Zabudowa kształtowana jest w sposób harmonijny i uporządkowany, co świadczy o racjonalnej polityce przestrzennej. Na uwagę zasługuje fakt, iż obszar miasta posiada pełne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a część wiejska gminy – niemal 100% pokrycia planami miejscowymi.

Większość terenów mieszkaniowych nie jest czystymi terenami mieszkaniowymi, gdyż w poszczególnych częściach zespołów zlokalizowana jest także zabudowa usługowa. W mieście występują także obszary, na których dominuje zabudowa mieszkalno-usługowa lub mieszkaniowa wielorodzinna, przy czym zabudowa wielorodzinna to głównie starsza zabudowa ukształtowana w formie pierzei przyulicznej, niewielkich kilkulokalowych budynków, rzadziej w postaci bloków. Głównie jednak jest to zabudowa mieszana, gdzie starsza tkanka mieszkaniowa poprzepłataną jest nowymi budynkami o bardziej współczesnej formie i kształcie. Część sołectw posiada charakter „sypialni”, gdzie dominuje zabudowa mieszkaniowa, mieszana jednorodzinna lub wielorodzinna niskiej intensywności.

Typowo przemysłowy charakter posiada zabudowa zlokalizowana na terenach położonych bezpośrednio przy głównych drogach tworzących układ komunikacyjny gminy, tj. przy autostradach A1 i A2, szczególnie w rejonach węzłów komunikacyjnych oraz przy pozostałych drogach krajowych. Należy nadmienić, iż gmina charakteryzuje się wysokim udziałem zabudowy produkcyjno-usługowej, w tym logistycznej. Gospodarka gminy opiera się na dużych podmiotach i wielofunkcyjnym charakterze przemysłu i usług – znajdują się tu inwestorzy różnorodnych branż, dysponujący w pełni zagospodarowanymi i doskonale skomunikowanymi terenami, w tym m.in.: centrami logistycznymi, specjalnymi strefami ekonomicznymi.

Podsumowując obszar gminy jest znacznie zróżnicowany pod względem rozlokowania funkcji w poszczególnych obszarach, niemniej jednak charakteryzuje je dość wysoka spójność wewnętrzna. Związane jest to głównie z historią i pierwotnym założeniem przeznaczenia poszczególnych obszarów i stanowi o spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Charakter zabudowy jest nierozzerwalnie związany z jej wysokością. Zgodnie z przyjętą w dotychczas obowiązujących dokumentach planistycznych polityką przestrzenną gminy, dla zabudowy mieszkaniowej preferowane są określone jej wysokości i tak:

- dla zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej (wielofunkcyjnej, mieszkaniowej) oraz wielorodzinnej – do 15 m nad poziomem terenu,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług o charakterze niekolizyjnym względem funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej – do 11 m nad poziomem terenu,
- dla zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej – do 10 m nad poziomem terenu,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – do 9 m nad poziomem terenu.

II.2.1. Stan i jakość lokali mieszkalnych

Stan i jakość lokali mieszkalnych ma zasadniczy wpływ na jakość życia mieszkańców. Poza samym posiadaniem mieszkania istotnym staje się także standard zamieszkania, dostępność komunikacyjna itp. Przemiany gospodarczo-ustrojowe w kraju miały również znaczny wpływ na dekapitalizację wielu budynków w gminie, w związku z ograniczeniem programów remontowych.

Gmina posiada stosunkowo zróżnicowaną tkankę zabudowy, co jest związane z faktem przyłączania kolejnych obszarów i zabudowywania terenów niezagospodarowanych, zwłaszcza w fazie dynamicznego rozwoju. Przykładem takiego zatarcia pierwotnego układu jest teren dawnego rynku w Strykowie. Zarówno Stary Rynek (lokacyjny), jak i Nowy Rynek z XIX wieku zostały zabudowane i utraciły pierwotny charakter, związany głównie z jego przeznaczeniem i pełnioną funkcją.

Polityka mieszkaniowa gminy realizowana jest poprzez pomoc mieszkańcom, w zakresie lokali komunalnych. Zasób komunalny stanowi ważny element polityki mieszkaniowej, gdyż daje możliwość zamieszkania dla osób o niskim statusie materialnym.

Zgodnie z „Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym zasobem Gminy Stryków na lata 2016-2020”, przyjętym Uchwałą Nr XXI/164/2016 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 22 kwietnia 2016 r., mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale usytuowane w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz lokale położone w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy Stryków. Na koniec 2020 r. liczba mieszkań komunalnych wynosiła 190. Gmina Stryków nie dysponuje lokalami socjalnymi, zamiennymi i tymczasowymi. W przypadku zaistnienia zapotrzebowania, istnieje możliwość przeznaczenia na ten cel lokali o obniżonej wartości użytkowej i z gorszym wyposażeniem technicznym.

Na terenie gminy istnieje różnica standardów mieszkaniowych. Trudniejsze pod względem stanu i wyposażenia technicznego są warunki zamieszkania w mieszkaniowych zasobach gminy (zasoby komunalne) zwłaszcza w mieście, z uwagi na przewagę starego budownictwa (także przedwojennego). Stan techniczny wielu budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne gminy, określa się jako średni. Budynki te wymagają przeprowadzenia remontów bieżących. Brak jest danych w zakresie stanu i jakości zasobu mieszkaniowego niebędącego zasobem komunalnym. Jednak przeprowadzona inwentaryzacja pokazuje, iż szczególnie starsza zabudowa wymaga remontów.

Podsumowując stan komunalnych lokali mieszkalnych jest zadowalający. Prawdopodobnie prowadzona polityka mieszkaniowa może być jednym z elementów stymulujących rozwój gminy.

II.2.2. Wyposażenie lokali mieszkalnych

Analizując stopień wyposażenia lokali mieszkalnych, wskazać należy, iż ponad 90% mieszkań wyposażonych jest w instalację wodną, a z wodociągu korzysta około 82,9% ludności gminy, w tym 83% ludności miasta (dane *BDL GUS* na 2020 r.). Natomiast 37,0% ludności gminy korzysta z kanalizacji (w tym 76,2% ludności miasta), przy czym tylko 67,7%

mieszkań (w tym 77,9% w mieście) jest wyposażonych w łazienki. Z centralnego ogrzewania korzysta około 62,5% mieszkań (w tym 70,7% w mieście,) a z gazu jedynie około 5,8% mieszkańców gminy (w tym 7,9% w mieście).

Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań							Liczba ludności korzystająca z instalacji - w % ogółu ludności					
Lata	Wodociąg		Łazienka		Centralne ogrzewanie		Wodociąg		Kanalizacja		Gaz	
	gmina	w tym miasto	gmina	w tym miasto	gmina	w tym miasto	gmina	w tym miasto	gmina	w tym miasto	gmina	w tym miasto
	%						%					
2006	86,8	87,7	67,7	77,9	62,5	70,7	82,9	83,0	37,0	76,2	0	0
2007	86,9	87,8	67,9	77,9	62,7	70,7	82,9	83,0	38,4	76,2	0	0
2008	86,9	87,8	68,1	78,0	62,8	70,8	83,1	83,3	39,1	76,2	0,4	0
2009	87,0	87,9	68,3	78,0	63,1	70,9	83,1	83,5	39,2	76,6	0,7	0
2010	91,1	91,2	75,8	83,4	68,2	74,7	83,5	83,6	39,8	76,8	1,0	0
2011	91,2	91,2	76,0	83,4	68,4	74,8	83,6	83,7	40,1	77,1	1,0	0
2012	91,3	91,2	76,2	83,5	68,7	74,8	83,3	83,5	40,6	70,3	1,0	0
2013	91,3	91,2	76,4	83,5	68,9	74,8	83,4	83,5	42,8	70,5	1,3	0
2014	91,4	91,2	76,6	83,5	69,2	74,9	98,1	96,2	44,1	75,1	1,4	0
2015	91,5	91,3	76,9	83,6	69,5	75,0	98,1	96,2	44,8	75,1	1,7	0,1
2016	91,5	91,3	77,0	83,6	69,7	75,1	98,2	96,7	46,6	75,6	1,7	0,3
2017	91,7	91,5	77,5	84,0	70,3	75,7	98,2	96,7	47,0	75,8	1,9	0,1
2018	91,8	91,5	77,6	84,1	70,5	75,7	98,2	96,3	47,8	76,9	2,6	2,1
2019	91,8	91,5	77,8	84,1	70,8	75,8	98,2	96,3	49,4	78,1	4,5	6,9
2020	91,9	91,6	78,0	84,4	71,1	75,9	98,4	97,7	49,5	79,0	5,8	7,9

Tabela 3. Wyposażenie zasobu mieszkaniowego w instalacje

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

Lp.	Gmina	Liczba budynków podłączonych do wodociągu [%]	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji [%]	Liczba ludności korzystająca z wodociągu [%]	Liczba ludności korzystająca z kanalizacji [%]	Liczba ludności korzystająca z gazu [%]
1.	Stryków	95,6	42,2	98,4	49,5	5,8
	Miasto Stryków	94,1	75,9	97,7	79,0	7,9
2.	Aleksandrów Łódzki	90,4	22,9	98,4	72,0	61,1
	miasto Aleksandrów Łódzki	100	37,4	97,7	84,1	75,4
3.	Koluszki	92,5	36,8	92,5	52,9	45,6
	miasto Koluszki	100	73,3	100	76,0	67,1
4.	Rzgów	99,8	47,6	99,2	62,5	45,8
	miasto Rzgów	99,5	92,3	97,7	92,3	67,8

5.	Tuszyn	91,2	23,7	99,2	32,4	34,6
	miasto Tuszyn	87,9	42,0	98,9	49,0	50,3

Tabela 4. Analizy porównawcze jakości zasobu mieszkaniowego Gminy Stryków z innymi gminami miejsko-wiejskimi

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

Analizując wyposażenie mieszkań i dostęp mieszkańców do infrastruktury sieciowej gminy, to w porównaniu z gminami Aleksandrów Łódzki, Koluszkami, Rzgów i Tuszyn posiada:

- 1) średnią w grupie badawczej liczbę budynków podłączonych do wodociągu;
- 2) jedną z wyższych w grupie badawczej liczbę budynków podłączonych do kanalizacji;
- 3) wszystkie analizowane gminy posiadają wysoki poziom dostępności ludności do wodociągu;
- 4) dość dobry spośród analizowanych gmin dostęp do kanalizacji, zwłaszcza w budynkach wielorodzinnych;
- 5) najniższy w grupie badawczej dostęp do gazu sieciowego.

Podsumowując, istotnym jest polepszenie szczególnie wyposażenia mieszkań (głównie mieszkań komunalnych) w gaz, gdyż w tym zakresie zasób mieszkaniowy jest na niskim poziomie.

II.2.3. Pozostałe uwarunkowania w zakresie zamieszkiwania

Na jakość zamieszkiwania poza ogólnym stanem tkanki mieszkaniowej i jej jakością wpływ mają także inne czynniki jak: skomunikowanie z innymi częściami powiatu i całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi, jakość architektury, dostępność do infrastruktury społecznej i usług, terenów zieleni, sportu i rekreacji.

Czynniki te będą omawiane w dalszych częściach Studium. Wskazać jednak przy tym należy, iż wstępne analizy wykazały wyraźne zróżnicowanie w zakresie ww. uwarunkowań zamieszkania. Związane jest to przede wszystkim z historycznym rozwojem gminy jako struktury przestrzennej, która powstawała wskutek rozbudowy istniejących układów przestrzennych, które często miały z założenia posiadać swój jednorodny charakter, np. być przeznaczone na potrzeby osadnicze oraz siedliskowe dla rolników. Te często rozbieżne cele kształtowania poszczególnych części gminy mają swoje konsekwencje w zagospodarowaniu gminy w obecnych granicach administracyjnych.

Sama struktura funkcjonalno-przestrzenna poszczególnych osad w gminie powinna być kształtowana w sposób zapewniający wysoką jakość zamieszkania, przy uwzględnieniu aspektu kulturowego, przyrodniczego i społecznego. Istotne jest podejmowanie działań mających na celu poprawę tkanki mieszkaniowej, jak również infrastruktury towarzyszącej, która istotnie wpływa na jakość zamieszkiwania. Jak zostało to wyżej wskazane przeprowadzone analizy pozwolą na określenie szans (potencjału) i zdefiniowanie zagrożeń (ograniczeń) dla poszczególnych obszarów gminy.

II.2.4. Programy mieszkaniowe i działania inwestycyjne w zakresie mieszkalnictwa

Na terenie gminy występują niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe. Gmina charakteryzuje się bowiem dużą liczbą miejsc pracy oraz deficytem lokali mieszkalnych. W konsekwencji osoby podejmujące zatrudnienie na terenie gminy często nie posiadają meldunku na jej terenie. Dochody z podatku PIT stanowią znaczną część dochodów, zasilających budżet gminy. Rozwój zasobu mieszkaniowego może zatem przyczynić się w realny sposób do wzrostu dochodów w budżecie gminy w perspektywie długoterminowej.

Potrzebom tym wychodzi naprzeciw inwestycja TBS w Zgierzu Sp. z o. o. polegająca na wybudowaniu budynku wielorodzinnego mieszkalnego wraz z pełnym urządzeniem terenu w Strykowie na działce nr 14/2 przy ul. Wczasowej. Budynek został przewidziany jako trzyklatkowy, czterokondygnacyjny, bez podpiwniczenia o łącznej liczbie 36 mieszkań jedno, dwu i trzy-pokojowych o powierzchni od 40 do 60 m². Co ważne, źródłem ciepła dla budynku i podgrzania wody będą pompy ziemne wspomagane elektrycznie. Rozpoczęcie budowy nastąpi po zakończeniu procedury w przedmiocie zatwierdzenia projektu budowlanego i uzyskaniu pozwolenia na budowę.

W ostatnich latach obserwuje się stabilność struktury wydatków inwestycyjnych Gminy Stryków na potrzeby budowy nowych mieszkań komunalnych i remonty istniejącego zasobu komunalnego. Związane jest to z polityką gminy, ukierunkowaną m.in. na polepszenie warunków istniejącego zasobu komunalnego jako elementu istotnego z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego.

II.3. GOSPODARKA

Gospodarka to *"system gospodarstw domowych, rolnych, przedsiębiorstw, instytucji publicznych i prywatnych zapewniający zaspokojenie potrzeb określonej populacji, współcześnie najczęściej regulowany przez państwo lub rynek.*

Gospodarka to całokształt działalności gospodarczej prowadzonej w danym regionie (gospodarka regionalna), kraju (gospodarka narodowa) lub na całym świecie (gospodarka światowa) polegającej na wytwarzaniu dóbr i świadczeniu usług zgodnie z potrzebami ludności. W ramach gospodarki funkcjonują trzy podstawowe sektory, tj.: rolnictwo, przemysł i usługi"¹.

Pierwsze rodzaje aktywności gospodarczej (gospodarki) na terenie dzisiejszej Gminy Stryków związane były z handlem i rzemiosłem. Próbowano podjąć inicjatywę zorganizowania produkcji tekstylnej za sprawą ówczesnego właściciela Feliksa Czarneckiego – bez powodzenia. Powstała co prawda manufaktura, lecz Stryków nadal pozostał miasteczkiem rzemieślniczo-rolniczym. Ówczesne działania pozostawiły ślad w postaci istniejącego do dziś półkolistego placu w centrum miasta.

¹ Portal Edukacji Ekonomicznej NBP <https://www.nbportal.pl/slownik/pozycje-slownika/gospodarka>

Od czasu zakończenia II wojny światowej rozwija się istniejące od wieków rzemiosło, tym razem szewstwo, krawiectwo i garbarstwo.

Po drugiej wojnie światowej, lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte przyniosły gwałtowny proces uprzemysłowienia, co zmieniło oblicze rolniczego dotychczas regionu. Obecnie gmina jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem skupiającym firmy wielu branż, które zlokalizowały na terenie gminy swoje magazyny i fabryki, a to z kolei przełożyło się na malejące bezrobocie i coraz większe możliwości inwestycyjne.

Główne korzyści dla samorządu płynące z lokowania się firm to przede wszystkim wzrost dochodów z podatków, które gmina może przeznaczyć na podnoszenie jakości życia swoich mieszkańców, a także spadek bezrobocia. W chwili obecnej na terenie gminy działają znaczące światowe firmy ze Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Finlandii, Holandii, USA czy Francji. Światowi liderzy zajmują powierzchnię ponad 350 ha z różnych branż, w tym obsługi logistycznej i magazynowej, innowacyjnych technologii, papierniczej, motoryzacyjnej, farmaceutycznej.

Działalność wielkich, zagranicznych koncernów skupiona jest w szczególności na 4 parkach przemysłowych:

1. SEGRO Logistics Park Stryków (dawniej Tulipan Park),
2. Diamond Business Park Stryków,
3. Panattoni Park Stryków,
4. ProLogis Park Stryków.

Strategicznym czynnikiem decydującym o rozwoju gospodarczym jest objęcie terenu gminy w sołectwach: Smolice, Swędów i Zelgoszcz o łącznej powierzchni 47,3007 ha i Strykowie o powierzchni 6,7217 ha obszarem Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Grupa Sandoz S.A., Prowell Sp. z o. o., SWM Poland Sp. z o. o.), a także korzystne uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analizując przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych terenów związanych z funkcjonowaniem gospodarki lokalnej to zabudowa biurowa, handlowo-usługowa i inne usługi, w tym usługi publiczne (zdrowia, oświaty i sportu) zlokalizowane są głównie na terenie miasta.

Analizując przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych terenów zabudowy przemysłowej, to zlokalizowana jest ona głównie w centralnej części gminy, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (autostrad i dróg krajowych).

Polityka przestrzenna Gminy Stryków przyjęta na podstawie zmiany SUIKZP gminy Stryków, zatwierdzonej Uchwałą Nr XI/110/2019 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 27 czerwca 2019 roku wskazała strefę rozwoju gospodarczego gminy – strefa wzmożonej urbanizacji (środkowa część gminy). Jest to strefa rozwoju nowych działalności gospodarczych na bazie istniejącej zabudowy oraz lokalizacji nowej. Uzupełniona funkcją mieszkaniową, którą powinna zostać ograniczona do minimum. Sprzyjająca dostępność komunikacyjna jako jeden z czynników decydujących o rozwoju. Jest to strefa najwyższej aktywności gospodarczej gminy o znaczeniu ponadlokalnym i o największym wpływie na obecny i dalszy rozwój gminy. Przewidywana do zachowania i lokalizacji nowych form przemysłu, w tym terenochłonnych. Układ komunikacyjny jako sprzyjający dalszemu wzrostowi znaczenia tej strefy w gospodarce.

Szczegółowa analiza potencjału i możliwości rozwoju gminy pod kątem gospodarczym zawierać będzie kilka elementów, którymi będą:

- charakterystyka przedsiębiorstw oraz ich podział wg rodzaju działalności i wielkości zatrudnienia,
- struktura wieku ludności (przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny) i porównanie otrzymanej struktury z miastami porównawczymi,
- struktura użytków w gminie.

II.3.1. Dane charakterystyczne przedsiębiorstw

W gminie Stryków, zgodnie z danymi *BDL GUS* zarejestrowanych było w 2020 r. 1355 podmiotów gospodarczych. Łącznie na 1000 mieszkańców gminy przypadało 106,9 podmiotów gospodarczych.

Lp.	Wielkość przedsiębiorstwa (liczba zatrudnionych)	Liczba przedsiębiorstw w grupie	Procentowy udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców ogółem
1.	0-9 (mikro przedsiębiorstwo)	1290	95,20	1735,7	101,7
2.	10-49 (małe przedsiębiorstwo)	49	3,62	65,9	3,9
3.	50-249 (średnie przedsiębiorstwo)	10	0,74	13,5	0,8
4.	250-999 (duże przedsiębiorstwo)	5	0,37	8,1	0,4
5.	1000 i powyżej (duże przedsiębiorstwo)	1	0,07	brak danych	0,1
SUMA		1355	100%	1823,2	106,9

Tabela 5. Zestawienie liczby podmiotów gospodarczych z podziałem ze względu na ich wielkość
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

Dominującą rolę w gospodarce gminy posiadały na koniec 2020 r. mikro przedsiębiorstwa, stanowiące ponad 95% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy.

W ramach analizy porównawczej stopnia aktywności ekonomicznej mieszkańców, ustalono, iż biorąc pod uwagę 4 gminy miejsko-wiejskie porównawcze, to gmina Stryków posiada prawie najniższy potencjał ekonomiczny pod względem ilości przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców. Jednocześnie wartość ta jest poniżej średniej województwa łódzkiego i poniżej średniej obserwowanej dla Polski.

Lp.	Gmina	Liczba przedsiębiorstw	Liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców
1.	Stryków	1355	106,9
2.	Aleksandrów Łódzki	4389	134,3
3.	Koluszki	2277	97,8

4.	Rzgów	1961	185,1
5.	Tuszyn	1659	133,2

Tabela 6. Wskaźniki porównawcze w zakresie przedsiębiorstw

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z danych BDL GUS, 2020 r.

II.3.2. Struktura wieku ludności z uwzględnieniem potencjału ekonomicznego i bezrobocia

Potencjał ekonomiczny gminy, poza odpowiednią wielkością i wyposażeniem terenów inwestycyjnych, dostępem do wysokiej technologii, dogodną bazą kontrahentów i wielu innych czynników, kształtuje także potencjał wynikający z dostępności do rynku pracy i odpowiednio wykwalifikowanych pracowników. Zjawiska występujące w Polsce i wielu krajach Europy, pokazują, iż zaczyna stopniowo brakować tzw. "rąk do pracy". W związku z tym często wybory potencjalnych inwestorów, w zakresie miejsca lokalizacji przedsiębiorstw uwzględniają w znacznej mierze dostęp do odpowiednio wykwalifikowanych pracowników.

Gmina Stryków podobnie jak i wiele gmin w Polsce i na świecie boryka się z problemem starzenia się społeczeństwa. Analizy wskazują, iż w latach 2005-2020 spadał udział ludności w wieku przedprodukcyjnym o około 0,6% ogółu ludności. W ww. okresie spadał także udział ludności w wieku produkcyjnym, wzrósł udział ludności w wieku poprodukcyjnym, która stanowiła na koniec roku 2020 około 22,7% całości liczby mieszkańców gminy. Dane *BDL GUS* wskazują, iż statystycznie w gminie w 2005 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 26,0 osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w 2020 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło już 38,7 osób w wieku poprodukcyjnym. Wskazane powyżej wartości pokazują, iż wzrasta obciążenie ekonomiczne ludności w wieku produkcyjnym. Jest to tendencja występująca w większości krajów Europy środkowej i zachodniej, co wpływa na kształtowanie polityk tych krajów m.in. w zakresie wprowadzania przepisów pozwalających na łatwiejszy przepływ siły roboczej pomiędzy krajami. Ma to wpływ także na polityki poszczególnych gmin, które poprzez swoje działania starają się skłaniać ludność do migracji na swoje obszary i podejmują działania w celu zahamowania jej odpływu.

Wzrastający potencjał kraju i gminy oraz jej rozwój ma także znaczny wpływ na poziom bezrobocia. Polepszająca się sytuacja ekonomiczna w Polsce i jej rozwój gospodarczy jest wyraźnie obserwowany w ostatnich latach m.in. poprzez wskaźnik bezrobocia. Według danych *BDL GUS*, udział bezrobotnych w wieku produkcyjnym w Polsce z poziomu 13,2% w roku 2003, spadł do poziomu 6,2% w roku 2020. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie znacznie spadał w latach 2005-2011 z poziomu 12,6% do poziomu 5,8% oraz w latach 2013-2019 z poziomu 8,6% do poziomu 2,4%. Wynikało to przede wszystkim z działań rozwojowych i tworzenia nowych miejsc pracy oraz sytuacji gospodarczej w kraju.

Wymiar	Podział na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny ludności			Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci		
	%			%		
Lata	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	ogółem	mężczyźni	kobiety
2005	19,3	64,0	16,7	12,6	13,0	12,0
2006	19,4	64,1	16,7	11,2	11,3	11,1
2007	19,1	64,0	16,9	8,9	8,8	9,0
2008	18,9	63,8	17,3	6,7	6,6	6,9
2009	18,8	63,8	17,4	5,9	6,2	5,6
2010	18,4	64,1	17,5	5,8	6,2	5,3
2011	18,2	63,7	18,1	6,0	6,5	5,4
2012	18,5	63,0	18,5	8,2	8,8	7,4
2013	18,2	62,8	19,0	8,6	9,5	7,5
2014	18,2	62,4	19,5	6,1	5,9	6,2
2015	18,1	61,8	20,0	5,8	5,5	6,0
2016	18,0	61,3	20,7	4,9	4,6	5,3
2017	18,3	60,5	21,2	3,6	3,7	3,5
2018	18,6	59,7	21,7	3,1	3,0	3,3
2019	18,7	59,2	22,1	2,4	2,2	2,7
2020	18,7	58,6	22,7	2,6	2,4	2,8

Tabela 7. Podział ludności i poziom bezrobocia

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Powyższe dane pokazują niski poziom udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, w ogólnej liczbie ludności, który w latach 2005-2011 stopniowo malał. Świadczy to o spadku liczby tzw. "przyszłych rąk do pracy". Jednocześnie spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (udziału w ogóle ludności) i wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (udziału w ogóle ludności), świadczy o malejącej liczbie ludności gotowej do podjęcia pracy, a więc o jednym ze składników potencjału ekonomicznego gminy. Biorąc jednocześnie pod uwagę malejący poziom bezrobocia, a także fakt, iż jak pokazują badania statystyczne, w danej populacji występuje grupa zarejestrowanych bezrobotnych niechających podjąć żadnej pracy, to ewentualny potencjał rynku pracy jest znacznie ograniczony.

Porównując wielkości wskaźnika bezrobotnych w wieku produkcyjnym oraz potencjału ekonomicznego ludności, wskazać należy, iż spośród gmin miejsko-wiejskich przyjętych jako porównawcze względem Gminy Stryków, najniższy procent mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostaje bez pracy właśnie w Strykowie. Wartość ta jest niższa niż średnia wojewódzka i średnia dla całej Polski, co świadczy korzystnie o stanie zatrudnienia w gminie.

Bezrobocie u mężczyzn jest wyższe niż u kobiet – bezrobotne kobiety stanowiły około 2,4% ludności w wieku produkcyjnym w 2020 r., natomiast mężczyźni stanowili 2,8%. Dane BDL GUS wskazują, iż znaczący jest udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Porównując strukturę wieku ludności, to Gmina Stryków, spośród gmin miejsko-wiejskich wybranych do analizy, posiada średni udział ludności w wieku poprodukcyjnym i udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, co wyraźnie świadczy o wzroście wskaźnika obciążenia demograficznego i stopniowo możliwym malejącym potencjale rynku podaży pracy.

Gmina	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (udział w ogólnej liczbie ludności)	Osoby w wieku produkcyjnym (udział w ogólnej liczbie ludności)	Osoby w wieku poprodukcyjnym (udział w ogólnej liczbie ludności)	Bezrobocie ogółem	Bezrobocie mężczyźni	Bezrobocie kobiety
Polska	18,2	59,5	22,3	4,6	4,0	5,3
łódzkie	17,1	58,2	24,7	4,8	4,4	5,2
Stryków	18,7	58,6	22,7	2,6	2,8	2,4
Aleksandrów Łódzki	19,6	59,2	21,2	4,3	3,9	4,7
Koluszki	17,7	58,7	23,6	5,2	4,8	5,7
Rzgów	20,2	59,7	20,4	4,3	4,8	3,8
Tuszyn	18,3	60,3	21,4	4,7	4,9	4,4

Tabela 8. Wskaźniki ekonomiczne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

II.3.3. Struktura użytków

Struktura użytków pokazuje wyraźnie poziom zainwestowania gminy oraz możliwe rezerwy inwestycyjne. Dominujący rodzaj użytków wskazuje także na sposób zagospodarowania terenów, co z kolei świadczy o funkcji i przeznaczeniu terenów w poszczególnych jednostkach, a także w całej gminie.

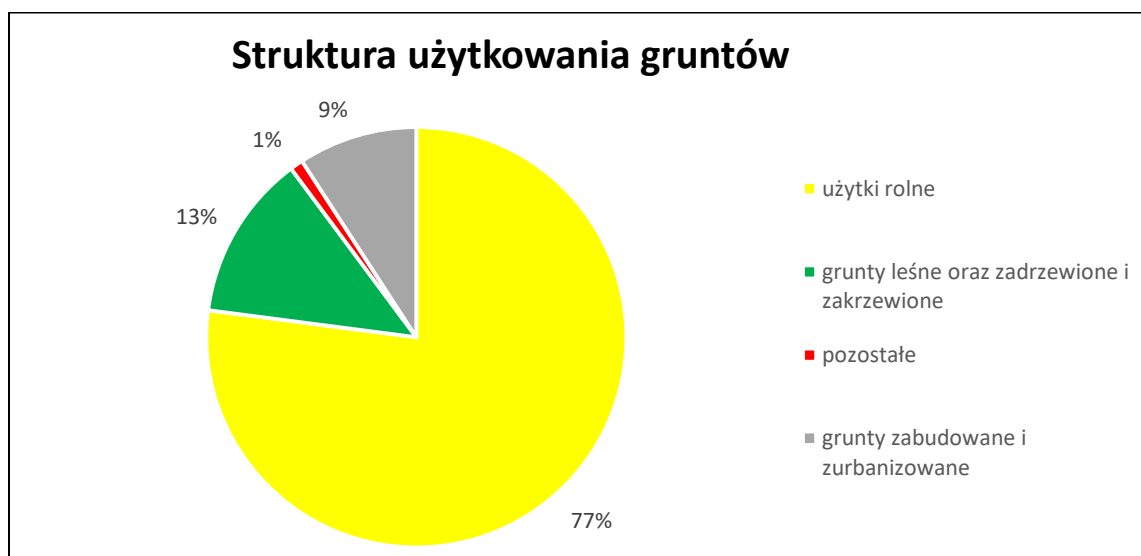
Struktura użytków wskazuje, iż dominują użytki rolne stanowiące prawie 77% całości powierzchni gminy (w tym grunty orne około 63,8% powierzchni) oraz grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, zajmujące niemal 13% powierzchni gminy. Wśród terenów zabudowanych i zurbanizowanych dominują tereny mieszkaniowe, tereny komunikacyjne - drogi, tereny przemysłowe. Zgodnie z przyjętą polityką przestrzenną terenami inwestycyjnymi powinny być w pierwszej kolejności nieużytki i zurbanizowane tereny niezabudowane, których łączna powierzchnia sięga około 0,8% powierzchni gminy tj. około 117 ha.

Sposób użytkowania gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w całości użytków [%]	Udział w grupie użytków [%]
użytki rolne	12167	77,0%	
grunty orne	10077	63,8%	82,8%
sady	581	3,7%	4,8%

	łąki trwałe	376	2,4%	3,1%
	pastwiska trwałe	639	4,0%	5,3%
	grunty rolne zabudowane	385	2,4%	3,2%
	grunty pod stawami	31	0,2%	0,3%
	grunty pod rowami	78	0,5%	0,6%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione		2017	12,8%	
	las	1832	11,6%	90,8%
	grunty zadrzewione i zakrzewione	185	1,2%	9,2%
grunty pod wodami powierzchniowymi		34	0,2%	
	płynącymi	16	0,1%	47,1%
	stojącymi	18	0,1%	52,9%
grunty zabudowane i zurbanizowane		1447	9,2%	
	tereny mieszkaniowe	301	1,9%	20,8%
	tereny przemysłowe	207	1,3%	14,3%
	inne tereny zabudowane	75	0,5%	5,2%
	tereny zurbanizowane niezabudowane	58	0,4%	4,0%
	tereny rekreacji i wypoczynku	45	0,3%	3,1%
	tereny komunikacyjne - drogi	684	4,3%	47,3%
	tereny komunikacyjne - kolejowe	76	0,5%	5,3%
	tereny komunikacyjne - inne	1	0,0%	0,1%
użytki ekologiczne		22	0,1%	
nieużytki		59	0,4%	
tereny różne		44	0,3%	
SUMA		15790	100	

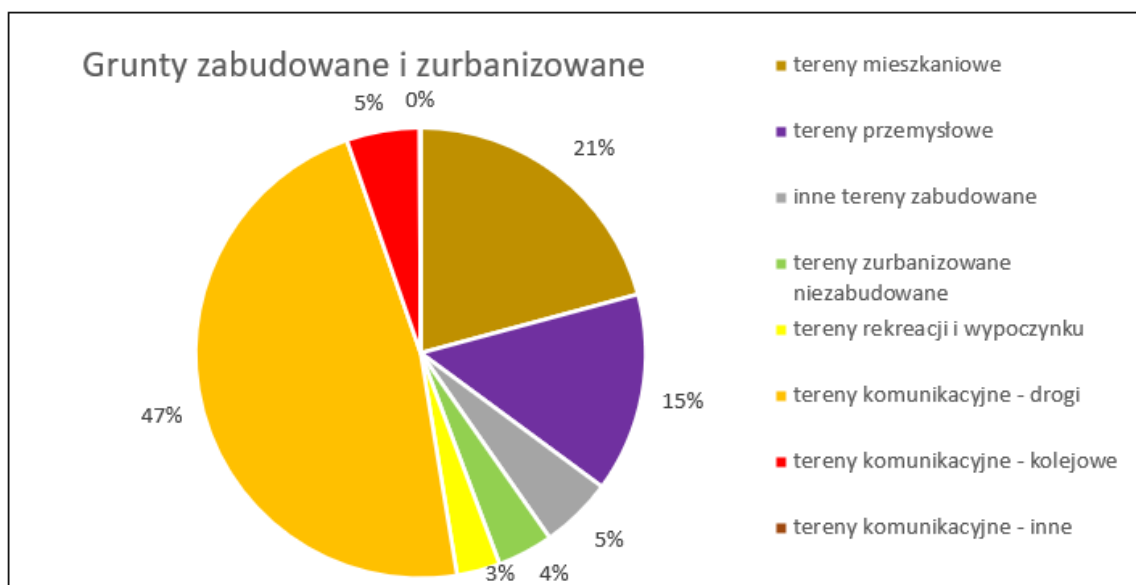
Tabela 9. Struktura użytków Gminy Stryków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2014 r.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów Gminy Stryków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2014 r.

Wykres 2. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych Gminy Stryków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2014 r.

Analizując istniejące zagospodarowanie dokonano zagregowania funkcji do określonych rodzajów dominującego sposobu użytkowania gruntów. Dokonano w ten sposób podziału na strefy funkcjonalno-przestrzenne, których zasięg przedstawiono na rysunku Studium *Kierunki: Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania* (rysunek nr 1).

Strefy te charakteryzują się spójnymi zasadami zagospodarowania przestrzennego w granicach poszczególnych jednostek oraz komplementarnych terenów funkcjonalnych powiązaniach systemami infrastrukturalnymi. Funkcja dominująca dla poszczególnych obszarów decyduje o przyjętych standardach i organizacji przestrzeni w strefie. Szczegółowe ustalenia realizacji polityki przestrzennej zostały zapisane w „Kierunkach zagospodarowania przestrzennego”.

II.3.4. Struktura własności gruntów

Struktura własności w istotny sposób wpływa na prowadzenie polityki przestrzennej w gminie. Ma ona bezpośrednie przełożenie na koszty inwestycji, szczególnie infrastrukturalne oraz oczekiwania społeczne co do prowadzonej przez władze samorządowe polityki przestrzennej. Wpływa zarówno na kierunki rozwoju gminy, jak i na skutki finansowe z tego wynikające. Wykup gruntów na cele inwestycji publicznych, w przypadku dominującej roli gruntów prywatnych, stanowić może znaczne koszty obciążające budżet gminy.

Wg stanu na dzień 01.01.2020 r. łączna powierzchnia gruntów, będących własnością gminy (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste wynosiła 377,0521 ha, co stanowiło 2,77% powierzchni gminy.

Grunty, na których znajdują się budynki i budowle w użyczeniu i administrowaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie z podziałem na położone

na terenie gminy (w tym: oczyszczalnia ścieków w Tymianie i Bratoszewicach o powierzchni 1,5252 ha, hydrofornie o powierzchni 2,9712 ha oraz działki, na których usytuowane są budynki z lokalami mieszkalnymi i użytkowymi o powierzchni 2,1128 ha) i położone na terenie miasta (w tym: hydrofornia z terenem przyległym o powierzchni 0,4348 ha, tłocznia ścieków o powierzchni 0,0886 ha, działki na których usytuowane są budynki z lokalami mieszkalnymi o powierzchni 3,1281 ha, targowisko o powierzchni 1,4678 ha oraz siedziba ZGKiM w Strykowie i działki na których usytuowane są budynki z lokalami użytkowymi o łącznej powierzchni 1,9653 ha).

Grunty przekazane do zarządzania i korzystania sołectwom oraz samorządom mieszkańców w celu realizacji zadań związanych z ich działalnością, o łącznej powierzchni 23,7167 ha. Na działkach tych znajdują się między innymi świetlice, zbiorniki wodne, place zabaw oraz boiska.

Grunty w dyspozycji Urzędu Miejskiego w Strykowie. Wśród działek położonych na terenie miasta znajdują się między innymi: działki pod ulicami o powierzchni 21,9521 ha, działki zabudowane budynkami użyteczności publicznej (szkołami, przedszkolem, domem kultury i siedzibą urzędu) o powierzchni 2,8374 ha, zalew z obrzeżami o powierzchni 17,5255 ha, boisko przy ul. Brzezińskiej o powierzchni 1,0559 ha, działki w dzierżawie o powierzchni 7,0909 ha, działki położone w obrębie Stryków 1 o powierzchni 3,6404 ha, działki położone za osiedlem Kopernika o powierzchni 5,5960 ha, działka położona w obrębie Stryków 5 (przy autostradzie A2) o powierzchni 3,8501 ha, działka przy ul. Sowińskiego o powierzchni 1,3508 ha, działki przy pomniku poświęconym stułetniej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości o powierzchni 0,6142 ha, działki budowlane przy ul. Słonecznej i Akacyjowej o powierzchni 0,5926 ha, działki przy ul. Wczasowej o powierzchni 0,4465 ha, działki parku nad rzeką Moszczenicą o powierzchni 1,6807 ha, działki przy ulicach Ozorkowskiej, Brzezińskiej i Żytnej o powierzchni 2,9739 ha. Łączna powierzchnia gruntów w dyspozycji Urzędu Miejskiego w Strykowie wynosi 53,6815 ha.

Wśród działek położonych na terenie gminy Stryków znajdują się między innymi: działki pod drogami o powierzchni 176,5257 ha, działki z budynkami szkół o powierzchni 8,1299 ha, działki w użytkowaniu OSP o powierzchni 4,6685 ha, boiska w Smolicach i Wrzasku o powierzchni 2,1865 ha, działki zabudowane świetlicami i domem kultury w Niesułkowie-Kolonii o powierzchni 0,7183 ha, motocross w Smolicach i teren przyległy o powierzchni 12,4515 ha, działki po wysypisku śmieci o powierzchni 2,1165 ha, działki w dzierżawie o powierzchni 21,0949 ha, działki przy torach kolejowych w Tymianie o powierzchni 1,7568 ha, działki łąk w Tymianie o powierzchni 8,0132 ha, działki obok domu kultury i za ośrodkiem zdrowia w Niesułkowie-Kolonii o powierzchni 0,7778 ha, działki w otulinie rezerwatu „Struga Dobieszkowska” (z boiskiem) o powierzchni 2,3076 ha.

Ponadto Gmina była właścicielem gruntów o powierzchni 28,2532 ha, przekazanych w użytkowanie wieczyste z podziałem na położone na terenie miasta (w tym: działki budowlane w użytkowaniu osób fizycznych o powierzchni 0,6600 ha oraz działki w użytkowaniu osób prawnych o powierzchni 0,5517 ha) i położone na terenie gminy Stryków (w tym: działki rekreacyjne o powierzchni 1,8679 ha, działki w użytkowaniu osób fizycznych o powierzchni 0,3522 ha, działki w użytkowaniu Polskiego Związku Działkowców o

powierzchni 23,9339 ha oraz pozostałe działki w użytkowaniu osób prawnych o powierzchni 0,8875 ha)

W strukturze własności gruntów na terenie Gminy Stryków dominują grunty będące własnością osób fizycznych lub prawnych. W związku ze znaczną przewagą gruntów będących własnością osób fizycznych lub prawnych, większość działań podejmowanych z punktu widzenia celów polityki przestrzennej gminy będzie wiązało się z wyprzedzającym uregulowaniem stosunków własnościowych gruntów wskazanych do realizacji konkretnych przedsięwzięć celu publicznego. Stan prawny gruntów, w którym większość stanowią grunty prywatne w istotny sposób ogranicza działalność w zakresie realizacji inwestycji publicznych. Niemniej jednak obecność większych kompleksów gruntów własności komunalnej zapewnia możliwości wpływu gminy na rynek nieruchomości.

Decydującymi gruntami dla realizacji dużej części ze zidentyfikowanych w ramach uwarunkowań, celów i zadań publicznych, związanych ze stopniową zmianą struktury przestrzennej gminy są grunty prywatne. Uzyskanie prawa do dysponowania lub częściowego dysponowania nieruchomościami prywatnymi dla realizacji inwestycji celu publicznego jest przedmiotem przemysłanej, długoterminowej, stabilnej polityki władania, zarządzania i gospodarowania nieruchomościami. Gmina Stryków prowadzi aktywną politykę w zakresie nieruchomości, ponosi nakłady inwestycyjne i nabywa nieruchomości, pozyskując grunty, które w przyszłości mogłyby stać się przedmiotem bezgotówkowych form odszkodowawczych (zamiana gruntu za grunt), związanych z realizacją inwestycji celu publicznego, w tym przewidzianych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

II.3.5. Usługi

Gmina Stryków jest jednym z lokalnych ośrodków usługowych w regionie. Status Strykowa jako siedziby władz gminy sprawia, iż lokalizowane są tutaj usługi o charakterze komercyjnym jak również usługi publiczne o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Zjawiskiem charakterystycznym dla Strykowa, podobnie jak innych miast w Polsce, jest obserwowany, szczególnie na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat dynamiczny rozwój wielofunkcyjnych, ośrodków handlowo-usługowych. Powstające obiekty handlowe reprezentowane są głównie przez kilka dużych ośrodków, jak choćby supermarkety czy hurtownie, jednak w gminie nie wskazano dotychczas obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Przeprowadzona analiza istniejących usług, biorąc pod uwagę lokalizację budynków usługowych, handlowych i biurowych wykazała, iż największe skupiska obiektów usługowych zlokalizowane są na obszarze miasta. Wyraźnie zauważalne jest, iż obiekty usługowe lokalizowane są na obszarach o większej gęstości zaludnienia. Szczególne zgrupowanie obiektów usługowych było niegdyś zauważalne w okolicach starego miasta, gdzie zauważalne jest zamieranie handlu i usług, a także niewykorzystanie potencjału, jakim jest centrum miasta. Poza handlem tymczasowym (targowisko miejskie), wyraźnie zmniejszony jest przepływ ludzi, a lokalni przedsiębiorcy mają coraz mniejsze możliwości przyciągnięcia do siebie klientów.

W odniesieniu do usług o charakterze publicznym gminę charakteryzuje coraz wyższy standard i dostęp do usług publicznych, służących obsłudze ludności. Samorząd podejmuje liczne działania, których celem jest rozwój usług i poprawa dostępu do edukacji, sektora ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, sportu, turystyki i rekreacji, a także usług cyfrowych w sektorze publicznym.

Turystyka jako jeden z rodzajów usług jest uzupełniającym elementem Strategii Rozwoju Gminy Stryków. Biorąc pod uwagę walory przyrodnicze, krajobrazowe i turystyczne gminy, a także terenów sąsiednich, turystyka może posiadać różny charakter. W ostatnich latach dzięki współpracy samorządów regionu podejmowano szereg działań na rzecz rozwoju turystyki, realizowanych w podejściu systemowym, które umożliwia większe zróżnicowanie oferty turystycznej i usprawnia obsługę turystów. Produkt turystyczny ma odpowiadać na konkretne zapotrzebowanie turystów, konkretną ofertą rynkową i tak dla obszaru Gminy Stryków wskazano następujące możliwości rozwoju turystyki:

- **Turystyka wodna** – aktywna turystyka wodna: strzeżone kąpielisko oraz przystań dla rowerów wodnych i żaglówek nad zalewem w Strykowie;
- **Turystyka rowerowa i konna** – oparta na wyznaczonych lub planowanych szlakach rowerowych i konnych, na obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo w połączeniu z atrakcjami turystycznymi obszaru;
- **Turystyka kulturowa** – odwiedzanie i poznawanie miejsc związanych z kulturą w jej rozmaitych aspektach (zwiedzanie zabytków, odwiedzanie ciekawych miejsc związanych z historią, religią), poznawanie tradycji oraz udział w imprezach i wydarzeniach religijnych;
- **Turystyka wypoczynkowa** – aktywny relaks, wykorzystujących walory przyrodnicze i krajobrazowe, ukierunkowany na aktywność i relaks;
- **Turystyka edukacyjna** – obejmuje ofertę edukacji przyrodniczej i kulturowej bazującej na potencjale oraz zasobach edukacji przyrodniczej i dziedzictwa kulturowego obszaru;
- **Turystyka aktywna** – ekstremalna – Off road, motocross, skoki spadochronowe, paralotniarstwo wraz z ofertą imprez integracyjnych;
- **Turystyka konferencyjno-szkoleniowa** – obejmuje ofertę organizacji szkoleń i konferencji, w tym spotkań firmowych i integracyjnych, bazującą na potencjale obiektów konferencyjno-szkoleniowych w połączeniu z walorami przyrodniczo-kulturowymi i elementami turystyki aktywnej na potrzeby motywacji i integracji,
- **Agroturystyka** – oparta na rozwoju produktów agroturystycznych na dobrym i atrakcyjnym poziomie jakościowym.

Zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”, obszar gminy Stryków znajduje się w zasięgu szlaków turystycznych:

- Ponadregionalny Szlak Frontu I Wojny Światowej – samochodowy
- Regionalny Łódzki Szlak Konny.

Dla wspomnianych szlaków przewiduje się (zgodnie z ustaleniami *PZPWŁ*) wzmacnianie ich funkcji, w tym m.in.: uporządkowanie, weryfikację, rozbudowę infrastruktury sieci oraz promocję.

II.4. ZIELEŃ, SPORT I REKREACJA

Zieleń i występowanie terenów sportu i rekreacji ma wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców, a także stanowi ważny walor turystyczny. W związku z tym odpowiednie kształtowanie terenów zieleni, sportu i rekreacji wpływa nie tylko na samych mieszkańców, a także może mieć wpływ na gospodarkę całej gminy. Poza tym docenić należy także walory zieleni, kompensujące w pewnym zakresie szkodliwe emisje do powietrza.

II.4.1. Zieleń

Jakość życia mieszkańców poza tak ważnymi elementami jak jakość zamieszkania, praca, uzależniona jest także od możliwości i dostępnych sposobów rekreacji i spędzania wolnego czasu. Mając na uwadze, iż duża część ludności zamieszkuje osiedla budynków wielorodzinnych, stworzenie odpowiedniego systemu zieleni jest ważnym elementem zaspokajającym potrzeby ludności w zakresie rekreacji, odpoczynku i spędzania wolnego czasu.

Ze względu na specyficzne położenie, na skraju Wzniesień Łódzkich, krajobraz gminy Stryków cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi. Zakłócają go jednak, zwłaszcza w centralnej części omawianej jednostki, obiekty infrastruktury drogowej oraz nowe hale produkcyjne i magazynowe, lokalizowane coraz bliżej terenów zabudowy mieszkaniowej. Z drugiej strony peryferyjne obszary gminy są urozmaicone cennymi zbiorowiskami leśnymi, głównie borami sosnowymi i lasami mieszanymi z domieszką dębu szypułkowego, grabu zwyczajnego, lipy drobnolistnej itp. (sołectwa Wola Błędowa, Kalinów, Ługi, Dobieszków i Stary Imielnik).

Na realnie większy udział zieleni wysokiej wpływa także odłogowanie gruntów ornych. Liczne, rozproszone na terenie gminy, latami nieużytkowane działki zostały w jego wyniku samorzutnie zaanektowane przez krzewy i roślinność drzewiastą o niewielkich wymaganiach siedliskowych. Sprzyja temu z jednej strony niska jakość wykształconych na utworach polodowcowych gleb, a z drugiej – bliskość Łodzi i współcześnie obserwowany rozwój lokalnego rynku pracy w sektorach pozarolniczych. Innym czynnikiem utrudniającym efektywne prowadzenie gospodarki rolnej na znacznym obszarze było pojawienie się barier przestrzennych w postaci autostrad, w wyniku czego znacznie wzrosła odległość między siedliskami rolniczymi a gruntami ornymi, a także pogorszył się rozłóg działek rolnych.

Jedyny na terenie gminy leśny rezerwat przyrody Struga Dobieszkowska, ma za zadanie chronić przeszło 37-hektarowy, wyjątkowo malowniczy fragment doliny rzeki Młynówki (Strugi Dobieszkowskiej). Na wyjątkowość tego obszaru wpływają: meandrujący ciek prowadzący wody o dużej czystości, kamieniste nisze źródłiskowe, rzeźba urozmaicona głębokimi formami erozyjnymi, a także bogata szata roślinna i świat zwierzęcy. Lokalna flora

obejmuje nie tylko wyjątkowe wartości półnaturalne lasy – mozaikę olsów, łęgów, grądów i mieszanego boru sosnowo-dębowego, ale także cenne łąki i trawiaste szuwały.

Rezerwat, w obrębie którego utworzono ścieżkę edukacyjną, wchodzi w skład powołanego w 1996 roku Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Obszar ten jest wyjątkowo atrakcyjny, co niestety naraża go na intensywną antropopresję. W szczególności objawia się to nadmierną penetracją turystyczną oraz rozpraszaniem zabudowy jednorodzinnej, z roku na rok szczelniej obudowującej tereny o najwyższych walorach przyrodniczych.

Wartościowe zbiorowiska flory odnaleźć można również na innych terenach podmokłych oraz łąkach, szczególnie towarzyszących ciekom i zbiornikom wodnym. Do tego rodzaju obiektów można zaliczyć zlokalizowany w obrębie kompleksu lasów błędowskich Obszar Natura 2000 Szczypiorniak i Kowaliki. Przedmiotem jego ochrony jest awifauna związana z dwoma śródleśnymi stawami. Wartościowym elementem systemu przyrodniczego są także lokalnie występujące łągi wierzbowe, olszowe i jesionowe. Ze względu na ustronne położenie, obszar ten nie podlega tak silnej penetracji turystycznej, jak ma to miejsce w przypadku terenów zieleni zlokalizowanych w granicach PKWiL. Cenna roślinność hydrofilna (wilgotne łąki, zarośla szuwarowe i bagienne olszyny porastające obszary źródliskowe i otoczenie zbiorników wodnych, doliny cieków, bagna i torfowisko) występuje ponadto w okolicach miejscowości: Dobra, Ciołek, Ługi, Niesułków, Kalinów, Stary Imielnik, Anielin i Warszawice. Cztery takie skupiska uznano za użytki ekologiczne.

Z punktu widzenia potencjału dla rekreacji mieszkańców gminy Stryków duże znaczenie mogą mieć tereny zieleni urządzonej. Na badanym obszarze należą do nich: otoczenie zalewów na rzece Moszczenica w Strykowie i Cesarce, a także parki – miejski w Strykowie i wiejskie w miejscowościach Bratoszewice, Dobieszków, Klęk, Osse, Wola Błędowa i Niesułków-Kolonia. Ostatnia z wymienionych form, ze względu na niepubliczny charakter, cechuje się jednakże ograniczonymi możliwościami penetracji turystycznej.

Park nad rzeką Moszczenicą: budowę parku rozpoczęto w 2018 r., zakończono w 2021 r. Inwestycja objęła obszar łąk miejskich między rzeką Moszczenicą, tyłami posesji zlokalizowanych wzdłuż ul. Kościuszki w Strykowie oraz ul. Warszawską. Na jego teren prowadzą 2 dojścia piesze od ul. Kościuszki – jedno z nich jest obecnie w trakcie modernizacji. W parku znajdują się alejki z kostki betonowej oraz o nawierzchni mineralno-żywiczej, zieleni wysoka i niska, elementy małej architektury, w tym urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii, plac zabaw wyposażony w bezpieczną nawierzchnię oraz siłownia plenerowa. Istotną funkcją parku jest edukacja ekologiczna. Park jest miejscem wypoczynku dla różnych grup wiekowych.

Zlokalizowany na południe od najsilniej zurbanizowanej części miasta (obecnie pomiędzy drogą krajową nr 14 i autostradą A2) rekreacyjny zalew na Moszczenicy powstał pod koniec lat 80. XX wieku. Ma on powierzchnię 12,4 ha i zamknięto go czołową zaporą ziemną o długości 110 m. Obiekt ten początkowo efektywnie spełniał swoją rolę, jednak zarówno jakość wód w zbiorniku, jak i elementy zagospodarowania terenów otaczających z biegiem czasu uległy degradacji. W związku z tym władze miejskie podjęły próbę rewaloryzacji otoczenia zalewu. Przeprowadzone w latach 2010–2012 prace zaowocowały

znaczną poprawą estetyki i funkcjonalności obszaru. Użytkownicy mają do dyspozycji plażę z magazynem sprzętu wodnego, boiska sportowe, place zabaw, taras widokowy, parkingi, a także utwardzoną ścieżkę rowerową i ciągi piesze z towarzyszącymi im ławkami. Obecnie jest opracowany projekt dalszego zagospodarowania terenu wokół zalewu: pomieszczenia socjalne, toalety, boiska do sportów plażowych, koszykówki, tor rowerowy, urządzenia typu workout i inne. Do głównych zalet tego obszaru można zaliczyć bliskość zabudowy mieszkaniowej oraz wizualną warstwę lokalnego krajobrazu. Rekreację w tym miejscu może jednak zakłócać hałas drogowy, generowany przez ruch pojazdów na obu wymienionych powyżej, silnie obciążonych drogach.

Blisko kilometr na południowy wschód od strykowskiego zalewu miejskiego, także na rzece Moszczenica, znajduje się kolejny sztuczny zbiornik wodny. Na wschód od niego rozciąga się zalesiony obszar, którego część pozostaje we władaniu Skarbu Państwa i Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Brzeziny. Zagospodarowanie rekreacyjne otoczenia zalewu w Cesarce jest znacznie uboższe niż w przypadku zbiornika w mieście. Mieszkańcy Strykowa i jego okolic mają ponadto do dyspozycji park funkcjonujący w centrum miasta, co najmniej od lat 70. XX wieku. Ma on dość ograniczone możliwości pełnienia funkcji rekreacyjnej. Po pierwsze, obiekt ten ma nietypową formę, otaczając od zachodu i południowego zachodu wąskimi pasmami dwa boki kościelnej parceli. Z drugiej strony ograniczają go drogi oraz parking. Przy niewielkiej powierzchni (około 50 a), hałaśliwym sąsiedztwie oraz niewielkiej liczbie obiektów małej architektury sprzyja on raczej chwilowemu odpoczynkowi, np. w związku z korzystaniem z okolicznych obiektów usługowych. Może on również mieć większe znaczenie dla mieszkających w pobliżu osób, dla których przemieszczanie się na większe odległości stanowi problem, np. dla seniorów, osób niepełnosprawnych. Niewątpliwie poprawia on także walory małomiasteczkowego krajobrazu Strykowa. Mieszkańcy omawianej gminy oraz osoby przyjezdne mogą także korzystać z rodzinnych ogrodów działkowych. Tego rodzaju obiekty znajdują się w miejscowościach Osse oraz Dobra-Nowiny.

Biorąc pod uwagę potencjalną dostępność do ważniejszych terenów zieleni, większość skupisk zabudowy znajduje się w bardzo korzystnej sytuacji. Leżą one bowiem w odległości od 0,5 km (zwłaszcza w peryferyjnych częściach gminy) do 1 km od obszarów leśnych lub publicznych terenów zieleni urządzonej. Odpowiada to wartości poniżej kwadransa pieszego dojścia (ze średnią prędkością 5 km/h). Jest to oczywiście znaczne uproszczenie – czas dojścia rzeczywistego, z wykorzystaniem lokalnych ciągów komunikacyjnych, jest zazwyczaj dłuższy. Najmniej korzystną sytuacją w opisywanej gminie cechują się obszary rozciągające się wzdłuż równoleżnikowo biegnącego korytarza autostrady A2, w sołectwach Smolice i Niesułków. Od większych kompleksów zieleni dzieli je przeszło 1,5 km. Nie są to jednak wartości szczególnie niekorzystne. Co więcej, obszary te są zajęte głównie przez grunty orne, infrastrukturę techniczną i zabudowę przemysłowo-składową.

Uwarunkowania w zakresie środowiska przyrodniczego zostały przedstawione na rysunku Studium *Uwarunkowania: środowisko i powiązania funkcjonalne* (rysunek nr 3).

Potrzebę dbałości o tereny zieleni, które są nieodłącznymi elementami krajobrazu kulturowego, można argumentować w nawiązaniu do powszechnie znanej, hierarchicznej

teorii potrzeb człowieka A. Masłowa. W ujęciu tym podstawę egzystencji jednostki ludzkiej stanowią elementy podstawowe (natury fizjologicznej). Dopiero po ich zaspokojeniu rodzi się konieczność zapewnienia sobie bezpieczeństwa, zaspokojenia potrzeb społecznych, uznania i w końcu – samorealizacji. Ostatni z elementów wiąże się m.in. z jakością zamieszkiwanego przez człowieka środowiska. Mając to na uwadze, władze gminy Stryków, na terenie której zlokalizowano skrzyżowanie najważniejszych autostrad w kraju, powinny bardzo rozważnie realizować lokalną politykę przestrzenną. Zrozumiałym jest dążenie do jak największej aktywizacji gospodarczej, która może nie tylko pozytywnie wpłynąć na budżet gminy, ale także zaoferować mieszkańcom miejsca pracy i pobudzić lokalną przedsiębiorczość. Gmina skupia jednak swoje działania także na jakości środowiska (jego różnorodności, czystości, powabie pejzażu), w którym człowiek zamieszkuje. W tym celu realizuje szereg działań mających na celu rozwój terenów zieleni.

W 2020 roku został zapoczątkowany kilkuletni proces zmian wyglądu przestrzeni zielonych na terenie Strykowa obejmujący wykonanie nowych i uzupełnienie dotychczasowych nasadzeń. Posadzono pelargonie w donicach zdobiących Osiedle Stary Rynek oraz Osiedle Batorego. Na głównych ulicach miasta, a także nad zalewem ustawiono sześciopoziomowe konstrukcje kwietnikowe z wielobarwnymi pelargoniami. Zmianie uległ wygląd ul. Kościuszki od skrzyżowania na ul. Warszawskiej do ul. Głowackiego. Po uprzednim przygotowaniu pasów zieleni wzdłuż jezdni, posadzono blisko 1000 sztuk ozdobnych tawułów. Zrehabilitowano i obsadzono również tawułami pas zieleni wzdłuż ul. Kościuszki od strony osiedla Stary Rynek. Nowe nasadzenia pojawiły się także przy Urzędzie Miejskim. Zieloną oprawę reprezentacyjnej części obiektu stanowią nasadzenia róż okrywowych, a także drzewka śliw wiśniowych uzupełnionych płóćkami iglakami. Kompozycję dopełniają tawuły tuż przy schodach urzędu. Wzdłuż zejścia w kierunku parkingu za budynkiem urządzono palisadę, która została obsadzona jałowcami płóćkami. Nowa pergola z ozdobnym, pnącym winogronem pojawiła się w okolicy Pomnika Niepodległości u zbiegu ulic Rolniczej i Cichej. Teren wzbogacił się również o lilaki oraz jałowce przesadzone z parku nad Moszczenicą, który został zagospodarowany zgodnie z opracowanym projektem. Wzdłuż ul. Strykowskiego i Mickiewicza posadzono tawuły, wzdłuż ul. Wolskiej posadzono pięciorniki, przy ul. Kilińskiego – robinie akacjowe. Irysami obsadzono ul. Warszawską, a także dosadzono je na ul. Grunwaldzkiej. Planowane są dalsze pielęgnacje i przesadzenia w kolejnych latach, aby uzyskać kwiatowy dywan wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Wysypano świeżą korę na obsadzone krzewami pasy zieleni wzdłuż ul. Targowej, Cmentarnej, Sowińskiego oraz Piłsudskiego. Dokonano pielęgnacji i formowania krzewów w przejściu pomiędzy ul. Sienkiewicza a ul. Wschodnią. Na placu przy poczcie wykonano nowe nasadzenia host (funkii) oraz wiśni ozdobnych. Dla odsłonięcia berberysów wykopano jaśminowce, które zasadzono na terenie Szkoły Podstawowej przy Warszawskiej. Wzdłuż ogrodzenia Przedszkola Samorządowego przy ul. Targowej posadzono lilaki, pozyskane z parku nad Moszczenicą.

Ponadto zrealizowany został projekt zagospodarowania zielenią oraz elementami małej architektury terenu parku nad Moszczenicą. Chodziło o uzyskanie jak najlepszego wykorzystania przestrzeni, z której mogliby korzystać dorośli, jak i najmłodsi mieszkańcy Strykowa oraz osoby odwiedzające miasto. Na podstawie dokumentacji zrealizowana została

inwestycja polegająca na przebudowie nawierzchni żwirowych alejek, zagospodarowaniu dodatkową zielenią, małą architekturą oraz elementami edukacyjnymi terenu parku nad Moszczenicą. Układ przestrzenny parku oparty na istniejącym systemie komunikacyjnym zostanie zachowany, a przestrzeń podzielona na: zagajnik olszowy, ogród sensoryczny, strefę rekreacyjną (plac zabaw i siłownię), strefę przy rzece, strefę wejścia - plac główny oraz strefę wypoczynkową. Istotnym nowym wyposażeniem parku są elementy podzielonej tematycznie edukacji przyrodniczej, służące indywidualnie użytkownikom parku lub stanowiące pomoc dydaktyczną dla nauczycieli w ramach "zielonych lekcji".

II.4.2. Sport i rekreacja

Tereny i obiekty sportu i rekreacji są ważnym elementem zarówno wzbogacającym ofertę turystyczną gminy, jak i poszerzają ofertę skierowaną do samych mieszkańców.

Dominującą dyscypliną sportową na terenie gminy Stryków, zarówno pod względem liczby odbiorców jak i ilości klubów, jest piłka nożna, z której zajęcia prowadziło 6 stowarzyszeń. Trzy kluby prowadziły działalność skierowaną tylko do osób dorosłych, 1 klub tylko dla dzieci, 2 stowarzyszenia zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Największym klubem piłkarskim jest Miejski Klub Sportowy Zjednoczeni Stryków. Klub dysponuje pełnowymiarowym boiskiem trawiastym posiadającym licencję PZPN-u. Zajęcia są prowadzone dla grupy seniorów (tzw. pierwsza drużyna) oraz dla wszystkich grup wiekowych dzieci z roczników 2004-2012.

W 2019 roku z MKS Zjednoczeni Stryków wydzieliła się sekcja motocrossowa. Powstał Klub Motorowy Stryków. Klub organizuje zawody rangi Mistrzostw Polski Motocrossu i Mistrzostwa Strefy Centralnej Cross Country. Dotacje ze środków gminy Stryków umożliwiają pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem toru, zakupem paliwa i części zamiennych, pokrycie kosztów trenerów i uczestnictwa w zawodach.

Kolejną znaczącą dyscypliną sportową jest kolarstwo, które było prowadzone przez Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Dwójka Stryków. Treningi i starty w zawodach odbywają się w kilku grupach wiekowych i w formułach: kolarstwo szosowe, torowe i MTB. Klub dzięki corocznie otrzymywanym dotacjom z gminy Stryków, dzięki środkom pozyskiwanym z Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz od sponsorów posiada własne rowery, pojazdy techniczne oraz wyposażoną siłownię. Zawodnicy Klubu odnoszą sukcesy na arenie ogólnopolskiej.

Na obszarze gminy występują tereny i obiekty sportowo-rekreacyjne:

- 1) Stadion im. Mirosława Koprowskiego przy ul. Brzezińskiej w Strykowie
Boisko trawiaste o wymiarach 100 m x 61 m, pojemność stadionu: 500 miejsc (350 siedzących).
- 2) Tor motocrossowy im. Kazimierza Witczaka
W gminie znajduje się jedyny w regionie tor motokrosowy, na którym co rok rozgrywana jest Runda Indywidualnych Międzynarodowych Mistrzostw Polski w Motocrossie. Tor motocrossowy w Strykowie zaliczany jest do 3 najlepszych torów w Polsce. Tor ma długość 1710 m i zlokalizowanych jest na nim 14 przeszkód. Na największych zawodnicy

wzbijają się na wysokość kilkunastu metrów. Tor charakteryzuje się również tym, że kibice mają możliwość obejrzenia całej trasy.

3) Boisko ORLIK

Przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Strykowie, ul. Targowa 21 funkcjonuje kompleks boisk sportowych „MOJE BOISKO ORLIK 2012”. Zgodnie z Regulaminem korzystania z kompleksu boisk sportowych „MOJE BOISKO ORLIK 2012”, uchwalonym Uchwałą NR XIV/97/2011 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 28 września 2011 r. w sprawie uchwalenia regulaminu korzystania z kompleksu boisk sportowych „MOJE BOISKO ORLIK 2012”, obiekt służy zapewnieniu systematycznej działalności sportowo – rekreacyjnej. Zarządcą obiektu jest gmina Stryków. Zajęcia na obiekcie organizują trenerzy środowiskowi, zatrudnieni w tut. Urzędzie. W dniach poniedziałek – piątek, w godzinach 8.00 – 16.00, obiekt udostępniany jest dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 2 w Strykowie. W tych dniach od godziny 16.00 do godziny 21.00 oraz w soboty od godziny 11.00 do godziny 19.00 i w niedzielę od godziny 10.00 do godziny 18.00, z wyłączeniem dni, w których przypadają święta, boiska dostępne są dla wszystkich chętnych. W okresie wakacji letnich i ferii zimowych, obowiązuje odrębny harmonogram korzystania z obiektu, zatwierdzony bezpośrednio przed tymi okresami przez Zarządcę. Corocznie, gmina Stryków zawiera umowę z podmiotem zewnętrznym na wykonanie usługi specjalistycznego czyszczenia (trzykrotne czyszczenie) boiska Orlik o nawierzchni ze sztucznej trawy oraz jednokrotnego uzupełnienia boiska granulatem SBR czarnym o frakcji 0,5-3mm w ilości 1000 kg, urządzeniem SMG TRUF TBI, a także dwukrotnej konserwacji i czyszczenia boiska wielofunkcyjnego Orlik. Dodatkowo w 2020 r. wykonano malowanie linii boisk na boisku wielofunkcyjnym, serwis koszy do koszykówki i wymianę siatek na piłkochwytach. Ponadto, w ciągu roku dokonywane są, w miarę potrzeby, drobne naprawy na obiekcie. W 2022 roku zostanie przeprowadzony remont boiska: wymiana sztucznej trawy, remont boiska wielofunkcyjnego, czyszczenie nawierzchni, malowanie linii, wymiana części ogrodzenia i piłkochwytów, naprawa i wymiana części nawierzchni z kostki.

4) Obiekt sportowy w Bratoszewicach

Obiekt sportowy w Bratoszewicach składa się z bieżni o nawierzchni tartanowej z czterema torami, skoczni do skoku w dal, boiska do piłki ręcznej o nawierzchni asfaltowo betonowej z dwoma stalowymi bramkami, boiska do koszykówki o nawierzchni asfaltowo betonowej, boiska do siatkówki o nawierzchni asfaltowo betonowej.

5) Plac zabaw nad Zalewem

Teren o powierzchni ok. 820 m² znajdujący się przy zalewie w Strykowie. W skład całego kompleksu wchodzi plac zabaw przy zalewie w Strykowie, który podzielony jest na trzy sektory wiekowe. Dwa sektory mają nawierzchnię z drobnoziarnistego płukanego piasku kwarcowego - trzeci nawierzchnię z EPDM i gumy poliuretanowej. Wyposażenie placu stanowią zestawy o charakterze zabawowo – sprawnościowym,

6) Sala Gimnastyczna w Niesułkowie

Sala gimnastyczna wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym i łącznikiem została dobudowana do istniejącego budynku szkoły. W łączniku zlokalizowano salę ćwiczeń korekcyjnych i pomieszczenia WC, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz szatnie.

W zapleczu zlokalizowane szatnie, natryskownie, magazynki, pokój nauczyciela wychowania fizycznego. Obiekt wykonany został z konstrukcji tradycyjnej murowanej, z dachem o konstrukcji drewnianej nad salą oraz stropodachami o konstrukcji żelbetonowej nad zapleczem i łącznikiem. Zaprojektowano dwa wejścia główne do budynku oraz dodatkowe wyjście ewakuacyjne. Wybudowany również został plac manewrowy wraz z 8 miejscami postojowymi dla samochodów oraz ciągi piesze.

7) Sala Gimnastyczna w Dobrej

Sala gimnastyczną wraz z zapleczem została dobudowana do istniejącego budynku szkoły. Zaplecze sali składa się z pomieszczeń, w których zlokalizowano szatnie z natryskami, magazynki na sprzęt, pokój nauczycieli w-f oraz łącznik ze szkołą podstawową, gdzie zaplanowano: salę ćwiczeń korekcyjnych, pomieszczenia WC i szatnię. W ramach zadania wybudowano również parking z 31 miejscami postojowymi.

8) Sala Gimnastyczna w Koźlu

Do istniejącego budynku szkoły dobudowana została sala gimnastyczna oraz dwie sale dydaktyczne z zapleczem socjalnym: szatnie toalety i pomieszczenia pomocnicze. Powierzchnia użytkowa dobudowanej części szkoły wynosi 543,19 m². Inwestycja objęła również zagospodarowanie terenu umożliwiające dogodne korzystanie z obiektów szkolnych zarówno przez uczniów jak i innych użytkowników sali gimnastycznej.

9) Boiska wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Strykowie

Zadaszone boiska sportowe potocznie zwane "Balonem", znajdują się przy ul. Warszawskiej 39. Są to dwa boiska wielofunkcyjne do gry w piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę i tenisa ziemnego. Obiekt posiada zaplecze socjalne, zrealizowano także projekt rozbudowy o magazyn na sprzęt sportowy, salkę ćwiczeniową z drabinkami i pomieszczenie socjalne dla nauczycieli w-f oraz animatorów. W bezpośrednim sąsiedztwie boisk znajduje się parking. Obiekt pełni rolę sali gimnastycznej dla Szkoły Podstawowej Nr 1 w Strykowie. Odbývają się tu również pozalekcyjne zajęcia sportowe dla uczniów tej placówki. Po rozbudowie, w godzinach popołudniowych oraz w czasie wolnym od zajęć szkolnych, obiekt będzie ogólnodostępny.

Zadania w zakresie kultury i rekreacji realizuje powołana przez gminę Stryków samorządowa instytucja kultury - Ośrodek Kultury i Rekreacji, w skład której wchodzi: Dom Kultury w Strykowie, Dom Kultury w Niesułkowie i Ośrodek Wodniacki w Strykowie. Przy Ośrodku Kultury i Rekreacji w Strykowie działają:

- Klub tańca towarzyskiego „TWIX”,
- Zespół tańca współczesnego „AGAT”,
- Grupa Teatralna „Pod sceną”,
- Zespół wokalny „Samosiejka”,
- Chór Seniora „ECHO”.

Przy Domu Kultury w Niesułkowie działają:

- Klub Seniora „Nasza Ferajna”,
- Zespół Ludowy Lipkowieanka z Kapelą.

Na terenie gminy znajduje się kilkanaście świetlic wiejskich, strażnic OSP, które zostały przekazane do użytkowania lokalnym społecznościom. Wokół świetlic skupia się działalność rekreacyjno-kulturalna na terenach wiejskich, działają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, Koła Gospodyń Wiejskich, organizowane są imprezy rekreacyjno-sportowe dla dzieci czy seniorów. W ostatnich latach, także przy wykorzystaniu środków finansowych z funduszu sołectkiego świetlice zostały wyremontowane, wyposażone w sprzęt kuchenny (zmywarki, kuchnie gazowe, patelnie elektryczne, klimatyzatory i inne), sprzęt do nagłośnienia. Utwardzano teren wokół altan, zamontowano altanki. W 2020 r. altany powstały w Kalinowie, Wrzasku, Sadówce i Sosnowcu-Pieńki. Na terenach wiejskich, najczęściej w pobliżu świetlic wiejskich lub strażnic zorganizowano place zabaw dla dzieci lub zainstalowano zewnętrzne urządzenia fitness, mające służyć lokalnej społeczności. Niestety w okresie pandemii możliwości korzystania zarówno z urządzeń fitness jak i placów zabaw były przez większość czasu ograniczone. Gruntowne remonty przeszły świetlice w Rokitnicy oraz Pludwinach. Dzięki przystąpieniu gminy do realizacji zadania „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej” do tej pory przeprowadzono termomodernizację budynków w Osse, Kiełminie, Wrzasku, Bratoszewicach, Woli Błędowej. Dzięki zabiegom i zaangażowaniu mieszkańców sołectwa udało się rozpocząć i zakończyć budowę świetlicy wiejskiej w Wyskokach i w Anielinie.

Ofertę rekreacyjną gminy poszerzają także tereny sportowo-rekreacyjne, wśród których są m.in. place zabaw, siłownie plenerowe, w tym m.in.:

1) Siłownie zewnętrzne nad zalewem w Strykowie

Siłownie zewnętrzne nad zalewem w Strykowie zlokalizowane są w dwóch miejscach: przy plaży (od ul. Legionów) oraz przy ul. Wczasowej. Przy plaży znajdują się cztery podwójne urządzenia do ćwiczeń fitness. Przy ul. Wczasowej znajdują się trzy urządzenia fitness, obok placu rekreacyjnego z ławkami, zadaszonym tarasem widokowym ze stołami i ławkami, w tym stołem do gry w szachy i chińczyka.

2) Siłownie zewnętrzne na Osiedlu Centrum w Strykowie

Siłownia zewnętrzna na Osiedlu Centrum, u zbiegu ul. E. Plater i Stary Rynek, składa się z trzech urządzeń do ćwiczeń fitness. Stanowi ona część osiedlowego placu rekreacyjnego przeznaczonego dla różnych grup wiekowych. Znajdują się tu także: betonowy stół do gry w szachy i chińczyka, stół do gry w piłkarzyki oraz ławki. Całość obsadzona jest krzewami ozdobnymi. Kolejna siłownia zlokalizowana jest przy ul. B. Panasa, na tyłach Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz zadaszonych boisk "Balon", składa się z trzech urządzeń do ćwiczeń fitness.

3) Siłownia zewnętrzna na Osiedlu Stefana Batorego-Kolejowa w Strykowie

Siłownia zewnętrzna na osiedlu Stefana Batorego-Kolejowa zlokalizowana jest przy ul. Reymonta. Urządzenia fitness są częścią osiedlowego placu rekreacyjnego, na którym znajduje się również drewniana altana. Obok usytuowany jest osiedlowy plac zabaw dla dzieci.

4) Siłownie zewnętrzne na terenach wiejskich

Na terenach wiejskich gminy Stryków urządzenia siłowni zewnętrznych znajdują się w 21 miejscowościach: Bratoszewicach, Ciołku, Dobieszkowie, Dobrej, Dobrej-Nowiny, Koźlu, Lipce, Niesułkowie, Niesułkowie-Kolonii, Nowostawach Górnych, Ossem,

Pludwinach, Rokitnicy, Sierżni, Smolicach, Swędowie, Tymiance, Warszewicach, Woli Błędowej, Wyskokach, i Zelgoszczy.

5) Place zabaw nad zalewem w Strykowie

Nowoczesny plac zabaw zajmuje powierzchnię ok. 820 m². Jest podzielony na trzy sektory przeznaczone do różnych grup wiekowych dzieci. Dwa z nich mają nawierzchnię z droбноziarnistego płukanego piasku kwarcowego, trzeci - nawierzchnię z EPDM i gumy poliuretanowej. Wyposażenie placu stanowią zestawy o charakterze zabawowo - sprawnościowym.

6) Plac zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Strykowie

Plac zabaw zlokalizowany jest przy ul. B. Panasa, na tyłach Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz zadaszonych boisk "Balon". Plac wyposażony jest w basztę, sześciokąt wielofunkcyjny, huśtawkę dwuosobową i wałkę na sprężynie. Nawierzchnia placu to częściowo trawa, a częściowo - piasek. Znajdują się tu również urządzenia siłowni zewnętrznej.

7) Plac zabaw na Osiedlu Stefana Batorego-Kolejowa

Plac zabaw ma charakter osiedlowy, zlokalizowany jest między ulicami: Kolejową, Reymonta i Batorego. Zabawki i urządzenia znajdują się na terenie wyposażonym w bezpieczną nawierzchnię.

8) Place zabaw na terenach wiejskich

Na terenach wiejskich gminy Stryków place zabaw znajdują się w większości sołectw.

II.5. UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Pierwsza wzmianka o Strykowie pochodzi z 1387 roku. Była to wieś leżąca na szlaku ze Zgierza do Łowicza, łącząca Mazowsze z Wielkopolską i Śląskiem. Stryków prawa miejskie otrzymał w 1394 roku z rąk króla Władysława Jagiełły na prośbę dziedzica strykowskiego Deresława Tłuka, podskarbiego łęczyckiego. W połowie XVIII wieku miasto ze swymi 45 rzemieślnikami (13 sukienników, 5 kupców i kramarzy oraz 5 szynkarzy) stanowiło lokalny ośrodek handlu i rzemiosła. Było też ośrodkiem dóbr szlacheckich. W 1744 roku otrzymało przywilej organizowania ośmiu jarmarków rocznie. Stryków należał do miast średnich, co udowadnia wystawienie sześciu zbrojnych na wojnę pruską. Próbowano podjąć inicjatywę zorganizowania produkcji tekstylnej za sprawą ówczesnego właściciela Feliksa Czarneckiego – bez powodzenia. Powstała co prawda manufaktura, lecz Stryków nadal pozostał miasteczkiem rzemieślniczo-rolniczym. Ówczesne działania pozostawiły ślad w postaci istniejącego do dziś półkolistego placu w centrum miasta.

Po II rozbiorze Polski Stryków znalazł się w zaborze pruskim, by potem w latach 1807-15 być w Księstwie Warszawskim, a następnie w Królestwie Polskim. W XIX wieku Stryków traci prawa miejskie. Powodem stagnacji i zahamowania przyrostu ludności był między innymi żywiołowy rozwój pobliskiej Łodzi oraz szybko rozwijający się Zgierz i Pabianice. Ale już w roku 1902 Stryków otrzymuje połączenie kolejowe z Warszawą i Łodzią - następuje wzrost ludności. Niedługo po otrzymaniu niepodległości, w 1923 roku Stryków odzyskuje prawa miejskie, a od czasu wybuchu II wojny światowej rozwija się bardzo dobrze

istniejące od wieków rzemiosło, tym razem szewstwo, krawiectwo i garbarstwo. Również na początku XX wieku stał się dużym ośrodkiem mariawitów.

W Strykowie działała przędzalnia, fabryka tekstylna, cegielnia i papownia – miasto w 1939 roku liczyło ok. 5000 mieszkańców. Działania wojenne, w tym eksterminacja ludności pochodzenia żydowskiego oraz opuszczenie tych terenów przez ludność niemiecką podążającą na zachód wraz z wycofującą się armią, spowodowały zmniejszenie zaludnienia o 45%. Na północny zachód od centrum Strykowa, znajdują się niewidoczne już pozostałości po cmentarzu żydowskim, na którym ostatni pochówek został przeprowadzony w 1946 roku. Na pozostałościach cmentarza ewangelickiego znajduje się kilkanaście grobów protestanckich w większości niemieckich, sprzed 1945 roku. Duża kolonia osadników niemieckich znajdowała się w podstrykowskiej osadzie Tymianka.

Okres powojenny to czas, kiedy Stryków znalazł się na obrzeżach aglomeracji łódzkiej, stał się jej sypialnią - wielu mieszkańców pracowało w Łodzi lub w Zgierzu. Duże bezrobocie po przemianach ustrojowych nie ominęło także Strykowa.

Ogromną szansą dla Strykowa stało się usytuowanie na terenie gminy skrzyżowania dwóch najważniejszych autostrad w Polsce A1 i A2.

II.5.1. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Mimo wielowiekowej historii na obszarze gminy znajduje się niewiele zabytków. Można wyróżnić 4 podstawowe ich grupy:

- obiekty architektury i budownictwa, zespoły zieleni urządzonej (zespoły rezydencjalne),
- zabytki ruchome wraz ze sztuką sepulkralną (cmentarną),
- miejsca pamięci,
- obiekty i stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy znajdują się nieliczne zabytki, w tym wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz obszary, stanowiące historyczne układy urbanistyczne. Konieczne zatem staje się zachowanie pozostałych obiektów w takim stanie, aby stanowiły świadectwo dziejów gminy.

Obszar gminy Stryków należy do obszarów dogodnych dla osadnictwa. Znajdujące się na obszarze gminy stanowiska archeologiczne stanowią dowód zasiedlania tych terenów od najdawniejszych czasów. Historyczne układy urbanistyczne i ich ślady na obszarze gminy zostały w dużej części zniekształcone lub zatarte w wyniku przebudowy obszarów mieszkalnych i ich rozwoju. W Strykowie wyznaczono w pierwszej połowie XIX wieku duży plac rynkowy na planie trójkąta równoramienne, jednak był on sukcesywnie zabudowywany, aż zredukowany do niewielkiego placu przykościelnego. W mieście wcześniej funkcjonował także rynek lokacyjny, jednak również nie przetrwał, a obecnie na jego miejscu znajduje się zabudowa wielorodzinna. Historyczny układ urbanistyczny centrum miasta Strykowa (projekt urbanistyczny z początku XIX w.) został objęty ochroną poprzez ustanowienie strefy ochrony konserwatorskiej, wyznaczonej w miejscowym planie

zagospodarowania przestrzennego. Plan określa zasady w zakresie kształtowania i ochrony wartości kulturowych historycznego układu miasta.

Na obszarze gminy nie zachowały się wyraźne historyczne układy przestrzenne obszarów wiejskich, których geneza sięgała czasów średniowiecza. Główną przyczyną jest fakt, iż tradycyjną formą zabudowy wiejskiej były domy drewniane, których trwałość jest znacznie krótsza niż w przypadku budynków murowanych. W związku z tym większość budynków i co za tym idzie, układów przestrzennych uległa zniszczeniu lub przebudowie prowadzącej do zniekształcenia pierwotnej formy. Dlatego też niezwykle istotnym, z punktu widzenia zasobów kulturowych jest ich ochrona i zachowanie.

Zasoby zabytków nieruchomych Gminy Stryków zostały zewidencjonowane w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, których wykaz przedstawia poniższa Tabela.

L P	MIEJSCOWO ŚĆ	ULICA	NR	NR DZIAŁ KI	OBIEKT	ŹRÓDŁ O	DATOWANI E	NR REJESTR U	DATA DECYZ JI
1	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica	gru.1 3	575/9	Pałac rodziny Rzewuskich w zespole pałacowym	REJESTR	1924 r.	A/263	12.12.1978
2	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica	4	458	Lamus drewniany w zespole par. p.w. św. Augustyna	REJESTR	II poł. XVIII w.	A/330/218	27.05.1967
3	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica		575/3, 575/4, 575/5, 575/6, 575/7, 575/9, 575/10, fragment działki 574/5	Założenie parkowe, ogrodowe i ogrodzenie z bramą wjazdową	REJESTR	pocz. XVIII w.	A/263	12.12.1978
4	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica	6	459	Kościół w zespole par. p.w. św. Augustyna	REJESTR	przełom XV i XVI w., rozbudowa 1898-1901	A/4/132	27.05.1967
5	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica	6	459	Dzwonnica drewniana w zespole par. p.w. św. Augustyna	REJESTR	XVIII w.	A/329/131	27.05.1967
6	Koźle		27	436	Dzwonnica drewniana w zespole kościoła par. p.w. św. Szczepana	REJESTR	1752 r.	A/378/137	30.05.1967
7	Koźle		27	436	Kościół w zespole kościoła par. p.w. św. Szczepana	REJESTR	1752 r., rozbudowa 1892 r., 1908 r.	A/12/136	30.05.1967
8	Niesułków		70	428/1	Kościół par. rzymsko-katolickiej p. w. św. Wojciecha	REJESTR	III ćw. XIX w., rozbudowa 1903 r.	A/336/147	30.05.1967
9	Stryków	Mickiewicza	3		Dom drewniany	REJESTR	II ćw. XIX w.	A/338/219	09.11.1956
10	Bratoszewice	Nowości	1	574/5, 575/7, 575/10	Zespół folwarczny	WEZ	XIX/XX w.		

11	Bratoszewice	Plac Stanisława Staszica		457	Cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki	WEZ	II poł. XIX w.		
12	Dobieszków			294	Park podworski	WEZ	II poł. XIX w.		
13	Dobieszków		2	124	Młyn wodny	WEZ	koniec XIX w.		
14	Dobra	Starowiejska	17	372	Dzwonnica kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Doroty	WEZ	1905 r.		
15	Dobra	Starowiejska		240/2	Cmentarz par. rzymsko-katolickiej	WEZ	I poł. XIX w.		
16	Dobra	Starowiejska	17	372	Kościół par. p.w. Jana Chrzciciela i św. Doroty	WEZ	kon. XIX w., 1905 r.		
17	Dobra	Starowiejska	17	371	Plebania kościoła par. p.w. Jana Chrzciciela i św. Doroty	WEZ	pocz. XX w.		
18	Dobra	Starowiejska		301	Cmentarz mariawicki	WEZ	pocz. XX w.		
19	Dobra	Starowiejska	103	299	Kościół mariawicki p.w. Jana Chrzciciela	WEZ	lata 1907 - 1908		
20	Koźle			326	Cmentarz rzymsko-katolicki	WEZ	poł. XVIII w.		
21	Lipka		2	86	Kościół mariawicki pw. Matki Boskiej Szkaplerznej i św. Wojciecha	WEZ	pocz. XX w.		
22	Lipka		2	86	Plebania przy kościele mariawickim	WEZ	początek XX w.		
23	Niesułków			439	Cmentarz rzymsko-katolicki	WEZ	II poł. XIX w.		
24	Niesułków		70	428/1	Dzwonnica przy kościele par. rzymsko-katolickiej p.w. św. Wojciecha	WEZ	XVIII w.		
25	Niesułków			358/1	Cmentarz mariawicki	WEZ	XX w.		
26	Niesułków-Kolonia		56	239/2	Oficyna dworska	WEZ	kon. XIX w.		
27	Niesułków-Kolonia		56	238/1, 238/2, 239/2, 239/6	Park podworski	WEZ	kon. XIX w.		
28	Stryków	Cmentarna/Cicha		110	Cmentarz ewangelicko-augsburski	WEZ	1918 r.		
29	Stryków	Cmentarna/Cicha		111, 112/1	Cmentarz rzymsko-katolicki	WEZ	II poł. XIX w.		
30	Stryków	Legionów		131	Cmentarz mariawicki starokatolicki	WEZ	1907 r.		
31	Stryków	Macieja	6	345/1	Młyn elektryczny	WEZ	pocz. XX w.		

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRYKÓW

		Strykowski							
32	Stryków	Stefana Batorego	6	72/4	Budynek dworca kolejowego	WEZ	I ćw. XX w.		
33	Stryków	Warszawska	32	100	Kościół mariawitów par. św. Anny	WEZ	1907 r.		
34	Stryków	Warszawska	19	352	Kościół rzymsko-katolicki par. p.w. św. Marcina	WEZ	1907-1914 r.		
35	Stryków	Warszawska	34	99/4	Dom par. mariawicki przy kościele p.w. św. Anny i św. Marcina	WEZ	1908 r.		
36	Stryków	Warszawska	30	102, 101	Dom mieszkalny	WEZ	kon. XIX w.		
37	Stryków	Warszawska	39	290/7	Ratusz miejski (ob. szkoła)	WEZ	lata 20 XX w.		
38	Swędów	Główna	22	570/1	Cmentarz ewangelicko-augsburski	WEZ	1887 r.		
39	Tymianka		23	274/1	Dom mieszkalny	WEZ	1922 r.		
40	Warszewice Cesarka			144	Cmentarz ewangelicko-augsburski	WEZ	II poł. XIX w.		
41	Wola Błędowa		6	9/2	Pałac Teodora Endera	WEZ	1938-39		
42	Wola Błędowa		2	11/1	Oficyna pałacowa w zespole folwarcznym	WEZ	IV ćw. XIX w.		
43	Wola Błędowa			9/2	Obora w zespole folwarcznym	WEZ	IV ćw. XIX w.		
44	Wola Błędowa			9/2, 10	Park pałacowy	WEZ	pocz. XX w.		
45	Bratoszewice	Nowości	1	574/5	Spichlerz w zespole folwarcznym	GEZ	XIX/XX w.		
46	Bratoszewice	Nowości	1	574/5	Stodoła w zespole folwarcznym	GEZ	XIX/XX w.		
47	Bratoszewice	Nowości	1	574/5	Warsztaty w zespole folwarcznym	GEZ	XIX/XX w.		
48	Bratoszewice	Nowości	1	574/5	Obora w zespole folwarcznym	GEZ	XIX/XX w.		
49	Bratoszewice	Nowości	1A	574/5	Budynek mieszkalny w zespole folwarcznym	GEZ	XIX/XX w.		
50	Bratoszewice	Szkolna	16	617	Ośmiorak	GEZ	XIX/XX w.		
51	Dobieszków		69	294	Dwór	GEZ	II poł. XIX w.		
52	Klęk			299/4, 296/3	Park	GEZ	XIX/XX w.		
53	Osse			33/3, 33/4, 33/5, 33/6,	Park	GEZ	k. XIX w.		

				33/13, 34, część 403					
54	Osse			33/13	Dwór	GEZ	k. XIX w.		
55	Stryków	Adama Mickiewicza	9/9A	316, 313	Dom mieszkalny	GEZ	XIX w.		
56	Stryków	Kościuszki	37	431/4, 431/2	Dom	GEZ	XIX/XX w.		
57	Stryków	Mickiewicza	13	308	Dom	GEZ	pocz. XX w.		
58	Stryków	Mickiewicza	1	292/2	Dom	GEZ	XIX/XX w.		
59	Stryków	Tadeusza Kościuszki	1/1A	456, 455, 454/2	Dom mieszkalny	GEZ	II poł. XIX w.		
60	Stryków	Targowa	15	8	Dom	GEZ	pocz. XX w.		
61	Stryków	Warszawska	19	352	Ogrodzenie wokół kościoła św. Marcina	GEZ	1907-1914 r.		
62	Swędów	Strykowska	15	366/5	Obora	GEZ	1887 r.		
63	Swędów	Strykowska	15	366/5	Dom	GEZ	XIX/XX w.		
64	Wola Błędowa			9/2	Zespół folwarczny	GEZ	kon. XIX – pocz. XX w.		

Tabela 10. Zabytki nieruchome Gminy Stryków

źródło: Rejestr Zabytków, Ewidencja Zabytków Województwa Łódzkiego, Gminna Ewidencja Zabytków

Na terenie gminy występują zabytki ruchome, które reprezentują głównie elementy wyposażenia kościołów i pomniki nagrobne, a także zabytki archeologiczne. Gmina była od zarania dziejów terenem osadnictwa. Świadczą o tym liczne stanowiska archeologiczne, począwszy od epoki kamienia, przez okres brązu, okres rzymski, aż po średniowiecze. Największe zgrupowania punktów osadniczych znajdują się w rejonie Woli Błędowej, Bratoszewic i Kalinowa w części północnej, Dobrej i Warszewic oraz Niesułkowa-Kolonii w części południowej.

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBSZAR AZP	NR STAN. NA OBSZARZE	NA STAN. W MIEJSC.	CHRONOLOGIA
1	Gozdów	62-52	17	1	osada (k. łużycka, EB), osada (k. przeworska, okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (k. przeworska, okres wpływów rzymskich), osada (późne średniow/nowożytność, XV-XVII w.)
2	Gozdów	62-52	18	2	ślad osadnictwa (wscho- pomor., okr. lateński), ślad osadnictwa (łużycka, epoka brązu)
3	Gozdów	62-52	19	3	ślad osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich)
4	Gozdów	62-52	20	4	osada (nowożytna)
5	Gozdów	62-52	21	1	osada (nowożytna)
6	Gozdów	62-52	22	2	osada (nowożytna)
8	Gozdów	62-52	30	1	cmentarzysko (przeworska, okres wpływów rzymskich), ślad osadnictwa (pra III okres wcz. średniowiecze)
9	Zagłoba	62-52	31	1	osada wielkokulturowa (cykl kultur wstęgowych- neolit, puch. lejkowych- neolit, ceram. sznur)
10	Zagłoba	62-52	32	2	obozowisko (?, schyłkowy paleolit, mezolit)
11	Zagłoba	62-52	33	3	osada (trzcieniecka, II okr. epoki brązu)
12	Zagłoba	62-52	34	1	cmentarzysko (przeworska, okres wpływów rzymskich)
13	Zagłoba	62-52	35	1	ślad osadnictwa (łużycka, halsztat), ślad osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich)
14	Zagłoba	62-52	36	2	osada (pra wczesne średn.) osada (nowożytna)
15	Zagłoba	62-52	37	3	osada (trzcieniecka, III okr. epoki brązu)

16	Zagłoba	62-52	38	4	śląd osadnictwa (pradziejowa)
17	Zagłoba	62-52	39	5	osada (łużycka, halsztat), osada (przeworska, okres rzymski)
18	Zagłoba	62-52	40	6	osada (pradziejowa?, okres pradziejowy)
19	Zagłoba	62-52	41	7	śląd osadnictwa (pradziejowa?, okres pradziejowy?), śląd osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich)
20	Zagłoba	62-52	42	8	śląd osadnictwa (puch. lejkow., neolit-wcz. br.), osada (przeworska, okres wpływów rzymskich)
21	Zagłoba	62-52	43	9	osada (pradziejowa, okres pradziejowy)
22	Zagłoba	62-52	44	10	osada (łużycka, epoka brązu)
23	Ciołek	62-52	45	1	osada (tardenuaska, mezolit)
24	Kolonia Koźle	62-53	11	1	śląd osadniczy (nowożytna)
25	Pludwiny	62-53	12	1	cmentarzysko (przeworska, późny okres wpływów rzymskich)
26	Wola Błędowa	62-53	13	18	śląd osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich)
27	Pludwiny	62-53	14	3	osada (przeworska, późny okres wpływów rzymskich)
28	Sadówka	62-53	15	1	osada (nowożytna)
29	Sadówka	62-53	16	2	osada (nowożytna?)
30	Wola Błędowa	62-53	17	5	śląd osadnictwa (pra III okres wczesnośredn.)
31	Wysoki	62-53	20	1	śląd osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich)
32	Gozdów	62-53	22	5	osada (k. łużycka, EB), śląd osadniczy (k. przeworska?, okres wpływów rzymskich), osada (późne średniow, XV-XVII w.)
33	Gozdów	62-53	23	7	osada (k. przeworska, okres wpływów rzymskich), osada (późne średniowiecze, XV-XVI w.)
34	Gozdów	62-53	24	6	śląd osadniczy (późne średniowiecze, XV-XVI w.)
35	Pludwiny	62-53	25	4	śląd osadniczy (pradzieje)
36	Sadówka	62-53	26	3	osada (pradzieje), osada (nowożytność, XVII - XIX w.)

37	Koźle	62-53	27	3	osada (k. przeworska, okres wpływów rzymskich), osada (w. średniowiecze, XII-XIV w.)
38	Koźle	62-53	28	2	osada (w. średniowiecze, XII-XIV/XV w.)
39	Koźle	62-53	29	4	znalezisko numizmatyczne (po 1766 r.)
40	Sadówka	62-53	30	4	osada (epoka brązu)
41	Wola Błędowa	62-53	31	-	dwór "za wałem" (staro XV-XVI w.)
42	Wysoki	62-54	15	2	osada wiejska (XIV - XVI w.)
43	Swędów	63-52	10	1	cmentarzysko (przeworska, wcz. okres wpływów rzymskich)
44	Swędów	63-52	11	3	osada? (przeworska?, okres wpływów rzymskich), osada? (pra III okres wcz. średn.)
45	Swędów	63-52	12	4	osada? (przeworska, okres wpływów rzymskich), osada? (pra III okres wcz. średn.), osada? (pra okres nowożytny)
46	Swędów	63-52	13	1	cmentarzysko (przeworska, późny okres wpływów rzymskich)
47	Swędów	63-52	14	2	osada (pra I i II okres wcz. średn.)
48	Bratoszewice	63-53	1	1	dwór murowany na kopcu ? (XVI w.?)
49	Bratoszewice	63-53	2	2	wyspa związana z XIX wiecznym założeniem parkowym? lub miejsce nowożytnej, pańskiej siedziby rezydencjonalno-obronnej
50	Bratoszewice	63-53	3	3	śląd osadnictwa (późne średn.)
51	Bratoszewice	63-53	4	4	osada (przeworska, okres wpływów rzymskich), śląd osadnictwa (XVI - XVII w.)
52	Bratoszewice	63-53	5	5	śląd osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich), osada wiejska (XIV-XVII w.)
53	Bratoszewice	63-53	6	6	osada wiejska (XV-XVII w.)
54	Kalinów	63-53	7	2	punkt osadn. (przeworska, okres wpływów rzymskich)
55	Rokitnica	63-53	8	1	osada wiejska (XV-XVII w.)
56	Rokitnica	63-53	9	1	śląd osadnictwa (puch. lejkow., neolit), punk

					osadn. (XVI-XVII w.)
57	Smolice	63-53	10	1	Ślad osadnictwa (przeworska?-okres wpływów rzymskich, wcz. średn.)
58	Stryków	63-53	11	1	obozowisko (janisławicka, neolit)
59	Stryków	63-53	12	2	cmentarzysko (łużycka, IV - V okr. ep. brązu)
60	Stryków	63-53	13	2	skarb? (przeworska, okres wpływów rzymskich)
61	Tymianka	63-53	14	1	osada? (łużycka?, epoka brązu), osada? (pra III okres wcz. średn.) osada? (późne średniowiecze), osada ? (nowożytna)
62	Wola Błędowa	63-53	15	1	osada (ceram.sznur, wcz. Ebr), osada (trzcieniecka, II okr. EBr), cmentarzysko (łużycka, IV-V okr. EBr)
63	Wola Błędowa	63-53	16	2	osada wiejska (XV-XVI w.)
64	Wola Błędowa	63-53	17	3	osada wiejska (XIV-XV w.)
65	Wola Błędowa	63-53	18	4	punkt osadn. (przeworska, okres wpływów rzymskich)
66	Wola Błędowa	63-53	19	6	śląd osadnictwa (?), ślad osadnictwa (przeworska, okres wpływów rzymskich), osada wiejska (XV-XVII w.)
67	Wola Błędowa	63-53	20	7	śląd osadnictwa (?),punkt osadn. (przeworska, okres wpływów rzymskich), punkt osadn. XVI-XVII w.)
68	Wola Błędowa	63-53	21	8	śląd osadnictwa (?), osada (przeworska, okres wpływów rzymskich)
69	Wola Błędowa	63-53	22	1	śląd osadnictwa (bliżej nieokreślony okres pradziejowy)
70	Stryków	63-53	23	5	gródek stożkowaty (XV-XVIII w.)
71	Wola Błędowa	63-53	24	10	śląd osadniczy (? , epoka kamienia), osada (późne średniowiecze, XV - XVI w.), osada (nowożytność, XVII-XIX w.)
72	Wola Błędowa	63-53	25	11	śląd osadniczy (k. łużycka, EB/Ha), ślad osadniczy (nowożytność, XVII-XVIII w.)
73	Wola Błędowa	63-53	26	12	śląd osadniczy (? , epoka kamienia)
74	Wola Błędowa	63-53	27	13	śląd osadniczy (k. łużycka, EB/Ha), osada

					(nowożytność, XVII-XIX w.)
75	Wola Błędowa	63-53	28	14	śląd osadniczy (późne średniowiecze, XVI w.), osada (nowożytność, XVII-XIX w.)
76	Wola Błędowa	63-53	29	15	osada (k. łużycka, EB/Ha), śląd osadniczy (późne średniowiecze, XVI w.), osada (nowożytność, XVII w.)
77	Wola Błędowa	63-53	30	16	śląd osadniczy (epoka kamienia), osada (k. łużycka, EB), osada (wczesne średniow., XII-XIII w.), śląd osadniczy (nowożytność, XVII-XIX w.)
78	Wola Błędowa	63-53	31	17	śląd osadniczy (k. łużycka, EB), śląd osadniczy (nowożytność, XVIII-XIX w.)
79	Rokitnica	63-53	32	2	śląd osadniczy (epoka kamienia), osada (k. łużycka, EB/Ha), osada (nowożytność, XVII-XIX w.)
80	Wola Błędowa	63-53	33	9	śląd osadniczy (pradzieje?), osada (późne średniowiecze, XV-XVI w.)
81	Bratoszewice	63-53	34	7	skarb (po 1665 r.)
82	Bratoszewice	63-53	35	8	znalezisko numizmatyczne (po 1797 r.)
83	Nowostawy Górne	63-54	12	1	osada wiejska (XVI-XVII w.)
84	Kalinów	63-54	16	1	osada (łużycka, IV/V EB-Ha D)
85	Kalinów	63-54	22	3	śląd osadnictwa (puch. lejk., neolit), śląd osadnictwa (bliżej nieokreślony okres pradziejowy)
86	Kalinów	63-54	23	4	osada? (przeworska, okres wpływów rzymskich)
87	Kalinów	63-54	24	5	osada (przeworska, okres wpływów rzymskich)
88	Kalinów	63-54	25	6	punkt osadn. (bliżej nieokreślony okr. pradziejowy, wcz. brąz)
89	Kalinów	63-54	26	7	punkt osadn. (przeworska, okres wpływów rzymskich)
90	Kalinów	63-54	27	8	śląd osadnictwa (?), punkt osadn. (bliżej nieokreślony okres pradziejowy), punkt osadn. (XV-XVI w.)
91	Kalinów	63-54	28	9	osada (przeworska, okres

					wpływów rzymskich)
92	Kalinów	63-54	29	10	śląd osadnictwa (bliżej nieokreślony okres pradziejowy)
93	Kalinów	63-54	30	11	osada wiejska (XV-XVII w.)
94	Kalinów	63-54	31	12	punkt osadn. (? ep. kamienia)
95	Nowostawy Górne	63-54	32	2	skarb monet (po 1699 r.)
96	Nowostawy Górne	63-54	33	3	znalezisko luźne (po 1665 r.)
97	Nowostawy Górne	63-54	34	4	skarb monet (po 1783 r.)
98	Dobra	64-52	1	1	cementarzysko (przeworska, późny okres wpływów rzymskich)
99	Dobra	64-52	2	2	osada (przeworska, okres wpływów rzymskich)
100	Dobra	64-52	3	3	osada (staro III okres wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
101	Orzechówek	64-52	9	1	śląd osadnictwa (staro III okres wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
102	Witakówek	64-52	11	1	osada (staro III okres wcz. średn.)
103	Zelgoszcz	64-52	12	1	śląd osadnictwa (krąg kultury z tylczakami, schyłkowy neolit)
104	Zelgoszcz	64-52	13	2	osada (starołoska, III okr. wcz. średn.)
105	Zelgoszcz	64-52	14	1	śląd osadnictwa (ceramiki sznurowej?, neolit?)
106	Dobra	64-52	16	4	śląd osadnictwa (pomorska, hallstadt D/ wczesny lateen)
107	Dobra	64-52	17	5	dwór (1709 r.)
108	Cesarka	64-53	1	1	osada (pra wcz. średn.)
109	Cesarka	64-53	2	1	osada (pra I-II okres wcz. średn.)
110	Anielin	64-53	9	1	śląd osadnictwa (epoka kam., neolit?)
111	Anielin	64-53	10	2	osada (pra, wcz. średn.)
112	Anielin	64-53	11	3	śląd osadnictwa (pra wcz. średn.)
113	Anielin	64-53	12	4	śląd osadnictwa (staro późno średn.)
114	Anielin	64-53	13	5	śląd osadnictwa (ceram. grzebykowo-dołk., neolit)
115	Dobieszków	64-53	14	1	osada (staro III okres wcz. średn.)
116	Ługi	64-53	15	1	osada (pra wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
117	Ługi	64-53	16	2	osada (pra wcz. średn.)
118	Ługi	64-53	17	3	osada (pra wcz. średn.)

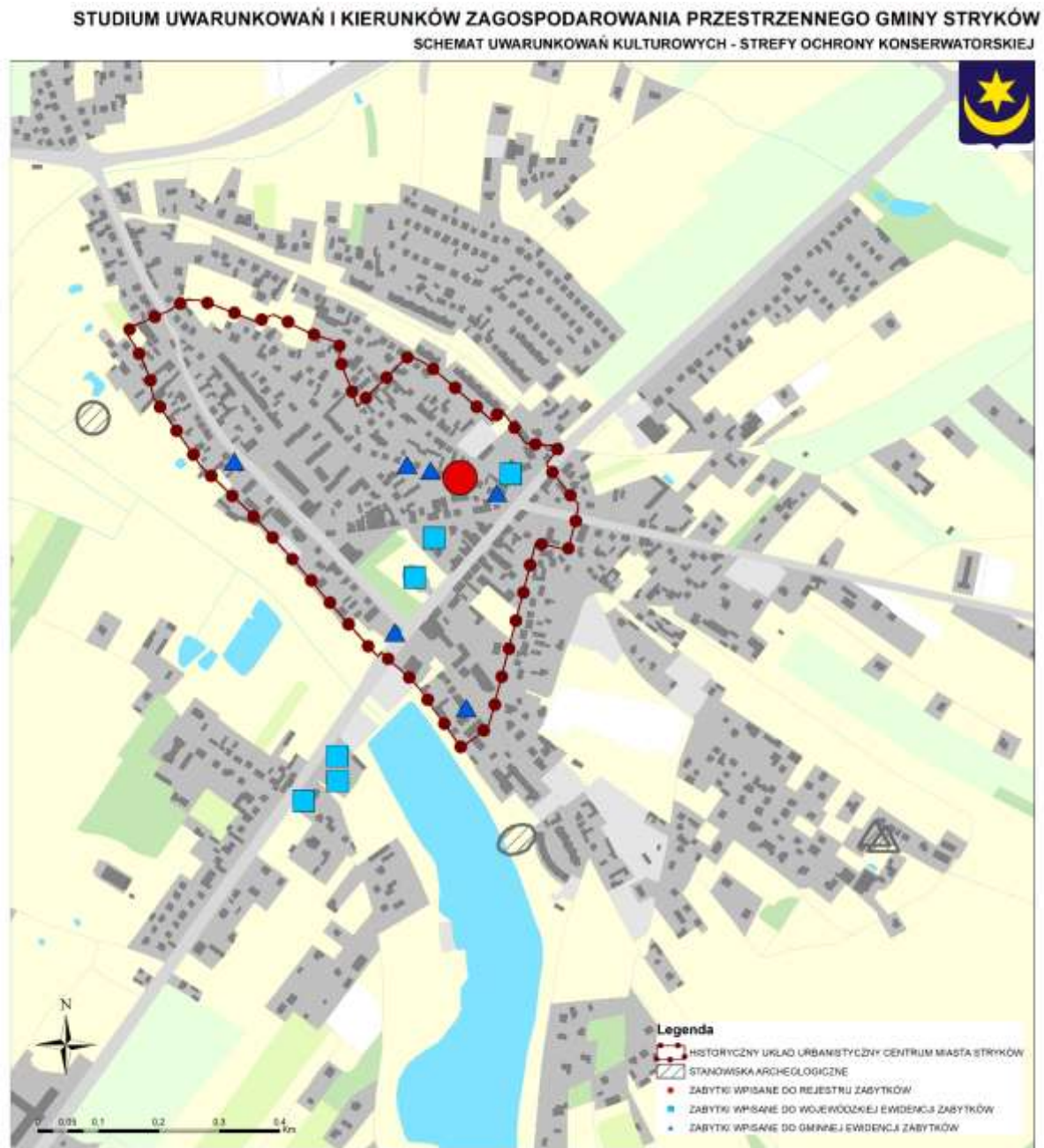
119	Ługi	64-53	18	4	śląd osadnictwa (?, ep. kamienia), ślad osadnictwa (pra wcz. średn.)
120	Michałówek	64-53	19	1	osada (pra wcz. średn.)
121	Michałówek	64-53	20	1	osada (przeworska, późny rzym.), osada (pra wcz. średn.)
122	Michałówek	64-53	21	2	śląd osadnictwa (łużycka, halsztat CD), osada (pra wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
123	Michałówek	64-53	22	3	osada (pra wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
124	Michałówek	64-53	23	4	osada (pra wcz. średn.), ślad osadnictwa (staro późne średn.)
125	Michałówek	64-53	24	5	osada (pra I-II okres wcz. średn.)
126	Michałówek	64-53	25	6	osada (I okres wcz. średn.?)
127	Michałówek	64-53	26	7	śląd osadnictwa (łużycka?, epoka brązu)
128	Michałówek	64-53	27	8	osada (przeworska ?, okres wpływów rzymskich)
129	Michałówek	64-53	28	9	osada (przeworska?, okres wpływów rzymskich)
130	Niesułków	64-53	29	1	cmentarzysko (przeworska, późny okres wpływów rzymskich)
131	Sierźnia	64-53	30	1	osada (pra wcz. średn.)
132	Sosnowiec	64-53	34	1	osada (pra wcz. średn.)
133	Sosnowiec	64-53	35	2	osada (pra wcz. średn.)
134	Sosnowiec	64-53	36	3	osada (pra I okres wcz. średn.)
135	Stryków	64-53	37	4	osada/obozowisko (KPL, neolit), osada (krąg kultur leśnych?, WEB), osada (kultura łużycka, EB/Ha), ślad osadniczy (średn./nowożytność)
136	Warszewice	64-53	38	1	osada (staro późne średn.)
137	Warszewice	64-53	39	2	osada (trzcieniecka, II okr. epoki brązu)
138	Warszewice	64-53	40		osada (pra wcz. średn.), osada (staro późne średn.)
139	Anielin	64-53	41	6	śląd osadniczy (późne średn. /nowożytność, XV-XVII w.)
140	Stryków	64-53	42	6	śląd osadniczy (epoka kamienia)
141	Niesułków	64-53	44	2	dwór na kopcu (XVI - XVII w.)
142	Stryków	64-53	45	7	osada (łużycka, epoka żelaza)

143	Anielin	64-53	46	1	śląd osadniczy (epoka kamienia), ślad osadniczy (kultura łużycka), punkt osadniczy (wczesne średniowiecze), punkt osadniczy (późne średniowiecze), osada (okres nowożytny)
144	Anielin	64-53	47	2	śląd osadniczy (epoka kamienia), ślad osadniczy (kultura łużycka), punkt osadniczy (kultura przeworska), ślad osadniczy (późne średniowiecze), osada (okres nowożytny)
145	Sierżnia	64-53	48	2	śląd osadnictwa (wczesne średniowiecze, X/XI-XIII wiek), wieś (późne średniow., poł. XVI - poł. XVII w.), wieś (okres nowożytny, poł. XVI - poł. XVII w.), grób żołnierski (I Wojna Światowa, XX w.-1914 r.)
146	Sierżnia	64-53	49	3	śląd osadniczy (późne średniowiecze), osada (okres nowożytny)
147	Sierżnia	64-53	50	4	śląd osadnictwa (nieokreślony, mezolit-neolit), osada (kultura przeworska, młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich), ślad osadnictwa (wczesne średniowiecze, 2 połowa X - XIII w.), osada (późne średniow., 2 poł. XIII - XV w.), ślady osadnictwa (okres nowożytny, XVI - XVIII w.), fortyfikacje polowe (I Wojna Światowa, XX w.-1914 r.)
148	Niesułków-Kolonia	64-54	1	1	osada (pra XIII w.)
149	Niesułków-Kolonia	64-54	1a	1a	osada otwarta (pra XI - XII w., wcz. średn.)
150	Niesułków-Kolonia	64-54	2	2	znaleziska jednostkowe (?)
151	Niesułków-Kolonia	64-54	3a	3a	śląd osadnictwa (epoka kam.), osada (pra wcz. średn.)
152	Niesułków-Kolonia	64-54	4	4	śląd osadnictwa (ep. kamienia, neolit?)
153	Niesułków-Kolonia	64-54	5	5	osada (staro późne średn.)
154	Niesułków-Kolonia	64-54	10	6	śląd osadnictwa (?, neolit?)
155	Niesułków-Kolonia	64-54	14	3	śląd osadnictwa (ep. kam), ślad osadnictwa (pra XI-XII w.)

156	Stary Imielnik	65-53	10	1	gródek stożkowaty (XIV-XVI w.)
-----	----------------	-------	----	---	--------------------------------

Tabela 11. Stanowiska archeologiczne Gminy Stryków

źródło: Rejestr zabytków, województwa ewidencja zabytków, gminna ewidencja zabytków

Rycina 3. Schemat uwarunkowań kulturowych – strefy ochrony konserwatorskiej

źródło: opracowanie własne

II.5.2. Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej nie są obiektami objętymi prawną ochroną, lecz stanowią dobra kultury materialnej uznane za dziedzictwo współczesnej kultury. Na terenie

gminy mimo unikalności i zróżnicowanej tkanki zabudowy nie wyznaczono dotychczas obszarów/obiektów uznanych za dobra kultury współczesnej.

II.5.3. Szlaki kulturowe

Zgodnie z PZPWŁ w celu promocji dziedzictwa kulturowego na obszarze województwa wyznaczono szereg szlaków kulturowych. Niemniej jednak obszar gminy znajduje się poza zasięgiem szlaków kulturowych.

II.6. EDUKACJA I NAUKA

Edukacja wpływa na człowieka poprzez kształtowanie jego wzorców społecznych, a jednocześnie daje narzędzia do rozwoju i podstawy do spełniania się w życiu zawodowym. Innowacje i postęp technologiczny wynikają wprost z rozwoju nauki. Właściwa edukacja człowieka od najmłodszych lat, pozwala mu sprostać zmieniającemu się światu.

Wskazać należy, iż system edukacji, jak i wiele dziedzin życia społecznego podlega reformom. Ostatnia reforma systemu edukacji została zapoczątkowana we wrześniu 2017 r. Reforma ta przywróciła szkoły podstawowe ośmioklasowe w zamian sześcioklasowych. Zmiany te w znaczny sposób wpływały na politykę oświatową Gminy Stryków, także pod względem organizacyjnym.

II.6.1. Przedszkola

Pierwszym analizowanym stopniem edukacji jest edukacja przedszkolna. Na terenie Gminy Stryków w 2020 r. zlokalizowane było Przedszkole Samorządowe w Strykowie, oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie, Szkole Podstawowej Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie, Szkole Podstawowej im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach, Szkole Podstawowej im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej, Szkole Podstawowej im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu, Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie oraz trzy przedszkola niepubliczne: Niepubliczne Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP NP w Strykowie, Niepubliczne Przedszkole Świętej Rodziny w Niesułkowie i Przedszkole Niepubliczne „Kucykowe Przedszkole” w Smolicach.

Liczba dzieci w publicznych placówkach oświatowych realizujących wychowanie przedszkolne od roku 2016 utrzymywała się na dość zbliżonym poziomie, jedynie w roku 2020 zanotowano znaczny spadek liczby przedszkolaków. Liczba dzieci w przedszkolach niepublicznych była zróżnicowana, jednak wskazać należy, iż z przedszkoli niepublicznych korzystało mniej dzieci niż z publicznych placówek oświatowych realizujących wychowanie przedszkolne. Liczba miejsc przypadająca na oddział w 2020 r. zarówno w publicznych jak i niepublicznych formach wychowania przedszkolnego wynosiła 19 os.

Przedszkole Samorządowe	2016	2017	2018	2019	2020
liczba oddziałów	4	4	4	4	4
liczba dzieci	100	100	100	97	100
liczba dzieci na oddział	25	25	25	24	25

Tabela 12. Dane dotyczące Przedszkola Samorządowego w Strykowie

źródło: opracowanie własne Gminy Stryków na podstawie danych z SIO

Sieć publicznych placówek oświatowych realizujących wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Stryków uzupełniają trzy przedszkola niepubliczne, które w 2020 r. kształtowały się następująco:

- 1) Niepubliczne Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP NP w Strykowie – 3 oddziały, 67 dzieci,
- 2) Niepubliczne Przedszkole Świętej Rodziny w Niesułkowie – 3 oddziały, 40 dzieci,
- 3) Przedszkole Niepubliczne „Kucykowe Przedszkole” w Smolicach – 4 oddziały, 85 dzieci.

Przedszkola niepubliczne otrzymywały w 2020 r. dotację z budżetu gminy na każde dziecko uczęszczające do placówki.

Dokonując analizy oferty w zakresie wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Stryków, do wielkości zjawiska na terenie Polski, województwa oraz wybranych do analizy gmin miejsko-wiejskich, należy stwierdzić, iż w porównaniu z danymi dotyczącymi województwa jak i całej Polski oraz wybranych gmin, to w gminie Stryków przypada najmniejsza liczba dzieci na oddział i wartość ta jest niższa od średniej dla Polski i województwa łódzkiego.

Lp.	Gmina	Liczba dzieci w przedszkolach	Liczba oddziałów	Liczba dzieci/oddział
1.	Polska	235802	1302	24
2.	łódzkie	14154	3158	20
3.	Stryków	262	14	19
4.	Aleksandrów Łódzki	253	11	23
5.	Koluszki	881	36	23
6.	Rzgów	499	25	24
7.	Tuszyn	856	17	24

Tabela 13. Dane dotyczące przedszkoli ogółem w 2020 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

II.6.2. Szkoły podstawowe

Zgodnie z danymi na koniec 2020 roku, na terenie gminy zlokalizowanych było 6 szkół podstawowych, w tym:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie,
- Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Tadeusz Kutrzby w Koźlu,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie,
- Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 roku w Dobrej,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach.

Do szkół podstawowych w 2020 r. uczęszczało 1047 uczniów do 61 oddziałów, przy czym liczba uczniów na oddział w szkołach wynosiła średnio 17,2.

Dane pokazują, iż liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2016-2020 stopniowo wzrasta. Zwiększyła się także liczba oddziałów. Wskazuje to na stopniowe zwiększanie się zainteresowania szkolnictwem podstawowym.

Wskutek reformy oświaty, nastąpiło stopniowe wygaszanie gimnazjów, w związku z czym w 2019 r. zniknęły one z systemu oświaty i ich analiza nie jest zasadna w zakresie możliwych przyszłych kierunków rozwoju systemu oświaty.

Lata	Szkoła	Szkoły publiczne
2016	liczba oddziałów	43
	liczba uczniów	728
	liczba dzieci na oddział	16,9
2017	liczba oddziałów	51
	liczba uczniów	862
	liczba dzieci na oddział	16,9
2018	liczba oddziałów	58
	liczba uczniów	1001
	liczba dzieci na oddział	17,3
2019	liczba oddziałów	60
	liczba uczniów	1038
	liczba dzieci na oddział	17,3
2020	liczba oddziałów	61
	liczba uczniów	1047
	liczba dzieci na oddział	17,2

Tabela 14. Dane dotyczące szkół podstawowych publicznych i niepublicznych w Gminie Stryków
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

Dokonując porównania oferty w zakresie szkół podstawowych na terenie Gminy Stryków, z sytuacją występującą w wybranych porównywalnych gminach miejsko-wiejskich oraz na terenie województwa i całego kraju, należy stwierdzić, iż w Gminie Stryków liczba dzieci przypadająca na oddział jest wyższa od średniej dla Polski i województwa łódzkiego oraz niektórych porównywalnych gmin.

Lp.	Gmina	Liczba dzieci w szkołach	Liczba oddziałów	Liczba dzieci/oddział
1.	Polska	3094150	185701	16,7
2.	łódzkie	187775	11383	16,5
3.	Stryków	1047	61	17,2
4.	Aleksandrów Łódzki	2918	142	20,5
5.	Koluszki	1871	120	15,6
6.	Rzgów	786	43	18,3
7.	Tuszyn	994	58	17,1

Tabela 15. Dane dotyczące szkół podstawowych ogółem w 2020 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

II.6.3. Szkoły ponadpodstawowe

Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach to jedyna szkoła ponadpodstawowa na terenie gminy. W 2020 r. szkoła oferowała kształcenie na kierunkach:

- technik informatyk,
- technik żywienia i usług gastronomicznych,
- technik logistyk,
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki,
- technik mechatronik;
- liceum ogólnokształcące – o profilu służby mundurowe.

Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach	2016	2017	2018	2019	2020
liczba oddziałów	12	13	11	12	13
liczba dzieci	195	204	183	204	225
liczba dzieci na oddział	16,3	15,7	16,7	17	17,3

Tabela 16. Dane dotyczące Zespołu Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach

źródło: opracowanie własne Gminy Stryków na podstawie danych z SIO

Liczba uczniów w szkole ponadpodstawowej od 2016 roku utrzymywała się na dość zbliżonym poziomie. W roku 2020 uczęszczało do szkoły w Bratoszewicach 225 uczniów do 13 oddziałów, przy czym liczba uczniów na oddział w szkołach wynosiła średnio 17,3.

II.6.4. Szkolnictwo wyższe

Na terenie Gminy Stryków nie działają szkoły wyższe.

II.6.5. Edukacja – podsumowanie

Istotnym aspektem w zakresie przeprowadzonych analiz jest fakt, iż przedszkola znajdujące się na terenie gminy posiadają mniejszą liczbę dzieci na oddział niż średnia obserwowana dla województwa, kraju i analizowanych analogicznych gmin porównawczych, a szkoły podstawowe – przeważnie niższą niż średnia dla gmin porównawczych, województwa i kraju. Jednym z czynników wpływających niekorzystnie na funkcjonowanie szkół podstawowych jest zwiększona liczba uczniów w związku z reformą edukacji wprowadzającą na powrót 8-letnie szkolnictwo podstawowe.

Gmina w perspektywie najbliższych kilku lat planuje budowę Centrum Rozwoju Strykowa, w ramach którego powstanie m. in. szkoła podstawowa i przedszkole.

Zapotrzebowanie na placówki oświatowe jest szczególnie wrażliwe na zmiany demograficzne, a wobec następującej depopulacji i starzenia się społeczeństwa, przy braku wzrostu dzietności, może skutkować to spadkiem zapotrzebowania na usługi oświaty i wychowania na terenie gminy. Wartym rozważenia pomysłem może okazać się odejście od tradycyjnego modelu finansowania i zarządzania placówkami oświatowymi. Wzmocnienie prywatnego systemu oświaty i wychowania, poprzez stosowny system dotacji i wsparcia ze strony gminy, pozwoli w przypadku postępujących niekorzystnych trendów demograficznych, nie generować kosztów związanych z tworzeniem nowych placówek oraz ich ewentualną likwidacją w przyszłości.

II.7. OCHRONA ZDROWIA

Ochrona zdrowia jest ważnym aspektem z punktu widzenia jakości życia mieszkańców. Łatwość i szybkość dostępu do podstawowych usług medycznych, a także leczenia szpitalnego ma istotne znaczenie z punktu ochrony zdrowia mieszkańców. Na obszarze gminy funkcjonują placówki świadczące usługi w zakresie ochrony zdrowia:

- Ośrodek Zdrowia Cichosz-Klincewicz S.J. w Strykowie wraz z filiami w Niesułkowie-Kolonii, Dobrej i Bratoszewicach,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia Niesułków,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia Dobra,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia Bratoszewice,
- Centrum Rehabilitacji MedEA Ewa Puławska, Arkadiusz Długołęcki s.c.,
- Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej Przychodnia „Medico” w Strykowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ALAMED" w Strykowie,
- Specjalistyczne Gabinety Lekarskie VA! W Strykowie.

W związku z tendencjami dotyczącymi nie tylko Gminy Stryków, ale i całej Polski, w zakresie starzenia się społeczeństwa ważnym jest powstanie odpowiednich usług w zakresie opieki i ochrony zdrowia seniorów. Jak wynika z przeprowadzonych prognoz demograficznych ludność gminy, w ujęciu udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej licznie ludności, będzie starzeć się w stosunkowo szybkim tempie. Zgodnie z

szacunkami zawartymi w opracowaniu "Opieka geriatryczna w perspektywie starzenia się ludności Polski" pod red. Barbary Bień, około 80% ludności w wieku powyżej 65 lat, cierpi na co najmniej jedną chorobę przewlekłą. Stąd też istotnym staje się dostęp do lekarzy specjalistów, w tym do geriatrów. Według danych European Union Geriatric Medicine Society, opracowanych przez S. Kropińską i K. Wieczorowską-Tobis, na 100 tys. mieszkańców przypada w Polsce 0,2 geriatry. Wielkość ta jest znacznie niższa niż w większości krajów Unii Europejskiej. (...) Według Royal College of Physicians w Wielkiej Brytanii, by zapewnić optymalną opiekę geriatryczną, wskaźnik ten powinien osiągnąć 2 geriatrów na 100 tys. mieszkańców."² Najbliższy geriatra zgodnie z danymi z NFZ wskazanymi na stronie (<https://geriatra.nanfz.pl>) na grudzień 2021 r., dostępny jest w Aleksandrowie Łódzkim, Głównie i Łodzi, jednak specjaliści świadczą usługi dla całej społeczności Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi. W związku z tym wskazać należy, iż dostęp do specjalisty geriatry w aspekcie starzenia się społeczeństwa jest stosunkowo dużym problemem.

Na terenie gminy nie funkcjonuje szpital, a opieka szpitalna realizowana jest przy pomocy placówek szpitalnych w Zgierzu, Głównie, Tuszynie i Łodzi świadczących usługi z zakresu ochrony zdrowia.

Na terenie gminy zlokalizowane są 4 apteki i 2 punkty apteczne, co w roku 2020 wskazywało, iż na jedną aptekę przypadało 3170 osób.

Lp.	Gmina	Liczba osób na aptekę	Przychodnie na 10 tys. ludności
1.	Polska	3174	6
2.	łódzkie	2962	7
3.	Stryków	3170	8
4.	Aleksandrów Łódzki	2724	4
5.	Koluszki	2588	4
6.	Rzgów	3531	3
7.	Tuszyn	3113	5

Tabela 17. Dane w zakresie ochrony zdrowia

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2020 r.

Porównując dane w zakresie możliwości dostępu do usług medycznych i aptek mieszkańców gminy na tle Polski, województwa łódzkiego oraz gmin porównawczych, to liczba osób przypadających na aptekę należy do najwyższych ze wszystkich analizowanych gmin. W zakresie dostępności przychodni, wskazać należy, iż gmina charakteryzuje się najlepszą dostępnością aptek (w przeliczeniu na liczbę ludności przypadającą na 1 aptekę), jak również jest więcej przychodni w stosunku do liczby ludności. Potencjał w zakresie podstawowej ochrony zdrowia na terenie gminy jest zatem dobry.

Problemem jest brak ośrodków opiekuńczych dla osób starszych, szczególnie istotny w odniesieniu do struktury demograficznej, która odzwierciedla starzenie się społeczeństwa. W związku z tym należy podjąć niezbędne działania, mające na celu zaspokojenie potrzeb tej części społeczeństwa.

² "O sytuacji ludzi starszych" pod redakcją Józefiny Hryniewicz str. 154

II.8. BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo należy pojmować nie tylko jako wskaźnik przestępstw, ale także jako bezpieczeństwo pożarowe i możliwość reakcji w trakcie zagrożenia z różnych przyczyn, głównie jako zagrożenia spowodowanego anomaliami pogodowymi.

W Strykowie przy ul. Grunwaldzkiej zlokalizowany jest Komisariat Policji. Ponadto funkcjonuje Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Strykowie oraz 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (w Strykowie, Kiełminie, Dobrej, Koźlu, Swędowie, Warszawicach, Lipce, Ługach, Gozdowie i Bratoszewicach). JRG PSP w Strykowie obejmuje swoim zasięgiem działania 3 jednostki administracyjne. Są to: miasto Głowno, gmina Głowno oraz gmina Stryków.

W przypadku zaistnienia zdarzeń zagrażających życiu lub zdrowiu osób, mieniu lub środowisku, Burmistrz Strykowa zwołuje posiedzenie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Strykowie, w skład którego wchodzi przedstawiciele służb ratowniczych i porządkowych oraz jednostek organizacyjnych Gminy. Do zadań zespołu należy przede wszystkim analiza występujących i potencjalnych zagrożeń dla mieszkańców oraz wypracowanie propozycji działań mających na celu zapobieganie i usuwanie zagrożeń oraz ich skutków.

Wśród wielu działań mających za zadanie wyeliminowanie przestępstw i innych zjawisk patologicznych, władze samorządowe podjęły decyzję o konieczności monitorowania wizyjnego miasta. W tym celu realizowane jest zadanie pn. „Usługa ochrony osób i mienia oraz nadzoru z wykorzystaniem systemu monitoringu na terenie gminy Stryków”. Obecnie nie funkcjonuje całodobowy nadzór nad systemem monitoringu, niemniej jednak monitoring działa całodobowo tzn. rejestracja obrazu odbywa się przez całą dobę, natomiast nagrania z monitoringu udostępniane są w szczególnych przypadkach, wyłącznie na wniosek Policji. Monitoringiem objęto rejony dotychczas najbardziej zagrożone działalnością przestępczą oraz uczęszczane przez mieszkańców i osoby przyjezdne.

Miarą bezpieczeństwa publicznego jest głównie liczba przestępstw obserwowanych na danym obszarze. W roku 2020 na terenie gminy stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 190 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,96 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Stryków wynosi 71,30% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa łódzkiego oraz dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,26 (wykrywalność 65%) oraz przeciwko mieniu - 6,96 (wykrywalność 51%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,07 (68%), drogowe - 2,06 (98%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,35 (89%).

W odniesieniu do sposobu zagospodarowania przestrzeni, istotnym elementem wpływającym na bezpieczeństwo jest lokalizacja zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zgodnie z rejestrem zakładów o dużym

i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w granicach administracyjnych gminy nie występują zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Stryków w chwili obecnej nie funkcjonują zakłady produkcyjne stanowiące zagrożenie dla ludności, środowiska czy jakości wydobywanej wody. Jednakże przez teren gminy przebiegają trasy komunikacyjne, po których mogą poruszać się pojazdy przewożące ładunki stanowiące potencjalne zagrożenie ekologiczne. Ewentualne katastrofy komunikacyjne środków transportu przewożących NSCh, zarówno drogowe, jak i kolejowe stanowić mogą poważne zagrożenie dla ludności cywilnej zamieszkałej w pobliżu tras.

II.9. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Celem ochrony przyrody jest utrzymanie zasobów ekologicznych i stabilności ekosystemów oraz zachowanie różnorodności biologicznej poprzez zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony. Głównym zadaniem jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Obszar gminy nie stanowi wyodrębnionej i samodzielnej jednostki przyrodniczej, ale funkcjonuje dzięki licznym powiązaniom z otaczającymi go elementami przyrodniczymi, tworząc spójny system. Na system ten składają się obszary węzłowe oraz węzły powiązane ze sobą i z regionalnym systemem przyrodniczym za pomocą korytarzy ekologicznych.

II.9.1. Uwarunkowania fizjograficzne – budowa geologiczna i ukształtowanie terenu

Położenie geograficzne

Według klasyfikacji dziesiątej na jednostki fizyczno-geograficzne Międzynarodowej Federacji Dokumentacyjnej (FID) (opisanej przez Jerzego Kondrackiego, w „Geografia regionalna Polski”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002) gmina Stryków położona jest na obszarze Europy Zachodniej w megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa (3), w obrębie prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), na obszarze podprowincji Niziny Środkowopolskie (318), w makroregionach:

- a) północna część gminy:
w makroregionie: Nizina Środkowomazowiecka (318.7),
w mezoregionie: Równina Łowicko-Błońska (318.72);
- b) południowa część gminy:
w makroregionie: Wzniesienia Południowomazowieckie (318.8),
w mezoregionie: Wzniesienia Łódzkie (318.82).

W strukturze geologicznej wierzchnią warstwę, na terenie całej gminy, stanowią utwory czwartorzędowe. W kształtowaniu utworów powierzchniowych decydujący wpływ miało zlodowacenie środkowopolskie, stadium Warty. Część południowa zbudowana jest z osadów moreny czołowej spiętrzonej i wyciśniętej stanowiącej najwyższe wzniesienia na terenie gminy - krawędziowa część Wzniesień Łódzkich. Ku północy przechodzą one w utwory moreny dennej oraz równiny fluwioglacjalne. Gliny moreny dennej dość często są przykryte utworami wodnolodowcowymi i deluwialnymi. Miąższość utworów czwartorzędowych jest zróżnicowana i wynosi od kilkunastu metrów na północy do ok. 150 m w części południowej.

Ogólnie rzecz biorąc osady czwartorzędowe tworzą na całym obszarze mozaikę złożoną z płatów glin zwałowych, pokryw piasków fluwioglacjalnych i pagórków zbudowanych z przemieszanego materiału zwałowego (moreny czołowe). Czwartorzęd podścielony jest zwykle dość miększą serią osadów miocenu, rzadziej pliocenu. Tworzą ją

piaski, mułki, żwiry, węgiel brunatny. W rejonie Kiełminy osady te zostały wypiętrzone wraz z utworami starszego czwartorzędu.

W podłożu trzeciorzędu występują skały dolnokredowe budujące wschodnie skrzydło Niecki Łódzkiej (południowo-zachodni skraj gminy) oraz utwory górnej jury związane ze strukturą Wału Kujawsko- Pomorskiego (na pozostałym obszarze).

Ukształtowanie powierzchni

Ukształtowanie terenu gminy jest dość zróżnicowane. Ogólnie teren jest pochylony ku północy. Różnica między najwyższym a najniższym punktem wynosi 119,6 m.

Różnica w ukształtowaniu między częścią południową a północną jest bardzo wyraźna. W części południowej przeważają wysokofaliste i pagórkowate wysoczyzny morenowe głęboko rozcięte dolinami rzek Moszczenicy i Mroźnicy oraz ich dopływów. Rzeźba jest tu urozmaicona, a deniwelacje dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Większość obszaru części południowej znajduje się na wysokości 170-220 m n.p.m. W części środkowej gminy rzeźba łagodnieje. Staje się falista lub lekko falista. Większość terenu leży na wysokości 170-150 m n.p.m. Przeważają spadki 1-3%.

W części północnej gminy dominują równiny aluwialne lub morenowe, płaskie lub lekko faliste tylko miejscami urozmaicone pagórkami wydmy. Znaczny kompleks wydmy występuje na terenie uroczyska leśnego Wola Błędowa. Doliny cieków są szerokie i słabo zarysowane w związku z czym nie wprowadzają większego urozmaicenia do płaskiej i monotonnej rzeźby tej części gminy.

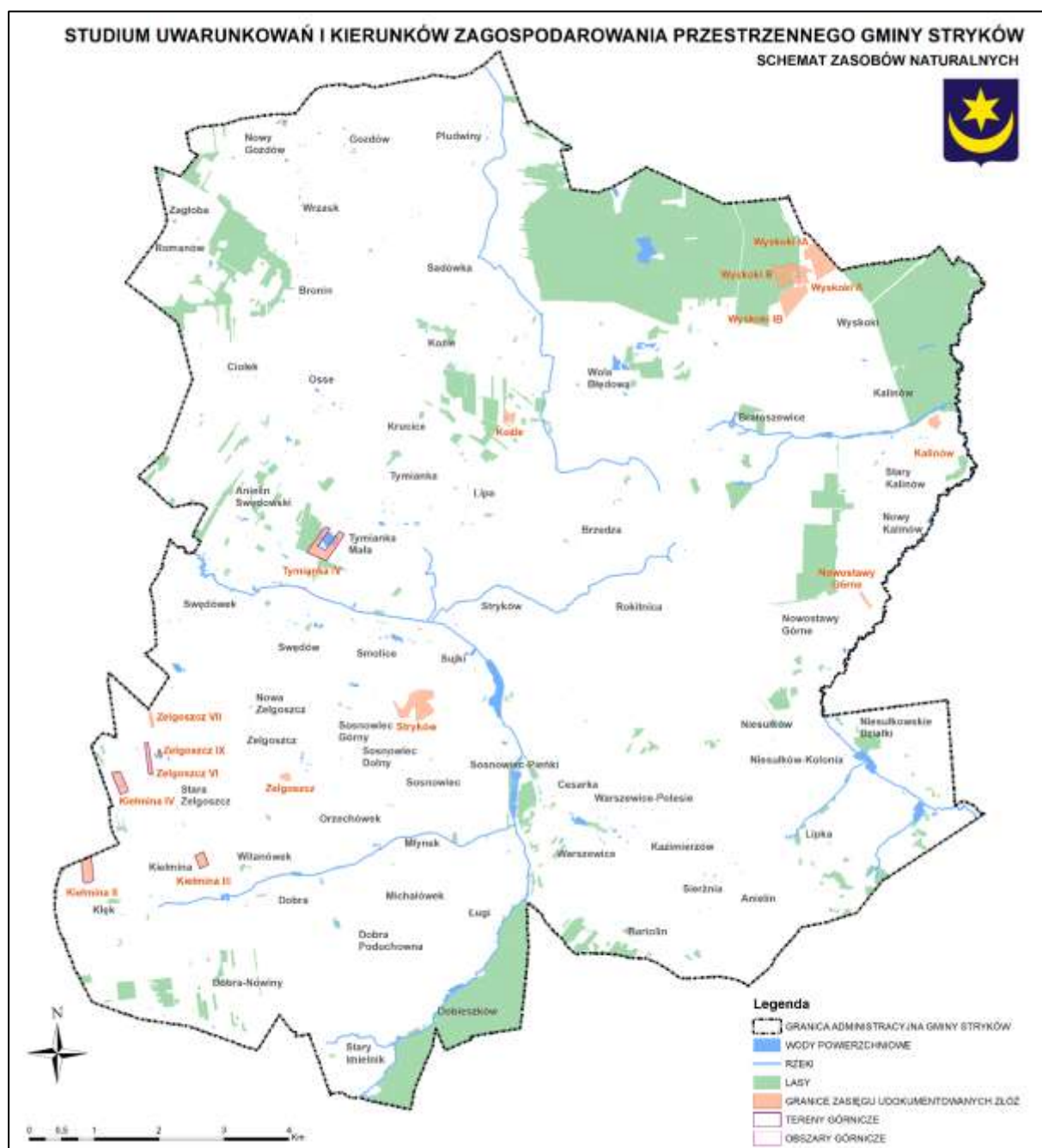
Występowanie surowców naturalnych

Okolice Gminy Stryków położone są na terenach ubogich w złoża surowców naturalnych. Według Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowego Instytutu Badawczego, na terenie gminy znajduje się 14 rozpoznanych i udokumentowanych złóż, w tym 12 złóż kruszyw naturalnych i 2 złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Kod, ID złoża	Rodzaj kopaliny	Nazwa złoża	Eksploracja	Powierzchnia złoża [ha]
IB, 5308	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Kalinów	01.01.1990- 31.12.2009	2,89
KN, 9863	Kruszywa naturalne	Kiełmina II	20.05.2005->	5,68
KN, 13701	Kruszywa naturalne	Kiełmina III	-	2,58
KN, 14527	Kruszywa naturalne	Kiełmina IV	-	3,96
KN, 3529	Kruszywa naturalne	Koźle	->31.12.1991	2,70
KN, 14783	Kruszywa naturalne	Nowostawy Górne	-	1,17
IB, 3103	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Stryków	01.01.1963- 31.12.1997	15,96
KN, 14471	Kruszywa naturalne	Tymianka IV	okresowo	10,20
KN, 1451	Kruszywa naturalne	Wysoki	01.03.1964-> zaniechana	14,92
KN, 14230	Kruszywa naturalne	Wysoki I	-	24,90
KN, 3562	Kruszywa naturalne	Zelgoszcz	-	1,44

KN, 16235	Kruszywa naturalne	Zelgoszcz IX	okresowo	0,62
KN, 14465	Kruszywa naturalne	Zelgoszcz VI	okresowo	2,56
KN, 14524	Kruszywa naturalne	Zelgoszcz VII	-	1,39

Tabela 18. Surowce naturalne na obszarze Gminy Stryków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych <http://geoportal.pgi.gov.pl/>

Rycina 5. Schemat zasobów naturalnych

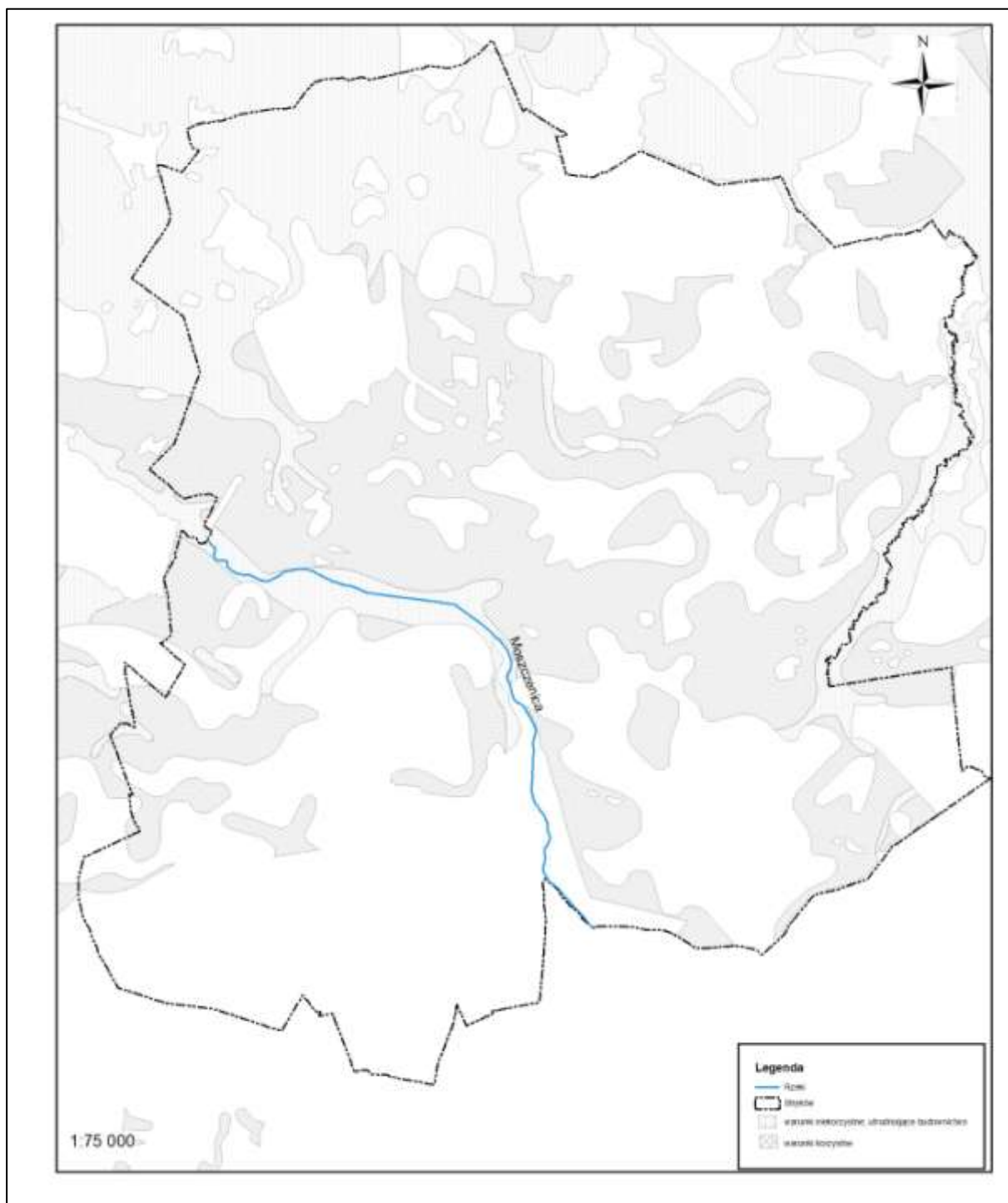
źródło: opracowanie własne

Warunki podłoża budowlanego

Na znacznym obszarze gminy warunków podłoża nie ustalono. Z klasyfikacji wyłączono obszar Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, tereny lasów ochronnych, tereny rolnicze z glebami wysokich klas bonitacyjnych (od I do IVa).

Do obszarów o warunkach korzystnych dla budownictwa zaliczono obszary występowania gruntów spoistych: zwartych, półzwartych i twaroplastycznych oraz gruntów sypkich średnio zagęszczonych i zagęszczonych, gdzie głębokość do wody gruntowej przekracza 2 metry. Warunki te występują na całej wysoczyźnie zbudowanej z glin zwałowych, mało skonsolidowanych złodowaceń środkowopolskich, stadiału Warty, piasków lodowcowych i wodnolodowcowych. Najlepsze warunki występują na obszarach zbudowanych z glin morenowych, a także piasków i żwirów glacyfluwalnych, ale tylko w przypadku, gdy nie są one zaburzone glacytektonicznie oraz gdy poziom wód podziemnych spotyka się głębiej niż 2 metry pod powierzchnią terenu. Nieco gorsze pod tym względem są strefy występowania gruntów słabonośnych, czyli piasków, mułków i żwirów budujących stożki napływowe spotykane głównie w północnej części gminy oraz wyścielające najczęściej dna zagłębień bezodpływowych (część południowa gminy). Podobne cechy mają osady fluwalne spotykane w wielu odcinkach teras nadzalewowych dolin rzecznych. Grunty tej grupy mogą nadawać się do bezpośredniego posadowienia, ale po uprzednim dokonaniu zabiegów odwadniających.

Do rejonów o warunkach geologiczno-inżynierskich niekorzystnych zaliczono grunty słabonośne tj. grunty organiczne, grunty spoiste plastyczne i miękkoplastyczne, grunty sypkie i luźne. Rejony te występują głównie w północnej części arkusza, związane są z obniżeniami i dolinami, w których występują luźne piaski, namuły i pyły. Obszary płytkiego występowania wód gruntowych od 0 do 2 m występują w dolinach rzecznych i zagłębieniach bezodpływowych. Najgorszymi skałami dla budownictwa są występujące w dnach dolin Moszczenicy, Mrogi i ich dopływów rzeczne osady piaszczysto-mułkowe, zawierające często znaczne domieszki materiału organicznego, a ponadto odznaczające się płytkim zaleganiem pierwszego poziomu wód podziemnych (zwykle 0,5–1,5 m).

Rycina 6. Warunki podłoża budowlanego

źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-60-79/4423-karta-informacyjna-jcwpd-nr-63/file.html>

II.9.2. Uwarunkowania fizjograficzne – warunki klimatyczne

W podziale klimatycznym W. Wiszniewskiego i W. Chełmowskiego obszar gminy należy do dwóch regionów.

Część północną zalicza się do regionu Wielkopolsko-Mazowieckiego zaś południową do Łódzko-Wieluńskiego. Charakterystyczną cechą klimatu tego regionu jest zmienność

stanów pogodowych. Na obszarze gminy podobnie jak w całej Polsce środkowej w ciągu całego roku przeważa równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrza ze szczególną preferencją wilgotnych mas polarnomorskich, napływających z zachodu. Również roczny rozkład prędkości wiatru jest analogiczny jak na obszarze całej Polski - maksymalne prędkości występują zimą i wiosną i są charakterystyczne dla kierunków o największych częstotliwościach (zachodnie i południowo-zachodnie).

Południowa część gminy leży w strefie podwyższonych opadów. Przeciętna suma rocznego opadu sięga tu 650 mm wobec 550-600 notowanych na pozostałym obszarze. Równinna część północna otrzymuje średnio ok. 100 mm mniej opadów w skali roku. Pomiarów opadów atmosferycznych w latach 1961-1981 na posterunku pomiarowym w Bratoszewicach wykazały, iż rozkład średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych jest typowy jak dla Polski środkowej, najwyższe opady zanotowano w miesiącach letnich (VI-VIII) najniższe - zimowych i wczesnowiosennych (II-IV) (Mapa hydrograficzna Polski, 1993).

Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie 60-70 dni w roku z tym, że w części południowej śnieg utrzymuje się dłużej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5-8,0°C. Z temperaturą powietrza wiąże się ważny pod względem gospodarczym okres wegetacji roślin - wynosi on na omawianym terenie 215 - 237 dni (w zależności od przyjętej wartości progowej temperatury).

Ogólnie rejon ten jest obszarem klimatycznie uprzywilejowanym. Lata są dość ciepłe i dopuszczają możliwość uprawy niektórych roślin termofilnych. Zimy są umiarkowanie ostre choć nietrwałość pokrywy śnieżnej zwiększa możliwość wymarzania wrażliwych odmian pszenicy i nie dopuszcza raczej uprawy jęczmienia ozimego.

Ogólnie rzecz biorąc z uwagi na warunki naturalne znacznie więcej terenów korzystnych dla budownictwa i rolnictwa znajduje się w części środkowej i północnej gminy niż w części południowej, gdzie rzeźba terenu jest urozmaicona a stoki posiadają ogólnie północną ekspozycję.

W grupie źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na terenie gminy znajdują się trzy główne zorganizowane źródła punktowe, w tym dwa technologiczne i jeden emitor energetyczny. Dodatkowym źródłem uciążliwości, jeśli chodzi o warunki aerosanitarne jest przebiegająca przez gminę Stryków z północnego - wschodu na południowy - zachód droga krajowa Łódź - Warszawa oraz autostrada A2. Emisja ze środków transportu znacznie wpływa na zanieczyszczenie powietrza na obszarze położonym w bliskim sąsiedztwie tych tras. Droga krajowa jest również główną osią komunikacyjną Strykowa, co dodatkowo zwiększa zanieczyszczenie powietrza na terenie miasta.

Największe jednak znaczenie dla jakości powietrza w gminie Stryków ma tzw. niska emisja. Są to zanieczyszczenia powietrza pochodzące z licznych, lokalnych punktów spalania paliw. Źródłem niskiej emisji mogą być lokalne kotłownie oraz indywidualne paleniska lub środki transportu (niska emisja komunikacyjna).

Ponieważ większość zasobów mieszkaniowych w gminie Stryków zaopatrywanych jest w energię ciepłą z palenisk indywidualnych, to niska emisja jest czynnikiem, który faktycznie decyduje o jakości powietrza na terenie gminy, w szczególności w sezonie grzewczym. Największe zagęszczenie emitentów niskiej emisji występuje w Strykowie

i dlatego obszar miasta charakteryzuje się gorszą jakością powietrza w stosunku do całej gminy.

Czynniki klimatyczne mają wpływ na poziom zanieczyszczeń w powietrzu. Temperatura powietrza, wilgotność, ilość opadów, ciśnienie atmosferyczne, kierunek i siła wiatru decydują o ewentualnej kumulacji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych lub np. o transporcie tych związków z terenów sąsiednich. Niekorzystne warunki meteorologiczne mogą wpływać na długotrwałe utrzymywanie się substancji na danym terenie i powodować ich wysokie kumulacje.

Najmniej korzystne warunki wiążą się z niską temperaturą powietrza, która skutkuje wzmożoną emisją z systemów grzewczych, niską prędkością wiatru, uniemożliwiającą dyspersję zanieczyszczeń oraz niskim położeniem warstwy mieszania i stanem stałym równowagi atmosfery, co oznacza stagnację lub niewielki ruch mas powietrza.

Zmienne warunki fizjograficzne powodują lokalne zróżnicowania topoklimatyczne. Dominującym topoklimatem na tym obszarze jest topoklimat właściwy zboczom wzniesień oraz dolin rzecznych. Topoklimat den dolin rzecznych oraz terenów podmokłych cechuje się niekorzystnymi warunkami solarnymi (częste zamglenia), termicznymi (inwersje temperatury) oraz wilgotnościowymi (stagnacja powietrza o dużej wilgotności względnej). Pod względem klimatycznym doliny rzeczne i tereny podmokłe są niekorzystne dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej ze względu na zastoje zimnego powietrza w obniżeniach i braku możliwości jego wymiany. Lepsze warunki topoklimatyczne towarzyszą wzniesieniom niezalesionym. Ponadto na obszarze gminy występują topoklimaty obszarów zurbanizowanych, obszarów zbiorników wodnych oraz form wklęsłych.

II.9.3. Uwarunkowania fizjograficzne – warunki wodne

Wody powierzchniowe

Gmina położona jest w dorzeczu rzeki Wisły, w pobliżu działu wodnego I rzędu Wisła-Odra. Niedaleko od granicy gminy na południowy zachód znajduje się największy w tym rejonie węzeł wodny. Tu biorą początek liczne rzeki i strumienie - dopływy Bzury, Warty i Pilicy. Tu znajdują się źródła Moszczenicy i jej licznych dopływów w tym Strugi Dobieszkowskiej (Młynówki) oraz Mrożycy. Stąd rozpoczyna się górny odcinek doliny Kiełmiczanki – dopływu Moszczenicy. Sieć hydrograficzną gminy tworzą prawe dopływy Bzury Moszczenica i Mroga przez Mrożycę. Przez środek obszaru, wzdłuż linii Władysławów-Wola Błędowa -Buczek biegnie dział wodny III rzędu rozdzielający dwa podstawowe systemy odwadniające teren gminy Moszczenicy i Mrogi. Działy IV rzędu oddzielają zlewnie Strugi Domaradzkiej od zlewni Mrożycy oraz Strugę Dobieszkowską od Kiełmiczanki i cieku bez nazwy płynącego do Moszczenicy, a Moszczenicę od cieku spod Tymianki. Dział V rzędu oddziela dopływy Maliny od cieku spod Tymianki. Odwodnienie terenu odbywa się w kierunku północnym i północno-zachodnim ku Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej. Główną rzeką na terenie gminy jest Moszczenica. Źródła rzeki znajdują się na wysokości 195,0 m n.p.m., w okolicy Byszew. Rzeką jest uregulowana i wyprostowana. Znajduje się na niej szereg zbiorników wodnych w tym największe w Strykowie i w Cesarce.

Moszczenica na terenie gminy przyjmuje szereg dopływów. Są to:

- Młynówka inaczej Struga Dobieszkowską lub ciek spod Starego Imielnika. Obecnie na długości ponad 4 km stanowi, w normalnych warunkach, suchą dobrze ukształtowaną dolinę. Woda pojawia się tu sporadycznie i szybko wsiąka w podłoże. Stały przepływ pojawia się od wsi Stary Imielnik. Rzeka płynie tu głęboko wciętą doliną;
- Kiełmiczanka lub ciek spod Dobrej miała niegdyś obszar źródłowy znacznie dalej na Południe;
- Ciek spod Anielina uchodzi do Moszczenicy poniżej Cesarki. Płynie dobrze ukształtowaną głęboko wciętą w dolnym odcinku doliną;
- Ciek spod Rokitnicy uchodzi do Moszczenicy pod Strykowem. Posiada charakter wąskiego rowu;
- Ciek spod Tymianki wraz z ciekiem spod Lipy oraz ciek spod Zagłoby.

Północna część gminy prawie cała należy do zlewni Maliny. Do głównych rzek tej części należą Malina i Struga Domaradzka. Na Strudze Domaradzkiej znajdują się dwa zbiorniki wodne o nazwach Szczypiorniak i Kowaliki.

Część wschodnia gminy leży w zlewni Mroźcy, Jedynym dopływem jest niewielki ciek spod Bratoszewic z kilkoma zbiornikami, z których największy to Czarny Staw. Rzeki na terenie gminy nie obfitują w wodę.

Istotnym problemem w zakresie czystości wód powierzchniowych i podziemnych jest niedostateczne wyposażenie gminy w system kanalizacji sanitarnej w porównaniu ze stopniem zwodociągowania gminy, skutkujące niekontrolowanym odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do wód i gruntu.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP obszar gminy znajduje się w granicach 6 JCWP rzecznych.

Nazwa JCWP	Status	Ocena stanu wód	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego
Moszczenica od źródeł do dopływu z Besiekierza RW200017272249	naturalna jednolita część wód	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
Malina RW200017272289	naturalna jednolita część wód	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
Mroźca RW2000172723469	naturalna jednolita część wód	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
Domaradzka Struga RW2000172723472	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
Dopływ z jez. Szczypiorniak RW2000172723474	naturalna jednolita część wód	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona
Mroga od Mroźcy do ujścia RW200019272349	naturalna jednolita część wód	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona

Tabela 19. Charakterystyka jcw p na obszarze Gminy Stryków
źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*” (Dz.U. 2016 poz. 1911). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Wody stojące

Na terenie Gminy Stryków nie występują większe naturalne zbiorniki wodne. Wszystkie większe znajdujące się na terenie gminy zbiorniki to zalewy lub stawy rybne. Największe zbiorniki wód powierzchniowych stojących występują na terenie sołectwa Wola Błędowa (Zb. Szczypiorniak, Zb. Kowaliki), Cesarka; mniejsze - na terenie Bratoszewic, Warszawic, Niesułkowa, Dobrej, Dobieszkowa i Strykowa. Ponadto w ramach programu małej retencji wyznaczono projektowany zbiornik w Smolicach.

Poza zbiornikami, na terenie gminy znajduje się znaczna ilość niewielkich stawów i sadzawek przydomowych służących do retencionowania wody w celu gospodarczego ich wykorzystania. Do tych ostatnich np. należą zbiorniki powyrobowiskowe.

Zabudowa hydrotechniczna rzek to głównie zbiorniki o funkcji retencyjnej oraz stawy rybne. Na terenie Gminy Stryków znajduje się 6 niżej wymienionych gminnych zbiorników retencyjnych o łącznej powierzchni 18,80 ha, w tym:

- Stryków 12,30 ha
- Dobra 1,05 ha
- Dobieszków 1,15 ha
- Bratoszewice 2,15 ha
- Rokitnica 0,40 ha
- Warszawice 1,74 ha

Na terenie gminy jest również około 30 prywatnych stawów, których łączna powierzchnia wynosi około 50 ha.

Zbiornik wodny „Stryków” położony jest w dolinie rzeki Moszczenicy na terenie Strykowa. Wykonany został w lokalnym zagłębieniu terenowym położonym na południowy wschód od drogi Łódź- Łowicz. Pozwolenie na użytkowanie zbiornika obowiązuje od 1991 roku. Od strony północno-zachodniej granicę zbiornika stanowi zapora ziemna o szerokości 55 m, oparta o drogę Łódź-Łowicz. Po prawej stronie rzeki Moszczenicy teren zapory wykorzystany jest jako parking. Od strony północnej, południowej i wschodniej brzegi zbiornika zostały uformowane nasypem z ziemi wydobytej z czaszy zbiornika. Od strony zachodniej zbiornik oparty został o naturalny brzeg ukształtowany wykopem podczas prac ziemnych. Budowla przelewowa - spustowa usytuowana jest przy trasie Łódź-Łowicz. Głównym przeznaczeniem zbiornika wodnego Stryków są: retencja wody, wędkarstwo, napęd małej elektrowni wodnej, rekreacja (wypożyczalnia sprzętu wodnego i kąpielisko). Całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 12,30 ha. Średnia głębokość zalewu - 1,80 m.

Zbiornik wodny „Dobra” zlokalizowany jest w miejscowości Dobra. Powierzchnia zbiornika wynosi 1,0560 ha, przy średniej głębokości zbiornika - 1,60 m. Lokalizacja zbiornika stanowi znaczący element krajobrazowy w Dobrej. Zbiornik powstał w 1986 roku, w miejscu niewielkiego zagłębienia i zabagnionego nieużytku. Istniejący zbiornik położony jest w zlewni rowu „A” będącego lewobrzeżnym dopływem rzeki Moszczenicy. Napędzanie zbiornika odbywa się z rowu „A”, który przepływa przez środek zbiornika. Piętrzenie wody w stawie i opróżnianie odbywa się przy pomocy istniejącego przepustu. Zbiornik retencyjny służy do magazynowania wody oraz stanowi element krajobrazowy i rekreacyjny miejscowości. Zbiornik wpływa korzystnie na mikroklimat otoczenia.

Zbiornik wodny „Warszewice” położony jest w zlewni rowu R-A, od południa oparty o korpus drogi gminnej we wsi Warszewice. Powierzchnia czaszy zbiornika wynosi 1,74 ha, zaś średnia głębokość wynosi 1,35 m. Zbiornik usytuowany jest przy drodze w centrum wsi. Teren jest w użytkowaniu sołectwa Warszewice. Zbiornik wypełnia wodą naturalną kotłinę terenową o średniej długości 190 m i szerokości 130 m.

Zbiornik wodny „Rokitnica” posiada obecny kształt od 1984 roku, kiedy to został odbudowany w ramach „Projektu technicznego zbiornika małej retencji”. Zbiornik usytuowany jest w lokalnym zagłębieniu terenowym o podwyższonych obrzeżach urobkiem uzyskanym podczas pogłębiania zbiornika. Istniejący zbiornik ma kształt prostokąta i znajduje się przy drodze asfaltowej biegnącej przez wieś Rokitnica. Zasilanie zbiornika odbywa się wodą dopływającą rowem R-1.

Zbiornik wodny „Bratoszewice” potocznie przez mieszkańców i wędkarzy zwany „Deszczownią” został wykonany przez Skarb Państwa dla celów nawadniania deszczowniami okolicznych pól. Najprawdopodobniej zbiornik wykonano w latach 80 - tych XX wieku. W obrębie zbiornika od wielu lat deszczownie nie są użytkowane a pola nie są nawadniane w związku z czym obecnie zbiornik pełni rolę magazynu wody. Zbiornik wodny „Deszczownia” w Bratoszewicach położony jest w dolinie rowu R-1 na terenach rolnych. Od strony wschodniej granicę zbiornika stanowi grobla czołowa ziemna o szerokości w koronie 9,5 m, której korona służy do komunikacji w obrębie zbiornika.

Zbiornik wodny „Dobieszków” znajduje się na terenie sołectwa Dobieszków. Staw ma powierzchnię 1,15 ha i średnią głębokość 1,46 m. Zaprojektowany został w 1988 roku

w ramach programu zagospodarowania wód powierzchniowych na terenie województwa łódzkiego, tzw. małej retencji. Zlokalizowany jest na lewym dopływie rzeki Moszczenicy na obszarze silnie uwodnionym. Zadanie zbiornika to magazynowanie wody i hodowla ryb. Dopływ wody do zbiornika regulowany jest za pomocą przepustu z zastawką oraz mnicha wpustowego na zbiorniku. Odprowadzanie wody odbywa się za pomocą mnicha piętrzącego oraz odprowadzalnika. Został zagospodarowany jako łowisko specjalne – jest miejscem występowania wielu gatunków zwierząt, w tym ryb (np.: cierników).

Tylko jeden zbiornik tj. wybudowany w 1985 roku zbiornik w Strykowie na rzece Moszczenicy ma funkcję rekreacyjną.

Urządzenia melioracji wodnych

Na terenie Gminy Stryków nie występują większe naturalne zbiorniki wodne. Wszystkie większe znajdujące się na terenie gminy zbiorniki to zalewy lub stawy rybne. Największe zbiorniki wód powierzchniowych stojących występują na terenie sołectwa Wola Błędowa (Zb. Szczypiorniak, Zb. Kowaliki), Cesarka; mniejsze - na terenie Bratoszewic, Warszawic, Niesułkowa, Dobrej, Dobieszkowa i Strykowa. Ponadto w ramach programu małej retencji wyznaczono projektowany zbiornik w Smolicach.

Wody podziemne

Na obszarze gminy użytkowe poziomy wodonośne wiążą się z trzema piętrami wodonośnymi: jurajskim, trzeciorzędowym i czwartorzędowym.

Wody piętra jurajskiego ujmowane są w Strykowie z margli i wapieni górnjurajskich. Nawiercono je na głębokości od 100 do 200 m p.p.t. Zwierciadło ma charakter subartezyjski i stabilizuje się na głębokości 12-15 m p.p.t. Poziom piętra trzeciorzędowego występuje w piaskach mioceńskich na głębokości 40-50 m p.p.t.

Zasadniczym piętrzem użytkowym, eksploatowanym przez największą liczbę studni, jest piętro czwartorzędowe. Wody podziemne tworzą tu dwa podstawowe poziomy wodonośne:

- Poziom II głębszy związany jest z osadami fluwioglacjalnymi i rzecznyymi. Występuje on pod gliną na głębokości 20-90 m p.p.t., a na stokach doliny Moszczenicy na głębokości 5-10 m. Jego zwierciadło jest napięte a wznos wynosi 25 do 40 m. Stwierdzono go na terenie Strykowa, Bratoszewic i Dobrej.
- Poziom I płytszy jest również ciągły i występuje w piaskach i żwirach wodnolodowcowych pod gliną warciańską. Zwierciadło jego jest lokalnie napięte, a wznios może dochodzić do 30 m. Poziom ten został stwierdzony w okolicach Dobrej i Niesułkowa. W części północnej i wschodniej występuje na poziomie 3-10 m p.p.t. na obszarze dolin 0-2 m.

Lokalnie występują poziomy wierzchówkowe.

Zgodnie z danymi Centralnego Banku Danych Hydrogeologicznych na obszarze gminy zlokalizowane są obiekty hydrogeologiczne, przedstawione w poniższej tabeli.

Miejscowość	Nazwa	Głębokość	Stratygrafia
-------------	-------	-----------	--------------

Smolice	STACJA PALIW PŁYNNYCH P1	4,7	Czwartorzęd
Smolice	STACJA PALIW PŁYNNYCH P2	5,9	Czwartorzęd
Sosnowiec	SKŁAD TOWAROWY GEANT CASINO P2	77,0	Trzeciorzęd
Sosnowiec	SKŁAD TOWAROWY GEANT CASIO P1	73,0	Trzeciorzęd
Dobra	WODOCIĄG WIEJSKI 3	45,0	Czwartorzęd
Dobra	WODOCIĄG WIEJSKI 1	36,0	Czwartorzęd
Dobra	WODOCIĄG WIEJSKI 2	43,0	Czwartorzęd
Niesułków	OTWÓR BADAWCZY 129/X	93,0	Jura
Tymianka	FIRMA USŁUGOWO-HANDLOWA EXCELLENCE 1	40,0	Czwartorzęd
Stryków	SP-NIA PRACY STRYKOWIANKA 1	33,2	Czwartorzęd
Stryków	PRZEDS.PROD-PREFABRYKATÓW 3	133,0	Jura
Stryków	PRZEDS.PROD PREFABRYKATÓW I	35,0	Czwartorzęd
Wola Błędowa	PGR 1	28,0	Czwartorzęd
Wola Błędowa	WOJ.ÓSR.POSTĘPU ROLNEGO 2	30,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STADION LZS I SZKOŁA 1	47,5	Czwartorzęd
Stryków	BAZA MAGAZYNOWA PKS 1	42,6	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	STUDNIA PRYWATNA 1	34,0	Czwartorzęd
Kalinów	WODOCIĄG WIEJSKI 1	61,0	Trzeciorzęd
Bratoszewice	ZLEWNIA MLEKA 1	36,0	Czwartorzęd
	PARKING PRZY TRASIE E12 1	44,0	Czwartorzęd
Kalinów	WODOCIĄG WIEJSKI 2	62,0	Trzeciorzęd
Bratoszewice	OTWÓR BADAWCZY 125/X	104,3	Jura
Stryków	PAWILON MEBŁOWY 1	33,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	27,5	Czwartorzęd
Stryków	OŚRODEK ZDROWIA	28,0	Czwartorzęd
Stryków	ŁAŻNIA MIEJSKA	50,5	Czwartorzęd
Stryków	OTWÓR BADAWCZY	84,6	Jura
Wola Błędowa	OTWÓR BADAWCZY	112,0	Jura
Niesułków	OTWÓR BADAWCZY	65,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	31,0	Czwartorzęd
Tymianka	SPÓŁDZIELNIA PRACY	83,0	Czwartorzęd
Tymianka	WYTWÓRNIA PREFABRYKATÓW	31,0	Czwartorzęd
Tymianka	BAZA MAGAZYNOWA 1A	52,0	Czwartorzęd
Koźle	OTWÓR BADAWCZY 127/X	137,1	Jura
Kielmina	STUDNIA PRYWATNA 1	70,0	Czwartorzęd
Cesarka	OŚRODEK WYPOCZYNKOWY KMMO 2	22,0	Czwartorzęd
Cesarka	OŚRODEK WYPOCZYNKOWY KMMO 1	30,0	Czwartorzęd
Stryków	BAZA GS-PIEKARNIA 1	24,8	Czwartorzęd
Kielmina	OSIEDLE DOMÓW JEDNORODZINNYCH 1	83,0	Czwartorzęd
Stryków	PHU INSTER-STAN 1	65,0	Trzeciorzęd
Sosnowiec	CENTRUM OGRODNICZE TRACZ II	51,0	Czwartorzęd
Stryków	SP-NIA PRACY SIGMA 2	32,6	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PUBLICZNA 1	23,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	23,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	24,0	Czwartorzęd

Osse	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
	STACJA PALIW PŁYNNYCH S-2	46,0	Czwartorzęd
	STACJA PALIW PŁYNNYCH S-1	46,1	Trzeciorzęd
Warszewice	STUDNIA PRYWATNA 1	25,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	20,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	33,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	31,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,2	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	27,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Niesułków	STUDNIA PRYWATNA 1	40,0	Czwartorzęd
Warszewice	DZIAŁKA REKREACYJNA 1	26,0	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	ZLEWNIA MLEKA 1	27,0	Czwartorzęd
Swędów	GOSPODARSTWO OGRODNICZE PRO AGRO S1	24,0	Czwartorzęd
Wyskoki	POLA RETENCYJNE PIEZOMETR 6	13,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	TECHNIKUM WODNO-MELIOR 1	39,2	Czwartorzęd
Bratoszewice	WYLĘGARNIA DROBIU 1	23,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd
Koźle	SZKOŁA PODSTAWOWA 1	43,0	Czwartorzęd
Koźle	DOM NAUCZYCIELA D	41,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Klęk	OTWÓR BADAWCZY 67	180,0	Kreda
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	24,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	24,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	30,0	Czwartorzęd
Nowostawy Górne	STUDNIA GOSPODARSKA 1	39,0	Czwartorzęd
Wrzask	WODOCIĄG WIEJSKI 1	30,0	Czwartorzęd
Warszewice	STUDNIA PRYWATNA 1	27,5	Czwartorzęd
Cesarka	GOSSO 1	42,0	Czwartorzęd
Tymianka	BAZA USŁUG ROLNICZYCH I	30,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA I	31,5	Czwartorzęd
Romanów	OTWÓR BADAWCZY	61,0	Jura
Zelgoszcz	OTWÓR BADAWCZY 64	150,0	Jura
Osse	OTWÓR BADAWCZY 2	137,2	Jura
Sierźnia	WODOCIĄG WIEJSKI 1	39,5	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	STUDNIA GOSPODARSKA 1	40,0	Czwartorzęd
Zagłoba	OTWÓR BADAWCZY	500,5	Jura
Wrzask	OTWÓR BADAWCZY	65,3	Czwartorzęd
Gozdów	STUDNIA PRYWATNA 1	25,0	Czwartorzęd
Sierźnia	ZLEWNIA MLEKA	36,0	Czwartorzęd
Sadówka	GOSPODARSTWO HODOWLANE 1	36,0	Czwartorzęd
Stryków	LECZNICA WETERYNARYJNA 1	21,0	Czwartorzęd
Stryków	BAZA REJONU DRÓG 1	33,0	Czwartorzęd
Dobra-Nowiny	OGRÓDKI DZIAŁKOWE 1	90,0	Czwartorzęd
Smolice	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Zelgoszcz	WODOCIĄG WIEJSKI 1	55,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	23,0	Czwartorzęd

Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	30,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	30,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Kielmina	STUDNIA PRYWATNA 1	23,0	Czwartorzęd
Klęk	STUDNIA PRYWATNA 1	25,0	Czwartorzęd
Klęk	STUDNIA PRYWATNA 1	41,0	Czwartorzęd
Stary Imielnik	DZIAŁKA REKREACYJNA 1	20,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Kielmina	STUDNIA PRYWATNA D	27,0	Czwartorzęd
Wrzask	WIERTNIA IG 1	29,3	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	31,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	25,0	Czwartorzęd
Smolice	GOSPODARSTWO HODOWLANE 1	30,0	Czwartorzęd
Swędów	ZLEWNIA MLEKA 1	14,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	25,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd
Smolice	STUDNIA PRYWATNA 1	20,0	Czwartorzęd
Zelgoszcz	WODOCIĄG WIEJSKI 2	61,5	Czwartorzęd
Dobra	ZLEWNIA MLEKA 1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	GOISPODARSTWO OGRODNICZE PRO AGRO S2	32,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	23,0	Czwartorzęd
Stryków	SP-NIA PRACY CHEMIKÓW ARGON 3	28,7	Czwartorzęd
Stryków	ZAKŁADY CHEMIKÓW ARGON 3A	32,0	Trzeciorzęd
Stryków	Z-DY CHEMICZNE ARGON 4	41,0	Trzeciorzęd
Stryków	SP-NIA PRACY CHEMIKÓW ARGON 1	35,0	Trzeciorzęd
Stryków	UJECIE MIEJSKIE 2	57,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	WODOCIĄG WIEJSKI 2	70,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PUBLICZNA 1	55,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	WOJ.OŚRODEK POSTĘPU ROLNEGO 1	64,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	WODOCIĄG WIEJSKI 3	70,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	S-1	59,0	Czwartorzęd
Dobieszków	STUDNIA PRYWATNA S1	25,0	Czwartorzęd
Sosnowiec	S-2	55,5	Czwartorzęd
Smolice	ZAKŁAD TEKSTURY FALISTEJ	71,0	Trzeciorzęd
Zelgoszcz	STUDNIA PRYWATNA	33,0	Czwartorzęd
Warszewice	WODOCIĄG WIEJSKI 1	47,0	Czwartorzęd
Koźle	ZLEWNIA MLEKA 1 (OBECNIE WIEŚ)	37,0	Czwartorzęd
Koźle	WODOCIĄG WIEJSKI II	54,0	Trzeciorzęd
Niesułków	WODOCIĄG WIEJSKI 2	54,0	Trzeciorzęd
Niesułków	WODOCIĄG WIEJSKI 1	54,0	Czwartorzęd
Dobra-Nowiny	HOTEL I	35,0	Czwartorzęd
Stryków	CEGIELNIA	33,0	Czwartorzęd
Dobieszków	STUDNIA PRYWATNA S1	29,0	Czwartorzęd

Lipa	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA EXCELLENCE 2	130,0	Jura
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	24,0	Czwartorzęd
Stryków	LEK POLSKA S.A. 4A	41,0	Czwartorzęd
Smolice	TULIPAN PARK 2	55,0	Trzeciorzęd
Smolice	SALON I SERWIS MERCEDESA 1	31,0	Czwartorzęd
Osse	OGRÓD DZIAŁKOWY 2	62,0	Czwartorzęd
Warszewice	STUDNIA PRYWATNA 1	29,5	Czwartorzęd
Warszewice	PUNKT SKUPU MLEKA	26,0	Czwartorzęd
Sosnowiec	S-3	54,0	Czwartorzęd
Smolice	LOGISTIC PARK 1	60,9	Trzeciorzęd
Stryków	ZLEWNIA MLEKA 1	29,0	Trzeciorzęd
Stryków	PARKING PRZY TRASIE E12 1	17,0	Czwartorzęd
Smolice	WODOCIĄG WIEJSKI 2	32,0	Czwartorzęd
Rokitnica	OTWÓR BADAWCZY 125/X	102,3	Jura
Smolice	PAWILON MEBLOWY 1	68,1	Czwartorzęd
Sosnowiec	STUDNIA PRYWATNA 1	42,0	Czwartorzęd
Stryków	OŚRODEK ZDROWIA	43,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	ŁAŹNIA MIEJSKA	40,1	Czwartorzęd
Osse	OTWÓR BADAWCZY	45,8	Czwartorzęd
Stryków	OTWÓR BADAWCZY	64,0	Czwartorzęd
Swędów	OTWÓR BADAWCZY	128,2	Jura
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd
Swędów	SPÓŁDZIELNIA PRACY	25,0	Czwartorzęd
Osse	WYTWÓRNIA PREFABRYKATÓW	63,0	Czwartorzęd
Warszewice	BAZA MAGAZYNOWA 1A	45,0	Czwartorzęd
Niesułków	OTWÓR BADAWCZY 127/X	36,0	Trzeciorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	57,0	Czwartorzęd
Stryków	OŚRODEK WYPOCZYNKOWY KMMO 2	49,3	Czwartorzęd
Smolice	OŚRODEK WYPOCZYNKOWY KMMO 1	19,0	Czwartorzęd
Swędów	BAZA GS-PIEKARNIA 1	27,5	Czwartorzęd
Stryków	OSIEDLE DOMÓW JEDNORODZINNYCH 1	38,0	Trzeciorzęd
Swędów	PHU INSTER-STAN 1	27,4	Czwartorzęd
Klęk	CENTRUM OGRODNICZE TRACZ II	36,0	Czwartorzęd
Smolice	SP-NIA PRACY SIGMA 2	16,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PUBLICZNA 1	32,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	21,5	Czwartorzęd
Sosnowiec	STUDNIA PRYWATNA 1	50,0	Czwartorzęd
Wola Błędowa	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	26,0	Czwartorzęd
Sosnowiec	STUDNIA PRYWATNA 1	55,5	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	33,0	Czwartorzęd
Stryków	STACJA PALIW PŁYNNYCH S-2	151,0	Jura
Kielmina	STACJA PALIW PŁYNNYCH S-1	71,0	Czwartorzęd
Kalinów	STUDNIA PRYWATNA 1	109,2	Jura
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	8,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	6,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	8,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	5,0	Czwartorzęd

Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	7,5	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	4,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	STUDNIA PRYWATNA 1	8,0	Czwartorzęd
Smolice	DZIAŁKA REKREACYJNA 1	4,7	Czwartorzęd
Smolice	ZLEWNIA MLEKA 1	5,0	Czwartorzęd
Smolice	GOSPODARSTWO OGRODNICZE PRO AGRO S1	4,7	Czwartorzęd
Smolice	POLA RETENCYJNE PIEZOMETR 6	5,9	Czwartorzęd
Sosnowiec	TECHNIKUM WODNO-MELIOR 1	77,0	Trzeciorzęd
Sosnowiec	WYLĘGARNIA DROBIU 1	73,0	Trzeciorzęd
Dobra	STUDNIA PRYWATNA 1	45,0	Czwartorzęd
Dobra	SZKOŁA PODSTAWOWA 1	36,0	Czwartorzęd
Dobra	DOM NAUCZYCIELA D	43,0	Czwartorzęd
Niesułków	STUDNIA PRYWATNA 1	93,0	Jura
Tymianka	OTWÓR BADAWCZY 67	40,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	33,2	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	133,0	Jura
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	35,0	Czwartorzęd
Wola Błędowa	STUDNIA GOSPODARSKA 1	28,0	Czwartorzęd
Wola Błędowa	WODOCIĄG WIEJSKI 1	30,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STUDNIA PRYWATNA 1	47,5	Czwartorzęd
Stryków	GOSSO 1	42,6	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	BAZA USŁUG ROLNICZYCH I	34,0	Czwartorzęd
Kalinów	STUDNIA PRYWATNA I	61,0	Trzeciorzęd
Bratoszewice	OTWÓR BADAWCZY	36,0	Czwartorzęd
	OTWÓR BADAWCZY 64	44,0	Czwartorzęd
Kalinów	OTWÓR BADAWCZY 2	62,0	Trzeciorzęd
Bratoszewice	WODOCIĄG WIEJSKI 1	104,3	Jura
Stryków	STUDNIA GOSPODARSKA 1	33,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	OTWÓR BADAWCZY	27,5	Czwartorzęd
Stryków	OTWÓR BADAWCZY	28,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	50,5	Czwartorzęd
Stryków	ZLEWNIA MLEKA	84,6	Jura
Wola Błędowa	GOSPODARSTWO HODOWLANE 1	112,0	Jura
Niesułków	LECZNICA WETERYNARYJNA 1	65,0	Czwartorzęd
Sosnowiec-Pieńki	BAZA REJONU DRÓG 1	31,0	Czwartorzęd
Tymianka	OGRÓDKI DZIAŁKOWE 1	83,0	Czwartorzęd
Tymianka	STUDNIA PRYWATNA 1	31,0	Czwartorzęd
Tymianka	WODOCIĄG WIEJSKI 1	52,0	Czwartorzęd
Koźle	STUDNIA PRYWATNA 1	137,1	Jura
Kielmina	STUDNIA PRYWATNA 1	70,0	Czwartorzęd
Cesarka	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Cesarka	STUDNIA PRYWATNA 1	30,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	24,8	Czwartorzęd
Kielmina	STUDNIA PRYWATNA 1	83,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	65,0	Trzeciorzęd
Sosnowiec	STUDNIA PRYWATNA 1	51,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	32,6	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	23,5	Czwartorzęd

Swędów	DZIAŁKA REKREACYJNA 1	26,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA D	28,0	Czwartorzęd
Swędów	WIERTNIA IG 1	23,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	24,0	Czwartorzęd
Osse	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
	STUDNIA PRYWATNA 1	46,0	Czwartorzęd
	STUDNIA PRYWATNA 1	46,1	Trzeciorzęd
Warszewice	STUDNIA PRYWATNA 1	25,5	Czwartorzęd
Swędów	GOSPODARSTWO HODOWLANE 1	20,0	Czwartorzęd
Swędów	ZLEWNIA MLEKA 1	33,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	31,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,2	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	27,5	Czwartorzęd
Swędów	WODOCIĄG WIEJSKI 2	28,0	Czwartorzęd
Niesułków	ZLEWNIA MLEKA 1	40,0	Czwartorzęd
Warszewice	GOISPODARSTWO OGRODNICZE PRO AGRO S2	26,0	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	STUDNIA PRYWATNA 1	27,0	Czwartorzęd
Swędów	SP-NIA PRACY CHEMIKÓW ARGON 3	24,0	Czwartorzęd
Wyskoki	ZAKŁADY CHEMIKÓW ARGON 3A	13,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	Z-DY CHEMICZNE ARGON 4	39,2	Czwartorzęd
Bratoszewice	SP-NIA PRACY CHEMIKÓW ARGON 1	23,0	Czwartorzęd
Swędów	UJECIE MIEJSKIE 2	21,0	Czwartorzęd
Koźle	WODOCIĄG WIEJSKI 2	43,0	Czwartorzęd
Koźle	STUDNIA PUBLICZNA 1	41,0	Czwartorzęd
Swędów	WOJ.OŚRODEK POSTĘPU ROLNEGO 1	26,0	Czwartorzęd
Klęk	WODOCIĄG WIEJSKI 3	180,0	Kreda
Swędów	S-1	24,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA S1	24,5	Czwartorzęd
Swędów	S-2	30,0	Czwartorzęd
Nowostawy Górne	ZAKŁAD TEKSTURY FALISTEJ 1	39,0	Czwartorzęd
Wrzask	STUDNIA PRYWATNA 1	30,0	Czwartorzęd
Warszewice	WODOCIĄG WIEJSKI 1	27,5	Czwartorzęd
Cesarka	ZLEWNIA MLEKA 1 (OBECNIE WIEŚ)	42,0	Czwartorzęd
Tymianka	WODOCIĄG WIEJSKI II	30,0	Czwartorzęd
Stryków	WODOCIĄG WIEJSKI 2	31,5	Czwartorzęd
Romanów	WODOCIĄG WIEJSKI 1	61,0	Jura
Zelgoszcz	HOTEL I	150,0	Jura
Osse	CEGIELNIA	137,2	Jura
Sierźnia	STUDNIA PRYWATNA S1	39,5	Czwartorzęd
Niesułków-Kolonia	FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA EXCELLENCE 2	40,0	Czwartorzęd
Zagłoba	STUDNIA PRYWATNA 1	500,5	Jura
Wrzask	LEK POLSKA S.A. 4A	65,3	Czwartorzęd
Gozdów	TULIPAN PARK 2	25,0	Czwartorzęd
Sierźnia	SALON I SERWIS MERCEDESA 1	36,0	Czwartorzęd
Sadówka	OGRÓD DZIAŁKOWY 2	36,0	Czwartorzęd
Stryków	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd

Stryków	PUNKT SKUPU MLEKA	33,0	Czwartorzęd
Dobra-Nowiny	S-3	90,0	Czwartorzęd
Smolice	LOGISTIC PARK 1	28,0	Czwartorzęd
Zelgoszcz	ZLEWNIA MLEKA 1	55,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,0	Czwartorzęd
Swędów	Z-DY PRZEMYSŁU TERENOWEGO	23,0	Czwartorzęd
Swędów	OTWÓR BADAWCZY 126/X	30,5	Czwartorzęd
Swędów	ZAKŁAD TEKTURY FALISTEJ 2	30,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	28,5	Czwartorzęd
Swędów	PRZEDS.PROD.PREFABRYKATÓW II	26,0	Czwartorzęd
Swędów	PUNKT SKUPU MLEKA 1	26,0	Czwartorzęd
Kielmina	OGRÓD DZIAŁKOWY OSA 1	23,0	Czwartorzęd
Klęk	BUDYNKI BIUROWO-MAGAZYNOWE 1	25,0	Czwartorzęd
Klęk	OTWÓR BADAWCZY 58	41,0	Czwartorzęd
Stary Imielnik	DZIAŁKA REKREACYJNA 1	20,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Kielmina	RSP 1	27,0	Czwartorzęd
Wrzask	WODOCIĄG WIEJSKI 2	29,3	Czwartorzęd
Swędów	UJĘCIE DLA WSI 1	31,5	Czwartorzęd
Swędów	UJĘCIE MIEJSKIE 1A	26,0	Czwartorzęd
Swędów	OSIEDLE MIESZKANIOWE 1	28,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	25,0	Czwartorzęd
Smolice	SP-NIA PRACY CHEMIKÓW ARGON 2	30,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	14,5	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA	25,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	21,0	Czwartorzęd
Smolice	STUDNIA PRYWATNA 1	20,0	Czwartorzęd
Zelgoszcz	STUDNIA PRYWATNA 1	61,5	Czwartorzęd
Dobra	S-1	22,0	Czwartorzęd
Swędów	STUDNIA PRYWATNA 1	32,0	Czwartorzęd
Swędów	DOM NAUCZYCIELA	23,0	Czwartorzęd
Stryków	S-4	28,7	Czwartorzęd
Stryków	BAZA REJONU DRÓG 2	32,0	Trzeciorzęd
Stryków	LEK POLSKA I	41,0	Trzeciorzęd
Stryków	HAŁA MAGAZYNOWA N 1	35,0	Trzeciorzęd
Stryków	OTWÓR BADAWCZY NR-3	57,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STACJA PALIW PŁYNNYCH 7	70,0	Czwartorzęd
Stryków	STACJA PALIW PŁYNNYCH 5	55,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STACJA PALIW PŁYNNYCH 3	64,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STACJA PALIW PŁYNNYCH 1	70,0	Czwartorzęd
Bratoszewice	STACJA PALIW PŁYNNYCH 2	59,0	Czwartorzęd
Dobieszków	STACJA PALIW PŁYNNYCH 4	25,0	Czwartorzęd
Sosnowiec	STACJA PALIW PŁYNNYCH 6	55,5	Czwartorzęd
Smolice	STACJA PALIW PŁYNNYCH P3	71,0	Trzeciorzęd
Zelgoszcz	STACJA PALIW PŁYNNYCH P4	33,0	Czwartorzęd

Tabela 20. Charakterystyka obiektów hydrogeologicznych na obszarze Gminy Stryków

źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Zgodnie z danymi systemu Informacji Geologicznej Województwa Łódzkiego, na obszarze gminy zlokalizowane są studnie, przedstawione w poniższej tabeli.

ID obiektu	CBDG	Tytuł dokumentacji	Stratygrafia	Realizacja
88112	813362	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88113	813236	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88116	64726	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	Istniejący
88161	920601	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88176	566302	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88177	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88178	62761	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88217	942574	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88218	942606	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88219	942606	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88220	945087	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88227	813268	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88237	1000601	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88260	565978	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88293	816711	Odpis dokumentacji	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88300	566049	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88333	821007	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88334	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88369	894831	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88372	813304	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88373	816799	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88378	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88379	Brak danych	Dokumentacja	Czwartorzęd	zlikwidowany

		hydrogeologiczna	(Kenozoik)	
88380	813310	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88381	64190	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88418	59056	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88453	73707	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88459	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88470	814204	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88476	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88482	67074	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88490	821128	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88491	821127	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88503	821124	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88505	821120	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88507	67030	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88508	64804	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88515	67075	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88517	64799	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88523	814084	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88524	1022493	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88579	820703	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88583	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88621	116833	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88642	64808	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88643	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88644	814205	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88645	807578	Dokumentacja	Czwartorzęd	istniejący

		hydrogeologiczna	(Kenozoik)	
88646	64811	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88656	807579	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88657	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88658	813729	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88672	istniejący	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88673	813233	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88688	928487	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88698	914101	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88699	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88708	928892	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88769	1022042	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88779	1022493	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88780	814085	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88782	1025952	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88783	1030676	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88791	1026015	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
88792	985392	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88828	566270	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88841	566292	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88852	566317	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88856	894800	Dokumentacja hydrogeologiczna	Jura	istniejący
88874	64816	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88881	566431	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88929	814190	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88956	Brak danych	Dokumentacja	Czwartorzęd	istniejący

		hydrogeologiczna	(Kenozoik)	
88959	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88960	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88964	64800	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88965	64805	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88966	821118	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88967	64795	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88968	64806	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88970	821115	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88979	821109	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88988	821105	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88989	64797	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
88991	64801	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89002	70377	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89036	814349	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89040	814346	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89065	76836	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89094	78874	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89102	565877	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89111	929912	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89112	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89118	816670	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89120	899430	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89188	813309	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89189	813311	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89224	566340	Dokumentacja	Czwartorzęd	istniejący

		hydrogeologiczna	(Kenozoik)	
89225	813302	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89230	566356	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89235	196522	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89236	196522	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89242	821086	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89252	813303	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89253	813303	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89276	71525	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89286	813279	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89290	73673	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89294	237553	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89297	813277	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89298	57513	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89301	807600	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89310	57493	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89315	814193	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89318	814195	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89319	814194	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89320	814196	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89321	814197	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89322	814198	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89323	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89325	814200	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89328	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89331	814207	Dokumentacja	Czwartorzęd	istniejący

		hydrogeologiczna	(Kenozoik)	
89337	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
89354	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
93323	1131949	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
94362	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
94429	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
94430	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
94431	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
94432	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
94433	945866	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	zlikwidowany
94459	64967	Dokumentacja hydrogeologiczna	Jura garna (pcha)	istniejący
94608	1309545	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
94609	1309268	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
95918	814281	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	Istniejący
95919	Brak danych	Brak danych	Brak danych	budowany
95920	Brak danych	Brak danych	Brak danych	budowany
95921	Brak danych	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	Istniejący
95940	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
95941	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
95945	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
95949	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
95988	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
95991	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
95993	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96000	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96060	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96104	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96160	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący

96188	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96215	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96216	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96217	Brak danych	Karta rejestracyjna	Jura garna (pcha)	istniejący
96220	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96221	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96222	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96225	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96230	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96280	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96329	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96338	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96339	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96394	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96448	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96449	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96523	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96536	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96543	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96544	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96561	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96573	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96674	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96675	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96678	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96681	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96689	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96704	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96728	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący

96735	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96987	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96988	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96989	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96990	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96991	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96994	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96995	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
96997	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96998	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
96999	Brak danych	Karta rejestracyjna	Jura górna (późna)	istniejący
97000	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97021	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97026	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97029	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97030	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97036	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97037	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97040	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97041	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97042	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97043	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97045	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97046	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97047	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97048	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97054	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97060	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97061	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97062	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97063	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97065	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97067	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd	istniejący

			(Kenozoik)	
97068	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97069	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97070	Brak danych	Karta rejestracyjna	Jura górna (późna)	istniejący
97072	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97074	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97080	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97082	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97084	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97102	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97103	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97104	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97105	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97106	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97107	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97108	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97109	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97111	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97112	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97113	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97147	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97150	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97183	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97206	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97208	Brak danych	Karta rejestracyjna	Brak danych	istniejący
97214	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97217	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97218	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd	istniejący

			(Kenozoik)	
97237	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97349	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97350	Brak danych	Karta rejestracyjna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97365	1354779	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
97366	1335275	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
98364	1422176	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
98365	1422896	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący
98376	Brak danych	Dokumentacja inna	Neogen (Trzeciorzęd)	istniejący
98398	1487016	Dokumentacja hydrogeologiczna	Czwartorzęd (Kenozoik)	istniejący

Tabela 21. Charakterystyka studni na obszarze Gminy Stryków

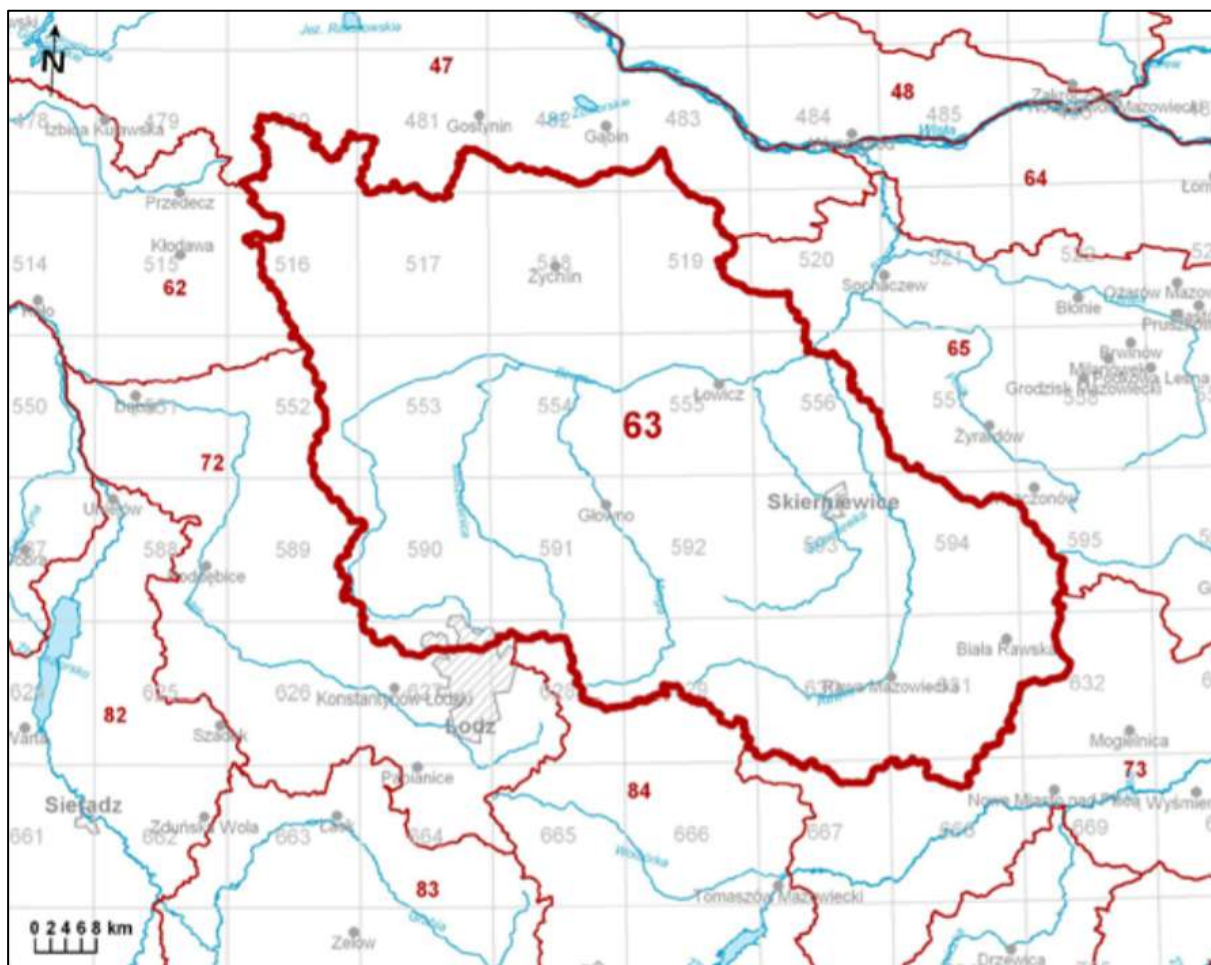
źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Zgodnie z podziałem Polski na Jednolite Części Wód Podziemnych gmina znajduje się w zasięgu JCWPd nr PLGW200063. Struktura JCWPd 63 jest złożona z siedmiu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami słabo przepuszczalnymi lub lokalnie pozostającymi w więzi hydraulicznej. Cztery poziomy wydzielone w dwu piętrach mezozoicznych wchodzących w skład trzech niezależnych struktur geologicznych (dwa poziomy kredowe występują niezależnie w dwu odrębnych strukturach: niecce mazowieckiej i niecce łódzkiej) nie nakładają się na siebie, w danym punkcie występują co najwyżej dwa poziomy danego piętra mezozoicznego, stąd w pionie w danym punkcie występuje od trzech do pięciu poziomów wodonośnych (2 do 5 kenozoicznych i 1-2 mezozoiczne). Każdy z poziomów kenozoicznych charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu, w poziomach mezozoicznych układ ten jest zbliżony.

Nazwa JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
PLGW200063	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

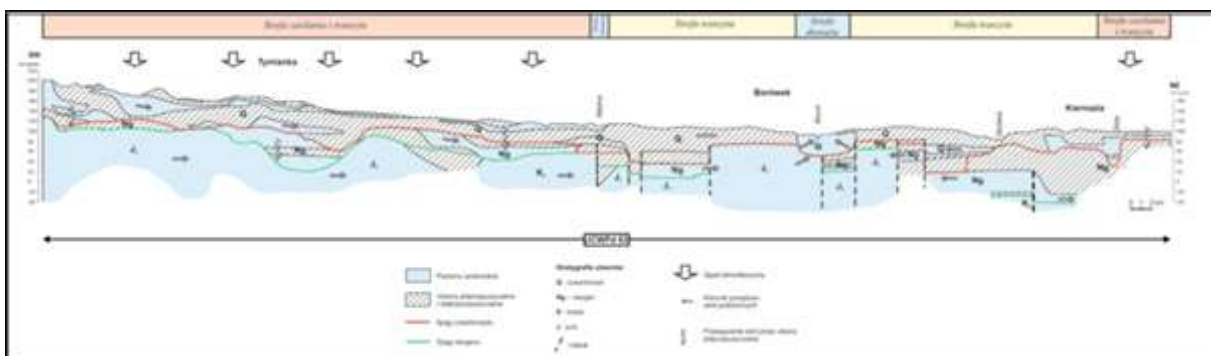
Tabela 22. Charakterystyka jcwp na obszarze Gminy Stryków

źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Rycina 7. Zasięg JCWPd 63

źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-60-79/4423-karta-informacyjna-jcwpd-nr-63/file.html>

Rycina 8. Schemat przepływu wód podziemnych w granicach JCWPd 63

źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-60-79/4423-karta-informacyjna-jcwpd-nr-63/file.html>

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych również ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- 1) zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- 2) zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;

- 3) zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- 4) wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Na terenie gminy zlokalizowane są fragmenty Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 402 - Zbiornik Stryków - górnourajski, szczelinowo-krasowy, obejmuje większość gminy, poza fragmentami części środkowopółdniowej i południowo - wschodniej; zasoby tego zbiornika wynoszą 90 tys. m³/d, przy module 4,01 dm³ • s⁻¹ • km⁻² i przy średniej głębokości ujęć rzędu 200 m p.p.t.; zbiornik zawiera wody bardzo czystej (klasa Ia), czystej (klasa Ib) i bardzo nieznacznie zanieczyszczonej (klasa Ic);
- GZWP nr 401 - Zbiornik Niecka Łódzka - kredowy, szczelinowy i szczelinowo - porowy, obejmuje południowo-zachodni skraj gminy, wydzielony został w ośrodku porowym kredy dolnej; zasoby tego zbiornika wynoszą 90 tys. m³/d, przy module 0,56 dm³ • s⁻¹ • km⁻² i przy średniej głębokości ujęć rzędu 30-800 m p.p.t.; zbiornik zawiera wody bardzo czyste (klasa Ia), czyste (klasa Ib) i bardzo nieznacznie zanieczyszczone (klasa Ic);
- GZWP nr 403 - Zbiornik międzymorenowy Brzeziny - Lipce Reymontowskie - czwartorzędowy, porowy; występuje w południowej i środkowej części gminy; jego zasoby wynoszą 220 tys. m³/d, przy module 3,51 dm³ • s⁻¹ • km⁻² i przy średniej głębokości ujęć rzędu 40-100 m p.p.t., wody zbiornika są bardzo nieznacznie zanieczyszczone (klasa Ic), wymagają uzdatniania.

Zbiornik kredowy jest objęty strefą najwyższej ochrony (ONO), a zbiornik czwartorzędowy strefą wysokiej ochrony (OWO).

Na wodach wgłębnych bazują liczne ujęcia wody. Zwodociągowanie większości jednostek osadniczych w gminie umożliwiło mieszkańcom dostęp do dobrej jakości wody pitnej. Jednak brak równocześnie prowadzonej kanalizacji i tym samym brak możliwości odprowadzenia zwiększonej ilości ścieków poza obręb domostw może przyczyniać się do zwiększenia zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych.

Strefy ujęć wód podziemnych

Na terenie Gminy Stryków zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 r. w sprawie zasad ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody (Dz.U. Nr 116, poz. 504), zostały ustanowione strefy ochronne dla:

- ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w miejscowości Dobra przy ul. Wodnej, decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni w Łowiczu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 25.08.2020r., znak: WA.ZUZ.5.4100.276.2019.HB ustanowione zostały strefy ochrony pośredniej,

- wszystkie czynne ujęcia wodociągów komunalnych posiadają strefy ochrony bezpośredniej, wyznaczone w odległości 8 m na każdą stronę. Ustanowione strefy ochrony bezpośredniej zawarte są w granicach poszczególnych działek.

II.9.4. Uwarunkowania fizjograficzne – gleby

Obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji).

Gleba odgrywa jedną z ważniejszych ról w środowisku. Warunkuje rozkład biomasy oraz przepływ energii i obieg materii w ekosystemie. W rolnictwie dostarczają odpowiednią ilość surowców roślinnych potrzebnych do produkcji żywności. Ze względu na walory przyrodnicze gminy ważne jest racjonalne działanie przy gospodarowaniu zasobami glebowymi.

Produkcja rolnicza uzależniona jest między innymi od dostępności gleb odpowiedniej jakości. Skalami macierzystymi pokrywę glebową gminy, są w głównej mierze piaski i żwiry wodnolodowcowe. Gleby wytworzyły się także a glinach zwałowych, wodnolodowcowych utworach pyłowych, aluwialach i deluwialach oraz na podłożu organogenicznym. Zmiana składu mechanicznego gleby występuje płytko lub średnio głęboko – od 50 – 100 cm poniżej poziomu terenu. Dominującymi utworami powierzchniowymi są gleby biellicowe i pseudobiellicowe oraz wylugowane i kwaśne gleby brunatne. Mniejszymi płacami zalegają czarne ziemie zdegradowane, zaś najmniejsze powierzchnie zajęte są przez gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe, torfowe i murszowo-torfowe, murszowate i murszowo-mineralne oraz mady klas identycznych z glebami murszowatymi. Gleby III i IV klasy bonitacyjnej oraz gleby hydromorficzne podlegają na terenie gminy ochronie. Najlepsze gleby orne zaliczane są do kompleksu pszenno dobrego, jednakże występują one jedynie wyspowo w północnej jej części, obejmując 2% ogółu gruntów ornych. W klasie tej znalazły się czarne ziemie zdegradowane i gleby szare wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych, płytko zalegających na glinach (płaty wokół wsi Osse i na północ od Koźla i Woli Błędowej) oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne, których skałami macierzystymi są pylaste gliny (na południowy – wschód od Bratoszewic) i pylaste piaski gliniaste mocne (na północ od m. Kalinowa). Na wschód od Kalinowa zalega jeden płat zaliczonych do kompleksu pszenno dobrego gleb bielocowych i pseudobiellicowych. Utwory te także wykształciły się z płytko zalegających pylastych piasków gliniastych mocnych.

Jeśli chodzi o zagrożenia gleby, przekształcenia dotyczą przede wszystkim zmiany jej struktury, poprzez zagęszczenie, zmniejszenie uwilgotnienia oraz utrudnienia migracji tlenu. Narażone są na degradację wynikającą z prowadzenia działalności rolniczej oraz rozwoju sieci osadniczej. Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Druga grupa czynników powoduje przechodzenie związków biogenych oraz innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Do zwiększenia degradacji przyczynia się także ukształtowanie terenu i warunki atmosferyczne.

Największą degradację gleb powodują zabiegi rolnicze. Nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, a tym samym transportowane do wód powodując eutrofizację. Erozja najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem, uprawą oraz likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Transport drogowy jest kolejnym źródłem doprowadzającym do zakwaszania gleb poprzez zanieczyszczenia pyłowe. Z komunikacji pochodzą substancje ropopochodne, metale ciężkie oraz związki azotu. Zanieczyszczenia te mogą wraz z wodami opadowymi spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek oraz jezior.

Należy ograniczyć przeznaczanie gleb na cele nierolnicze, zapobiegać procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, przywracać oraz poprawiać wartości użytkowe gruntów, które utraciły charakter gruntów leśnych, a przede wszystkim ograniczyć stosowanie nawozów mineralnych i naturalnych.

II.9.5. Uwarunkowania ekologiczne – szata roślinna i zwierzęca

Świat roślinny

Pod względem geobotanicznym (*Regionalizacja geobotaniczna Polski*, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008) region gminy należy do następujących jednostek:

- Państwo: Holarktyka
- Obszar: Euro-Syberyjski
- Prowincja: Środkowoeuropejska,
- Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa,
- Dział Wyżyn Południowopolskich (C),
- Kraina: Wysoczyzn Łódzko-Wieluńskich (C.1.),
- Okręg: Zduńskowolsko-Strykowski (C.1.3.),
- Podokręg: Strykowski (C.1.3.b).

Szata roślinna na terenie gminy należy do najbardziej przeobrażonych elementów środowiska przyrodniczego. Niewiele już pozostało roślinności naturalnej. Ponad 70% powierzchni gminy zajmują użytki rolne, a lasów jest mniej niż 20%. Zachowały się na terenie gminy elementy w miarę naturalnej przyrody. Należy do niej fragment uroczyska Struga Dobieszkowska stanowiący obecnie rezerwat przyrody.

Do występujących tu zbiorowisk należą: bagienny las olszowy (ols), łęg jesionowo-olszowy, las liściasty dębowo-grabowo-lipowy zwany grądem, bór mieszany sosnowo-dębowy. Drzewostan dębowy w grądzie osiąga 125 lat. Na terenie rezerwatu stwierdzono 260 gatunków roślin, w tym 21 gatunków mszaków, 184 gatunki zielne, 17 gatunków krzewów i 38 gatunków drzew.

Najwięcej procentowo lasów znajduje się na terenie Woli Błędowej, Kalinowa i Dobieszkowa-Ługów. Mało lasów posiadają sołectwa Sierźnia, Dobra, Michałówek, Zelgoszcz, m. Stryków, Rokitnica i Sądówka. Powierzchni leśnych nie posiada Anielin.

Na terenie gminy gospodarkę leśną na gruntach Skarbu Państwa prowadzą Nadleśnictwo Grotniki i Nadleśnictwo Brzeziny. Na działce nr ew. 286/2 w obrębie geodezyjnym Sosnowiec, stanowiącej własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Brzeziny znajdują się drzewostany zaliczone do lasów ochronnych położonych w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców. Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Brzeziny działka przeznaczona jest do prowadzenia produkcji leśnej, a zlokalizowany na niej ośrodek wypoczynkowy ma charakter tymczasowy. Poza lasami na uwagę zasługują zbiorowości roślinności źródłiskowej, rzadziej bagiennej i łąkowej towarzyszącej liczny ciekom zwłaszcza górnym odcinkom większych rzek.

Zagrożenia różnorodności biologicznej, flory i fauny

Na obszarze gminy znajdują się obszary i obiekty cenne przyrodniczo, które są chronione jako rezerwat przyrody, park krajobrazowy, stanowisko dokumentacyjne, obszar Natura 2000, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Obejmują one głównie tereny dolinne, które nie są przydatne do intensywnego zagospodarowania.

Pewną wartość ekologiczną stanowią również tereny zieleni miejskiej i wiejskiej, w tym parki i skwery a także ogrody działkowe. Walory kompozycyjne, estetyczne i rekreacyjne posiada z kolei zieleń osiedlowa i przyuliczna. Obecność terenów rolnych i dolinnych sprawia, że obszar ten jest penetrowany przez drobne zwierzęta i gryzonie, ale także ptaki i nietoperze. Są to jednak w przewadze ich tereny migracyjne niż siedliskowe czy żerowiskowe, choć i takie występują zwłaszcza w północnej i południowej części gminy. Na terenach leśnych i wzdłuż cieków można się spodziewać większego bogactwa roślin zielnych oraz siedlisk płazów i gadów.

Na terenach dolinnych występować będą ptaki, gryzonie, pospolite gatunki owadów, ale także większa zwierzyna korzystająca z ciągów ekologicznych. Zagrożenie dla środowiska stanowią mogą: niewłaściwie prowadzone zabiegi melioracyjne, brak kanalizacji, wzrastający ruch samochodowy (zagrożone środowisko przyrodnicze wzdłuż ciągów komunikacyjnych), chemizacja rolnictwa, powiększanie terenów pod zainwestowanie kosztem terenów rolniczych, zanieczyszczenie powietrza, a pośrednio również gleby – spowodowane spalinami wydzielanymi w procesie spalania paliwa przez samochody osobowe i ciężarowe, a także produktami spalania drewna i węgla jako głównych nośników energii przy ogrzewaniu domów.

II.9.6. Uwarunkowania ekologiczne – obiekty i obszary chronione

W związku z wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, część obszaru gminy Stryków znajduje się w zasięgu obszarów chronionych. Obszarem o najmniejszym stopniu przemian antropogenicznych jest północna i południowa część gminy, która ze względu na swoją wartość ekologiczną została objęta różnorodnymi formami ochrony przyrody.

Na obszarze Gminy Stryków znajdują się obszary i obiekty chronione, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.), do których należą:

Rezerwat przyrody:

Rezerwat przyrody „Struga Dobieszkowska” został powołany na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Obecnie obowiązującym aktem prawnym, regulującym funkcjonowanie Rezerwatu jest Zarządzenie Nr 40/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Struga Dobieszkowska".

Powierzchnia rezerwatu wynosi 37,65 ha. Jest to rezerwat leśny typu fitocenotycznego, podtypu zbiorowisk leśnych. Ochroną objęty został ekosystem leśny i borowy, a celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego krajobrazu strumienia śródleśnego z interesującymi formami morfologicznymi oraz dobrze wykształconymi zbiorowiskami leśnymi, głównie łęgowymi i łąkowymi.

Park Krajobrazowy:

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich jest to park krajobrazowy utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego i Wojewody Skierniewickiego z dnia 31 grudnia 1996, w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Uchwała Nr LV/1545/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie: dostosowania formy prawnej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich.

Obszar zajmuje powierzchnię 11580 ha, a jego otulina - 3083 ha. Obszar ten objęto ochroną prawną, a celem ochrony są:

1. Dla ochrony przyrody nieożywionej: 1) zachowanie charakterystycznych elementów przyrody nieożywionej, stanowiących świadectwo przeszłości geologicznej regionu, w tym także zjawisk i obiektów o charakterze antropogenicznym; 2) podtrzymanie naturalnych procesów kształtujących powierzchnię ziemi, zachowanie warunków siedliskowych do funkcjonowania ekosystemów oraz zachowanie reliktowych zabytków przyrody nieożywionej; 3) ograniczanie antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi; 4) udostępnianie dla celów naukowych, edukacyjnych i krajoznawczych cennych obiektów przyrody nieożywionej. 2. Dla ochrony szaty roślinnej: 1) zapewnienie trwałości lokalnych populacji gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych; 2) zachowanie pełnej różnorodności florystycznej w odniesieniu do wszystkich grup systematycznych; 3) ochrona zasobów genowych tradycyjnych odmian roślin uprawnych; 4) ograniczanie procesu neofityzacji flory; 5) zachowanie pełnego inwentarza zbiorowisk roślinnych w szczególności naturalnych i półnaturalnych, a także antropogenicznych związanych z tradycyjnymi formami zagospodarowania (fitocenozy segetalne), zachowanie wszystkich istotnych i charakterystycznych dla środowiska przyrodniczego typów ekosystemów. 3. Dla ochrony fauny: 1) zachowanie pełnego inwentarza naturalnej fauny w odniesieniu do wszystkich grup systematycznych; 2) zapewnienie trwałości lokalnych populacji gatunków chronionych,

rzadkich i regionalnie zagrożonych; 3) zachowanie korytarzy ekologicznych. 4. Dla ochrony dóbr kultury: 1) zachowanie i ochrona zabytków kultury materialnej, a zwłaszcza dworów, kościołów, młynów, kapliczek przydrożnych; 2) zachowanie i udostępnianie miejsc pamięci narodowej oraz śladów historii regionu, w szczególności udokumentowanych stanowisk archeologicznych; 3) zachowanie charakterystycznych cech architektury wiejskiej: budownictwa drewnianego, z kamieni polnych, budownictwa charakterystycznego dla kolonistów niemieckich; 4) zachowanie i udostępnianie parków wiejskich (podworskich); 5) utrzymanie i przywracanie tradycji lokalnych i zachowanych elementów kultury wiejskiej; 6) porządkowanie rodzimego krajobrazu kulturowego polegające m.in. na ochronie i restauracji jego charakterystycznych elementów; 7) udostępnianie istniejących zasobów kulturowych dla celów naukowych, krajoznawczych i edukacyjnych.

Sposób zagospodarowania terenów PKWŁ wynika z zapisów planu ochrony (przyjętego Rozporządzeniem nr 5/2003 Wojewody Łódzkiego z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich), natomiast zakazy obowiązujące na obszarze Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wynikają z treści Uchwały Nr LV/1545/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie dostosowania formy prawnej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (Dz. Urz. Woj. Łódz. 2010.165.1359).

Dla obszaru Parku przewiduje się odnowienie oznakowania szlaków turystycznych na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z uzupełnieniem systemu informacji turystyczno-przyrodniczej, zgodnie z ustaleniami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”.

Obszar Natura 2000:

Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty: specjalny obszar ochrony siedlisk „Szczypiorniak i Kowaliki” (kod obszaru PLH100033) został utworzony dnia 01.03.2011 r. na podstawie Dyrektywy Siedliskowej. Obszar zajmuje powierzchnię 28,54 ha.

Ostoja obejmuje dwa śródlęśne zbiorniki o powierzchni lustra wody ok. 10 ha. Północny zbiornik płytki, w dużej mierze porośnięty szuwarem trzcinowym. Południowy głębszy, bardziej zacieniony i z większą powierzchnią otwartego lustra wody. Zbiorniki zasilane są bezimiennym ciekim oraz spływami powierzchniowymi. Poziom wody w zbiornikach podniesiony jest poprzez groble oraz jaz. Otoczenie stanowi głównie świeży bór oraz niewielkie powierzchnie olsu i łągu. Od strony zachodniej brzeg jezior tworzy pasmo żwirowych i piaszczystych wzniesień pochodzenia polodowcowego. O jakości i znaczeniu Obszaru stanowi bogata mozaika siedlisk leśnych - od trudnodostępnych olsów poprzez świeże bory aż po fragmenty młodników oraz naturalne zbiorniki wodne z dobrze rozwiniętym litoralem są doskonałym środowiskiem życia płazów - występują tutaj licznie m.in. traszka grzebieniasta i kumak nizinny. Dla obu gatunków jest to jedno z cenniejszych stanowisk w regionie. Jeziora położone w głębi lasu są stosunkowo rzadko odwiedzane przez ludzi, dzięki czemu stanowią również ostoję innych zwierząt - zwłaszcza ptaków wodno-błotnych.

Dla Obszaru Natura2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty: specjalny obszar ochrony siedlisk „Szczypiorniak i Kowaliki” (kod obszaru PLH100033) nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony.

Stanowisko dokumentacyjne:

„Odsłonięcie geologiczne w Niesułkowie-Kolonii” został ustanowiony 13.10.2003 r. na mocy Uchwały Nr XI/87/2003 Rady Miejskiej W Strykowie z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie utworzenia stanowiska dokumentacyjnego "Odsłonięcie geologiczne w Niesułkowie-Kolonii" w gminie Stryków.

Stanowisko dokumentacyjne jest położone w gminie Stryków, powiatu zgierskiego, w województwie łódzkim w miejscowości Niesułków-Kolonia na działce nr 44, znajdujące się na skraju oddziału 16d (według Planu Urządzania Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Brzeziny obowiązującego od dnia 1 stycznia 2003 r.) obrębu Brzeziny, Nadleśnictwa Brzeziny). Celem ochrony jest zachowanie odsłonięcia pochodzenia antropogenicznego ukazującego strukturę osadów stokowych, rytmicznie warstwowanych, fragmentu doliny Mroźnicy, będących najbardziej typowymi seriami wypełnień dolinnych obszaru podłódzkiego. Nadzór nad użytkiem w imieniu Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody sprawuje Dyrekcja Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich w porozumieniu z administracją leśną Nadleśnictwa Brzeziny.

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy znajduje się 58 pojedynczych pomników przyrody, 1 grupa 6 drzew w Niesułkowie-Kolonii – Niesułkowskie Lipy oraz 1 aleja dębowa w Bratoszewicach, których zestawienie zobrazowano poniżej.

Miejscowość	Lokalizacja	Nazwa pomnika przyrody	Obwód [cm]
Bratoszewice	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 586 po obu stronach drogi gminnej Bratoszewice - Kalinów (ulica Nowości w Bratoszewicach)	„Aleja Dębowa” 132 szt. Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	180-380
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	442
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	543
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	410
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	392
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Topola biała <i>Populus alba</i>	517
	Bratoszewice, dz. ewid. Nr 575/9 park wiejski, Zespół Szkół nr 1	Topola biała <i>Populus alba</i>	426
Dobieszków	Dobieszków dz. ewid. Nr 294 Dobieszków, park wiejski	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	401

Miejscowość	Lokalizacja	Nazwa pomnika przyrody	Obwód [cm]
	Dobieszków dz. ewid. Nr 294 Dobieszków, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	300
	Dobieszków dz. ewid. Nr 294 Dobieszków, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	345
	Dobieszków dz. ewid. Nr 294 Dobieszków, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	387
Dobra	Dobra, dz. ewid. Nr 48 Teren ośrodka zdrowia	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	392
	Dobra, dz. ewid. Nr 51/3 Teren szkoły podstawowej w Dobrej	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	364
	Dobra, dz. ewid. Nr 51/3 Teren hydroforni	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	273
	Dobra, dz. ewid. Nr 51/3 Teren hydroforni	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	367
	Dobra, dz. ewid. Nr 51/3 Teren hydroforni	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	333
Imielnik Stary	Imielnik Stary, dz. ewid. Nr 237 Imielnik Stary 37	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	439
	Imielnik Stary, dz. ewid. Nr 237 Imielnik Stary 37	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	338
Klęku	Kielmina, dz. ewid. Nr 140 Przy drodze, na wprost głównej bramy do parku w Klęku	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	423
	Kielmina, dz. ewid. Nr 299/4 Park wiejski w Klęku	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	512
	Kielmina, dz. ewid. Nr 299/4 Park wiejski w Klęku	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	497
	Kielmina, dz. ewid. Nr 296/1 Park wiejski w Klęku	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	435
	Kielmina, dz. ewid. Nr 296/1 Park wiejski w Klęku	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	368
	Kielmina, dz. ewid. Nr 296/1 Park wiejski w Klęku	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	349
	Kielmina, dz. ewid. Nr 299/4 Park wiejski w Klęku	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	337
	Kielmina, dz. ewid. Nr 299/4 Park wiejski w Klęku	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	345
	Kielmina, dz. ewid. Nr 299/4 Park wiejski w Klęku	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	345
Niesułków-Kolonia	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	362
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	310
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	294
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	430
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	274
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 238/1 Hydrofornia	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	397
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 237/2 Hydrofornia	Klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	396
	Niesułków-Kolonia, dz. ewid. Nr 239/6 Hydrofornia	6 szt. Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	313, 334, 393, 460, 396, 411

Miejscowość	Lokalizacja	Nazwa pomnika przyrody	Obwód [cm]
Nowostawy Górne	Nowostawy Górne, dz. ewid. Nr 91/3 Nowostawy Górne 54, przy drodze powiatowej Nowostawy Górne-Kalinów-Wysoki	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	386
Osse	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	427
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	307
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	315
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Kasztanowiec zwyczajny	310
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	332
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	318
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Kasztanowiec zwyczajny	268
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Kasztanowiec zwyczajny	301
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	491
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	317
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	302
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	326
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	450
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	318
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	301
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	317
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	383
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	285
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	342
	Osse, dz. ewid. Nr 33/6, 33/5, 33/4 Osse, park wiejski	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	416
Stryków	Stryków, dz. ewid. Nr 118 ul. Warszawska 12	Lipa drobnolistna <i>Tilia Cordata</i>	384
Wola Błędowa	Wola Błędowa, dz. ewid. Nr 9/2 Wola Błędowa, park wiejski	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	423
	Wola Błędowa, dz. ewid. Nr 9/2 Wola Błędowa, park wiejski	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	485
	Wola Błędowa, dz. ewid. Nr 11/7	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	373
	Wola Błędowa, dz. ewid. Nr 10	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	367

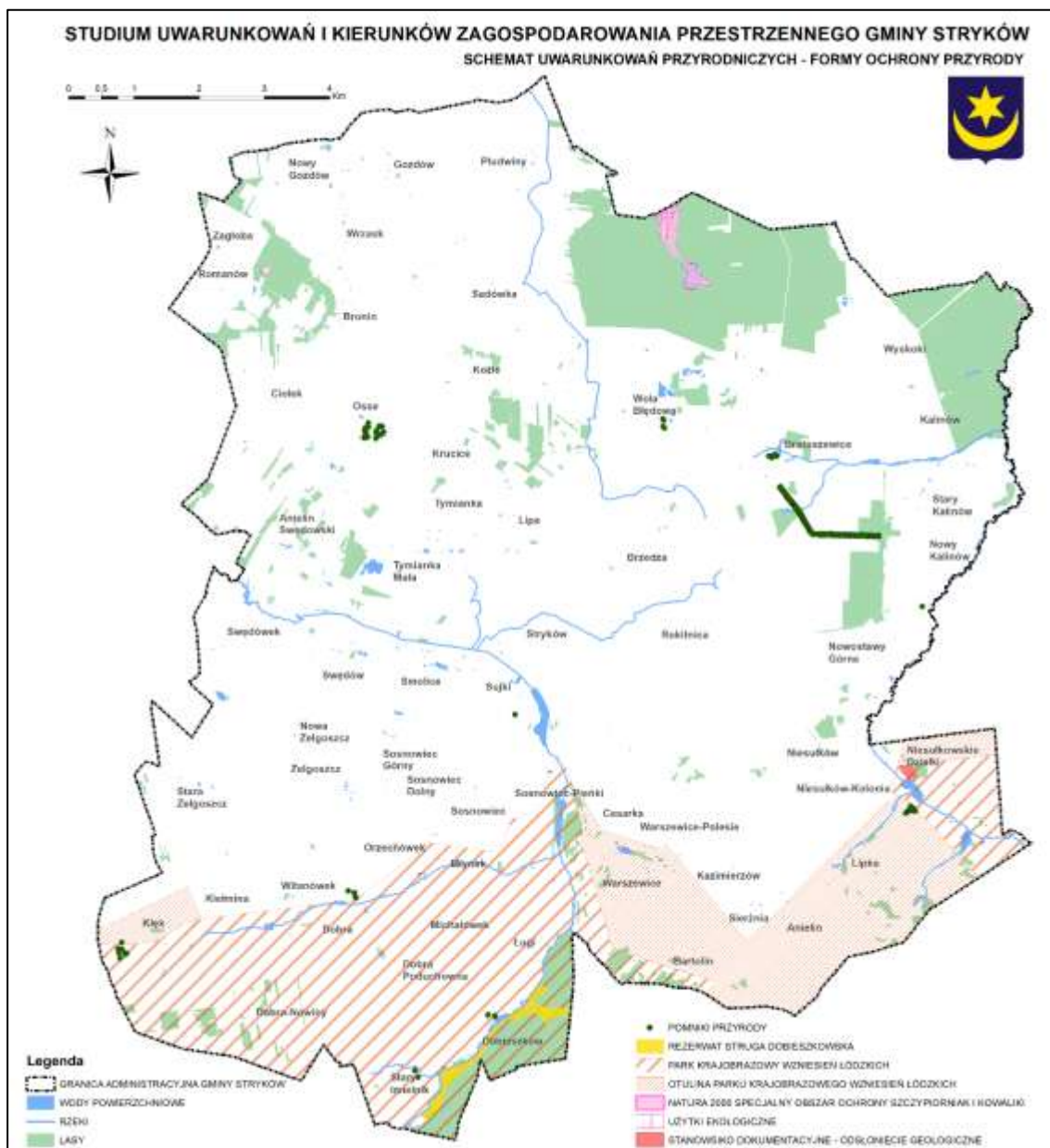
Tabela 23. Pomniki przyrody na terenie Gminy Stryków

źródło: RDOŚ, www.lodz.rdos.gov.pl

Użytki ekologiczne:

- 1) bagno – jest to użytek ekologiczny ustanowiony 04.09.2001 r. na mocy Rozporządzenia Nr 50/2001 Wojewody Łódzkiego z 08.08.2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Jest to teren o powierzchni 6,71 ha obejmujący dolinę rzeki Mroźnicy, w części zalany przez cały rok, pozostała część podmokła, porośnięty roślinnością bagienną i torfiastą.
- 2) naturalny zbiornik wodny – jest to użytek ekologiczny ustanowiony 04.09.2001 r. na mocy Rozporządzenia Nr 50/2001 Wojewody Łódzkiego z 08.08.2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Jest to teren o powierzchni 10,46 ha obejmujący zbiornik wodny i podmokłą łąkę okresowo zalewaną, przylegającą bezpośrednio do zbiornika. Celem ochrony użytku jest zbiornik wodny podlegający naturalnej sukcesji, ochrona miejsc bytowania ptactwa wodnego i błotnego, ochrona i zachowanie swoistych zespołów przyrodniczych, charakterystycznych dla terenów podmokłych i okresowo zalewanych, duże znaczenie dla zachowania zasobów genowych i typów środowiskowych;
- 3) naturalny zbiornik wodny – jest to użytek ekologiczny ustanowiony 04.09.2001 r. na mocy Rozporządzenia Nr 50/2001 Wojewody Łódzkiego z 08.08.2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Jest to teren o powierzchni 9,05 ha, obejmujący zbiornik wodny, teren podmokły okresowo zalewany, porośnięty roślinnością bagienną;
- 4) torfowisko – jest to użytek ekologiczny ustanowiony 04.09.2001 r. na mocy Rozporządzenia Nr 50/2001 Wojewody Łódzkiego z 08.08.2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Jest to teren o powierzchni 1,28 ha, obejmujący teren podmokły, okresowo zalewany, porośnięty roślinnością bagienną i stanowi zarastające torfowisko z licznymi gat. torfów i mchów.

Celem ochrony ww. użytków jest zachowanie miejsc bytowania ptactwa wodnego i błotnego. ochrona i zachowanie swoistych zespołów przyrodniczych, charakterystycznych dla terenów podmokłych i okresowo zalewanych, duże znaczenie dla zachowania zasobów genowych i typów środowisk niezbędnych dla zapewnienia ciągłości istnienia ekosystemów i różnorodności biologicznej.

Rycina 9. Schemat uwarunkowań przyrodniczych – formy ochrony przyrody

źródło: opracowanie własne

Powiązania przyrodnicze

Powiązania przyrodnicze z obszarami sąsiednimi zachodzą na terenie gminy poprzez ciągi obszarów chronionych, głównie w północnej i południowej części gminy. Swobodny przepływ energii, materii i informacji genetycznej ma miejsce głównie w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych, które występują w formie cieków wodnych w szczególności w dolinie rzeki Moszczenicy, Strugi Dobieszkowskiej a także grupach/alejach drzew, umożliwiając połączenia między populacjami, co może przyczynić się do wzrostu różnorodności gatunkowej w gminie. Z kolei w centralnej części gminy przemieszczanie się zwierząt oraz ekspansja roślinności są ograniczone przez obecność osiedli zabudowy mieszkaniowej, zabudowy przemysłowej, a także barier w postaci tras komunikacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym (autostrady A1 i A2 oraz drogi krajowe).

Obszar gminy zlokalizowany poza zasięgiem korytarzy ekologicznych wyznaczonych w ramach sieci korytarzy ekologicznych wg „Projektu korytarzy ekologicznych łączących Europejska Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski i in. 2005), zaktualizowanych w latach 2010-2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, w ramach projektu „Ochrona obszarów siedliskowych i korytarzy ekologicznych dzikiej fauny przy drogach szybkiego ruchu w Polsce” (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011).

Zgodnie z mapą korytarzy ekologicznych z 2005 roku na obszarze gminy również nie stwierdzono występowania ponadlokalnych korytarzy ekologicznych.

Na obszarze gminy występują korytarze ekologiczne wyznaczone na mocy rozporządzenia Nr 5/2003 Wojewody Łódzkiego z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2003 r. Nr 231 poz. 2162), których zasięg wskazano na rysunku *Studium*.

Obszary istniejących (lokalnych) korytarzy ekologicznych wymagają podjęcia szerokich działań związanych z zachowaniem ich ciągłości, jako korytarzy dobrze funkcjonujących. Konieczne jest uwzględnienie korytarzy i skuteczne zarządzanie terenami, wchodzącymi w ich obszar, w tym ochrona przed zabudową i dążenie do zachowania dotychczasowego użytkowania.

Obszary przewidziane do objęcia ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody wskazane w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planie zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”

W „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planie zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”, przyjętym uchwałą nr LV/679/2018 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. wskazano obszary przewidywane do objęcia ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody, postulowane do uwzględnienia w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym: Obszar Chronionego Krajobrazu „Mrogi i Mroźnicy”. Projektowany OChK Mrogi i Mroźnicy obejmuje fragment istniejącego OChK Mrogi i Mroźnicy, a weryfikacja istniejącego obszaru chronionego krajobrazu nieposiadającego aktualnego aktu prawnego ma na celu utworzenie nowego obszaru chronionego krajobrazu ze zniesieniem ochrony w miejscach dublowania się z Parkiem Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich.

Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody wskazane w „Planie ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich”

W „Planie ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich”, przyjętym Rozporządzeniem Nr 5/03 Wojewody Łódzkiego z dnia 31 lipca 2003 r. wskazano obszary i obiekty przewidywane do objęcia ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody, postulowane do uwzględnienia w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym:

- 1) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- „Panorama Dobra-Nowiny” – cenny krajobrazowo obszar na wschodnim przedpolu Lasu Łagiewnickiego, obejmujący wzgórze Dobra-Nowiny i fragment doliny Kiełmiczanki,
- „Niesułków nad Mrożycą” – urozmaicona dolina Mrożycy, z cenną roślinnością łąkową, szuwarową i wodną, malowniczy krajobraz z kompleksem stawów i zabytkowym kościołem.

2) użytki ekologiczne:

- „Źródła w Dobrej” – naturalne, żywe źródła w dolinie Kiełmiczanki z cenną florą,
- „Dolna Kiełmiczanka” – ujściowy odcinek Kiełmiczanki oraz przylegający fragment doliny Moszczenicy, z cennymi fitocenoząmi łąkowymi i łęgowymi,
- „Bagno w Ługach” – bezodpływowe, bagienne zagłębienie – cenna ostoja florystyczna i faunistyczna,
- „Źródła Dobra Poduchowne” – kompleks bagiennych olszyn, źródłiska bezimiennego ciek, dopływu Kiełmiczanki,
- „Torfowisko Imielnik” – cenne przyrodniczo torfowisko w dorzeczu Młynówki, ważna ostoja florystyczna i faunistyczna,
- „Stawy pod Warszawicami” – fragment doliny ciek z zarastającymi stawami, ważne stanowisko rozrodu płazów,
- „Źródła Ciek Parcele k. Niesułkowa” – źródła niewielkiego ciek, dopływu Mrożycy; ols typowy dla nisz źródłiskowych, w kompleksie wilgotnych łąk i szuwarów, cenna ostoja florystyczna.

II.9.7. Uwarunkowania sozologiczne – warunki aerosanitarne

Główne źródła zanieczyszczeń powietrza w gminie to:

- 1) źródła komunalne i bytowe (powierzchniowe i punktowe): kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitery z zakładów użyteczności publicznej – mają duży wpływ na lokalny stan powietrza, powodują tzw. niską emisję, emitując zanieczyszczenia pyłowe i gazowe;
- 2) źródła przemysłowe - pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych, w związku z przemianami gospodarczymi na obszarze gminy ich udział się sukcesywnie zmniejsza;
- 3) źródła transportowe (liniowe) – tzw. niska emisja, główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki;
- 4) pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu, w tym z nawierzchni ulic;
- 5) zanieczyszczenia napływające spoza gminy, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

Stan jakości powietrza

Na terenie gminy nie działa stacja pomiarowa zanieczyszczeń powietrza. Najbliższa stacja znajduje się w Zgierzu, przy ul. Mielczarskiego 1. Na stacji wykonywane są pomiary

metodą automatyczną w zakresie: dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu.

Strefę łódzką w 2020 roku dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃) zaliczono do klasy A. Do klasy C zaliczono strefę ze względu na poziom benzo(a)pirenu (B(a)P) oraz pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Przeprowadzono również dodatkową klasyfikację dla pyłu PM2,5, odnosząc wyniki do wartości dopuszczalnej, którą należy dotrzymać od roku 2020. Wynikiem klasyfikacji jest klasa C.

Strefa łódzka w ocenie za rok 2020 otrzymała klasę C1 ze względu na przekroczenia poziomu dotyczącej pyłu PM2,5, z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy - ochrona zdrowia ludzi oraz klasę A za nieprzekroczenie poziomu docelowego.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy									
Strefa	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	BaP	PM2,5
strefa łódzka	A	A	C	A	A	A	A	C	C1

Tabela 24. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy łódzkiej uzyskane w ocenie rocznej jakości powietrza w województwie łódzkim za 2020 r.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2020, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ, 2021

Największe przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń zanieczyszczeń dotyczą benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym. Najwyższe stężenia tych substancji występują w miesiącach zimowych w okresie grzewczym (grudzień, styczeń, luty), w dniach, które charakteryzowały się niskimi temperaturami, brakiem wiatru oraz inwersją termiczną. Przyczyną wysokich stężeń była głównie tzw. „niska emisja” z sektora komunalno-bytowego (Oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków).

W celu poprawy warunków arosanitarnych na terenie województwa łódzkiego, uchwałą nr XX/303/20 z dnia 15 września 2020 r. Sejmik Województwa Łódzkiego przyjął Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej. Nadrzędnym celem Programu i PDK dla strefy łódzkiej jest wskazanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza w możliwie najkrótszym czasie, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa łódzkiego.

Celem Programu jest również wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu. Działania zaplanowane do realizacji w Programie ochrony powietrza dla strefy łódzkiej mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami w zakresie wpływu poszczególnych źródeł emisji na wysokość stężeń substancji w powietrzu, głównymi kierunkami działań naprawczych powinna być redukcja emisji z sektora komunalno-bytowego (pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych).

Zaplanowane do realizacji działania naprawcze obejmują również zadania wspomagające związane z prowadzeniem akcji promocyjnych i edukacyjnych oraz działania kontrolne. W Programie wskazano również kierunki działań, których realizacja ma wspomagać skuteczną poprawę stanu jakości powietrza, zarówno w celu ograniczenia emisji powierzchniowej, jak i liniowej oraz punktowej. Działania te mają charakter organizacyjny i wspomagający. Realizację działań wskazanych w harmonogramie Programu przewidziano na lata 2021-2026.

Również na poziomie lokalnym podjęto szereg działań zmierzających do poprawy jakości powietrza. Uchwałą Nr XLIII/375/2017 z dnia 18 grudnia 2017 r. Rada Miejska w Strykowie przyjęła aktualizację "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stryków na lata 2015-2020", który obecnie już nie obowiązuje. Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej było przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂.

Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynęło na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Cel główny osiągnięto poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- promowanie gospodarki niskoemisyjnej w gminie Stryków,
- poprawa efektywności energetycznej w gminie Stryków,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ich wpływ na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną i jakość powietrza.

W ramach wskazanych celów Plan przewidywał realizację działań strategicznych:

- termomodernizacja obiektów mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej,
- wymiana źródeł ciepła wśród gospodarstw domowych,
- zwiększenie udziału OZE w produkcji energii we wszystkich sektorach,
- wymiana energooszczędnej oświetlenia wewnętrznego,
- modernizacja oświetlenia ulicznego,
- promocja zielonej energii i racjonalizacja zużycia paliw i energii,
- promocja transportu publicznego,
- modernizacja dróg.

Wdrożenie powyższych działań pozwoliło znacznie ograniczyć zużycie energii finalnej, zredukować emisję CO₂ oraz zwiększyć udział energii ze źródeł odnawialnych.

II.9.8. Uwarunkowania sozologiczne – klimat akustyczny

Wskaźniki dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku znajdują się w *Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U. 2014 poz. 112). W przypadku planowania przestrzennego, które jest działaniem długookresowym zasadnym jest wykorzystywanie wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N, które odnoszą się do wszystkich dób w ciągu roku. Z kolei

wskaźniki dobowe L_{AeqD} i L_{AeqN} wskazują hałas „chwilowy” odnotowany w danym miejscu w obrębie jednej konkretnej doby i są skutecznie stosowane w celach kontrolnych.

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy). Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez PZH). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej, a nawet dużej uciążliwości.

Hałas należy do najbardziej dokuczliwych problemów środowiska, związanych z rozwojem cywilizacji. W polskim ustawodawstwie, hałasem jest każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16000 Hz, niezależnie od źródła jego pochodzenia ani czasu trwania. Jest to zatem modyfikacja powszechnego rozumienia hałasu jako niepożądanego lub szkodliwego dźwięku, spowodowanego ludzką działalnością.

Do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu na terenie gminy należy komunikacja drogowa, w mniejszym stopniu hałas przemysłowy. Gmina leży przy głównych szlakach komunikacyjnych - biegnących ze wschodu na zachód magistralach kolejowej i drogowej Warszawa - Berlin (autostrada A2) oraz biegnącej z północy na południe magistrali drogowej Gdańsk – Wiedeń (autostrada A1). Nie bez znaczenia pozostaje także hałas generowany na drogach krajowych nr 14 i nr 71. Duże znaczenie odgrywa bliskość Portu Lotniczego Warszawa – Okęcie (ok. 110 km) oraz Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta (ok. 25 km). Ponadto przez gminę przebiega linia kolejowa nr 15 relacji Bednary – Łódź Kaliska wraz z bocznica do załadunku pociągów towarowych.

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń/ zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu. Rozróżniamy:

- hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni;
- hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna;
- hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

Dla mieszkańców centralnej części gminy bardzo uciążliwa pod względem hałasu jest istniejąca komunikacja, a uciążliwości kumulują się w związku z dużym zagęszczeniem dróg o znaczeniu regionalnym.

W gminie funkcjonują firmy, warsztaty, podmioty gospodarcze, jednostki handlu detalicznego, których działalność kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Ze względu na coraz to nowsze technologie oraz zaostrzające się przepisy prawne, dotyczące norm emisji oraz dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku, hałas związany z przemysłem na terenie miasta nie jest uciążliwy.

W celu poprawy klimatu akustycznego na obszarach sąsiadujących z drogami, gdzie występuje najwięcej przekroczeń, niezbędne są inwestycje w zakresie remontu zniszczonych

nawierzchni, budowy obwodnic miast czy stawiania ekranów dźwiękochłonnych w miejscach najbardziej uciążliwych.

II.9.9. Uwarunkowania sozologiczne – stan jakości wód

Stan jakości wód powierzchniowych

Istotnym czynnikiem degradującym wody powierzchniowe są zanieczyszczenia pochodzące ze spływów powierzchniowych, wprowadzających do wód substancję pochodzące z gospodarki rolnej (nawozy, środki ochrony roślin oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne) będące rezultatem stosowania praktyki nadrzędności zaopatrzenia ludności w wodę z wodociągów w stosunku do uporządkowania gospodarki ściekowej. Na ich skażenie wpływają również: chemizacja rolnictwa i dzikie wysypiska śmieci

Zmniejszenie walorów jakościowych i użytkowych wód powierzchniowych, czyli ich zanieczyszczenie, powodowane jest przez czynniki fizyko-chemiczne lub biologiczne. Część z nich dociera do rzek na drodze naturalnych procesów np. eutrofizacji, wymywania substancji humusowych, gnicia obumierającej masy roślinnej oraz erozji skał. Na wzrost zanieczyszczenia wód ma również wpływ rozwój gospodarczy, przemysłowy, intensyfikacja rolnictwa. Najczęściej zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne pochodzą ze źródeł punktowych związanych z działalnością człowieka.

Źródła zanieczyszczeń rzek można podzielić na punktowe i powierzchniowe. Źródła punktowe obejmują ujęte w systemy ścieki komunalne i przemysłowe, w których na zanieczyszczenia znaczący wpływ mają ilość pobieranej wody i wielkość odprowadzanych ścieków bytowo-gospodarczych oraz przemysłowych. Istotnymi są również zanieczyszczenia obszarowe trafiające ze spływami wód opadowych i roztopowych do cieków powierzchniowych - są to: nawozy mineralne i organiczne oraz środki ochrony roślin i ścieki bytowe z terenów nieskanalizowanych a także odcieki z dróg, placów manewrowo postojowych i parkingów.

Główne przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych to:

- ścieki bytowe zawierające związki organiczne i biogenne wprowadzane do potoków bez oczyszczenia,
- zanieczyszczenia związane z produkcją rolną,
- zanieczyszczenia spływające ciekami z obszarów położonych powyżej,
- odcieki z nielegalnych składowisk odpadów,
- spływy obszarowe,
- zanieczyszczenia liniowe.

Głównym obciążeniem dla wód powierzchniowych są niekontrolowane zrzuty nieoczyszczonych ścieków bytowych oraz ścieki szeroko rozumianego pochodzenia rolniczego. Ścieki bytowe wnoszą zanieczyszczenia organiczne i powodują skażenia bakteriologiczne. Do wód powierzchniowych odprowadzane są też zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych i liniowych choć w bardzo niewielkim stopniu. Źródła zanieczyszczeń obszarowych to głównie tereny zurbanizowane (w tym przemysłowe), obszary rolne i leśne oraz zanieczyszczenia przedostające się do wód powierzchniowych z wodami gruntowymi.

Zanieczyszczenia liniowe to głównie zanieczyszczenia komunikacyjne (drogowe). Wymienione źródła mogą powodować podwyższone stężenia związków biogenych (głównie azotanów), zanieczyszczeń podobnych do komunalnych oraz zawierać węglowodory aromatyczne, związane z zanieczyszczeniami emitowanymi przez samochody. Najpoważniejsze zagrożenia stanowią ogniska punktowe i mało powierzchniowe. Ich źródłem są m.in.: nielegalne składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków, magazyny i stacje paliw, oraz miejsca zrzutu ścieków komunalnych i przemysłowych. W odciekach wód ze składowisk odpadów komunalnych występują związki azotu i fosforu, kwasy organiczne oraz podwyższone stężenia chloru, wapnia, magnezu, sodu, potasu, metali ciężkich i siarczanów. Ponadto w składzie gazowym tych wód notuje się obecność dwutlenku węgla, metanu i siarkowodoru. Podobnie, jak w przypadku odpadów i ścieków komunalnych, podwyższona zawartość związków azotowych, chlorków, wodorowęglanów oraz sodu i potasu powodują nieszczelne szamba i doły kloaczne na terenach nieskanalizowanych.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należało osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Pięć z sześciu JCWP na terenie gminy nie spełniało celów i wymogów zawartych w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Poza jedną JCWP, gdzie charakter wód jest naturalny, ustanowiono derogację czasową, związaną z brakiem możliwości technicznych lub dysproporcjonalnymi kosztami.

Stan jednolitych części wód powierzchniowych we wszystkich JCWP określony został jako zły, mimo umiarkowanego potencjału ekologicznego.

Stopień zanieczyszczenia wód spowodowany silną presją antropogeniczną – zmiana reżimu rzecznoego ze względu na zrzuty wód z kopalni odkrywkowych, występowanie budowli piętrzących oraz rodzajem zagospodarowania zlewni uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Generuje to konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów zawartych w Ramowej Dyrektywie Wodnej z uwagi na brak rozwiązań technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód oraz wysokie koszty. W ostatnich latach nie prowadzono badań jakości wód w tych rzekach.

Stan jakości wód podziemnych

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególnie znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty

poziom wodonośny a jednocześnie skupione są osady. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Efektem takiej budowy geologicznej jest trudniejsza wymiana wody i długotrwała odnawialność zasobów. Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania.

WIOŚ w Łodzi w roku 2017 wykonywał badania wód podziemnych. Ich wyniki wzbogacały ocenę badań w sieci krajowej na poszczególnych JCWPd w zakresie zagrożenia stanu chemicznego.

Obszar gminy charakteryzuje się silnie rozwiniętym przemysłem i usługami, w szczególności logistyczno-magazynowymi. Na terenie gminy skupiły się zakłady przemysłowe i usługowe, które są obiektami o znacznej emisji zanieczyszczeń do środowiska i mogą spowodować jego zanieczyszczenie w tym zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego.

Piętro czwartorzędowe - wody tego poziomu są średnio twarde i twarde, o odczynie zasadowym, o mineralizacji od 150 do 400 mg/dm³. Charakteryzują się dużą zawartością żelaza, średnio 2 razy przekraczające dopuszczalne wartości. Stwierdza się również ponadnormatywne zawartości manganu i miejscami podwyższoną zawartość azotynu i amoniaku. Często dopuszczalne normy dla wód pitnych przekracza również mętność i barwa, którą powoduje duża zawartość związków żelaza. Bakteriologicznie, na ogół nie stwierdza się w nich większych zanieczyszczeń. Wody poziomu czwartorzędowego generalnie nadają się do picia po przeprowadzeniu prostych zabiegów uzdatniających polegających głównie na redukcji żelaza i manganu.

Piętro kredowe - wody poziomu górnokredowego charakteryzują się jakością wód klasy wysokiej, średniej i niskiej. Na podstawie przeprowadzonych ostatnio badań stwierdzono na niektórych obszarach pogorszenie się jakości wód poziomu górnokredowego.

II.9.10. Uwarunkowania sozologiczne – stan jakości gleb

Degradacja środowiska glebowego jest wynikiem współdziałania czynników pochodzenia naturalnego i antropogenicznego. Na terenie gminy podstawowe znaczenie ma chemiczna i fizyczna degradacja gleb, związana z wprowadzaniem zanieczyszczeń, usuwaniem z gleb składników pokarmowych i substancji organicznych, zakwaszaniem, niszczeniem struktury gleby poprzez zagęszczanie i przesuszanie. Pewne znaczenie ma również erozja wodna gleb. Największy wpływ na fizyczną degradację gleb miały przekształcenia powierzchni terenu związane z działalnością przemysłową, wydobywaniem kopalin, budownictwem i komunikacją. Z reguły są to przekształcenia gleb nieodwracalne związane z całkowitą utratą obszaru. Poważnym zagrożeniem na obszarach o rozwiniętym intensywnym rolnictwie może być erozja wietrzna gleb zwłaszcza w warunkach występowania deficytu wody w profilu glebowym. Otwarte przestrzenie rolnicze pozbawione zadrzewień są przyczyną zmniejszania się szorstkości terenowej co prowadzi do wzrostu prędkości wiatrów na tym obszarze, przesuszania nadmiernego górnych warstw profilu i wynoszenia cząstek gleby.

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo

w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z działalności wydobywczej, oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami.

Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących gleby należą nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu oraz skażenie radioaktywne; - zakwaszenie przez związki siarki i azotu. Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniem i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi.

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi występują również wzdłuż dróg, zwłaszcza tych po których przemieszczają się największe ilości pojazdów. Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb zawarte są w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. 2016 poz. 1395). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywieniowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywieniowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin. Ogólnie na obszarze gminy przeważająca część gleb użytków rolnych charakteryzuje się niskim stopniem ich zanieczyszczenia metalami ciężkimi. Część gleb, zwłaszcza w okolicach ciągów komunikacyjnych i terenów przemysłowych ma odczyn kwaśny lub lekko kwaśny. Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wymywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i

wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wymywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszaniu aktywności mikroorganizmów.

II.9.11. Uwarunkowania sozologiczne – promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne. W zależności od mocy urządzeń, ich konstrukcji, lokalizacji itd. różny może być zasięg oddziaływania tych urządzeń. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311). Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określa Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2022 poz. 1121).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy;
- w pozostałych miastach;
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego. Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie Gminy Stryków ilość źródeł promieniowania elektromagnetycznego jest niewielka. Głównie są to stacje bazowe telefonii komórkowej. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowana izotropowa jest różna w zależności od wielkości bazowej. Pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach. Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie energetyczne i urządzenia elektromagnetyczne.

Postęp cywilizacyjny będzie stale powodował wzrost oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. W związku z tym wzrośnie poziom tła promieniowania

elektromagnetycznego, jak i zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

II.9.12. Zagrożenia

Zagrożenie powodziowe

Mapy obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego

W 2015 roku zostały przekazane jednostkom samorządowym „*Mapy zagrożenia powodziowego*” sporządzone przez KZGW i zaktualizowane w 2020 r., które przedstawiają wyniki modelowania zasięgu wód powodziowych z prawdopodobieństwem Q10% (woda dziesięcioletnia), Q1% (woda stuletnia) i Q0,2% (woda pięćsetletnia) oraz potencjalne starty materialne spowodowane powodzią. Zgodnie z tym opracowaniem obszar Gminy Stryków znajduje się poza zasięgiem:

- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10 %);
- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1 %);
- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarów między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego,
- obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2 %);
- obszarów narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Jedynym rejonem narażonym na okresowe zalewy wód i podtopienia jest fragment doliny Moszczenicy na terenie wsi Smolice oraz częściowo na terenie miasta Strykowa. Tereny te są obecnie w większości wolne od zabudowy i powinny takimi pozostać. W przypadku modernizacji istniejącej lub lokalizacji nowej zabudowy, należy stosować takie rozwiązania techniczne, które ograniczą powstawanie szkód w wyniku ewentualnego podtopienia lub zalania.

Rycina 10. Schemat zagrożeń powodziowych

źródło: opracowanie własne

Naturalne zagrożenia geologiczne

Do najczęściej spotykanych naturalnych zagrożeń geologicznych można zaliczyć trzęsienia ziemi, erupcje wulkaniczne oraz osuwiska i ruchy masowe. Polska leży w strefie asejsmicznej, w związku z tym na obszarze gminy nie występują zagrożenia związane z trzęsieniami ziemi i erupcjami wulkanicznymi. Niemniej jednak w Polsce obserwuje się ruchy powierzchni ziemi i słabe wstrząsy tektoniczne, w konsekwencji których mogą aktywować się osuwiska.

Na obszarze gminy nie występują osuwiska ani tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, zarejestrowane w ramach ogólnopolskiego projektu pn. „System Osłony Przeciwosuwiskowej” (SOPO) realizowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny.

II.10. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE

Rozwój osadnictwa jest procesem, mającym charakter spontaniczny, w którym cały układ przestrzenny dąży do maksymalizacji entropii. Rolą władz gminy jest dokonywanie korekt, wzmacnianie lub osłabianie pojawiających się trendów, tak aby gmina mogła się rozwijać w sposób ciągły, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Z tego też względu kluczowym zagadnieniem w procesie kształtowania polityki przestrzennej gminy, jest wyznaczanie kierunków jego rozwoju z uwzględnieniem występujących w gminie specyficznych uwarunkowań fizjograficznych, kulturowych, społecznych czy ekonomicznych. Jako element istotny z punktu widzenia wyznaczania polityk rozwoju gminy należy zatem uznać, rozpoznanie istniejących uwarunkowań w zakresie prowadzonej przez władze polityki planistycznej, tak by propozycje dalszych działań planistycznych uwzględniały działania prowadzone wcześniej, a polityka przestrzenna miała charakter ewolucyjny i nawet potrzebne zmiany rewolucyjne, były przemyślane i zweryfikowane pod kątem wcześniejszych działań planistycznych.

II.10.1. Uwarunkowania w zakresie struktury przestrzennej gminy

Struktura przestrzenna Gminy Stryków ma charakter złożony. Pierwotnie gmina rozwijała się dwutorowo – w centralnej części gminy, gdzie zlokalizowane jest Miasto Stryków, następowały procesy intensywnej urbanizacji, w tym koncentracji osadniczej w oparciu o handel i rzemiosło. Pozostałe obszary stanowiły obszary ekstensywnej gospodarki, szczególnie rolnej. Dalszy rozwój opierał się o ekspansję przestrzenną i wchłanianie mniejszych miejscowości, wsi oraz rozwój osiedli mieszkaniowych. W związku z powyższym struktura przestrzenna oraz sposób ukształtowania zabudowy w poszczególnych obszarach gminy są znacznie zróżnicowane.

Różnorodność historyczna, kulturowa, funkcjonalna i przyrodnicza stanowi o niewątpliwym walorze gminy, będąc jednocześnie czynnikiem, który znacząco ogranicza możliwość stworzenie jednej, spójnej polityki przestrzennej dla całego jej obszaru. Fakt ten zdeterminował podejście do oceny struktur przestrzennych oraz określenia polityki przestrzennej gminy. Zróżnicowanie to skłoniło do budowania polityki gminy dwutorowo. W niniejszym Studium dokonano analizy w odniesieniu do całej gminy oraz w podziale na dające się przestrzennie wyodrębnić jednostki przestrzenne, których zasięg nawiązuje w większości do rejonów określonych w obecnym podziale administracyjnym. Podobna filozofia przyświecała również przy konstruowaniu kierunków rozwoju gminy i definiowaniu przyszłych polityk przestrzennych.

W strukturze przestrzennej wyraźnie zauważalny jest fakt przemysłowego charakteru centralnej części gminy, w której położone jest Miasto Stryków wraz z sąsiadującymi

sołectwami. Tereny inwestycyjne wykształciły się przede wszystkich wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych o charakterze ponadlokalnym, tj. autostrad i dróg krajowych. Zauważalny jest także fakt, iż południowa i północna część gminy charakteryzuje się mniejszym stopniem zainwestowania (głównie zabudowa mieszkaniowa), przechodzącym dość płynnie w tereny otwarte.

Przełom XX i XXI wieku to dla Gminy Stryków czas intensywnego rozwoju gospodarczego. Wskutek budowy i otwarcia autostrad A1 i A2 wraz z węzłami gmina zyskała przewagę konkurencyjną nad innymi obszarami centralnej Polski dzięki poprawie dostępności komunikacyjnej. Wskutek budowy sieci komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym, gmina zyskała wielu potencjalnych inwestorów, dla których przygotowała tereny inwestycyjne pod rozwój działalności dużych przedsiębiorców. Stąd też w centralnej części gminy przeważa zabudowa przemysłowo-usługowa, z licznymi centrami logistycznymi.

W ramach struktury przestrzennej gminy występują także tereny rolne oraz tereny o dużym potencjale przyrodniczym, które pozostają w dużej części niezagospodarowane. Są to także tereny częściowo wykorzystywane na potrzeby działalności rolniczej, a w części stanowią nieużytki, pozostawione jako tereny otwarte.

Jako skutek rozwoju przemysłu i usług oraz powstawania wielu nowych miejsc pracy, w gminie rosło zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, głównie wielorodzinną. Niemniej jednak gmina nie wkroczyła jeszcze w fazę intensywnego rozwoju dużych osiedli mieszkaniowych, a na istniejących obszarach dominowała zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna o dość niskiej intensywności.

Analizując strukturę przestrzenną gminy wskazać należy, iż w ramach poszczególnych sołectw w większości dominuje zabudowa mieszkaniowa, a tereny działalności gospodarczej tworzą zwarte, przylegające do siebie kompleksy.

Wskutek przemian w gminie podejmowane są działania mające na celu rozwój tkanki mieszkaniowej, także na obszarze miasta, m.in. ożywienia gospodarczego i zwiększenia jego atrakcyjności inwestycyjnej w kontekście podnoszenia standardów i jakości życia. Dalszy rozwój przestrzenny gminy winien więc uwzględniać fakt koncentracji aktywności gospodarczej, powstawania nowych miejsc pracy i w konsekwencji – wzrostu zapotrzebowania na nowe mieszkania, których w gminie brakuje.

II.10.2. Polityka przestrzenna Gminy Stryków

Na strukturę przestrzenną gminy zasadniczy wpływ ma prowadzona polityka przestrzenna. Głównym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, będące aktami prawa miejscowego.

W gminie Stryków uznano, iż jest on najskuteczniejszym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego, dającym największe gwarancje realizacji polityki przestrzennej określonej w studium. W związku z czym przyjęto zasadę dążenia do całkowitego pokrycia planami miejscowymi obszaru gminy. Na terenie gminy obowiązuje 75 planów miejscowych (stan na grudzień 2021 r.). Wyznaczenie tego ambitnego planu nastąpiło zaraz po uchwaleniu przez Sejm w 1994 r. nowych przepisów dotyczących planowania przestrzennego, będących kolejnym etapem transformacji ustrojowej kraju. Podzielono wówczas obszar

gminy na kilkanaście obszarów planistycznych, dla których opracowano plany miejscowe. Sytuacja ta ma wpływ na znaczne uproszczenie procedur administracyjnych związanych z zagospodarowywaniem terenów, co sprzyja rozwojowi. W związku z powyższym zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy opierają się na ustaleniach zawartych w obowiązujących planach miejscowych.

Wykaz obowiązujących Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego			
Lp.	Nr i data uchwały	Nazwa uchwały	Publikacje
1.	XLIX/356/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Zelgoszcz i Kiełmina Mała	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 143 z 1998-06-18
2.	XLIX/357/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Kiełmina	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 144 z 1998-08-18
3.	XLIX/359/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsiach Dobra, Dobra-Nowiny	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 146 z 1998-08-18
4.	XLIX/360/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Ługi - Dobieszków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 147 z 1998-08-18
5.	XLIX/361/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Michałówek	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 148 z 1998-08-18
6.	XLIX/363/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Warszewice	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 149 z 1998-08-18
7.	XLIX/364/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Bartolin	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 147 z 1998-08-18
8.	XLIX/365/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Smolice i Tymianka	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 151 z 1998-08-18
9.	XLIX/366/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 152 z 1998-08-18
10.	XLIX/367/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 21, poz. 153 z 1998-08-18
11.	XXIX/235/2001 z dnia 4 kwietnia 2001 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącej obszaru wsi Zelgoszcz	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 132, poz. 1508 z 2001-07-14

12.	XLVII/321/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącej obszaru wsi Zelgoszcz	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 18, poz. 208 z 2003-01-31
13.	XII/93/2003 z dnia 29 września 2003 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącej obszaru wsi Dobra	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 187, poz. 1812 z 2003-11-07
14.	XIII/99/2003 z dnia 20 listopada 2003 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącej obszaru wsi Kielmina	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 356, poz. 3645 z 2003-12-24
15.	XXX/238/2004 z dnia 29 listopada 2004 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Zelgoszcz, Smolice, Swędów, Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 31, poz. 354 z 2004-02-05
16.	XXXVIII/287/2005 z dnia 23 czerwca 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru we wsi Ługi - Dobieszków w gminie Stryków położonego pomiędzy: wschodnią granicą działki nr ew. 54 - drogi gminnej, północną granicą działek nr ew. 146/1, 146/2, 147/4, zachodnią granic rzeki Struga Dobieszkowska oraz południową granicą działki nr ew. 151/1	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 247, poz. 2472 z 2005-08-08
17.	XLI/317/2005 z dnia 28 września 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 340, poz. 3070 z 2005-11-25
18.	LIV/388/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru we wsi Kielmina – Klęk w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 338, poz. 2591 z 2006-10-04
19.	LVIII/402/2006 z dnia 27 października 2006 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru we wsi Imielnik Stary w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 422, poz. 3613 z 2006-12-16
20.	XXVIII/199/2008 z dnia 5 grudnia 2008 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków we wsi Michałówek"	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 5, poz. 13 z 2009-01-22
21.	XXXI/247/2009 z dnia 25.02.2009 r.	Zmiana uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dla obszaru położonego we wsiach Dobra - Michałówek w części dotyczącej wsi Dobra	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 81, poz. 763 z 2009-04-04

22.	XXXI/248/2009 z dnia 25 lutego 2009 r.	Zmiana uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dla obszaru położonego we wsi Sosnowiec-Pieńki”	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 81, poz. 764 z 2009-04-04
23.	XXXVI/290/2009 z dnia 28 lipca 2009 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 263, poz. 2313 z 2009-09-09
24.	XXXIX/313/2009 z dnia 30 października 2009 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsiach Kiełmina i Żelgoszcz w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 355, poz. 2888 z 2009-12-04
25.	L/408/2010 z dnia 30 lipca 2010 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsiach Niesułków, Rokitnica i Nowostawy Górne w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 275, poz. 2270 z 2010-09-22
26.	LIV/446/2010 z dnia 10 listopada 2010 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stryków obejmującej północną obwodnicę miasta Strykowa (droga wojewódzka 708) wraz z przyległymi terenami	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego poz. 3653 z 2010-12-17
27.	LIV/447/2010 z dnia 10 listopada 2010 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Wola Błędowa w gminie Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 376, poz. 3654 z 2010-12-17
28.	XII/83/2011 z dnia 16 sierpnia 2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Dobra	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego nr 251, poz. 2611 z 2011-09-02
29.	XX/145/2012 z dnia 29 lutego 2012 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Strykowa z fragmentami wsi Smolice i Tymianka, będącymi w granicach opracowania planu	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1214 z 2012-04-13
30.	XXIV/191/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Kiełmina	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2345 z 2012-08-01
31.	XXXIV/258/2013 z dnia 15 marca 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Smolice - Tymianka	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2119 z 2013-04-16
32.	XXXVII/282/2013 z dnia 29 maja 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 3736 z 2013-07-18
33.	XLII/322/2013 z dnia 28 października 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowości Kiełmina, gmina Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5274 z 2013-12-05
34.	XLII/323/2013 z dnia 28 października 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Tymianka	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5314 z 2013-12-06

35.	XLII/324/2013 z dnia 28 października 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Zelgoszcz	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5315 z 2013-12-06
36.	XLII/325/2013 z dnia 28 października 2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5316 z 2013-12-06
37.	XLVIII/371/2014 z dnia 26 marca 2014 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1945 z 2014-04-25
38.	IX/66/2015 z dnia 28 maja 2015 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Sosnowiec-Pieńki	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2587 z 2015-06-26
39.	XXI/159/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Bratoszewice - część A	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2411 z 2016-06-03
40.	XXI/160/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Dobra i Kiełmina	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2412 z 2016-06-03
41.	XXI/161/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Dobra-Nowiny i Dobieszków - obręb Ługi	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2413 z 2016-06-03
42.	XXI/162/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Gozdów, Sadówka, Zagłoba - obręb Ciołek, Koźle i Wysoki	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2414 z 2016-06-03
43.	XXI/163/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Cesarka - obręb Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2415 z 2016-06-03
44.	XXVI/214/2016 z dnia 28 października 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4850 z 2016-11-18
45.	XXX/258/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Smolice i Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 859 z 2017-02-16
46.	XXXIII/274/2017 z dnia 30 marca 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Strykowa oraz gminy Stryków na obszarze wsi Rokitnica	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2234 z 2017-04-20
47.	XLIV/383/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 260 z 2018-01-18
48.	XLVI/395/2018 z dnia 22 lutego 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Zelgoszcz i Smolice	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1264 z 2018-03-15
49.	XLVI/396/2018 z dnia 22 lutego 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Bratoszewice – część B	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1265 z 2018-03-15

50.	LV/473/2018 z dnia 18 października 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Anielin Swędowski i Swędów	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 6160 z 2018-11-26
51.	LV/474/2018 z dnia 18 października 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Tymianka, Wola Błędowa i Koźle	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 6124 z 2018-11-22
52.	LV/475/2018 z dnia 18 października 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Tymianka	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 6099 z 2018-11-2
53.	V/35/2019 z dnia 31 stycznia 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Sosnowiec i Zelgoszcz	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1535 z 2019-03-19
54.	VI/48/2019 z dnia 27 lutego 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Lipka i Niesułków-Kolonia	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1564 z 2019-03-20
55.	VI/47/2019 z dnia 27 lutego 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Wrzask obręb Gozdów, wsi Gozdów i wsi Bronin obręb Ciołek	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2387 z 2019-04-19
56.	VIII/73/2019 z dnia 18 kwietnia 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Orzechówek obręb Michałówek i Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 3223 z 2019-05-31
57.	XIV/135/2019 z dnia 30 września 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Niesułków i Rokitnica oraz części miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5714 z 2019-10-24
58.	XV/142/2019 z dnia 29 października 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Smolice	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 7206 z 2019-12-18
59.	XV/143/2019 z dnia 29 października 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Koźle	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 7207 z 2019-12-18
60.	XVIII/177/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Klęk obręb Kiełmina	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 888 z 2020-02-10
61.	XVIII/178/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Klęk obręb Kiełmina, Zelgoszcz i Kalinów	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 977 z 2020-02-12
62.	XIX/193/2020 z dnia 27 stycznia 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Sosnowiec oraz wsi Sosnowiec-Pieńki, obręb Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1247 z 2020-02-21

63.	XX/203/2020 z dnia 28 lutego 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Rokitnica	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1888 z 2020-03-23
64.	XX/202/2020 z dnia 28 lutego 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa oraz gminy Stryków na obszarze części wsi Warszewice	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2205 z 2020-04-08
65.	XXV/244/2020 z dnia 7 sierpnia 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Klęk obręb Kiełmina i Kalinów	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4777 z 2020-08-26
66.	XXV/247/2020 z dnia 7 sierpnia 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4779 z 2020-08-26
67.	XXV/246/2020 z dnia 7 sierpnia 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Wysoki	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5159 z 2020-09-23
68.	XXVI/259/2020 z dnia 28 września 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Cesarka, obręb Sosnowiec i Warszewice oraz części miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 5750 z 2020-10-30
69.	XXVII/265/2020 z dnia 12 listopada 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa oraz gminy Stryków na części obszaru wsi Sosnowiec-Pieńki obręb Sosnowiec	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 241 z 2021-01-21
70.	XXXI/306/2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Smolice i Tymianka oraz części miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 1410 z 2021-03-29
71.	XXXV/338/2021 z dnia 20 maja 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Niesułków, Anielin, Warszewice wraz z fragmentami miasta Strykowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 2989 z 2021-06-30
72.	XXXVIII/369/2021 z dnia 3 sierpnia 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze wsi Dobra, Kiełmina, Swędów i Zelgoszcz	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4141 z 2021-09-07
73.	XXXIX/370/2021 z dnia 9 września 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strykowa – część A	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4760 z 2021-10-20
74.	XXXIX/371/2021 z dnia 9 września 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Bratoszewice	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4617 z 2021-10-13

75.	XXXIX/372/2021 z dnia 9 września 2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków na obszarze wsi Bratoszewice i Wola Błędowa	Dz. Urz. Województwa Łódzkiego, poz. 4652 z 2021-10-18
-----	---	--	---

Tabela 25. Wykaz obowiązujących planów miejscowych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Strykowie, grudzień 2021 r.

Dodatkowo poniższa tabela przedstawia plany miejscowe będące obecnie w opracowaniu.

Rejestr uchwał o przystąpieniu do opracowania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego		
Lp.	Nr i data uchwały	Nazwa uchwały
1.	XXV/249/2020 z dnia 7 sierpnia 2020 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Dobra-Nowiny, Dobieszków, Michałówek i Stary Imielnik
2.	XXXI/307/2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków dla fragmentów miasta Strykowa
3.	XXXI/308/2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków dla fragmentów wsi Anielin, Anielin Swędowski, Kalinów, Kiełmina, Niesułków, Sierźnia, Smolice, Swędów, Warszewice oraz Wola Błędowa
4.	XXXIII/328/2021 z dnia 30 marca 2021 r.	w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Strykowie w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków dla fragmentów miasta Strykowa
5.	XLIII/396/2021 z dnia 25 listopada 2021 r.	w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Strykowie w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Dobra-Nowiny, Dobieszków, Michałówek i Stary Imielnik
6.	XLVIII/440/2022 z dnia 27 stycznia 2022 r.	zmieniająca Uchwałę Nr XXV/249/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Dobra-Nowiny, Dobieszków, Michałówek i Stary Imielnik
7.	LXIV/552/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącego wsi Zelgoszcz
8.	LXIV/553/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stryków dotyczącego obszaru wsi Zelgoszcz
9.	LXIV/554/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze części wsi Sosnowiec i Zelgoszcz
10.	LXIV/555/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.	w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Strykowie w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków na obszarze wsi Dobra, Dobra-Nowiny, Dobieszków, Ługi, Michałówek i Stary Imielnik
11.	LXIV/556/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków dla fragmentów: miasta Strykowa, wsi Tymianka oraz wsi Osse

Tabela 26. Wykaz opracowywanych planów miejscowych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BIP UM w Strykowie, grudzień 2022 r.

Uwarunkowania wynikające z polityki przestrzennej gminy (określonej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach miejscowych będących w trakcie sporządzania) zostały przedstawione na rysunku Studium *Uwarunkowania: polityka planistyczna* (rysunek nr 2).

II.10.3. Tereny zamknięte

Na terenie Gminy Stryków wyznaczone zostały tereny zamknięte na podstawie Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. (Dz.Urz.MI.2020.38), zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, na których usytuowane są linie kolejowe. Gospodarowanie na tych terenach winno odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi. Łączna powierzchnia terenów zamkniętych na terenie gminy wynosi 72,6588 ha.

Lp.	Obręb	Numer działki	Powierzchnia ewidencyjna (ha)
1.	2 Anielin Swędowski	421	8,1218
2.	3 Bratoszewice	129	14,1974
3.	21 Rokitnica	12/1	0,4535
4.	21 Rokitnica	12/2	0,4239
5.	21 Rokitnica	12/3	0,6636
6.	24 Smolice	202	5,8727
7.	27 Swędów	331/1	7,9457
8.	28 Tymianka	314	7,6976
9.	31 Wola Błędowa	253	7,7696
10.	32 Wysoki	260	5,5040
11.	Stryków S-1	72/9	14,0090

Tabela 27. Wykaz terenów zamkniętych na obszarze Gminy Stryków

źródło: Decyzja nr 14 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 września 2020 r. (Dz.Urz.MI.2020.38) z późn. zm.

II.11. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE

Przemieszczanie się ludności i przewóz towarów w ramach gmin i na zewnątrz nich jest szczególnie istotnym zagadnieniem, z uwagi na fakt, iż długi czas dojazdu generuje dodatkowe koszty ekonomiczne, a także koszty związane z emisją spalin do powietrza i jego zanieczyszczeniem. Zgodnie z przyjętą polityką Unii Europejskiej potrzebna jest „Nowa kultura mobilności”. Wskazano na potrzebę większej analizy pobudek, jakimi kierują się poszczególne osoby w sposobie poruszania się po mieście. Jednocześnie w opublikowanych zielonych księgach w zakresie transportu położono nacisk na optymalizację transportu i współmodalność pomiędzy różnymi środkami transportu zbiorowego i indywidualnego. Mając na uwadze fakt, iż praktycznie każdy większy ośrodek dąży do zwiększenia roli transportu zbiorowego i jego atrakcyjności dla mieszkańców, podjęte

działania w zakresie polityki rozwoju nowych tras autobusowych, kolejowych, rozwoju sieci ścieżek pieszych i rowerowych, polityki parkingowej, powinny być szczególnie nakierowane na propagowanie odchodzenia od poruszania się (szczególnie w ramach ruchów wewnętrznych) indywidualnym samochodem. Główne obciążenie ruchem samochodowym na terenie gminy obserwowane jest na autostradach A1 i A2 oraz na drogach krajowych nr 14 i nr 71.

W celu usprawnienia poruszania się po Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Łodzi oraz wprowadzenia zasad zrównoważonej mobilności opracowane zostało „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Łódzkiego”, przyjęty Uchwałą Nr XVII/178/15 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 października 2015 r., które zawiera kompleksową ocenę, analizę i syntezę czynników wpływających na transport w MOF Łodzi oraz zapewnienie rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi przez zrównoważony i dobrze działający system transportowy. Założenia Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Łódzkiego są skoncentrowane na:

- poprawę dostępności obszarów aktywności gospodarczej oraz budowę nowych obszarów aktywności gospodarczej (w tym produkcyjnej, logistycznej i usługowej) w celu wykorzystania położenia MOF Łodzi w centrum Polski, przy autostradzie A1, autostradzie A2 oraz linii kolejowej E20 (korytarz TEN-T);
- integrację i modernizację komunikacji miejskiej i PKS (w tym integrację taryfową), z możliwością przystąpienia do systemu również innych przewoźników (np. prywatnych, wykonujących przewozy na zlecenie gmin i powiatu);
- poprawę jakości i dostępności dworców i przystanków kolejowych (z wykorzystaniem komunikacji samochodowej, rowerowej i autobusowej).

Transport publiczny na terenie MOF Łodzi ma za zadanie zapewnić dużą dostępność całego obszaru, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami (np. niepełnosprawnych i o obniżonej sprawności ruchowej, starszych, dzieci, rodziców z dziećmi itp.). Kwestia poprawy mobilności mieszkańców jest również bardzo istotna, wiąże się z ułatwieniem dojazdu do pracy i szkół oraz dobrym skomunikowaniem z ośrodkami znajdującymi się poza MOF Łodzi. Wspieranie transportu publicznego jest również jednym z najważniejszych elementów polityki zrównoważonego rozwoju. Publiczny transport zbiorowy ma stanowić atrakcyjną alternatywę dla używania prywatnych samochodów, szczególnie w codziennych podróżach związanych z pracą, nauką, rozrywką. W związku z powyższym transport publiczny powinien tworzyć spójny i zintegrowany system, oferujący powszechne, atrakcyjne i dostępne rozwiązania w aspekcie terytorialnym oraz czasowym.

Poniżej zostaną wskazane uwarunkowania w zakresie transportu na terenie Gminy Stryków z podziałem na rodzaj powiązań, a także rodzaj transportu.

II.11.1. Powiązania zewnętrzne

Korzystna lokalizacja gminy, biorąc pod uwagę przebieg głównych szlaków komunikacyjnych oraz położenie pod względem fizjograficznym jest niewątpliwym atutem

gminy. W przestrzennej strukturze regionu Miasto Stryków stanowi naturalny węzeł osadniczy o charakterze ośrodka lokalnego.

W centralnej części gminy przebiegają dwie kluczowe autostrady: autostrada A1 i autostrada A2, stanowiące istotny korytarz transportowy o znaczeniu ogólnoeuropejskim (autostrada A1 jest to fragment międzynarodowej trasy E75, leżącej w VI transeuropejskim korytarzu transportowym, natomiast autostrada A2 jest to fragment międzynarodowej trasy E30 wiodącej z irlandzkiego portu Cork do Omska w Rosji, często uznawana za najważniejszy europejski szlak komunikacyjny na osi wschód-zachód). Dzięki nim możliwe jest szybkie połączenie komunikacją drogową ze stolicą regionu, Poznaniem (około 2 godzin), z Łodzią (około 15 minut) oraz ze stolicą kraju Warszawą (około 1 godziny).

Przez obszar Gminy Stryków przebiegają dwie drogi krajowe: DK 14 Łowicz-Pabianice i DK 71, która komunikuje Stryków ze Zgierzem, siedzibą powiatu.

Na jakość dróg w gminie duży wpływ ma fakt wyprowadzenia zewnętrznego ruchu tranzytowego poza drogi służące obsłudze terenów zainwestowanych, w tym wspomniane autostrady i drogi krajowe, ale także drogę wojewódzką nr 708. W latach ubiegłych zrealizowano dwa duże zadania inwestycyjne pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 708 na odcinku Ozorków-Warszyce-Stryków-Niesułków wraz z realizacją obwodnicy miasta Stryków” oraz „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 708 na odcinku Niesułków-Brzeziny”. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 708 z Ozorkowa przez Warszyce, Stryków i Niesułków obejmowała realizację obwodnicy Strykowa, dzięki czemu cały ruch zewnętrzny odbywa się poza ściśle ukształtowanymi strukturami osadniczymi gminy. Obecne plany inwestycyjne w zakresie dróg wojewódzkich nie przewidują kolejnych działań na obszarze gminy.

Z punktu widzenia potrzeb rozwoju sieci transportowej istotnym jest przede wszystkim dalsza poprawa powiązań wewnętrznych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi, a także powiązań wewnętrznych gminy.

Rycina 11. Mapa stanu budowy dróg – woj. łódzkie, stan grudzień 2021 r.

źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/mapa-stanu-budowy-drog3>

Przez teren Gminy Stryków przebiegają następujące drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 708, relacji: Ozorków-Brzeziny.

Przez teren miasta przebiegają następujące drogi powiatowe:

- droga powiatowa nr 5104 E, przebieg: Stryków (ul. Sowińskiego) - Swędów - Cyprianów,
- droga powiatowa nr 5110 E, przebieg: Stryków (ul. Kolejowa) – Koźle – Pludwiny – gr. powiatu (Jasionna),
- droga powiatowa nr 5100 E, przebieg: Stryków (ul. Targowa) – Sierznia – gr. powiatu (Brzeziny),
- droga powiatowa nr 5162 E, przebieg: Stryków (ul. Wczasowa) – Cesarka – Bartolin,

- droga powiatowa nr 5113 E, przebieg: Stryków (ul. Sienkiewicza)

Przez teren gminy przebiegają następujące drogi powiatowe:

- droga powiatowa nr 5104 E, przebieg: Stryków – Swędów (ul. Strykowska – Główna – Leśna) – Cyprianów,
- droga powiatowa nr 5108 E, przebieg: Rogóżno – Feliksów – Gozdów,
- droga powiatowa nr 5111 E, przebieg: Koźle – Gozdów – Mąkolice,
- droga powiatowa nr 5119 E, przebieg: Główno – Domaradzyn – Pludwiny,
- droga powiatowa nr 5120 E, przebieg: Bratoszewice (ul. Kolejowa) – Domaradzyn – Popów – Karnków,
- droga powiatowa nr 5127 E, przebieg: Stryków – Nowostawy Górne – Kalinów – Wysoki,
- droga powiatowa nr 5112 E, przebieg: Bratoszewice – Wola Błędowa (ul. Wolska) – Koźle,
- droga powiatowa nr 5110 E, przebieg: Stryków – Koźle – Pludwiny – Mąkolice – gr. powiatu (Jasionna),
- droga powiatowa nr 5112 E, przebieg: Tymianka – Krucice – Koźle,
- droga powiatowa nr 1150 E, przebieg: Niesułków – gr. powiatu (Nowostawy Dolne),
- droga powiatowa nr 5103 E, przebieg: Niesułków – gr. powiatu (Kołacin),
- droga powiatowa nr 5100 E, przebieg: Stryków – Sierżnia – gr. powiatu (Brzeziny),
- droga powiatowa nr 5162 E, przebieg: Stryków – Cesarka – Bartolin,
- droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Dobra – Dobieszków – Stary Imielnik,
- droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Dobra (ul. Witanówek) – Kiełmina – Klęk (ul. Starowiejska),
- droga powiatowa nr 5130 E, przebieg: Dobra (ul. Wodna) – Swędów (ul. Południowa),
- droga powiatowa nr 5129 E, przebieg: Glinnik – Ukraina,
- droga powiatowa nr 5151 E, przebieg: Szczawin – Swędów (ul. Nad Torem),
- droga powiatowa nr 1150 E, przebieg: gr. powiatu (Nowosolna) – Skoszewy – Niesułków,

Istotnym z punktu widzenia powiązań komunikacyjnych Gminy Stryków jest również system transportu kolejowego. Początki kolei w Strykowie sięgają pierwszej dekady XX wieku. Z czasem kolej traciła na znaczeniu, upowszechniał się transport samochodowy. Niemniej jednak istniejąca baza infrastrukturalna i możliwości integracji różnych środków transportu, stwarzają nowe możliwości aktywnego wykorzystania kolei, zwłaszcza w obsłudze połączeniu lokalnych, w ramach MOF Łodzi. W 2013 samorządy, w tym gmina Stryków podpisały porozumienie z Łódzką Koleją Aglomeracyjną dotyczące współpracy polegającej na integracji lokalnego transportu z pociągami ŁKA. Za projekt odpowiada spółka Urzędu Marszałkowskiego „Łódzka Kolej Aglomeracyjna”. Działania gminy

zmierzające do zintegrowania autostrad z koleją dla celów utworzenia ponadregionalnego terminalu logistycznego i pasażerskiego stanowi o jej dużej atrakcyjności. W pełni działająca kolej stanowić będzie olbrzymie udogodnienie dla mieszkańców Strykowa, którzy szybciej przedostaną się do dużych miast w regionie i kraju. Korzyści odczują także mieszkańcy Łodzi i okolic, ze względu na lepszy dojazd do pracy w dużych międzynarodowych firmach, których z roku na rok przybywa w gminie.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż dostępność komunikacyjna wpływa istotnie na rozwój logistyki oraz powiązany z nią rozwój powierzchni magazynowych, stanowiących podstawowy element punktowej infrastruktury logistycznej.

Województwo łódzkie znajduje się w grupie województw obsługujących największe masy ładunków, za województwami śląskim, mazowieckim i pomorskim. Głównym kierunkiem międzynarodowej wymiany towarowej województwa łódzkiego są Niemcy, Czechy, Holandia, Francja, Wielka Brytania, Chiny i Ukraina. Z przewozem ładunków nierozdzielnie związana jest działalność logistyczna. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest wiele obiektów realizujących działalność logistyczną, zarówno centra logistyczne, centra magazynowe, jak i obiekty magazynowe, a także centrum logistyczne, odpowiadające standardom zachodnioeuropejskim, w tym wyposażone w systemy automatyki magazynowej, zapewniające najszybszą realizację zamówień, przy największej gęstości składowania w optymalnych przestrzeniach magazynowych. Wykorzystanie specjalizacji sektorowych regionu w celu rozwoju powiązań o charakterze klastrów, w tym m.in.: logistycznego w Strykowie stwarza możliwości dalszego rozwoju w oparciu o istniejące zainwestowanie i technologie.

II.11.2. Powiązanie wewnętrzne

Szkielet wewnętrznego układu komunikacyjnego gminy stanowią wymienione wyżej: drogi krajowe nr 14 i 71, droga wojewódzka nr 708 oraz sieć dróg powiatowych i dróg gminnych. Powiązania wewnętrzne mają szczególnie duże znaczenie z punktu widzenia jakości życia mieszkańców, poprzez dostęp do pracy, usług, edukacji, miejsc kultury i rozrywki. Powiązania wewnętrzne gminy nie można analizować wyłącznie jako komunikację w granicach gminy, ale powiązania w ramach całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi. Zostaną one jednak omówione w dalszej części Studium w ramach analizy transportu zbiorowego.

Ważnym z punktu widzenia połączeń wewnętrznych jest stan infrastruktury drogowej, który w ostatnich latach i obecnie ulega stałej poprawie m.in. poprzez realizowane inwestycje, a także wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza wewnętrzny układ komunikacyjny gminy, tj. na autostrady i drogi krajowe. Prowadzonych jest i było w ostatnich latach także szereg innych remontów i modernizacji dróg, co wpływa znacznie na usprawnienie ruchu komunikacyjnego na terenie gminy.

Z punktu widzenia powiązań wewnętrznych istotną kwestią jest także bezpieczeństwo ruchu drogowego w gminie - wzrost liczby środków transportu powoduje zagęszczenie ruchu i wpływa na zwiększenie prawdopodobieństwa występowania wypadków i kolizji drogowych.

Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego należy do priorytetowych zadań instytucji zarządzających ruchem i infrastrukturą drogową.

Działania w tym zakresie prowadzi się w różnym zakresie. W skali globalnej można tu wyróżnić politykę prowadzoną przez Komisję Europejską, która ukierunkowana jest na całkowitą eliminację występowania ofiar wypadków drogowych. Prowadzone są wielokierunkowe działania poczynając od przepisów w zakresie wyposażenia nowych pojazdów, poprzez ograniczenia w zakresie użytkowania dróg, do budowy nowej infrastruktury drogowej. Poziom działań lokalnych wyznaczany jest na podstawie potrzeb wewnętrznych poszczególnych państw. Na szczególną uwagę zasługują tu programy poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego ukierunkowane na konkretne lokalne potrzeby. Do poprawy bezpieczeństwa na drogach wymagane jest zaangażowanie nie tylko instytucji publicznych, które zostały powołane do wykonywania tego typu zadań, ale także np. Policji.

Różnorodność podejmowanych działań, m.in. na podstawie analiz statystycznych danych o wypadkach drogowych, pozwala zwiększyć skuteczność założonych celów. Szybki wzrost liczby środków transportu drogowego powinien zmuszać do podejmowania przemyślanych i opartych na analizach decyzji dotyczących organizacji ruchu drogowego, na które zapewnią nie tylko bezpieczeństwo, ale także odpowiedni komfort poruszania się po drogach. Zbyt późne lub nieodpowiednie zareagowanie na zwiększające się natężenie ruchu prowadzi w konsekwencji do korkowania się dróg, utknięcia w nich komunikacji miejskiej (autobusów) i co za tym idzie do oburzenia nie tylko kierowców, ale i społeczeństwa.

Monitorowanie rozkładu ruchu na drogach i miejsc występowania wypadków drogowych jest zatem jednym z bardziej istotnych działań, które mogą wpływać na poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, szczególnie w odniesieniu do skrzyżowania w Dobrej.

II.11.3. Komunikacja publiczna

Komunikacja publiczna, szczególnie na terenie dużych miast lub aglomeracji jest ważnym aspektem wpływającym na jakość życia mieszkańców. Istotny jest zasięg sieci połączeń oraz częstość połączeń, które wpływają na decyzje ludności w zakresie ewentualnego przesiadania się z transportu indywidualnego na zbiorowy. Wpływ na to ma także jakość taboru, gdyż tabor o niskim stanie technicznym nie zachęca do korzystania z niego. Ważna jest także cena pojedynczego przejazdu.

Jakość świadczonych usług w zakresie komunikacji i decyzje podejmowane przez mieszkańców mają ogromne znaczenie dla poruszania się, tak na obszarze gminy, jak i całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi, do którego należy gmina. Istotnym czynnikiem, skłaniającymi do korzystania z transportu zbiorowego jest także ograniczenie zanieczyszczeń powietrza (co prawda wyższy wpływ ma niska emisja, ale nie można bagatelizować wpływu ruchu kołowego).

W tym aspekcie znaczenia nabiera tzw. podział modalny (z ang. modal split), przez który należy rozumieć udział poszczególnych środków transportu (transport zbiorowy, komunikacja samochodowa indywidualna, komunikacja kolejowa, komunikacja piesza

i rowerowa oraz inne) w całkowitym wolumenie podróży. Udział ten wyrażony może być ilością przewiezionych pasażerów lub wielkością pracy przewozowej dla danego środka transportu (pasażerokilometrów, tonokilometrów, pojazdokilometrów).

Rozwój przestrzenny jednostek osadniczych i zwiększająca się liczba samochodów, a także problem związany z dużą ich ilością (szczególnie w centrach miast) sprawia, że analiza podziału modalnego transportu, jest szczególnie istotna z punktu widzenia prowadzonej polityki transportowej gminy. Wiedza w zakresie preferencji osób w zakresie wyboru środka transportu pozwala w sposób świadomy prowadzić politykę transportową.

Transport publiczny ma za zadanie zapewnić dużą dostępność komunikacyjną (bez wykluczania obszarów mniej zurbanizowanych), w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami (np. niepełnosprawnych i o obniżonej sprawności ruchowej, starszych, dzieci, rodziców z dziećmi itp.). Kwestia poprawy mobilności mieszkańców jest bardzo istotna, co wiąże się z ułatwieniem dojazdu do pracy i szkół oraz dobrym skomunikowaniem z ośrodkami znajdującymi się poza gminą. Wspieranie transportu publicznego jest również jednym z najważniejszych elementów polityki zrównoważonego rozwoju. Publiczny transport zbiorowy ma stanowić atrakcyjną alternatywę dla używania prywatnych samochodów, szczególnie w codziennych podróżach związanych z pracą, nauką, rozrywką. W związku z powyższym transport publiczny powinien tworzyć spójny i zintegrowany system (w tym integrację różnych środków transportu, ze szczególną rolą integracji podsystemu rowerowego), oferujący powszechne, atrakcyjne i dostępne rozwiązania w aspekcie terytorialnym oraz czasowym.

Transport publiczny gminny oparty jest na komunikacji busowej, która w ramach porozumień międzygminnych obejmuje także sąsiednią gminę Głowno.

Gmina Stryków jest organizatorem transportu publicznego na terenie Gminy Stryków oraz gminy Głowno. Komunikacja gminna jest bezpłatna dla wszystkich pasażerów. W 2022 r. obsługiwanych jest 5 linii komunikacyjnych 3 busami. Taki stan rzeczy trwa od 31.08.2021 r. Łączna długość obsługiwanych linii od 31.08.2021 r. wynosi 574 km dziennie, w tym 554 km po terenie gminy Stryków. Ponadto transport publiczny realizowany jest w ramach linii MPK Łódź w ramach Porozumień (linia nr 60 i 51 B).

W celu zapewnienia różnorodnych środków transportu publicznego realizowane są także działania ukierunkowane na aktywizację transportu kolejowego. Należy tu nadmienić wspomnianą wcześniej inicjatywę integracji transportu na terenie całego *MEFL*, w tym z uwzględnieniem Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej.

Transport kolejowy odgrywa marginalną rolę w systemie transportu publicznego i nie jest w pełni wykorzystywany w zakresie możliwości jakie istnieją na terenie miast, a zwłaszcza w obszarach aglomeracji, gdzie mieszkańcy codziennie przemieszczają się pomiędzy sąsiednimi miejscowościami. W celu aktywizowania transportu kolejowego jako alternatywy Łódzka Kolej Aglomeracyjna (*ŁKA*) opracowała szereg ofert specjalnych. W ramach oferty posiadacz biletów tego typu może korzystać z atrakcyjnych promocji, czy też dowolnej liczby przejazdów pociągami na trasie wskazanej na bilecie, a także przejazdów komunikacją publiczną innych form niż kolej. *ŁKA* oferuje możliwość przewożenia zwierząt i rowerów, zakup biletów online i szereg innych udogodnień.

Potoki pasażerskie zmniejszają się wraz ze wzrostem odległości od Łodzi. Można zatem wnioskować, że komunikacja na terenie *MOFL* ma charakter koncentryczny – najsilniej rozbudowana jest przy dojazdach z poszczególnych gmin do Łodzi i najbardziej skupiona jest w okolicach jej centrum. Łatwo można dostrzec, że najwięcej pasażerów porusza się liniami, które kursują pomiędzy Łodzią a siedzibami gmin ościennych, niemniej jednak z uwagi na bogatą ofertę miejsc pracy, gmina również cechuje się dużym przepływem osób spoza gminy.

Przedstawienie potoków wskazuje główne kierunki podróży, jednak dopasowanie oferty transportu publicznego do potrzeb ludności nie powinno koncentrować się tylko na ocenie przebiegu tras linii i częstotliwości kursowania. Równie istotne jest wyznaczenie głównych punktów przesiadkowych.

Godziny szczytu komunikacyjnego (tj. wysokiej liczby przewiezionych pasażerów) przypadają w dni robocze na godziny 7-9 rano i 14-17 po południu. W dni wolne od pracy szczyt komunikacyjny przypada na godziny od 10 do 14.

Podejmowane w ostatnich latach inwestycje w gminie, ale też na obszarze całego *MOFL*, mają doprowadzić do rozwoju niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej, czego jednym z elementów jest usprawnienie funkcjonowania transportu publicznego i wprowadzenie niskoemisyjnego taboru.

II.11.4. Polityka parkingowa

Polityka parkingowa gminy stanowi element systemu transportu. Zmieniające się tendencje w zakresie transportu w gminie m.in. poprzez promowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie ilości samochodów w centrach miast i dominację na tych obszarach ruchu pieszego i rowerowego, możliwość tworzenia tzw. "czystych stref", promowanie elektro mobilności mają także, choć przyznać trzeba, że na razie w niewielkim zakresie, wpływ na politykę parkingową gminy.

Na terenie gminy głównym problemem w zakresie miejsc parkingowych jest niewystarczająco rozwinięta mała infrastruktura parkingowa.

W obszarze miejskim parkingi są wąskie i niewielkich rozmiarów, zaś na obszarach wiejskich jest ich zdecydowanie za mało w stosunku do potrzeb mieszkańców. Dodatkowo w wielu miejscach brakuje chodników do bezpiecznego poruszania się okolicznych mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży.

Warto rozważyć również ułatwienie dostępu do komunikacji publicznej przez modernizację infrastruktury technicznej przystanków oraz miejsc parkingowych w pobliżu, w sposób, który umożliwiłby wprowadzenie takich systemów jak Park & Ride, a zwłaszcza Kiss & Ride. Zmiany należałoby przeprowadzić w przypadku przystanków oznaczonych jako główne węzły przesiadkowe.

II.11.5. Komunikacja piesza i rowerowa

Wskutek problemów w zakresie przesycenia przestrzeni, szczególnie centrów miast, transportem samochodowym, rower staje się bardzo atrakcyjną alternatywą do

przemieszczania się na niewielkich dystansach. W obecnych czasach jazda na rowerze nie jest jedynie sposobem spędzania wolnego czasu czy sportem zawodowym. W obliczu narastającej kongestii staje się środkiem transportu regularnego jako alternatywa dla transportu samochodowego. Dlatego projektując rozwiązania transportowe, należy stworzyć dogodne warunki dla przesiadania się z roweru na środki transportu zbiorowego dalekobieżnego.

Najpopularniejszymi turystycznymi trasami rowerowymi w gminie są trasy wyznaczone w ramach projektu pn. „Stryków i Głowno na zielono”. Dla miłośników rowerowych wycieczek przygotowana została broszura z propozycją 3 tras, dokładnym opisem, mapą i propozycją atrakcji turystycznych i krajobrazowych, które znajdują się na każdej z tras:

- trasa „ze Strykowa” o długości 26 km, początek trasy: Głowno, dworzec kolejowy, Koniec trasy: Bratoszewice, dworzec kolejowy,
- trasa „z Bratoszewic do Głowna, o długości 26 km, początek trasy: Głowno, dworzec kolejowy, Koniec trasy: Bratoszewice, dworzec kolejowy, początek trasy: Stryków, dworzec kolejowy, Koniec trasy: Łódź, stacja Łódź Arturówek.
- trasa „ze Strykowa przez Las Szczawiński”, o długości 35 km.

Nie bez przyczyny trasy rozpoczynają się i kończą przy obiektach kolejowych. Posiadacze broszury, którą można pobrać z Internetu, otrzymują specjalną ofertę biletów kolejowych ze zniżką i bezpłatnym przewozem rowerów.

Należy jednak pamiętać, iż trasy turystyczne to tylko jeden z elementów systemu tras rowerowych. Równie istotne jest zapewnienie sieci ścieżek rowerowych w zwartych obszarach zabudowy, które umożliwią bezpieczne poruszanie się do pracy lub szkoły.

Na obszarze gminy nie ma wydzielonych ścieżek rowerowych, nie istnieje sieć powiązanych ze sobą ścieżek rowerowych o charakterze użytkowym, brakuje oznakowania oraz informacji turystycznej (np. w postaci drogowskazów, tablic informacyjnych, map). Wyraźne są także braki w stanie i rozmieszczeniu infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym obu typów: przechowalni, parkingów, wypożyczalni rowerów.

W przypadku ścieżek rowerowych należy przede wszystkim dążyć do stworzenia spójnego systemu połączeń północ-południe oraz wschód-zachód, a także powiązań pomiędzy obszarami zurbanizowanymi gminy, poprzez:

- segregację ruchu rowerowego od drogowego,
- wydzielanie ścieżek rowerowych także z pasów ruchu tam, gdzie nie ma możliwości wybudowania osobnej ścieżki rowerowej,
- umożliwienie jazdy rowerem pod prąd na ulicach jednokierunkowych – tzw. kontrapas,
- właściwe kształtowanie przebiegu ścieżek rowerowych, zwłaszcza w obrębie przejazdów przez skrzyżowania,
- obniżanie krawężników na ścieżkach rowerowych.

Ruch pieszy jest ważnym rodzajem ruchu w zakresie podróży do pracy, usług (szczególnie podstawowych), szkół, komunikacji publicznej itd. Sprawne piesze poruszanie się mieszkańców ma duży wpływ na ocenę jakości życia. Ruch pieszy posiada bardzo duży udział w ogólnym wolumenie podróży. Sieć połączeń pieszych, stopniowe ograniczanie

w niektórych przestrzeniach publicznych ruchu samochodowego i promowanie tam ruchu pieszego i rowerowego ma znaczny wpływ na uwolnienie przestrzeni dla mieszkańców.

II. 12. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

W ramach uwarunkowań związanych z infrastrukturą techniczną przedstawiono zagadnienia w zakresie: zaopatrzenia w wodę, systemu oczyszczania ścieków i odprowadzania wód opadowych, zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło. Przeanalizowano także prowadzoną w gminie gospodarkę odpadami oraz wykorzystanie energii odnawialnej.

II.12.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Stryków odznacza się dużym stopniem zwodociągowania, na koniec 2020 r. ponad 86% mieszkań w gminie wyposażonych było w instalację wodociągową.

Systemem zaopatrywania w wodę gminy zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie. Jako zarządca sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ZGKiM eksploatuje 8 czynnych niezależnych systemów wodociągowych opartych o ujęcia wykonane w miejscowościach: Stryków, Dobra, Koźle, Warszawice, Lipka (Niesułków-Kolonia), Sierźnia, Zelgoszcz, Bratoszewice oraz 2 systemy wodociągowe awaryjne: Niesułków i Ługi. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest zgodna z obowiązującymi normami, a ewentualne przekroczenia norm są marginalne.

- Wodociąg komunalny Strykowa obejmuje zasięgiem obsługi obszar miasta w granicach administracyjnych oraz sołectwa: Tymianka, Smolice i Swędów. Pracuje w oparciu o górnojurajskie ujęcie i stację wodociągową przy ul. Brzezińskiej. W 2013 r. rozbudowano stację uzdatniania wody o II-stopniową pompownię z dwoma zbiornikami wyrównawczymi po 300 m³ wody;
- Wodociąg Dobra - Witanówek pracuje w systemie jednostopniowego podawania wody do sieci. Źródłem jest ujęcie czwartorzędowe, 2-otworowe. Sieć wodociągowa doprowadza wodę do sołectw: Klęk, Kielmina, Ługi, Dobra, Orzechówek, Dobra-Nowiny, Michałówek, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki i Dobieszków;
- Wodociąg Koźle obsługuje miejscowości: Koźle, Osse, Ciołek, Krucice, Pludwiny, Sądówka, Gozdów, Wrzask, Zagłoba i Besiekierz. Wodociąg pracuje w układzie dwustopniowego podawania wody, w oparciu o ujęcie i zbiorniki wyrównawcze o pojemności V=150 m³. W 2021 r. wybudowana została studnia awaryjna na ujęciu;
- Wodociąg Warszawice pracuje w układzie jednostopniowym. Obsługuje sołectwa Cesarka, Warszawice i Warszawice Kolonia. Stacja uzdatniania wody wymaga przebudowy;

- Wodociąg Zelgoszcz zasięgiem sołectwa: Zelgoszcz, Anielin Swędowski i Smolice. Wodociąg zrealizowany jest jako dwustopniowy, ze zbiornikiem o pojemności $V = 200 \text{ m}^3$;
- Wodociąg Bratoszewice obsługuje sołectwa: Bratoszewice, Wysoki, Wola Błędowa, Rokitnica, Nowostawy Górne, Kalinów. Zrealizowany jest w układzie dwustopniowego podawania wody do sieci, ze zbiornikiem wyrównawczym o pojemności $V=400 \text{ m}^3$;
- Wodociąg Niesułków ze stacją uzdatniania w Niesułkowie-Kolonii obejmuje wsie: Niesułków-Kolonia, Niesułków, Lipka, zrealizowany jest w układzie II - stopniowym. Pracuje w oparciu o ujęcie 2- otworowe;
- Wodociąg Sierźnia obejmuje zasięgiem obsługi wsie: Sierźnia, Anielin, Bartolin. W skład wodociągu wchodzi 1-otworowe ujęcie wody. Brak jest studni awaryjnej na ujęciu;
- Wodociąg wiejski Ługi ma 2-otworowe ujęcie z możliwą wydajnością $17 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz $30 \text{ m}^3/\text{h}$ w ramach zatwierdzonych zasobów ($Q_b = 30 \text{ m}^3/\text{h}$). Sieć wodociągowa ma długość 2,1 km. W ramach rozbudowy zrealizowana została stacja uzdatniania wody SUW Ługi.

W ostatnich latach w ramach rozbudowy sieci zrealizowano wodociągi w:

- Smolice ul. Zielona – dł. 194 m,
- Kiełmina – dł. 988 m,
- Niesułków Wieś – dł. 171 m,
- Wola Błędowa – dł. 831 m.

Przejęto ponadto sieci od prywatnych właścicieli.

Woda wprowadzana do sieci wodociągowej pobierana jest w 9 ujęciach zlokalizowanych na terenie Gminy Stryków:

- ujęcie Stryków (Stryków, ul. Brzezińska 31) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 27,2 km,
- ujęcie Dobra (Dobra, ul. Wodna) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 38 km,
- ujęcie Bratoszewice (Bratoszewice, ul. Nowości 30A) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 31,5 km,
- ujęcie Niesułków-Kolonia (Niesułków-Kolonia 29c) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 11, 1 km,
- ujęcie Warszawice (Warszewice, dz. nr 202) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 3,1 km,
- ujęcie Koźle (Koźle 43a) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 27,9 km,
- ujęcie Sierźnia (Sierźnia 8a) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 8,9 km,
- ujęcie Zelgoszcz (Zelgoszcz 28 dz. nr 353/3) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 33,8 km,
- ujęcie Ługi (Ługi 23) – w 2021 r. ujęcie obsługiwało sieć o łącznej długości 8,3 km.

Wszystkie w/w czynne ujęcia wodociągów komunalnych posiadają strefy ochrony bezpośredniej, wyznaczone w odległości 8 m na każdą stronę. Ustanowione strefy ochrony bezpośredniej zawarte są w granicach poszczególnych działek.

Ponadto dla ujęcia wód podziemnych zlokalizowanego w miejscowości Dobra przy ul. Wodnej, decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni w Łowiczu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 25.08.2020r., znak: WA.ZUZ.5.4100.276.2019.HB ustanowiona została strefy ochrony bezpośredniej.

II.12.2. Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Gospodarka ściekowa na terenie gminy wymaga kompleksowego uporządkowania. Zrealizowany dotychczas układ gminnej sieci kanalizacji sanitarnej obejmuje obsługę około 36% mieszkań w gminie, w tym ponad 76% zurbanizowanych terenów miasta.

Zgodnie z przyjętą dyrektywą 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych ustawa *Prawo wodne* nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 (RLM) obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków, w czasie wskazanym w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (dalej KPOŚK). Na mocy Uchwały nr XXX/298/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Stryków, na obszarze gminy wyznaczona została aglomeracja dla gospodarki ściekowej, o równoważnej liczbie mieszkańców 11647, z oczyszczalnią ścieków w Strykowie, której obszar obejmuje miejscowości w gminie Stryków: Stryków, Dobra, Smolice, Dobieszków, Ługi, Stary Imielnik, część miejscowości: Tymianka, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Dobra-Nowiny, Orzechówek. Aglomeracja spełnia warunki wskaźnika intensywności sieci kanalizacyjnej, który to wskaźnik stanowi iloraz liczby mieszkańców do długości sieci kanalizacyjnej obsługującej tych mieszkańców.

Podstawowy szkielet istniejącego układu stanowi kolektor zbiorczy w dolinie rzeki Moszczenicy, doprowadzający ścieki do oczyszczalni oraz lewo- i prawobrzeżne dopływy kolektora, bezpośrednio obsługujące tereny zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej na terenie gminy, z których najważniejszymi są:

- kanał sanitarny prowadzący ścieki z terenów położonych po północnej stronie torów PKP, w tym z rejonu ul. Podlipie i z Tymianki,
- kanał sanitarny przy ul. Kopernika i ul. Warszawskiej,
- kanał sanitarny w ul. Targowej i Kościuszki,
- kolektor lewobrzeżny wraz z przepompownią ścieków, odbierający ścieki z układu kanalizacji grawitacyjno-pompowej Smolic, Sosnowca, Dobrej i Dobrej-Nowiny.

Ścieki odprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. Ozorkowskiej 18, w dolinie rzeki Moszczenicy. Oczyszczalnia zrealizowana została jako mechaniczno-biologiczna w technologii niskoobciążonego osadu czynnego, w tym odpływy wody deszczowej, infiltracyjnej i przypadkowej oraz ścieki dowożone z szamb.

W 2019 r. wykonano modernizację oczyszczalni ścieków w Strykowie w zakresie gospodarki osadowej. W 2021 r. zakończono również prace nad rozbudową oczyszczalni ścieków w Bratoszewicach, która obsługuje m. Bratoszewice i Rokitnica. Wcześniej działająca oczyszczalnia ścieków była za mała i nie była w stanie przyjąć większej ilości

ścieków kanalizacyjnych. Dodatkowo w 2020 r. wybudowano kanalizację w miejscowości Tymianka o długości ponad 1,5 km: oraz w Swędowie.

Nie wszystkie tereny posiadają dostęp do kanalizacji. W związku z tym część mieszkańców w zakresie gromadzenia ścieków bytowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych (szamb) lub oczyszczalni przydomowych. Zbiorniki bezodpływowe po pewnym czasie stają się nieszczelne i powodują przenikanie do gleby takich substancji jak BZT5, ChZT, azot amonowy i fosforany. Należy zatem podejmować skuteczne działania inwestycyjne, zmierzające do skanalizowania tej części gminy, która nie posiada jeszcze dostępu do sieci.

II.12.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Cały zainwestowany obszar gminy jest zelektryfikowany. Obszar zasilany jest w energię elektryczną z sieci średniego napięcia ze stacji rozdzielczej RPZ Stryków 110/15 kV, zlokalizowanej w Strykowie przy ul. Brzezińskiej oraz stacji rozdzielczej RP 110/15 kV Sosnowiec. Sieć ta powiązana jest również z RPZ Rudunki w Zgierzu i RPZ Głowno. Linie napowietrzne 15 kV zasilają w układzie promieniowym stacje transformatorowe 15/0,4 kV, a energię dostarczana jest do odbiorców poprzez sieć niskiego napięcia.

Przez obszar gminy przebiegają następujące linie elektroenergetyczne:

- 220 kV relacji GPZ Janów-Zgierz,
- 220 kV relacji GPZ Zgierz-Adamów,
- 110 kV relacji GPZ Głowno - Stryków - Sosnowiec - Rudunki.

Ponadto na obszarze gminy funkcjonuje mała elektrownia wodna. Piętrzenie wody następuje z rzeki Moszczenica w km 45+110 za pomocą jazu, którego szerokość światła wynosi 3,3m x 6,8 m, rzędna piętrzenia 157,5 m n.p.m., wysokość piętrzenia 3,2 m, a wielkość retencji korytowej 12,792 tys. m³. Drugi jaz wraz z mostem znajduje się w Niesułkowie-Kolonii i stanowi dojazd do obiektu młyńskiego. Piętrzenie wody następuje z rzeki Mrożyca w km 13+960. Szerokość światła w tej budowli piętrzącej wynosi 2,5 m, rzędna piętrzenia 148 m n.p.m., wysokość piętrzenia 0,7 m, a wielkość retencji korytowej 3,068 tys. m³.

Zlokalizowane na terenie gminy stacje transformatorowe SN/nN (w tym stacje słupowe i kubaturowe) pokrywają obecne zapotrzebowanie na energię pobieraną z sieci dystrybucyjnej i nie występują problemy z dostarczaniem mocy i energii elektrycznej do istniejących obiektów. Linie średniego napięcia SN 15 kV i niskiego napięcia nN 0,4 kV, a także stacje transformatorowe posiadają rezerwy w zakresie obciążalności prądowej, podobnie wygląda sytuacja, jeżeli chodzi o rezerwy w mocach transformatorów SN/nN. W przypadku zwiększania się zapotrzebowania na moc i energię elektryczną sieci są rozbudowywane oraz modernizowane w celu dostosowania zdolności dystrybucyjnych.

II.12.4. Zaopatrzenie w gaz

Aktualne zapotrzebowanie gminy na gaz ziemny pokrywane jest z sieci dystrybucyjnej, natomiast zapotrzebowanie na gaz typu propan-butan, pokrywane jest przez agentów, zlokalizowanych we wszystkich większych jednostkach osadniczych.

Na obszarze gminy Stryków zlokalizowany jest fragment istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia (fragment gazowej obwodnicy Łodzi). Opracowana w latach 90-tych koncepcja budowy gazociągu wysokiego ciśnienia dla potrzeb Gminy Stryków, Głowno, Gminy Dmosin i Gminy Domaniewice jako odgałęzienie od „Obwodnicy Łódzkiej” wraz z niezbędnymi stacjami redukcyjnymi nie została zrealizowana.

Zamiennie w stosunku do tej koncepcji został wybudowany gazociąg średniego ciśnienia DN250 powiązany z siecią średniego ciśnienia gminy Zgierz (rejon Dąbrówka-Strumiany), który zaopatruje w gaz przewodowy Przedsiębiorstwo „Lek” w Strykowie.

Na terenie gminy Stryków gazociąg przebiega po północnej stronie torów kolejowych (w pasie terenu należącego do PKP).

Ponadto zrealizowane są dwie linie gazociągu średniego ciśnienia o przebiegu:

- wieś Swędów (od terenów kolejowych) - wieś Smolice – miejscowość Dobra (tereny przemysłowe w rejonie węzła autostradowego),
- wieś Zelgoszcz - wieś Sosnowiec - wieś Smolice.

Istniejąca sieć gazowa obecnie obsługuje przede wszystkim dużych odbiorców – przedsiębiorstwa oraz większe obiekty usługowe.

W związku z rozwojem bardziej ekologicznych systemów ogrzewania i potrzebą stopniowego eliminowania ogrzewania węglem, istotny jest rozwój sieci gazowniczej, który następuje systematycznie, wskutek podłączania nowych obiektów i modernizacji istniejącej sieci (wymianę, zwiększanie średnic rur). Za południową granicą, w gminie Nowosolna zlokalizowana jest silnie rozbudowana sieć gazociągu średniego ciśnienia, stanowi ona możliwość gazyfikacji południowej części gminy Stryków. Dalsza gazyfikacja gminy, możliwa będzie, jeżeli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki budowy odcinków sieci gazowych. Dla gazociągów i przyłączy gazowych projektowanych w ramach tych przyłączeń, szerokość strefy kontrolowanej, określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. 2013 poz. 640). W przypadku braku możliwości ich rozbudowy zgodnie z przepisami odrębnymi gazyfikacja może być realizowana na warunkach określonych w odrębnych umowach zawartych pomiędzy przedsiębiorstwem gazowniczym a odbiorcą.

II.12.5. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy nie występują duże źródła ciepła i nie przewiduje się budowy centralnej ciepłowni ani sieci ciepłowniczej o charakterze ponadlokalnym. Lokalne kotłownie istnieją w obiektach użyteczności publicznej. System energii cieplnej w pozostałych budynkach opiera się na indywidualnych systemach grzewczych – kotłowniach opalanych gazem lub węglem. W większości są to nie ekologiczne nośniki energii cieplnej.

Budynki wielorodzinne na terenie Miasta Strykowa zaopatrywane są w ciepło z opalanej olejem kotłowni lokalnej. Urządzenia grzewcze w budynkach indywidualnych opalane są głównie paliwami stałymi, ze względów ekonomicznych paliwa płynne stosowane są marginalnie.

Ze względów aerosanitarnych konieczna jest zmiana nośnika energii, jakim są obecnie głównie paliwa stałe, na ekologiczne źródła energii oraz paliwa płynne lub gazowe. W miejscowościach Gozdów, Pludwiny, Sadówka, Ciołek, Koźle, Wola Błędowa, Tymianka i Osse istnieją dobre warunki dla ciepłownictwa z wykorzystaniem wód geotermalnych.

II.12.6. Gospodarka odpadami

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj. Dz.U. 2022 poz. 699 z późn. zm.) dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska, oddzielenia tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju, wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady samowystarczalności i bliskości, a także utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska, opracowuje się plany gospodarki odpadami.

„Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031” został przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/466/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 września 2021 r.

Celem sporządzenia Planu gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031 była weryfikacja aktualnego stanu gospodarki odpadami w województwie łódzkim, a także sporządzenie planu niezbędnych inwestycji, umożliwiających osiągnięcie celów w zakresie gospodarowania odpadami, jakie wynikają z przepisów unijnych i krajowych.

Niniejszy dokument stanowi aktualizację „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028” przyjętego Uchwałą Nr XL/502/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 20 czerwca 2017 r. „Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019 – 2025 z uwzględnieniem lat 2026 – 2031” został podzielony na 3 części:

- część I – opisowa, obejmująca wstęp, cel i podstawę prawną opracowania oraz metodykę jego przygotowania, a także streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- część II – stan istniejący, która zawiera ogólną charakterystykę województwa łódzkiego, wykaz dokumentów strategicznych i aktów prawnych w zakresie gospodarki odpadami, opis istniejących środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów i ocenę ich użyteczności, a także rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów oraz informacje dotyczące ich odzysku i unieszkodliwiania;
- część III – prognozowane zmiany, która poza prognozowanymi zmianami w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa łódzkiego, zawiera także opis systemu

gospodarki odpadami komunalnymi, przyjętych celów i działań w zakresie gospodarowania odpadami, harmonogram zadań, określenie sposobu monitoringu i oceny wdrażania planu oraz informację o strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko oraz procedurze opiniowania w ramach ustawy o odpadach.

Opracowanie obejmuje wszystkie rodzaje odpadów, zarówno powstających na terenie województwa łódzkiego, jak i przywożonych na jego obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady niebezpieczne (zawierające azbest i PCB, odpady medyczne i weterynaryjne, przeterminowane środki ochrony roślin itp.) oraz pozostałe odpady, takie jak zużyte opony, odpady budowlano – remontowe, odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne itd. Dokument określa cele i kierunki działań na lata 2019 – 2025 z perspektywą do 2031 roku. Kluczowym załącznikiem do planu jest plan inwestycyjny.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Stryków prowadzona jest w oparciu o obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków (przyjęty uchwałą Nr XXVII/274/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków zmieniony uchwałą Nr XXIX/293/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 22 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę Nr XXVII/274/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków), który określa obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami i utrzymania należytej czystości oraz ładu.

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, takich jak: firmy, lokale handlowe, gastronomiczne, hotele, ogródki działkowe, targowiska, biura, itp., są zobowiązani podpisać umowę z wybraną firmą posiadającą uprawnienia do odbioru odpadów komunalnych tj. wpis do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Strykowa lub z gminną jednostką organizacyjną.

Wpis do Rejestru Działalności Regulowanej, prowadzonego przez Burmistrza Strykowa na dzień 31.12.2021 r., posiadało osiem podmiotów, przy czym tylko cztery podmioty posiadające niniejszy wpis odbierały odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych w roku 2021.

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach organizacja systemu gospodarowania odpadami w gminie należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Zgodnie zaś z przepisem art. 6d ust. 1 tejże ustawy, celem realizacji tego zadania wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany udzielić zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6c, albo zamówienia publicznego na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. Zamówienia publiczne na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, powstających na nieruchomościach zamieszkałych na terenie Gminy Stryków realizuje firma RS II Sp. z o.o. z siedzibą w Zgierzu przy ul. Norberta Barlickiego 3a.

Na terenie Gminy Stryków funkcjonuje jeden punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), zlokalizowany na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie przy ul. Batorego 25, gdzie można oddać oprócz odpadów

komunalnych takich jak: papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metal, bioodpady, również m.in. odpady budowlane i rozbiórkowe inne niż niebezpieczne wytworzone poza terenami budowy, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opakowania po farbach i lakierach, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i zużyte akumulatory, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi.

Dwa razy w roku Gmina Stryków organizuje odbiór odpadów wielkogabarytowych oraz elektro śmieci sprzed posesji. Informacje o terminach odbioru tych odpadów zamieszczane są w harmonogramach odbioru odpadów, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Strykowie oraz w mediach społecznościowych.

Dodatkowo na terenie Gminy w większości miejscowości rozstawione zostały pojemniki do segregacji odpadów: papieru, szkła oraz tworzyw sztucznych.

II.12.7. Energia odnawialna

Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE) na potrzeby pozyskiwania energii i ciepła, jest szczególnie istotne w świetle polityki Unii Europejskiej i ograniczeń wprowadzanych w związku z emisją gazów cieplarnianych. Na terenie gminy występują wystarczające warunki nasłonecznienia w miesiącach marzec-październik, gwarantujące wystarczającą ilość energii cieplnej do ogrzewania.

W celu wsparcia rozwoju OZE na terenie MOFL istnieje możliwość zainicjowania zintegrowanych działań międzygminnych, np. w formie wspólnego projektu ukierunkowanego integrację potencjałów oraz podmiotów związanych z rynkiem energetycznym, a w szczególności z rynkiem OZE oraz zarządzania energią poprzez stworzenie sieci współpracy podmiotów na rzecz zmian w obszarze gospodarki niskoemisyjnej i zrównoważonej energii. Współpraca tak podmiotów gospodarczych, jak i jednostek samorządowych może skutecznie wspierać zadania, których samodzielna realizacja przez poszczególne podmioty byłaby utrudniona lub niemożliwa. Nawiazanie takiej współpracy niewątpliwie zwiększyłoby bezpieczeństwo energetyczne gminy, stwarzając tym samym nowe możliwości wielofunkcyjnego rozwoju.

Mówiąc o współpracy odnośnie OZE należy pamiętać o możliwości prowadzenia wspólnych inwestycji gmin sąsiadujących dotyczących wyposażania budynków w instalacje solarne lub instalacje hybrydowe (kolektory słoneczne + pompy ciepła, kolektory słoneczne + nowoczesne, niskoemisyjne kotły gazowe itd.). Gminy powinny dążyć do tego, aby na ich terenie wszystkie obiekty publiczne tj. szkoły, hale sportowe, szpitale itd. wyposażane były w źródła energii cieplnej oparte o odnawialne zasoby energii, co przyczyniłoby się m.in. do ograniczenia zużycia energii na cele c.o. i c.w.u. oraz redukcji szkodliwych substancji powstających podczas spalania paliw konwencjonalnych, co przełożyłoby się na wymierne efekty ekonomiczne oraz ekologiczne.

Do efektywniejszej realizacji działań na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stryków, w sektorze mieszkalnictwa

może przyczynić się uruchomienie w 2018 r. programu pn. „Czyste Powietrze” wdrażanego przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, w ramach którego udzielane jest wsparcie finansowe dla osób fizycznych na zadania związane m.in z termomodernizacją budynków, wymianą źródeł ogrzewania, instalacją odnawialnych źródeł energii.

Energia biogazu i biomasy

Głównymi zaletami biomasy i biogazu jest brak szkodliwego wpływu na środowisko, a szczególnie na stan powietrza atmosferycznego. Ilość dwutlenku węgla emitowana do atmosfery podczas spalania biomasy równoważona jest ilością CO₂ pochłanianą przez rośliny w procesie fotosyntezy. Ponadto zapotrzebowanie na biomasę może się przyczynić do zagospodarowania nieużytków, czy też unieszkodliwienia niektórych odpadów. Pozyskiwanie energii następuje w czasie procesu fermentacji beztlenowej, gdzie w biogaz zamieniane jest do 60% substancji organicznej. Biorąc pod uwagę charakter gminy, należy przypuszczać, że jest to obszar sprzyjającym rozwojowi inwestycji związanych z produkcją i wykorzystaniem biomasy i biogazu. Czynnikiem warunkującym powodzenie tego typu inwestycji jest przede wszystkim występowanie gospodarstw rolnych. Ważna jest również wielkość gospodarstwa. Profil gospodarstwa jest tu mniej istotny, ponieważ, zarówno z uprawy roślin, jak również z chowu i hodowli zwierząt, można uzyskać substrat umożliwiający efektywną produkcję biogazu. Do wytwarzania biogazu wykorzystuje się surowce, które najczęściej stanowią produkt uboczny powstający w produkcji rolnej, w tym odchody zwierzęce, słoma, biomasa leśna.

Energia wiatru

Rozwój farm wiatrowych w ostatnich latach zaczął przybierać na sile. Jednak nowe regulacje prawne spowodowały zmniejszenie aktywności w tym zakresie. Obszar gminy i okolic zgodnie z Mapą stref energetycznych wiatru w Polsce (Lorenc H. 1996 r.) zlokalizowany jest w strefie o bardzo korzystnych warunkach dla rozwoju farm wiatrowych. Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych elektrowni wiatrowych. Ponadto obowiązujące dotychczas dokumenty planistyczne nie wyznaczały obszarów, na których dopuszcza się ich lokalizację. Istotną barierą lokalizacji farm wiatrowych w gminie jest występowanie terenów ochrony przyrody tj. rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar Natura 2000.

Energia wodna

Energia pozyskiwana jest głównie na rzekach o wysokich przepływach. Pozostałe rzeki na terenie Polski kwalifikują się jedynie do budowy małych elektrowni. Na terenie gminy zlokalizowana jest mała elektrownia wodna, a piętrzenie wody następuje z rzeki Moszczenica.

Energia geotermalna

Energia w tym typie OZE zawarta jest w wodach, parach wodnych i otaczających je skałach. Szczególnie opłacalne jest eksploatowanie wód wysokotemperaturowych, zlokalizowanych na głębokości poniżej 3000 m.

Energia słońca

Pozyskiwanie energii następuje poprzez urządzenia fotowoltaiczne i kolektory słoneczne bezpośrednio z energii promieniowania słonecznego. Wielkość nasłonecznienia na obszarze gminy pozwala na zaspokojenie potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody w okresie wiosennym i letnim oraz pozwala na zaspokojenie 50-60% zapotrzebowania w okresie jesienno-zimowym. Na terenie gminy energia z OZE pozyskiwana jest przede wszystkim z kolektorów słonecznych instalowanych na budynkach jedno- i wielorodzinnych oraz w przedsiębiorstwach komunalnych i obiektach użyteczności publicznej.

Energia otoczenia

Ciepło otoczenia to np. ciepło z gruntu (nagrzewanego przez promienie słoneczne), z wód gruntowych. Szansą na zagospodarowanie energii otoczenia jest również odzysk ciepła z płytkich poziomów gruntu (temperatury do kilkunastu stopni Celsjusza). Umożliwia to pozyskiwanie i użytkowanie ciepła. Do tego celu służą pompy ciepła, które pozwalają ogrzewać budynki oraz wodę użytkową. Pompy ciepła, w zimie transmitują ciepło z wnętrza ziemi do budynku, a latem z wnętrza budynku do ziemi. Pompy zawierają nietoksyczne, niepalne i biologicznie degradowane czynniki robocze. Instalacja nie emituje hałasu, a czas eksploatacji sięga 30-50 lat. Ze względu na dostępność w wielu regionach gminy zbiorników wodnych, które mogą stanowić korzystne dolne źródło ciepła istnieją na tym terenie dość dobre warunki do budowy i eksploatacji instalacji pomp ciepła.

Na terenie gminy wykorzystanie pomp ciepła jest obecnie na stosunkowo niewielkim poziomie, głównie ten rodzaj ogrzewania wykorzystywany jest przez prywatnych inwestorów do ogrzewania domów mieszkalnych. Spośród obiektów użyteczności publicznej pompy ciepła funkcjonują w szkole w Niesułkowie, szkole w Bratoszewicach oraz w świetlicy w Zelgoszczy.

II.12.8. Telekomunikacja

Na terenie miasta i gminy funkcjonuje kablowa oraz bezprzewodowa sieć telefoniczna. Pojemności central w Strykowie, Bratoszewicach, Dobrej i Niesułkowie w pełni zaspokajają zapotrzebowanie na telefony w gminie Stryków na lata bieżące i przyszłe. Uzupełnieniem sieci telefonii stacjonarnej jest realizowana sieć nadajników GSM telefonii komórkowej.

Po południowej stronie drogi Łódź-Łowicz przebiega trasa światłowodowego kabla międzymiastowego.

Przez południowo-wschodni teren gminy przebiega radiolinia relacji Dąbrowa - Dąbkowice.

II.12.9. Podsumowanie w zakresie zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną

Na potrzeby Studium przeanalizowano dostępność do infrastruktury technicznej w ramach przyjętych na potrzeby Studium gmin porównawczych.

Korzystający z instalacji spośród ogółu ludności				
Lp.	Gmina	wodociąg	kanalizacja	gaz
1.	Polska	92,2	71,5	54,2
2.	Łódzkie	94,4	64,5	40,1
3.	Stryków	98,4	49,5	5,8
4.	Aleksandrów Łódzki	98,4	72,0	61,1
5.	Koluszki	92,5	52,9	45,6
6.	Rzgów	99,2	62,5	45,8
7.	Tuszyn	99,2	32,4	34,6

Tabela 28. Analizy porównawcze dostępności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej na rok 2020

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższa tabela pokazuje, iż stosunkowo duży odsetek ludności na terenie gminy posiada dostęp do wodociągu. W zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej gmina Stryków posiada jeden z najniższych (poza Tuszynem) poziomów dostępności do kanalizacji sanitarnej. Natomiast dostęp do gazu sieciowego jest najniższy spośród analizowanych gmin i wymaga w dalszym ciągu rozbudowy.

II. 13. REWITALIZACJA

Poprzez pojęcie rewitalizacji, zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, należy rozumieć: *proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji*. Zgodnie z ww. definicją poprzez rewitalizację na terenie gminy należy rozumieć przywracanie vitalności zdegradowanym obszarom, co ma na celu wsparcie rozwoju obszarów zdegradowanych oraz poprawę życia mieszkańców. Wskutek przemian ekonomicznych, a następnie braku dywersyfikacji gospodarki, gmina doświadczyła szeregu negatywnych zdarzeń społeczno-gospodarczych. Powyższe nie miało wpływu jedynie na ekonomiczny aspekt funkcjonowania gminy i terenów sąsiednich, ale także wpłynęło na wzrost bezrobocia, spadek jakości życia, degradację tkanki miejskiej, a w dalszej części dużą depopulację gminy. Stopniowo podejmowane działania m.in. przy wsparciu funduszy europejskich, przyczyniają się do stopniowej odbudowy społeczno-ekonomicznej pozycji gminy. Mimo podjętych działań w dalszym ciągu na terenie gminy pozostało dość dużo zdegradowanych obszarów, które wymagają aktywizacji.

Dla obszaru Gminy Stryków nie została podjęta uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów odrębnych.

Niemniej jednak w gminie systematycznie prowadzone są prace rewitalizacyjne. Z uwagi na fakt, że miasto nie posiada historycznie wykształconego rynku - celem działań rewitalizacyjnych powinno stać się nadanie nowych funkcji głównym ulicom miasta, by ich ciąg pełnił rolę reprezentacyjną, identyfikującą i integrującą mieszkańców z miejscem

zamieszkania. W związku z powyższym główne działania rewitalizacyjne powinny skupić się wokół tych ulic.

Ponadto wciąż powstają nowe miejsca aktywnego wypoczynku dla rodzin: nowoczesne place zabaw, siłownie na świeżym powietrzu, modernizowane i wyposażane są placówki oświatowe.

II. 14. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ORAZ POTRZEBY ROZWOJOWE GMINY STRYKÓW

II.14.1. Wnioski wynikające z analizy uwarunkowań gminy

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, kulturowych i demograficznych sporządzono analizę SWOT dotyczącą głównych szans i możliwości rozwojowych, a także zagrożeń i barier rozwojowych.

KOMUNIKACYJNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
+ bardzo dobre skomunikowanie zewnętrzne – autostrada A1, A2, drogi krajowe nr 14 i 71; + obwodnica Strykowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 708; + wdrażanie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej; + transport publiczny ukierunkowany również na realizację przewozów na terenie sąsiadujących gmin; + wysoki poziom wykorzystania transportu zbiorowego, szczególnie w zakresie transportu kolejowego; + bezpłatna komunikacja zbiorowa.	+ niewystarczająca ilość parkingów i miejsc postojowych, brak polityki parkowania; + brak nowoczesnego i ekologicznego taboru komunikacji miejskiej; + brak systemu połączonych ze sobą dróg rowerowych; + brak systemu „rowerów miejskich”.
SZANSE	ZAGROŻENIA
+ nadanie priorytetu dla ruchu pieszego (i rowerowego) co najmniej w centrum miasta; + integracja komunikacji zbiorowej na obszarze <i>MOFŁ</i>; + wzmocnienie roli połączeń kolejowych w systemie transportu zbiorowego; + nowy rozkład jazdy komunikacji publicznej, lepiej dopasowany do potrzeb mieszkańców; + budowa dróg rowerowych i ścieżek pieszo-rowerowych, + wdrożenie systemu „rowerów miejskich”; + polityka transportowa zmniejszająca atrakcyjność wykorzystywania samochodu osobowego (opłaty parkingowe, strefy ruchu uspokojonego).	+ wysokie koszty w zakresie budowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej; + dalszy wzrost natężenia ruchu; + niski poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym; + postępująca dekapitalizacja taboru i infrastruktury transportu publicznego; + brak środków finansowych na realizację programu restrukturyzacji i modernizacji systemu transportu publicznego; + ograniczenie połączeń kolejowych regionalnych i na dalszych trasach.

PRZYRODNICZE I ŚRODOWISKOWE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
+ występowanie obszarów cennych przyrodniczo; + bogata sieć wód powierzchniowych; + system edukacji ekologicznej; + dobrze rozwinięta sieć wodociągowa – kanalizacyjna w mieście, funkcjonowanie dwóch oczyszczalni ścieków.	+ negatywny wpływ przemysłu na środowisko oraz na ludzi; + niski stopień skanalizowania gminy, zwłaszcza na obszarach wiejskich; + niski poziom inwestycji w odnawialne źródła energii; + niska lesistość; + słabe wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne terenów zieleni.
SZANSE	ZAGROŻENIA
+ systemowe planowanie przestrzenne zapewniające ochronę i zachowanie obszarów cennych przyrodniczo; + rozwój turystyki w oparciu o zasoby środowiska przyrodniczego; + wzrost lesistości gminy; + spójny system przestrzeni publicznych na bazie terenów zieleni i lasów, który oprócz funkcji przyrodniczo – krajobrazowych może pełnić funkcje klimatyczne (system przewietrzania, gospodarowanie wodami opadowymi), + możliwość korzystania ze środków pomocowych, w tym z WFOŚiGW w Łodzi; + rozwój OZE; + rekultywacja terenów zdegradowanych.	+ ekspansja urbanistyczna na tereny otwarte, niezagospodarowane; + zwiększona częstotliwość nagłych zjawisk pogodowych związanych z globalnymi zmianami klimatu; + zanieczyszczenie wód powierzchniowych wodami opadowymi i ściekami pochodzącymi ze spływów z terenów utwardzonych; + wysokie koszty ogrzewania ekologicznymi nośnikami energii - ubóstwo energetyczne mieszkańców; + wysokie koszty rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

SPOŁECZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
+ niski poziom bezrobocia; + zróżnicowana oferta miejsc pracy; + istniejąca infrastruktura edukacyjna (oraz żłobki i przedszkola), w tym placówki pobytu dziennego, baza żywieniowa; + rozbudowana oferta kulturalna i duża ilość placówek prowadzących działalność w zakresie usług kultury; + bliskość ośrodka akademickiego – Łodzi; + działalność organizacji pozarządowych, klubów sportowych itp.	+ niewystarczająca ilość mieszkań; + słabo rozwinięta infrastruktura komunalna (gaz, kanalizacja) na obszarach wiejskich gminy + brak systemu doradztwa zawodowego na każdym etapie edukacji (wczesne badanie predyspozycji); + słaba oferta kształcenia dla dorosłych; + starzenie się społeczeństwa;
SZANSE	ZAGROŻENIA
+ uruchomienie programów mieszkaniowych, + rozwój komunalnego zasobu mieszkaniowego (nowe mieszkania, modernizacja istniejących lokali); + rozwój szkolnictwa zawodowego; + wdrażanie programów wsparcia rodzin, szczególnie wielodzietnych; + rozwój przedsiębiorczości, w tym poprzez wykorzystanie środków zewnętrznych; + poprawa jakości przestrzeni publicznych przy miejscach zamieszkania.	+ spadek liczby ludności - ujemne saldo migracji i przyrost naturalny; + wzrastający wskaźnik obciążenia demograficznego, starzenie się społeczeństwa; + brak środków inwestycyjnych na powiększanie zasobu komunalnego gminy.

GOSPODARCZE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
+ niski poziom bezrobocia; + przynależność do <i>MOFL</i>; + wysoka atrakcyjność inwestycyjna; + duża ilość wolnych terenów inwestycyjnych; + funkcjonowanie klastrów związanych m.in. z logistyką; + lokalizacja w pobliżu głównych krajowych arterii komunikacyjnych; + dobre położenie komunikacyjne zarówno pod kątem transportu kołowego, kolejowego, lotniczego, + konkurencyjność gminy w przyciąganiu kapitału; + warunki przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe pozwalające na stworzenie wspólnej oferty turystycznej.	+ niski poziom dywersyfikacji gospodarki; + niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców; + system podatkowy i koszty pracy (wysokie obciążenia dla przedsiębiorstw, ZUS) + mała ilość przedsiębiorstw przypadających na 1000 mieszkańców, szczególnie dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób; + niska opłacalność produkcji rolnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
+ zintensyfikowanie skoordynowanych, kompleksowych działań pomiędzy przedsiębiorcami, a organami samorządowymi ukierunkowanymi na rozwój turystyki; + wzmocnienie roli małych i mikroprzedsiębiorstw; + dalszy rozwój klastra logistycznego; + przemysł innowacyjnych technologii; + wykorzystanie istniejących rezerw terenowych pod dalszy rozwój działalności gospodarczej; + napływ kapitału zagranicznego, w ramach nawiązywanej współpracy z firmami międzynarodowymi; + rozwój szkolnictwa zawodowego i jego możliwość dostosowania do potrzeb rynku pracy.	+ wzrastający poziom obciążenia ekonomicznego; + bliskość dużych ośrodków miejskich, powodująca zwiększenie konkurencji w dziedzinie usług i innych rynkach zbytu; + duża konkurencyjność Łodzi jako miejsca prowadzenia działalności mikro- i małych przedsiębiorstw; + brak pracowników do pracy na terenie gminy; + duża konkurencja w zakresie rynku turystycznego; + zaniechanie działalności rolniczej; + zmiany przepisów prawa i koniunktury na rynku.

KULTUROWE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
+ występowanie cennych historycznie i kulturowo układów przestrzennych (wymagających ochrony i rewitalizacji); + stały rozwój obiektów kulturalnych, wzbogacających ofertę gminy; + różnorodność przestrzenna tkanki miejskiej i wiejskiej; + różnorodność zabudowy, często związana z przeznaczeniem całej dawnej wsi lub osiedla.	+ brak wykształconego centrum miasta – zarówno rynek lokacyjny, jak i późniejszy XIX-wieczny zostały zabudowane; + wysoki poziom degradacji części zabytków; + zatarcie i zniekształcenie pierwotnych struktur przestrzennych; + zacieranie się i zanikanie historycznych układów zabudowy; + brak możliwości dostosowania części starszej zabudowy do nowych funkcji.
SZANSE	ZAGROŻENIA
+ prowadzenie procesu rewitalizacji jako narzędzia odnowy, promocji i rozwoju gminy, w oparciu o historię i kulturę; + rewitalizacja starej części miasta, w tym odtworzenie lub ukształtowanie nowego centrum miasta, jako miejsca spotkań, z którym mieszkańcy będą się utożsamiać; + prawna ochrona cennych kulturowo obszarów i obiektów, pozwalająca na zachowanie tradycji kulturowej gminy; + możliwość rozwoju turystyki wielokierunkowej wykorzystującej istniejący potencjał kulturowy, w tym przystosowanego do potrzeb ruchu turystycznego.	+ duże koszty związane z odnową i modernizacją cennej historycznie zabudowy i ewentualnym dostosowaniem jej do nowych przeznaczeń; + degradacja obiektów i obszarów zabytkowych; + brak rezerw terenowych pozwalających na utworzenie centrum miasta w formie rynku.

Tabela 29. Analiza SWOT uwarunkowań.

źródło: opracowanie własne

II.14.2. Potrzeby rozwojowe gminy

Wstęp

W niniejszym rozdziale przeanalizowane zostaną potrzeby i możliwości rozwojowe gminy Stryków. Potrzeba opracowania analizy potrzeb i możliwości rozwojowych gminy wynika wprost z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ramach ww. przepisu wskazuje się na konieczność uwzględnienia w opracowywanej analizie potrzeb i możliwości rozwojowych gminy w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne zanalizowane zostały w ramach wcześniejszych rozdziałów studium. Ich podsumowanie stanowi analiza SWOT zawarta w podrozdziale II.14.1 studium. W pierwszym etapie zanalizowane zostaną prognozy demograficzne opracowane w kilku wariantach. Opracowana prognoza demograficzna w wybranym wariantcie i metodzie posłuży do wyliczenia opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. W wyniku przeprowadzonych obliczeń uzyskana zostanie wielkość potencjalnych nowych terenów inwestycyjnych możliwych do wyznaczenia w ramach studium. W ostatnim etapie ocenie zostaną poddane możliwości finansowania przez gminę jej zadań własnych wynikających z realizacji nowych terenów inwestycyjnych.

Procesy demograficzne

Prognozy demograficzne, stanowią jeden z zasadniczych elementów pozwalających określić potrzeby w zakresie nowych terenów inwestycyjnych na terenie gminy. Zmiana liczby mieszkańców gminy będzie miała wpływ zarówno na potrzeby w zakresie terenów mieszkaniowych, usługowych, ale i przemysłowych/produkcyjnych. Dla gminy Stryków dokonano prognozy liczby ludności w perspektywie 15 i 30 lat. Na potrzeby analiz przyjęto dwie zasadnicze metody prognozowania: „metoda wskaźnikowa” i „metoda kohortowa”. Jako rok bazowy analiz przyjęto rok 2020, którego dotyczą analizowane dane w zakresie liczby ludności.

Pierwszym sposobem obliczenia prognozowanej liczby ludności będzie wykorzystanie w tym celu „metody kohortowej”. Polega ona na korelacji ze sobą danych w zakresie: płodności kobiet w grupach wiekowych, współczynnika przeżycia w danych grupach wiekowych, współczynnika feminizacji urodzeń żywych. W ramach „metody kohortowej” dokonano także korelacji otrzymanych wartości względem wskaźnika migracji, tak aby otrzymana wartość w bardziej rzeczywisty sposób odzwierciedlała procesy demograficzne gminy. Metoda ta jednak ma pewne niedostatki wynikające głównie z dostępności danych. Mając na uwadze, iż statystyki w zakresie liczby urodzeń żywych wg wieku matki nie są

dostępne dla gmin, wpływa to na brak możliwości uwzględnienia specyfiki wskaźnika danej gminy. Wyniki przeprowadzonych analiz przedstawia poniższa tabela.

Parametr	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-4	596	501	438	407	418	430	408
5-9	699	594	500	437	406	416	428
10-14	706	699	594	500	437	405	416
15-19	622	705	698	593	499	436	405
20-24	651	620	704	696	592	498	435
25-29	706	649	619	702	694	590	497
30-34	778	703	646	615	698	691	587
35-39	1 031	772	698	641	611	693	686
40-44	1 056	1 020	764	691	634	604	686
45-49	990	1 039	1 004	752	680	624	594
50-54	801	963	1 011	976	732	661	606
55-59	727	767	921	967	935	700	634
60-64	937	681	718	863	906	876	656
65-69	842	856	622	655	788	827	800
70-74	739	741	753	546	575	692	727
75-79	304	606	606	616	447	470	565
80-84	258	219	435	436	442	321	338
85 i więcej	238	288	318	445	529	590	576
Razem	12 681	12 423	12 049	11 539	11 022	10 526	10 045
Wartość skorelowana o średni wskaźnik migracji w latach 2010-2019	X	12 788	12 403	11 878	11 345	10 835	10 340

Tabela 30. Obliczenia prognozy liczby ludności metodą kohortową gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Otrzymane wyniki w zakresie prognozy liczby ludności „metodą kohortową” wskazują, iż w perspektywie 30 lat nastąpi spadek liczby ludności o około 18-21%. Jak zostało to powyżej wskazane dane te obarczone mogą być niedostatecznym doszacowaniem przyrostu naturalnego na terenie gminy wg wieku matki.

Drugą z metod zastosowanych do prognozowania liczby ludności na terenie gminy Stryków jest „metoda wskaźnikowa”. Pozwala na określenie prognozowanej liczby ludności na podstawie salda przyrostu naturalnego i salda migracji, które analizowane były na podstawie danych GUS w latach 2011-2020. Metoda ta przedstawia prognozę liczby ludności w trzech zasadniczych wariantach uwzględniających saldo rzeczywistego przyrostu ludności (korelacji salda migracji i salda przyrostu naturalnego w latach) tj.:

- w wariancie maksymalnym - gdzie bierze się pod uwagę maksymalne w analizowanych latach saldo przyrostu rzeczywistego ludności (tj. maksymalny przyrost lub najmniejszy spadek),
- w wariancie średnim - gdzie bierze się pod uwagę średnie w analizowanych latach saldo przyrostu rzeczywistego ludności,
- w wariancie minimalnym - gdzie bierze się pod uwagę minimalne w analizowanych latach saldo przyrostu rzeczywistego ludności (tj. maksymalny spadek lub najmniejszy przyrost).

Metoda ta pozwala na określenie wyłącznie ogólnej liczby ludności bez podziału na grupy wiekowe. Uwzględniając specyfikę danych otrzymanych z GUS i z UM w Strykowie dokonano analizy wskaźnikowej dla danych demograficznych otrzymanych z Banku Danych Lokalnych oraz UM Stryków.

OBLICZENIA NA PODSTAWIE DANYCH BANKU DANYCH LOKALNYCH - GUS

Parametr	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Urodzenia	118	135	131	126	116	95	126	115	120	98
Zgony	148	161	159	143	157	147	149	159	135	162
Liczba ludności ogółem	12 316	12 431	12 375	12 412	12 445	12 418	12 565	12 626	12 711	12 681
Przyrost naturalny	-30	-26	-28	-17	-41	-52	-23	-44	-15	-64
Wskaźnik przyrostu naturalnego	-0,00244	-0,00209	-0,00226	-0,00137	-0,00329	-0,00419	-0,00183	-0,00348	-0,00118	-0,00505
Zameldowania	184	200	219	184	0	168	216	227	188	191
Wymeldowania	113	113	128	118	0	131	87	127	107	126
Saldo migracji	71	87	91	66	0	37	129	100	81	65
Wskaźnik salda migracji	0,00576	0,00700	0,00735	0,00532	0,00000	0,00298	0,01027	0,00792	0,00637	0,00513
Saldo przyrostu rzeczywistego ludności	0,00333	0,00491	0,00509	0,00395	-0,00329	-0,00121	0,00844	0,00444	0,00519	0,00008

Tabela 31. Wskaźnik przyrostu naturalnego i migracji w latach 2011-2020 dla gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

OBLICZENIA NA PODSTAWIE DANYCH UM W STRYKOWIE

Parametr	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba ludności – pobyt stały i czasowy	12 310	12 340	12 492	12 485	12 533	12 529	12 454	12 579	12 660	12 762	12 751
Zmiana liczby ludności w stosunku do roku poprzedniego	X	30	152	-7	48	-4	-75	125	81	102	-11
Saldo przyrostu rzeczywistego ludności		0,00244	0,01232	-0,00056	0,00384	-0,00032	-0,00599	0,01004	0,00644	0,00806	-0,00086

Tabela 32. Wskaźnik przyrostu rzeczywistego ludności dla gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Strykowie

WARTOŚCI NA BAZIE DANYCH GUS

Parametr	Wartość skorelowanego przyrostu naturalnego i salda migracji	Liczba ludności	Prognoza liczby ludności	Saldo przyrostu ludności	Prognoza liczby ludności	Saldo przyrostu ludności
		2020	2035	w latach 2020-2035	w 2050 r.	w latach 2020-2050
wartość minimalna	-0,00329	12 681	12069	-612	11486	-1 195
wartość średnia	0,00309		13282	601	13911	1 230
wartość maksymalna	0,00844		14384	1703	16316	3 635

WARTOŚCI NA BAZIE DANYCH UMig W STRYKOWIE

Parametr	Wartość skorelowanego przyrostu naturalnego i salda migracji	Liczba ludności	Prognoza liczby ludności	Saldo przyrostu ludności	Prognoza liczby ludności	Saldo przyrostu ludności
		2020	2035	w latach 2020-2035	w 2050 r.	w latach 2020-2050
wartość minimalna	-0,00599	12 751	11653	-1098	10649	-2 102
wartość średnia	0,00354		13445	694	14177	1 426
wartość maksymalna	0,01232		15321	2570	18410	5 659

Tabela 33. Prognoza liczby ludności dla Gminy Stryków – metoda wskaźnikowa.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Otrzymane wyniki w zakresie prognozowanej liczby ludności pokazują, iż zarówno bazując na danych GUS i UM w Strykowie spadek liczby ludności nastąpi wyłącznie przy pesymistycznych założeniach (wariantu minimalnego). Uwzględniając natomiast dane

otrzymane za lata 2010-2020 i przyrost liczby mieszkańców gminy o 441 mieszkańców, przyjąć należy, iż tendencja ta wskutek większego rozwoju gospodarczego gminy może zostać utrzymana, a nawet w niewielkim stopniu zwiększona. Oznacza to, iż dane w zakresie średniego przyrostu, mają swoje uzasadnienie z obecnie obserwowanych tendencjach rozwoju potencjału ludnościowego gminy.

Do dalszych analiz przyjęto średni wariant prognozy metody wskaźnikowej dla danych UM w Strykowie, prognozujący przyrost liczby mieszkańców o 1426 osób, w ciągu 30 lat, co odpowiada dotychczas obserwowanym tendencjom zmiany liczby mieszkańców gminy, a zakłada ponad to prognozowany niewielki wzrost potencjału ludnościowego gminy wskutek realizowanych działań inwestycyjnych. **W związku z tym przyjęta do dalszych analiz liczba ludności gminy w roku 2035 prognozowana jest na 13 455 mieszkańców, a w roku 2050 na 14 177 mieszkańców.** Wyniki prognozy liczby ludności otrzymane metodą kohortową zostały pominięte z uwagi na fakt, iż nie odzwierciedlają one tendencji zmiany liczby ludności na obszarze gminy Stryków obserwowanych w latach 2010-2020.

Bariery rozwojowe gminy

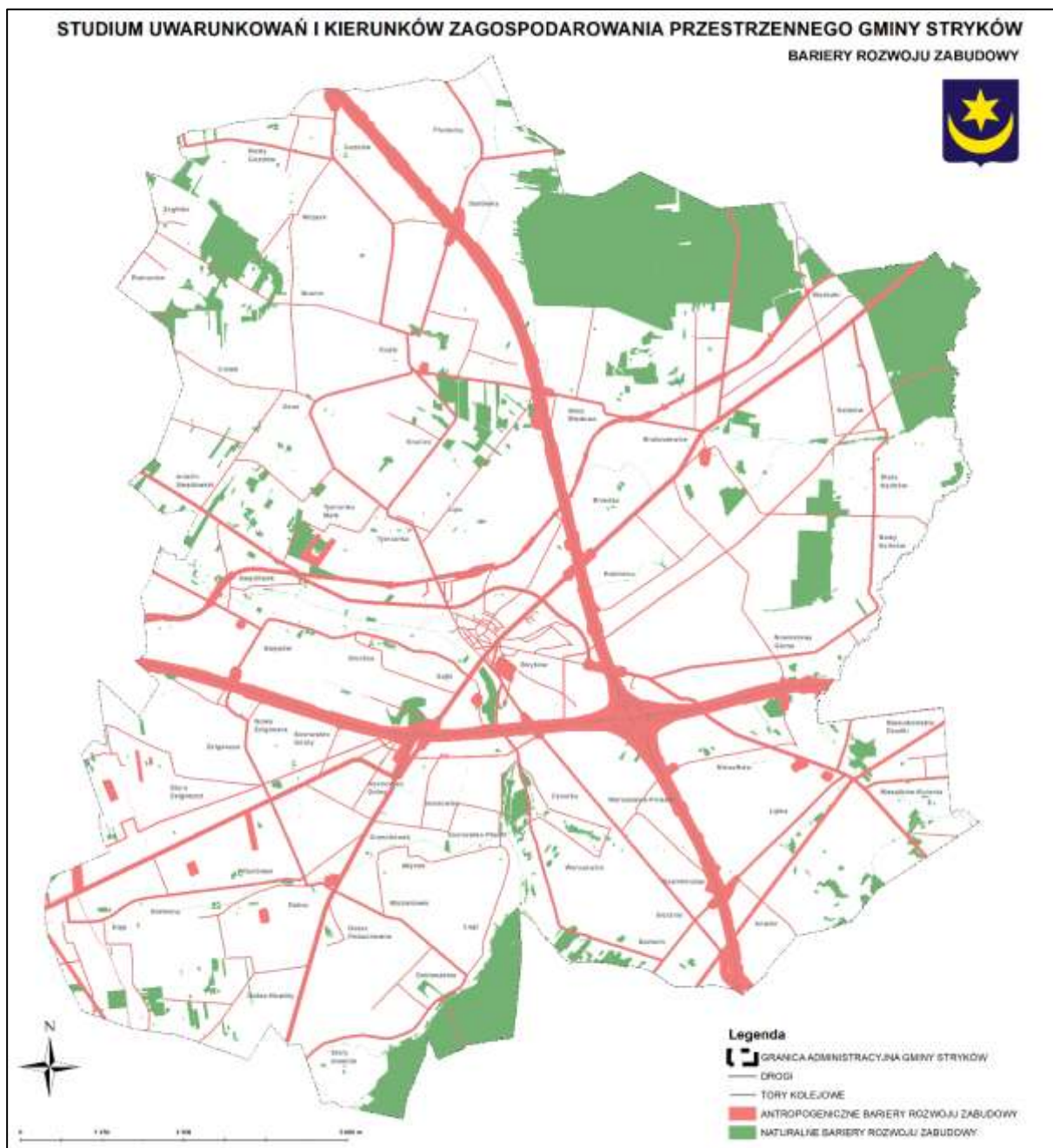
W celu określenia potencjału rozwojowego gminy Stryków poza określeniem potencjalnej liczby ludności, należy wyeliminować tereny, które z uwagi na swoje uwarunkowania: przestrzenne, przyrodnicze, historyczne, prawne itp. powinny zostać wskazane jako bariery rozwojowe, nie przeznaczone do przyszłego zainwestowania. Bariery rozwojowe podzielone zostały na dwie zasadnicze grupy:

1. Bariery antropogeniczne, do których zaliczono:

- cmentarze wraz ze strefą sanitarną od terenu cmentarza 50 m,
- tereny górnicze,
- tereny autostrad wraz ze strefą po 50 m w każdą stronę od granicy pasa drogowego,
- tereny pod drogami krajowymi bez autostrad wraz ze strefą po 25 m w każdą stronę od granicy pasa drogowego,
- tereny pod drogami wojewódzkimi wraz ze strefą po 20 m w każdą stronę od granicy pasa drogowego,
- tereny pod drogami powiatowymi wraz ze strefą po 15 m w każdą stronę od granicy pasa drogowego,
- tereny pod drogami powiatowymi wraz ze strefą po 6 m w każdą stronę od granicy pasa drogowego,
- obszary kolejowe, w tym tereny kolejowe zamknięte wraz ze strefą 20 m od granic terenu kolejowego, wynikającą z przepisów odrębnych,
- obszar gazociągu wysokiego ciśnienia wraz ze strefą kontrolowaną 30 m (po 15 m na stronę licząc od osi gazociągu),
- obszar gazociągu średniego ciśnienia wraz ze strefą 1 m od osi gazociągu,
- obszar linii elektroenergetycznej 220 kV wraz z pasem technologicznym 50 m (po 25 m od osi linii w każdą stronę),

- obszar linii elektroenergetycznej 110 kV wraz ze strefą 30 m (po 15 m od osi linii w każdą stronę).
2. Bariery naturalne, do których zaliczono:
- obszary Natura 2000 SOO,
 - Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich,
 - rezerваты przyrody,
 - użytki ekologiczne,
 - udokumentowane złoża kopalin,
 - wody powierzchniowe,
 - obszary leśne.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą powierzchnia barier inwestycyjnych na terenie gminy Stryków wynosi **około 3670 ha, co stanowi ponad 23% powierzchni gminy**. Wśród barier bariery przyrodnicze i antropogeniczne posiadają zbliżone powierzchnie. Wśród barier antropogenicznych dominują głównie tereny dróg, stanowiące łącznie ponad 80% wszystkich barier w tej kategorii. Natomiast wśród barier przyrodniczych, główne ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów wynikają z występowania terenów leśnych, które stanowią blisko 90% wszystkich zdefiniowanych barier przyrodniczych.

Rycina 13. Bariery rozwoju zabudowy na obszarze Gminy Stryków
źródło: opracowanie własne

II.14.3. Zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne

W ramach oceny potrzeb i możliwości rozwojowych Gminy Stryków przeanalizowano zapotrzebowanie na główne funkcje tj.: tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej i wielorodzinnej, zagrodowej w ramach której realizowana jest funkcja mieszkalna), tereny zabudowy przemysłowej i tereny zabudowy usługowej.

W pierwszym etapie przeprowadzonych analiz określono zapotrzebowanie gminy na nowe tereny inwestycyjne w ww. grupach, poprzez dwa główne wskaźniki: wskaźnik powierzchni terenu zabudowy oraz wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy w ramach

terenów o określonej funkcji. Otrzymane wyniki pokazały, potencjalne zapotrzebowanie na poszczególne tereny inwestycyjne (z podziałem na ww. funkcje), w dwóch okresach perspektywicznych tj. 15 i 30 lat.

W kolejnym etapie wyznaczono tereny o w pełni zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zwane dalej obszarami zwartej zabudowy). W ramach nich wskazano rezerwy terenów inwestycyjnych i przeprowadzono rozlokowanie liczbowe³ (nie powierzchniowe) z uwzględnieniem istniejących barier rozwojowych (omówionych wcześniej). Następnie dokonano analizy zagospodarowania w ramach obszarów gminy objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poza obszarami zwartej zabudowy. Dokonano analizy rezerw potencjalnych terenów inwestycyjnych, które w ramach ww. obszarów nie zostały jeszcze zabudowane, a wskazano dla nich przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłową. W ramach tych terenów dokonano ponownego rozlokowania, jak w przypadku obszarów zwartej zabudowy, określonego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne.

W wyniku przeprowadzonych analiz otrzymano wielkość terenów możliwych do zagospodarowania poza obszarami o zwartej zabudowie i obszarami objętymi ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Mając na uwadze, iż praktycznie całość obszaru gminy objęta jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwe jest wskazanie nowych terenów inwestycyjnych w ramach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod funkcje nie przeznaczone do zabudowy. W ramach przeprowadzonych analiz otrzymane wartości były korygowane o wskaźnik niepewności procesów inwestycyjnych tj. wskaźnik dający możliwość zwiększenia otrzymanych wartości z uwagi na nieprzewidywalność części zjawisk, ich zmienność i występujące ryzyka inwestycyjne. Na potrzeby niniejszych analiz przyjęto jako dane wyjściowe w zakresie demografii prognozą obliczoną metodą wskaźnikową (wartość średnia na bazie danych UM Strykowa). Wybrany wariant prognozy demograficznej uwzględnia całość liczby ludności występującej na obszarze gminy.

Obliczenia w zakresie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową.

W celu oceny potencjalnego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne na obszarze gminy dokonano analizy zmienności w latach 2002-2020 wskaźnika powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę. Dane te określono dla obszaru gminy, powiatu zgierskiego oraz województwa łódzkiego. Dane te wskazały, iż średnioroczny przyrost powierzchni mieszkania na jedną osobę na obszarze Strykowa, powiatu i województwa jest zbliżony. Dla obszaru gminy wynosił on $0,5 \text{ m}^2/\text{osobę rok do roku}$.

³ w ramach niniejszej analizy nie wskazuje się powierzchniowego rozlokowania danego przeznaczenia tj. przypisania określonej funkcji do terenu, a wyłącznie w jakim zakresie na określonej grupie terenów może zostać zaspokojone wyliczone zapotrzebowanie.

Nazwa	Rok	Jednostka	JST		
			ŁÓDZKIE	Powiat zgierski	Stryków
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	2002	[m ²]	22,9	23,8	25,6
	2003	[m ²]	23,4	24,4	26,6
	2004	[m ²]	23,7	24,6	26,9
	2005	[m ²]	23,9	24,8	27,3
	2006	[m ²]	24,2	25,1	27,5
	2007	[m ²]	24,5	25,3	27,8
	2008	[m ²]	24,9	25,6	28,1
	2009	[m ²]	25,2	25,9	28,3
	2010	[m ²]	25,8	26,2	30,3
	2011	[m ²]	26,2	26,5	30,6
	2012	[m ²]	26,5	26,9	30,9
	2013	[m ²]	26,9	27,4	31,4
	2014	[m ²]	27,3	27,8	31,7
	2015	[m ²]	27,6	28,2	32,2
	2016	[m ²]	28,0	28,7	32,7
	2017	[m ²]	28,4	29,1	33,0
	2018	[m ²]	28,8	29,5	33,2
	2019	[m ²]	29,3	29,9	33,4
	2020	[m ²]	29,9	30,4	33,9
Średni przyrost rok do roku		[m ²]	0,4	0,4	0,5

Tabela 34. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2002-2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do dalszych analiz przyjęto, iż średnioroczny przyrost średniej powierzchni mieszkania na osobę, będzie w kolejnych latach prognozy wynosił 0,5 m²/osobę, co odpowiada średniej wartości obserwowanej dla gminy w latach 2022-2020. Związane jest to także z faktem rozwoju głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wskaźnik	33,9	34,4	34,9	35,4	35,9	36,4	36,9	37,4	37,9	38,4	38,9
Rok	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Wskaźnik	39,4	39,9	40,4	40,9	41,4	41,9	42,4	42,9	43,4	43,9	44,4
Rok	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050		
Wskaźnik	44,9	45,4	45,9	46,4	46,9	47,4	47,9	48,4	48,9		

Tabela 35. Prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Gminie Stryków.

źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona analiza prognozowanej wielkości powierzchni mieszkania na osobę w latach prognozy wykazała, iż w roku 2035 wyniesie ona 41,4 m², a w roku 2050 wyniesie 48,9 m².

W celu oceny relacji powierzchni użytkowej mieszkań do powierzchni zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej oceniono aktualną powierzchnię użytkową mieszkań poprzez analizę wskaźników GUS roku bazowego, obliczając iloczyn przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania ($33,9 \text{ m}^2/\text{osobę}$) oraz liczby ludności (12 751 osób). Łączna powierzchnia mieszkań na terenie gminy w roku bazowym wynosi **432 259 m²**.

Poprzez analizę danych przestrzennych dotyczących budynków na podstawie danych BDOT ustalono, iż powierzchnia użytkowa zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej (rozumiana, jako iloczyn powierzchni budynku i liczby kondygnacji) wynosi ok. **1 371 041 m²**. Powierzchnia ta dotyczy zabudowy zlokalizowanej w ramach użytków mieszkalnych w ramach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Porównując ze sobą obliczoną powierzchnię mieszkań i powierzchnię użytkową zabudowy w ramach terenów mieszkaniowych, wskazać należy, iż około 31,5% powierzchni użytkowej zabudowy zlokalizowanej w ramach terenów mieszkaniowych stanowią części mieszkalne, pozostałe 68,5% to powierzchnia użytkowa zabudowy niemieszkalnej, ale stanowiąca całość funkcjonalną z mieszkaniami. Części niemieszkalne to m.in. korytarze, garaże, części gospodarcze itp.

W kolejnym etapie dokonano analizy relacji powierzchni użytkowej mieszkań do powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej. Na podstawie danych BDOT oraz szczegółowej analizy zagospodarowania w wyniku inwentaryzacji oraz ortofotomapy, wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej. W niewielkim zakresie dane te były dostosowywane do faktycznego zagospodarowania, o ile było to konieczne. Wyniki przeprowadzonej analizy pokazały, iż powierzchnia terenu zabudowy mieszkaniowej wynosi w roku bazowym tj. 2020 około **735,82 ha** (wartość zaokrąglona dotycząca obszarów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z budynkami mieszkalnymi).

W związku z otrzymanymi wynikami analiz określono, iż na 1 m^2 powierzchni użytkowej mieszkania przypada ok. **17,02 m²** powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej.

Na potrzeby dalszych obliczeń przyjęto następujące wskaźniki:

- **prognozowana liczba ludności** - wyliczona "metodą wskaźnikową" - wariant średni,
- **prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę** - obliczona w ramach wcześniejszych analiz,
- **prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań** – wyliczona jako iloczyn prognozowanej liczby ludności oraz prognozowanej przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę,
- **prognozowana powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej** – wyliczona jako iloczyn prognozowanej powierzchni użytkowej mieszkań oraz wskaźnika relacji powierzchni użytkowej mieszkania do powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej na poziomie $17,02 \text{ m}^2$,
- **prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej** – wyliczona jako iloczyn prognozowanej powierzchni użytkowej mieszkań oraz wskaźnika udziału powierzchni użytkowej mieszkań w całości powierzchni użytkowej terenów mieszkaniowych (0,315 – wartość zaokrąglona),

- prognozowana powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30%,
- prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30%.

Poniższa tabela pokazuje zestawienie obliczeń.

Lata	Prognozowa na liczba ludności	Prognozowa na przeciętna powierzchni a użytkowa mieszkania na 1 osobę	Prognozowa na powierzchni a użytkowa mieszkań (m ²)	Prognozowa na powierzchni a terenów zabudowy mieszkanio wej (ha)	Prognozowa na powierzchni a użytkowa zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkanio wej (m ²)	Prognozowa na powierzchni a terenów zabudowy mieszkanio wej skorelowan a o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (ha)	Prognozowa na powierzchni a użytkowa zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkanio wej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (m ²)
2020	12 751	33,90	432 259	735,82	1 371 041	X	X
2035	13 445	41,40	556 623	947,37	1 767 057	X	X
Saldo przyros tu w roku 2035 względem roku 2020	694	7,50	124 364	211,55	396 016	275,02	514 821
2050	14 177	48,90	693 255	1 179,92	2 200 810	X	X
Saldo przyros tu w roku 2050 względem roku 2020	1 426	15,00	260 996	444,10	829 769	577,33	1 078 700

Tabela 36. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe Gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe pokazują, iż w roku 2035 konieczne będzie zapewnienie dodatkowo (uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych na poziomie 30%) około 275 ha (514 821 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej), a w roku 2050 około 577 ha (1 078 700 m² powierzchni użytkowej w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej). Dane te pokazują na konieczność znacznego powiększenia powierzchni terenów mieszkaniowych na terenie gminy.

Obliczenia w zakresie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę lotniskową.

W ramach analiz w zakresie zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne określono także prognozowane zapotrzebowanie na zabudowę lotniskową. Jest to rodzaj zabudowy, który nie tylko spełnia funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, ale w pewnej mierze realizuje funkcje mieszkalne. W celu oceny prognozowanej wielkości terenów zabudowy lotniskowej oceniono ich relację do terenów zabudowy mieszkaniowej oceniając, iż wzrost zapotrzebowania na te tereny jest nierozzerwalnie związany z rozwojem terenów mieszkaniowych. W roku bazowym tj. w roku 2020 terenów zabudowy lotniskowej (tj. terenów zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej) było ok. 27,02 ha na obszarze całej gminy. Analizy dokonano na podstawie danych BDOT, danych ewidencyjnych oraz szczegółowej analizy zagospodarowania w wyniku inwentaryzacji oraz ortofotomapy. Określono, więc, iż relacja terenów lotniskowych do mieszkaniowych w roku bazowym wynosiła 0,0367 i wartość tę przyjęto do dalszych analiz, uznając, iż będzie ona stała w latach prognozy. Dodatkowo określono wskaźnik intensywności zabudowy na podstawie analizy zabudowy istniejącej na całym obszarze gminy, który wynosi 0,69 (wartość zaokrąglona).

Lata	Prognozowana powierzchnia terenów mieszkaniowych (ha)	Relacja terenów lotniskowej do terenów mieszkaniowych	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy lotniskowej (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa terenów zabudowy lotniskowej (m ²)	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy lotniskowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy lotniskowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (m ²)
2020	735,82	X	27,02	187 400	X	X
2035	947,37	0,0367	34,77	239 903	X	X
Saldo przyrostu w roku 2035 względem roku 2020	211,55	X	7,75	52 503	10,07	68 254
2050	1 179,92	0,0367	43,30	298 791	X	X
Saldo przyrostu w roku 2050 względem roku 2020	444,10	X	16,28	111 391	21,17	144 809

Tabela 37. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny zabudowy lotniskowej Gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki w zakresie zapotrzebowania na tereny zabudowy lotniskowej pokazują, iż w roku 2035 konieczne będzie zapewnienie dodatkowo (uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych na poziomie 30%) około 10 ha (68 254 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy lotniskowej), a w roku 2050 około 21 ha (144 809 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy lotniskowej).

Obliczenia w zakresie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługową.

W celu obliczenia zapotrzebowania na tereny usługowe na obszarze gminy, dokonano w pierwszym etapie analizy wielkości powierzchni terenów obecnie występujących na jej obszarze. Analizy dokonano na podstawie danych BDOT, danych ewidencyjnych oraz szczegółowej analizy zagospodarowania w wyniku inwentaryzacji oraz ortofotomapy. Mając na uwadze, iż rozwój terenów usługowych jest nierozzerwalnie związany z rozwojem zabudowy mieszkaniowej określono relacje terenów usługowych do terenów mieszkaniowych (zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa) na podstawie danych GUS (obejmujących lata 2012-2014, z uwagi, iż dostępne są dane GUS tego okresu) oraz stanu obecnego (na rok 2020) określonego w ramach wcześniej omawianej metody.

Parametr		2012	2013	2014	2020
		[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1.	Tereny mieszkaniowe	320,0	295,0	301,0	702,7
2.	Tereny usługowe	73,0	75,0	75,0	109,3
3.	relacja terenów usługowych do mieszkaniowych	0,2281	0,2542	0,2492	0,1555
Wartości charakterystyczne					
1.	Wartość minimalna	0,1555			
2.	Wartość średnia	0,2218			
3.	Wartość maksymalna	0,2542			

Tabela 38. Relacja terenów usługowych do terenów mieszkaniowych.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Wskazane dane pokazują na znaczny rozwój terenów, na których zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa, co nie korelowało z tak samo dynamicznym rozwojem zabudowy usługowej. W związku z tym w ramach niniejszej analizy przyjęto, iż maksymalna wartość obserwowanych relacji zabudowy usługowej do mieszkaniowej jest optymalna i należy do niej dążyć w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wyposażenia struktury funkcjonalno-przestrzennej i zapewnienia szerokiego dostępu, szczególnie do usług podstawowych na terenie całej gminy. Przeprowadzona analiza SWOT wykazała, iż na terenie gminy obserwuje się niski poziom przedsiębiorczości i konieczna jest dywersyfikacja gospodarki, stąd też zasadnym jest zwiększenie terenów usługowych. Do dalszych analiz przyjęto, więc wskaźnik relacji terenów usługowych do mieszkaniowych na poziomie 0,2542 i przyjęto, iż wskaźnik ten w kolejnych latach prognozy będzie stały. Dodatkowo przyjęto dla usług wskaźnik

intensywności zabudowy na poziomie 0,17 na podstawie faktycznego zagospodarowania na podstawie BDOT i ewidencyjnych, ortofotomapy oraz przeprowadzonej inwentaryzacji na całym terenie gminy dla zabudowy usługowej. Prognozowaną powierzchnię terenów zabudowy usługowej wyliczono na podstawie relacji względem wcześniej wyliczonej prognozy powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej. Natomiast prognozowaną powierzchnię użytkową zabudowy jako iloczyn powierzchni terenów i wyliczonej intensywności zabudowy jw.

Lata	Prognozowana powierzchnia terenów mieszkaniowych (ha)	Relacja terenów usługowych do terenów mieszkaniowych	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy usługowej (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa terenów zabudowy usługowej (m ²)	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy usługowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (m ²)
2020	735,82	X	109,30	187 320	X	X
2035	947,37	0,2542	240,82	409 397	X	X
Saldo przyrostu w roku 2035 względem roku 2020	211,55	X	131,52	222 077	170,98	288 701
2050	1 179,92	0,2542	299,94	509 891	X	X
Saldo przyrostu w roku 2050 względem roku 2020	444,10	X	190,64	322 571	247,83	419 342

Tabela 39. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny usługowe Gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki w zakresie zapotrzebowania na tereny usługowe pokazują, iż w roku 2035 konieczne będzie zapewnienie dodatkowo (uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych na poziomie 30%) około 171 ha (188 701 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy usługowej), a w roku 2050 około 248 ha (419 342 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy usługowej).

Zapotrzebowanie na tereny oświaty i wychowania

Dodatkowo w ramach niniejszego bilansu określono prognozowane zapotrzebowanie na tereny oświaty i wychowania, które są specyficznym rodzajem usług. Analiza ta może pomóc organom gminy w celu określenia wystarczalności istniejących terenów usług oświaty i wychowania.

Szacując zapotrzebowanie na usługi oświaty i opiekuńczo-wychowawcze wykorzystano założenia opracowane przez Grażynę Dąbrowską-Milewską, opublikowane w czasopiśmie ARCHITECTURAE et ARTIBUS, 1/2010, w artykule pt. „Standardy urbanistyczne dla terenów mieszkaniowych – wybrane zagadnienia”.

W wyniku przeprowadzonej reformy edukacji likwidacji podlegały gimnazja, w związku z tym przyjęto założenie, iż tereny szkół podstawowych zwiększono o 33%, uwzględniając zwiększenie liczby klas w szkołach podstawowych z 6 do 8 klas. W związku z tym wskaźniki przedstawione ww. artykule, zostały skorelowane. Na potrzeby analiz przyjęto, iż powierzchnia zapotrzebowania na tereny usług oświaty i wychowania będzie przyjmować następujące wskaźniki:

- żłobki i przedszkola - około 1,05 m²/mieszkańca,
- szkoły podstawowe – około 2,55 m²/mieszkańca.

Lp.	Prognozowana powierzchnia terenu potrzebna pod obiekty oświaty i wychowania		
	Rodzaj placówki	Wielkość parametru rok 2035	Wielkość parametru rok 2050
1.	Przedszkola i żłobki (m²) [iloczyn wskaźnika powierzchni na mieszkańca (zgodnie z przyjętym założeniem dla żłobków) i prognozowanej liczby mieszkańców]	14 117	14 886
2.	Szkoły podstawowe (m²) [iloczyn wskaźnika powierzchni na mieszkańca (zgodnie z przyjętym założeniem dla szkół podstawowych) i prognozowanej liczby mieszkańców]	34 285	36 151
3.	Całkowita powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania (m²)	48 402	51 037
4.	Całkowita powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania (ha)	4,84	5,10

Tabela 40. Prognozowane zapotrzebowanie na tereny usług oświaty i wychowania Gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Wyliczona wcześniej powierzchnia terenów usługowych pokazuje całkowite zapotrzebowanie na ten rodzaj zagospodarowania. Analizując natomiast szczegółowe

zapotrzebowanie na tereny usług oświaty i wychowania konieczne będzie zapewnienie w roku 2035 około 4,84 ha, a w roku 2050 około 5,1 ha powierzchni tych terenów

Obliczenia w zakresie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę przemysłową

W ramach oceny potrzeb i możliwości rozwojowych Gminy Stryków przeanalizowano prognozowane zapotrzebowanie na tereny przemysłowe. W pierwszym etapie analizy wyselekcjonowano na bazie faktycznego zagospodarowania terenów, danych BDOT, danych ewidencyjnych oraz szczegółowej analizy zagospodarowania w wyniku inwentaryzacji oraz ortofotomapy tereny przemysłowe. Dodatkowo zanalizowano relację terenów przemysłowych, do terenów mieszkaniowych (zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa) na podstawie danych GUS (obejmujących lata 2012-2014, z uwagi, iż dostępne są dane GUS tego okresu) oraz danych BDOT i ewidencyjnych na rok bazowy tj. 2020.

Parametr		2012	2013	2014	2021
		[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1.	Tereny mieszkaniowe	320,00	295,00	301,00	702,70
2.	Tereny przemysłowe	190,00	183,00	207,00	336,71
3.	relacja terenów przemysłowych do mieszkaniowych	0,5938	0,6203	0,6877	0,4792
Wartości charakterystyczne					
1.	Wartość minimalna	0,4792			
2.	Wartość średnia	0,5952			
3.	Wartość maksymalna	0,6877			

Tabela 41. Relacja terenów przemysłowych do terenów mieszkaniowych.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki pokazują, iż relacja terenów przemysłowych do mieszkaniowych jest stosunkowo zmienna w latach. Mając na uwadze wyniki analizy SWOT wskazano na konieczność rozwoju terenów inwestycyjnych na obszarze gminy, pozyskanie inwestorów strategicznych i wykorzystanie lokalizacji Strykowa przy ważnych szlakach komunikacyjnych, przyjęto do dalszych analiz wielkość relacji terenów przemysłowych do mieszkaniowych na maksymalnym obserwowanym poziomie tj. **0,6877**. W celu określenia prognozowanego zapotrzebowania na tereny przemysłowe przyjęto na potrzeby analiz wskaźnik intensywności zabudowy na poziomie 0,33 obliczonego na podstawie faktycznego zagospodarowania na podstawie BDOT i ewidencyjnych, ortofotomapy oraz przeprowadzonej inwentaryzacji na całym terenie gminy dla zabudowy przemysłowej. Prognozowaną powierzchnię terenów zabudowy przemysłowej wyliczono na podstawie relacji względem wcześniej wyliczonej prognozy powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej. Natomiast prognozowaną powierzchnię użytkową zabudowy jako iloczyn powierzchni terenów i wyliczonej intensywności zabudowy jw. Wskazać należy, iż poprzez pojęcie terenów przemysłowych nie należy rozumieć wyłącznie ciężkiego przemysłu generujące obciążenie dla środowiska i otoczenia. Coraz częściej są to czyste technologie, bazujące natomiast na dużym potencjale ludzkim o wysokich kwalifikacjach.

Lata	Prognozowana powierzchnia terenów mieszkaniowych (ha)	Relacja terenów usługowych do terenów mieszkaniowych	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy usługowej (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa terenów zabudowy usługowej (m²)	Prognozowana powierzchnia terenów zabudowy usługowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (ha)	Prognozowana powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej skorelowana o wskaźnik niepewności na poziomie 30% (m²)
2020	735,82	X	336,71	1 086 756	X	X
2035	947,37	0,6877	651,51	2 149 976	X	X
Saldo przyrostu w roku 2035 względem roku 2020	211,55	X	314,80	1 063 220	409,24	1 382 186
2050	1179,92	0,6877	811,43	2 677 723	X	X
Saldo przyrostu w roku 2050 względem roku 2020	444,10	X	474,72	1 590 967	617,14	2 068 258

Tabela 42. Obliczenia w zakresie zapotrzebowania na tereny przemysłowe Gminy Stryków.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki w zakresie zapotrzebowania na tereny przemysłowe pokazują, iż w roku 2035 konieczne będzie zapewnienie dodatkowo (uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych na poziomie 30%) około 409 ha (1 382 186 m² powierzchni użytkowej zabudowy w ramach terenów zabudowy przemysłowej), a w roku 2050 około 617 ha (2 068 258 m² powierzchni użytkowej zabudowy przemysłowej).

II.14.4. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

W ramach oceny potrzeb i możliwości rozwojowych Gminy Stryków przeanalizowano zapotrzebowanie na główne funkcje tj.: tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej i wielorodzinnej, zagrodowej w ramach której realizowana jest funkcja mieszkalna), tereny zabudowy przemysłowej i tereny zabudowy usługowej.

Po obliczeniu zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (nazwane wcześniej: „obszarami zwartej zabudowy”). Obszary te, zgodnie z przyjętymi założeniami musiały spełniać kilka kryteriów:

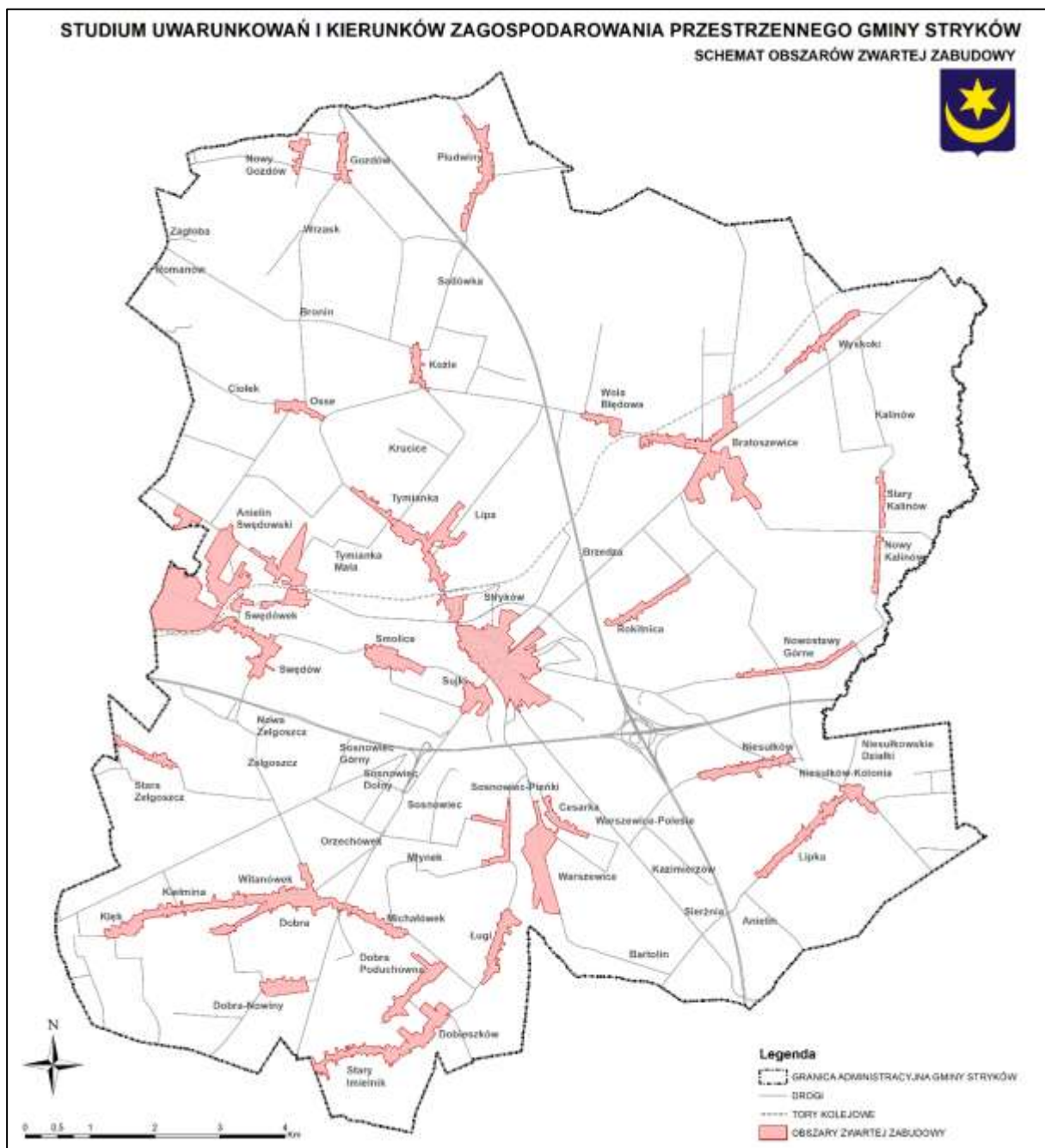
- są to obszary zwartej zabudowy głównie mieszkaniowej, wraz z funkcjami uzupełniającymi w postaci usług, zieleni, komunikacji itd., tworzące jednolite jednostki funkcjonalno-przestrzenne,
- posiadają one dostęp do dróg publicznych bezpośrednio lub pośrednio i są wystarczająco wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- posiadają dostęp do infrastruktury społecznej i usług podstawowych. W ramach przyjętych analiz brano także pod uwagę dostęp do usług społecznych, szczególnie z zakresu oświaty i wychowania.

W celu wyznaczenia obszarów zwartej zabudowy:

- w pierwszej kolejności zidentyfikowano tereny mieszkaniowe występujące na terenie gminy na podstawie danych BDOT, danych ewidencyjnych oraz szczegółowej analizy zagospodarowania w wyniku inwentaryzacji oraz ortofotomapy,
- zidentyfikowano następnie „metodą ekspercką” te tereny mieszkaniowe, które tworzą zwarte struktury funkcjonalno-przestrzenne, funkcjonalnie i przestrzennie,
- zanalizowano wyposażenie wyselekcjonowanych zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych pod kątem wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Przyjmując zasadę, iż zwarte obszary zabudowy winny mieć dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej i posiadać obsługę komunikacyjną,
- następnie po wyselekcjonowaniu obszarów na podstawie wcześniejszych kryteriów, oceniono dostęp terenów do usług publicznych, ze szczególnym naciskiem na usługi oświaty. Przyjęto jednocześnie zasadę, iż w przypadku braku usług oświaty w ramach danego obszaru zwartej zabudowy, dopuszczono możliwość wystąpienia takich usług w jego sąsiedztwie. Zasadę taką przyjęto z uwagi na fakt, iż część miejscowości gminy wykorzystuje na swoje potrzeby sąsiednie usługi publiczne, a występująca w ramach nich zabudowa jest zwarta funkcjonalnie i przestrzennie,

- otrzymane wyniki, na podstawie danych BDOT i ortofotomapy, zweryfikowano pod kątem aktualnego zagospodarowania uzupełniając otrzymaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną,
- wyselekcjonowane na podstawie wcześniejszych kryteriów poszczególne tereny scalono ze sobą w jednolite obszary funkcjonalno-przestrzenne, wyznaczając ich granice i zasięg,
- pozostałe obszary, które zlokalizowane są w znacznym oddaleniu od istniejących skupisk zabudowy, stanowiące enklawy pojedynczych lub niewielkich skupisk zabudowy, sklasyfikowano, jako obszary zabudowy rozproszonej.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyznaczono obszary zwartej zabudowy o łącznej powierzchni około 846 ha, co stanowi około 5,4% powierzchni gminy. Zidentyfikowano je w głównie w południowo-zachodniej części gminy, w mniejszym zakresie natomiast w rejonie północnym. Na pozostałych obszarach Strykowa nie zidentyfikowano obszarów zwartej zabudowy oceniono, iż zabudowa tam występująca jest rozproszona i nie spełnia cech „zwartej zabudowy”.

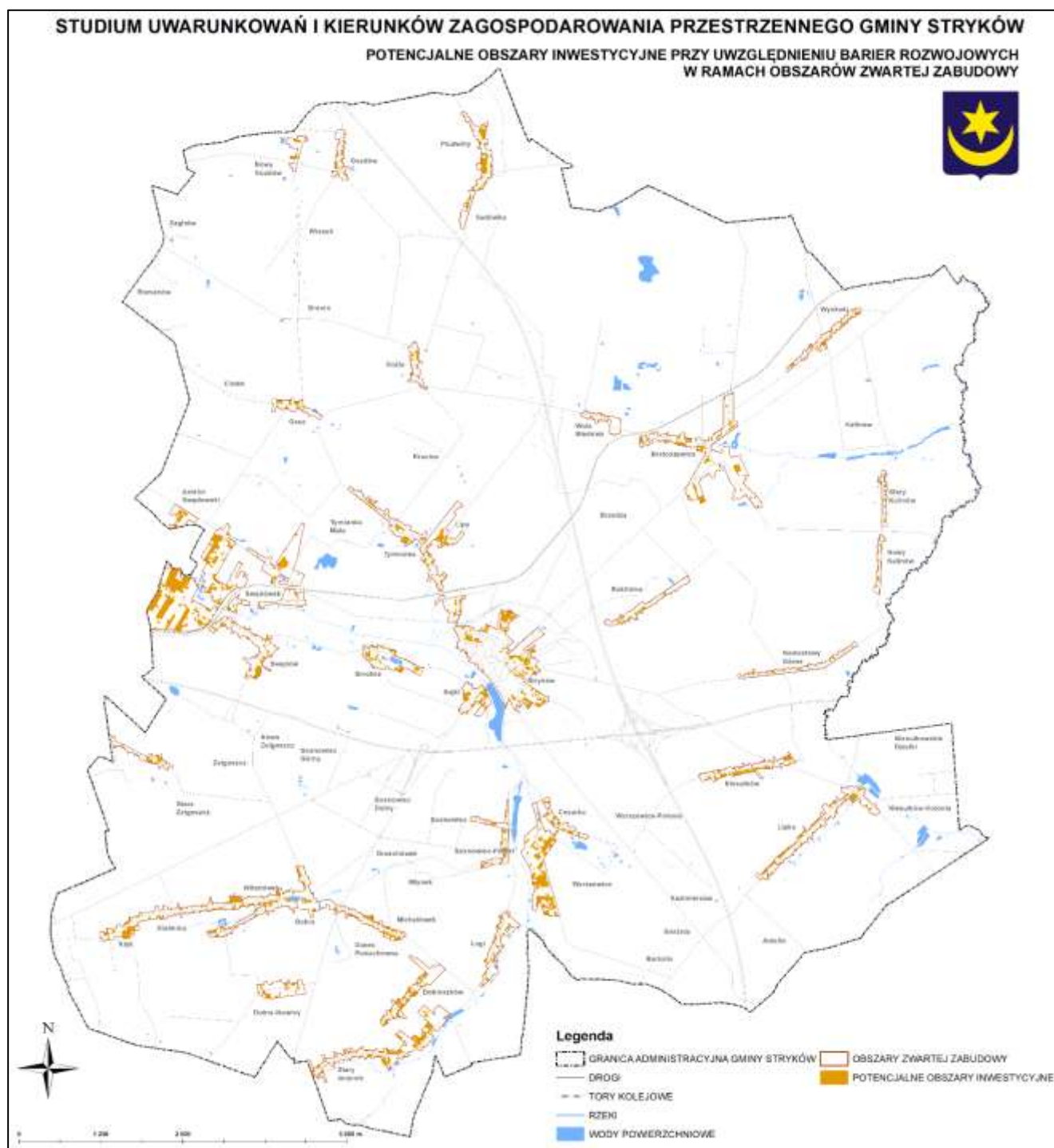
Rycina 14. Schemat obszarów zwartej zabudowy
 źródło: opracowanie własne

W ramach obszarów zwartej zabudowy dokonano podstawowego podziału terenów, względem ich przeznaczenia na:

- tereny mieszkaniowe (przyjęto, iż stanowią je użytki sklasyfikowane jako B tj. tereny mieszkaniowe, z uwzględnieniem terenów zabudowy mieszkaniowej na gruntach rolnych (Br), dane te zostały także zweryfikowane pod kątem przeprowadzonej inwentaryzacji),
- tereny letniskowe (przyjęto, iż stanowią je użytki sklasyfikowane, jako Bz – tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, dane te zostały także zweryfikowane pod kątem przeprowadzonej inwentaryzacji),

- tereny usługowe (przyjęto, iż stanowią je użytki sklasyfikowane, jako Bi tj. inne tereny zabudowane, dane te zostały także zweryfikowane pod kątem przeprowadzonej inwentaryzacji),
- tereny przemysłowe (przyjęto, iż stanowią je użytki sklasyfikowane, jako Ba tj. tereny przemysłowe, dane te zostały także zweryfikowane pod kątem przeprowadzonej inwentaryzacji),
- inne, w tym obszary niezabudowane (są to użytki R, Ps, Ł, Bp, S, N).

W wyniku przeprowadzonych analiz obszary zostały podzielone na tereny zainwestowane i tereny potencjalnie do zainwestowania z uwzględnieniem wcześniej wskazanych barier rozwojowych, które stanowią w ramach obszarów zwartej zabudowy potencjalne tereny inwestycyjne. Rozkład potencjalnych obszarów inwestycyjnych w ramach obszarów zwartej zabudowy przedstawia poniższa rycina.

Rycina 15. Potencjalne obszary inwestycyjne przy uwzględnieniu barier rozwojowych w ramach obszarów zwartej zabudowy
 źródło: opracowanie własne

Rodzaj obszaru	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy w ogólnej powierzchni Gminy Stryków (%)
Stryków	15790,92	100%
Obszary zwartej zabudowy	846,01	5,36%
Udział poszczególnych funkcji zabudowy		
Rodzaj obszaru	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy w ogólnej powierzchni zwartej zabudowy (%)
Tereny mieszkaniowe	446,16	52,74%
Tereny lotniskowe	4,27	0,50%
Tereny usługowe	34,80	4,11%
Tereny przemysłowe	3,90	0,46%
Pozostałe tereny	356,88	42,18%
Potencjalne obszary inwestycyjne		
Potencjalne obszary inwestycyjne przy uwzględnieniu barier rozwojowych	158,77	18,77%

Tabela 43. Zestawienie powierzchni obszarów z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków z ramach obszarów zwartej zabudowy.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Przedstawiona analiza zagospodarowania obszarów w ramach obszarów zwartej zabudowy wskazuje, iż dominuje wśród nich zabudowa mieszkaniowa, natomiast marginalne znaczenie ma zabudowa przemysłowa. Związane jest to z faktem, iż na obszarze Strykowa zabudowa przemysłowa stworzy osobne kompleksy zabudowy, zlokalizowane poza obszarami zwartej zabudowy. Z kolei niski udział zabudowy lotniskowej wynika z faktu dopiero powstawania potrzeb i rynku związanych z posiadaniem własnego obiektu rekreacyjno-wypoczynkowego przez mieszkańców gminy.

Jak zostało to wcześniej wskazane w ramach obszarów zwartej zabudowy wyznaczono potencjalne obszary inwestycyjne, z uwzględnieniem barier rozwojowych. Obszary te mogą podlegać zainwestowaniu i są rezerwą terenów inwestycyjnych określonych w ramach obszarów zwartej zabudowy.

W ramach przeprowadzonych analiz dokonano analiz możliwości zaspokojenia potrzeb rozwojowych Strykowa w ramach ww. potencjalnych obszarów inwestycyjnych. Przyjęto jednocześnie zasadę, iż wielkość obszarów przeznaczonych w ramach potencjalnych obszarów inwestycyjnych do zainwestowania (rozlokowania wyliczonego zapotrzebowania), nastąpi w proporcji określonej w powyższej tabeli, tak jak zdiagnozowane zagospodarowanie w ramach obszarów zwartej zabudowy. Określono przez to chłonność obszarów zwartej zabudowy dla nowych terenów inwestycyjnych. Nie odnoszono się do konkretnych lokalizacji przestrzennych, oceniono jedynie ich potencjał wielkościowy (liczbowy). Lokacja przestrzenna poszczególnych przeznaczeń będzie możliwa w ramach wyznaczonych w studium obszarów funkcjonalno-przestrzennych.

W wyniku analiz określono, jaka część prognozowanego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne (z podziałem na poszczególne funkcje zabudowy) może być zaspokojona

w ramach obszarów zwartej zabudowy. W celu przejścia z powierzchni terenu na powierzchnię użytkową otrzymane powierzchnie terenu przemnożono przez wskaźnik intensywności zabudowy obliczony dla każdego przeznaczenia. Wielkość wskaźnika intensywności zabudowy przyjęto, jak w przypadku wcześniejszych analiz na bazie dokonanych obliczeń dotyczących obszaru całej gminy (patrz analiza zapotrzebowania na poszczególne tereny inwestycyjne).

Lp.	Rodzaj obszaru	Udział procentowy w ogólnej powierzchni potencjalnych terenów inwestycyjnych (%)	Powierzchnia terenu (ha)	Średni wskaźnik intensywności zabudowy	Powierzchnia użytkowa (m ²)
1.	Potencjalne obszary inwestycyjne przy uwzględnieniu barier rozwojowych	X	158,77	X	X
2.	Tereny mieszkaniowe	52,74%	83,73	0,19	159 088
3.	Tereny lotniskowe	0,50%	0,80	0,69	5 529
4.	Tereny usługowe	4,11%	6,53	0,17	11 103
5.	Tereny przemysłowe	0,46%	0,73	0,33	2 415

Tabela 44. Zestawienie powierzchni potencjalnych obszarów inwestycyjnych z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków w ramach obszarów zwartej zabudowy.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Po określeniu, jaka wielkość powierzchni zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne może zostać zaspokojona w ramach zwartych obszarów zabudowy zanalizowano, w jakim zakresie bilansuje to obliczone wcześniej zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne do roku 2050.

Następnie dokonano analizy, jaka wielkość wykazanego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne musi zostać zaspokojona poza obszarami zwartej zabudowy (saldo po zbilansowaniu).

Lp.	Rodzaj obszaru	Powierzchnia użytkowa obszarów możliwych do zagospodarowania w ramach potencjalnych obszarów inwestycyjnych obszarów zwartej zabudowy(m ²)	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową, zgodnie z przeprowadzonymi analizami (na rok 2050) – uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych na poziomie 30% (m ²)	Saldo po zbilansowaniu (m ²)
1.	Tereny mieszkaniowe	159 088	1 078 700	919 612
2.	Tereny lotniskowe	481	13 626	139 279
3.	Tereny usługowe	11 103	419 342	408 240
4.	Tereny przemysłowe	2 415	2 068 258	2 065 842

Tabela 45. Bilans obszarów inwestycyjnych z podziałem na funkcje terenów Gminy Stryków w ramach obszarów zwartej zabudowy. źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Otrzymane wyniki wskazują, iż w ramach obszarów zwartej zabudowy zaspokojone mogą zostać w części potrzeby w zakresie nowych terenów mieszkaniowych (ok. 14,8% prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy w ramach terenów mieszkaniowych), w niewielkim natomiast zakresie zaspokojone zostaną potrzeby w zakresie terenów letniskowych (ok. 3,8% prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy letniskowej), usługowych (ok. 2,7% prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy w ramach terenów zabudowy usługowej) oraz przemysłowych (ok. 0,1% prognozowanego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy w ramach terenów zabudowy przemysłowej).

II.14.5. Chłonność obszarów w ramach obowiązujących planów miejscowych

Biorąc pod uwagę, iż prognozowane zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne nie zostało zaspokojone w ramach obszarów zwartej zabudowy. Oceniono wielkość niezainwestowanych obszarów wskazanych do zabudowy w ramach terenów objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poza obszarami zwartej zabudowy. Zgodnie z przeprowadzoną analizą uwarunkowań planistycznych, praktycznie cały obszar gminy objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zanalizowano, więc ustalenia planu poza obszarami zwartej zabudowy, wytypowano tereny mieszkaniowe, letniskowe, usługowe i produkcyjne, a następnie wyselekcjonowano te tereny, które nie są zabudowane i mogą stanowić rezerwy inwestycyjne.

Na potrzeby analizy przeznaczenia terenów wskazane w obowiązujących planach miejscowych zagregowano w główne grupy:

- tereny mieszkaniowe - do grupy przypisane zostały niezabudowane tereny przeznaczone w planach miejscowych pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, zabudowę zagrodową i rezydencjonalną, zabudowę mieszkalno-usługową (w wielkości opisanej poniżej), zabudowę mieszkalno-letniskową (w wielkości opisanej poniżej), z uwagi na fakt, iż ustalenia obowiązujących planów miejscowych dopuszczają na w ramach zabudowy rekreacji indywidualnej lokalizację także zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Co prawda obecnie są tereny o niewielkim udziale w całości zabudowy gminy i nie stanowią one elementu zabudowy mieszkaniowej, jednak ustalenia planów miejscowych i dopuszczone przeznaczenia mogą zmienić ten charakter,
- tereny letniskowe – do grupy przypisane zostały tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę letniskową, mieszkalno-letniskową (w wielkości opisanej poniżej),
- tereny usługowe - do grupy przypisane zostały niezabudowane tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę usługową i mieszkalno-usługową (w wielkości opisanej poniżej), usługową w terenach zieleni (w wielkości opisanej poniżej), zabudowę przemysłowo-usługową (w wielkości opisanej poniżej),
- tereny przemysłowe - do grupy przypisane zostały niezabudowane tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę przemysłowo-usługową (w wielkości opisanej poniżej), zabudowę przemysłową,

- pozostałe tereny nie brane do bilansu (pozostałe po wygenerowaniu wcześniejszej wymienionych grup, nie uwzględniane w dalszych obliczeniach).

W ramach ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego występują częściowo tereny o mieszanym przeznaczeniu, dlatego:

- w ramach terenów zabudowy mieszkalno-usługowej 70% ich powierzchni przypisano do terenów mieszkaniowych, z uwagi na fakt, iż faktyczne zagospodarowanie wskazuje na dominującą rolę tej funkcji w ramach istniejącego zagospodarowania tych terenów, pozostałą część przypisano do terenów usługowych, jako funkcję uzupełniającą,
- w ramach zabudowy lotniskowej i mieszkalno-lotniskowej 70% ich powierzchni przypisano do terenów lotniskowych, pozostałą część stanowią będą tereny mieszkaniowe,
- w ramach terenów usług zlokalizowanych w zieleni 50% ich powierzchni przypisano do terenów usługowych, pozostałą część stanowią tereny zieleni,
- w ramach terenów przemysłowo-usługowych 70% ich powierzchni przypisano do terenów usługowych, z uwagi na fakt, iż są i będą to tereny generujące głównie działalność usługową, pozostałą część przypisano do terenów przemysłowych, jako funkcję uzupełniającą.

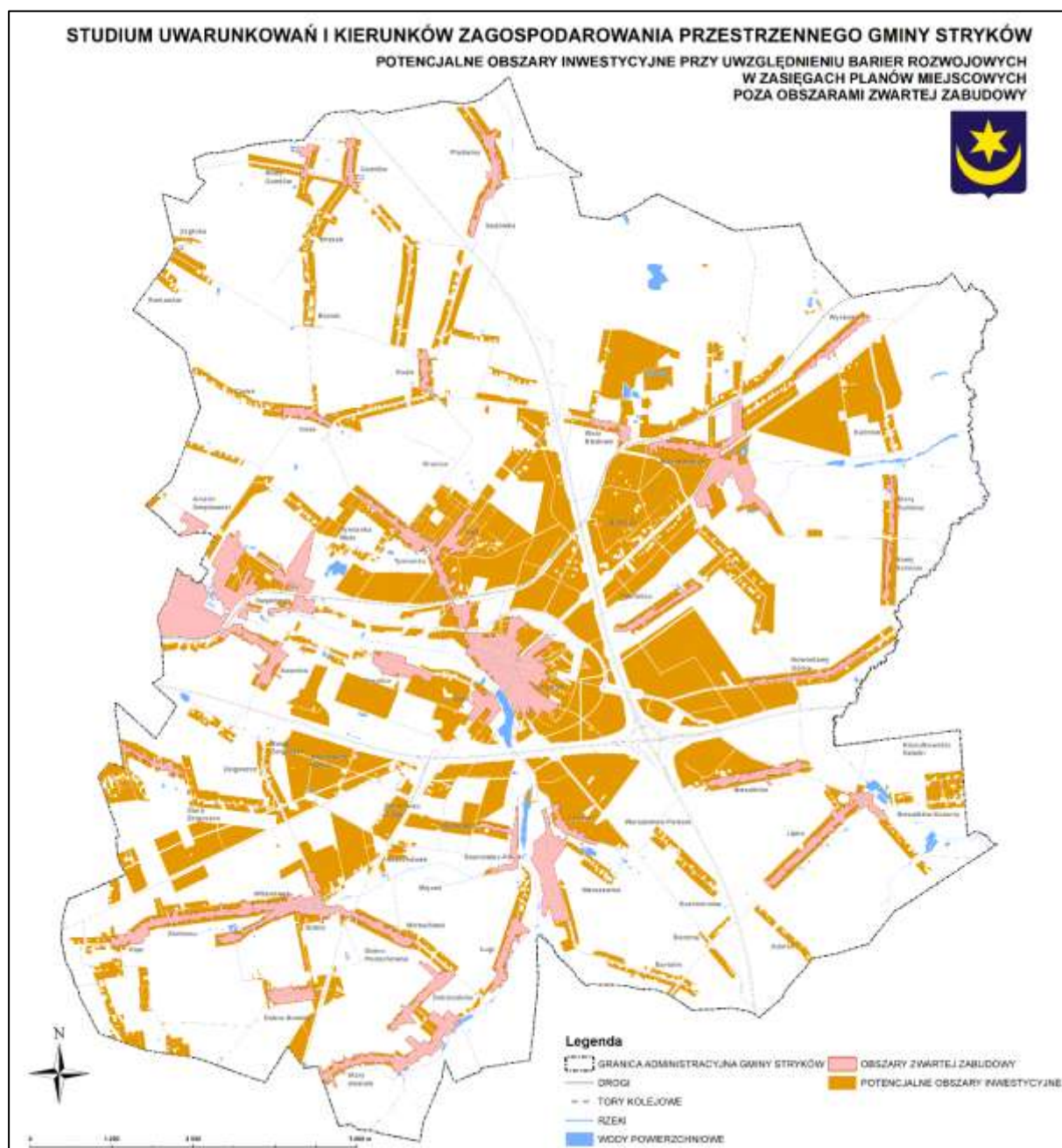
Otrzymane wielkości istniejących rezerw inwestycyjnych w ramach obowiązujących planów miejscowych, podzielone na ww. grupy zostały następnie przeliczone na powierzchnie użytkowe zabudowy, jakie mogą zostać przez nie wygenerowane, przy pomocy wskaźników intensywności zabudowy dla całego obszaru gminy. Wskazać przy tym należy, iż otrzymane rezerwy terenów inwestycyjnych występują poza określonymi wcześniej barierami rozwojowymi Strykowa. Otrzymane wyniki przedstawia poniższa tabela.

Lp	Rodzaj obszaru	Powierzchnia terenu (ha)	Wskaźnik intensywności zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)
1.	Tereny mieszkaniowe	1215,52	0,19	2 309 488
2.	Tereny lotniskowe	73,70	0,69	508 530
3.	Tereny usługowe	1216,41	0,17	2 067 897
4.	Tereny przemysłowe	517,60	0,33	1 708 080

Tabela 46. Rezerwy inwestycyjne w ramach obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych poza obszarami zwartej zabudowy z podziałem na funkcje terenów.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Poniższa mapa przedstawia przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych potencjalnych obszarów inwestycyjnych objętych ustaleniami planów miejscowych, poza obszarami zwartej zabudowy.

Rycina 16. Potencjalne obszary inwestycyjne na obszarach objętych ustaleniami planów miejscowych, poza obszarami zwartej zabudowy

źródło: opracowanie własne

Następnie dokonano zbilansowania prognozowanego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne pozostałego po zbilansowaniu w ramach obszarów zwartej zabudowy. Poniższa tabela przedstawia zbiorcze wyniki przeprowadzonych analiz.

Lp.	Parametr	Saldo powierzchni użytkowej zabudowy po zbilansowaniu w ramach obszarów zwartej zabudowy (m ²)	Powierzchnia użytkowa zabudowy wyznaczona w obowiązujących planach miejscowych poza obszarami zwartej zabudowy (w ramach niezabudowanych obszarów) (m ²)	Saldo powierzchni użytkowej po zbilansowaniu (m ²)	Powierzchnia możliwa do wyznaczenia poza obszarami zwartej zabudowy i planów miejscowych (ha)
1.	Tereny mieszkaniowe	919 612	2 309 488	-1 389 876	-731,51
2.	Tereny lotniskowe	139 279	508 530	-369 251	-53,51
3.	Tereny usługowe	408 240	2 067 897	-1 659 657	-976,27
4.	Tereny przemysłowe	2 065 842	1 708 080	357 762	108,41

Tabela 47. Bilans obszarów inwestycyjnych na poszczególne przeznaczenie w ramach obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych poza obszarami zwartej zabudowy.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż na terenie Gminy Stryków istnieje nadwyżka terenów mieszkaniowych, lotniskowych i usługowych, potrzebne jest, w perspektywie do roku 2050, wyznaczenie terenów produkcyjnych/przemysłowych (poza ustaleniami zawartymi w planach miejscowych i uzupełnieniu zabudowy w ramach obszarów zwartej zabudowy) w wielkości **ok. 108 ha**. Wskazać tu należy, iż wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych może nastąpić także w ramach obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych, z przeznaczenia obecnie nie pozwalającego na zabudowę. Otrzymane wyniki są równoznaczne z diagnozą dokonaną w ramach analizy SWOT, iż należy podjąć działania w zakresie dywersyfikacji gospodarki, wzmocnić przedsiębiorczość mieszkańców, podjąć działania w kierunku koordynacji przedsiębiorców i wzmocnić przemysł innowacyjnych technologii, a także rozwijać klaster logistyczny, także poprzez poszukiwanie kapitału zewnętrznego, w tym zagranicznego.

II.14. 6. Analiza budżetu gminy i kosztów procesu inwestycyjnego

W ramach analizy kosztów i możliwości inwestycyjnych gminy w świetle wyliczonego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne zanalizowano budżet gminy oraz potencjalne możliwości finansowania zadań inwestycyjnych związanych z uruchomieniem nowych terenów inwestycyjnych.

Analiza budżetu

W ramach opracowywanego bilansu potrzeb i możliwości rozwojowych gminy dokonano analizy jej budżetu w latach 2011-2020. Przeprowadzone analizy wykazały, iż w ciągu 10 lat analizy, wyłącznie w latach: 2012, 2015, 2016, 2017 odnotowano deficyt budżetowy, jednak nie przekraczał on rocznie 3,15% wielkości dochodów gminy.

Dane te pokazują na wysoką stabilność finansową gminy. Analizując natomiast wydatki inwestycyjne, świadczące o dynamice procesów inwestycyjnych w gminie wskazać należy, iż w ciągu ostatnich 10 lat wynosiły one średnio od ponad 15% do ponad 32% wydatków w danym roku. Świadczy to o wysokiej dynamice procesów inwestycyjnych na terenie gminy.

Dodatkowo coroczne wydatki/dochody na mieszkańca gminy są znacznie większe i wrastały z większą dynamiką na obszarze Strykowa w porównaniu do całego powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego.

Parametr	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody (mln zł)	41,39	51,9	53,42	60,29	68,2	67,74	76,87	83,07	99,89	110,94
Wydatki (mln zł)	41,35	52,47	52,19	58,4	69,13	69,19	78,33	79,08	95,08	104,62
Nadwyżka/ Deficyt (mln zł)	0,04	-0,57	1,23	1,89	-0,93	-1,45	-1,46	3,99	4,81	6,32
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (%)	15,8	29,3	21,8	23,7	32,3	19,1	21,6	18,2	21,1	22,5
Dochody na mieszkańca (zł/osobę)										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ŁÓDZKIE	3 190,67	3 390,24	3 704,09	3 767,07	4 039,07	4 466,42	4 713,11	5 055,51	5 671,37	6 184,58
Powiat zgierski	2 584,19	2 644,03	2 885,35	3 131,38	3 171,17	3 671,28	4 008,80	4 511,02	4 979,88	5 548,74
Stryków	3 366,78	4 202,71	4 287,79	4 865,51	5 494,63	5 441,67	6 162,19	6 588,51	7 897,12	8 703,61
Wydatki na jednego mieszkańca (zł/osobę)										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ŁÓDZKIE	3 384,50	3 472,34	3 765,71	3 921,75	4 070,25	4 325,98	4 764,26	5 183,13	5 792,66	6 223,74
Powiat zgierski	2 639,09	2 649,81	2 762,77	3 058,74	3 113,90	3 612,20	3 953,07	4 473,30	4 985,57	5 457,91
Stryków	3 363,51	4 248,43	4 188,61	4 712,39	5 568,81	5 558,12	6 278,70	6 271,93	7 517,18	8 208,21

Tabela 48. Wskaźniki w zakresie budżetu Gminy Stryków w latach 2011-2020.

źródło: dane GUS. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Potrzeby inwestycyjne

Mając na uwadze, iż przeprowadzone analizy wykazały na stabilność budżetu gminy, oceniono potencjalne koszty wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych. W ramach kosztów zanalizowano: koszty związane z uzbrojeniem terenów, budowy dróg oraz wykupu terenów pod nie. Dodatkowo dla terenów mieszkaniowych mogłoby być zasadnym wyliczenie kosztów infrastruktury społecznej, jednak mając na uwadze, iż wcześniejsze analizy wykazały jedynie zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe, ten rodzaj usług nie ma dla nich znaczenia i nie został wzięty pod uwagę przy wyliczeniach. Do analizy przyjęto prognozowaną wartość zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne po zbilansowaniu w ramach zwartych obszarów zabudowy oraz terenów objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na potrzeby analizy przyjęto następujące warunki/kryteria:

- prognozowana nowa powierzchnia terenów inwestycyjnych nie zawiera wyłącznie terenów przeznaczonych pod wskazane dominujące przeznaczenie tj.: mieszkaniowe, usługowe,

czy produkcyjne stąd też uznano, iż faktyczna prognozowana powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych stanowi odpowiedni procent zagospodarowania danych grup określony w ramach obszarów zwartej zabudowy, tzn. że dla terenów mieszkaniowych: 52,74% to tereny mieszkaniowe, 4,11% to tereny usługowe, a 0,46% to tereny przemysłowe, z kolei dla usług i przemysłu przyjęto zasadę, iż tereny nie przeznaczone na daną funkcję stanowią ok. 30% wielkości obszarów (są w tym tereny zieleni, komunikacyjne itp.),

- prognozowana powierzchnia koniecznych do wybudowania terenów komunikacyjnych – dla dróg 20% powierzchni prognozowanych nowych terenów inwestycyjnych oraz dodatkowo chodniki, jako 30% terenów dróg,
- koszt budowy dróg i chodników: drogi – 481,42 zł/m², chodniki 181,46 zł/m² (na podstawie kosztów budowy drogi dojazdowej do osiedla domków jednorodzinnych wraz z oświetleniem ulicznym oraz chodnika z kostki betonowej - katalog cen jednostkowych robót i obiektów drogowych I kwartał 2020 r. Bistyp Drogi),
- prognozowana długość sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej – 1 mb sieci na 0,02 m² powierzchni prognozowanego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne,
- koszt budowy sieci kanalizacji sanitarnej – 680 zł/mb,
- koszt budowy sieci wodociągowej – 480 zł/mb,
- koszt wykupu gruntów pod komunikację i sieci infrastruktury technicznej – 100 zł/m²,
- sieci infrastruktury technicznej prowadzone będą w ramach pasa drogowego i nie są wymagane dodatkowe wykupy związane z ich realizacją.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne wielkości kosztów realizacji procesu inwestycyjnego.

Lp.	Parametr	Miara	Tereny inwestycyjne			
			mieszkaniowe	letniskowe	usługowe	produkcyjne
1.	Dominująca funkcja terenu	X				
2.	Prognozowane zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne, wyliczone na podstawie analiz	m ²	0	0	0	1 084 100
3.	Zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne z podziałem na funkcje - na potrzeby analizy kosztów	m ²	0	0	0	758 870
4.	Prognozowana powierzchnia terenów komunikacyjnych - dróg (20% zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne)	m ²	0	0	0	151 774
5.	Prognozowana powierzchnia chodników (jako 30% prognozowana powierzchnia terenów komunikacyjnych - dróg)	m ²	0	0	0	45 532
6.	Koszty budowy infrastruktury drogowej	zł	0	0	0	81 329 312

	(koszt budowy drogi dojazdowej wraz z chodnikiem)					
7.	Prognostowana długość sieci wodociągowej	mb	0	0	0	15 177
8.	Prognostowana długość sieci kanalizacji sanitarnej	mb	0	0	0	15 177
9.	Prognostowany koszt budowy sieci wodociągowej	zł	0	0	0	7 285 152
10.	Prognostowany koszt budowy sieci kanalizacji sanitarnej	zł	0	0	0	10 320 632
11.	Koszt wykupu terenów pod drogi i infrastrukturę techniczną) - infrastruktura techniczna prowadzona jest w ramach pasa drogowego)	zł	0	0	0	19 730 620
12.	Łączne koszty inwestycyjne bez kanalizacji sanitarnej	zł	0	0	0	108 345 084
13.	Łączne koszty inwestycyjne z kanalizacją sanitarną	zł	0	0	0	118 665 716
14.	Łączne koszty	zł	118 665 716			

Tabela 49. Prognoza kosztów wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych.

źródło: opracowanie własne. Wartości przedstawione w ramach wszystkich analiz zostały zaokrąglone w ramach wyświetlania z dokładnością jak w tabelach.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż w perspektywie kolejnych 30 lat konieczne jest poniesienie wydatków na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych, których deficyt wykazały wcześniejsze analizy, kosztów w wysokości około 118,67 mln zł. Wskazać należy, iż w budżecie Gminy Stryków dochody w 2020 r. wynosiły około 110 mln, a wydatki ponad 104 mln zł. Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż wyliczone koszty stanowią około 107% dochodów oraz około 113% wydatków uwzględnionych w roku budżetowym 2020. Odnosząc prognozowane koszty uruchomienia nowych terenów inwestycyjnych w kontekście poziomu wydatków inwestycyjnych gminy, to w latach 2011-2020 wynosiły one od 6,5 mln zł do ponad 23 mln zł. Biorąc pod uwagę, iż prognoza wielkości nowych terenów inwestycyjnych dotyczy okresu 30 lat, to uśredniając stały coroczny wydatek Strykowa na realizację inwestycji związanych z wyliczonym prognozowanym kosztem wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych (około 4 mln zł rocznie), mając na uwadze wydatki inwestycyjne za lata 2019-2020 (w tym kontekście nie można odwoływać się do lat wcześniejszych z uwagi, iż poziom dochodów i wydatków gminy wzrastał w znacznym stopniu), to stanowiłyby one około 16-20% rocznych wydatków inwestycyjnych gminy.

Dodatkowo w tabeli kosztów wskazano, także pozycję nieuwzględniającą budowy kanalizacji sanitarnej, a przez to możliwość zastosowania przez inwestora indywidualnego źródła oczyszczania ścieków. Dodatkowo wskazać należy, iż szacowane koszty wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych nie uwzględniają możliwości zewnętrznego finansowania, partnerstwa publiczno-prywatnego lub partycypacji w kosztach potencjalnego inwestora,

co jest powszechną praktyką, szczególnie w zakresie uruchamiania nowych terenów przewidzianych pod działalność gospodarczą.

CZĘŚĆ III. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU

III.1. WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY

Rozwój gminy powinien być oparty na dwóch fundamentach: rozwoju ekonomicznym oraz społecznym, które z poszanowaniem i należytą uwagą traktują dziedzictwo kulturowe oraz walory środowiskowe. Rozwój taki powinien mieć za główny cel poprawę jakości życia mieszkańców, ale nie tylko, gdyż obszar gminy nie jest hermetycznie zamkniętą przestrzenią. Potencjał rozwojowy opiera się głównie na potencjale samych mieszkańców, których energia, wiedza i zaangażowanie stanowią siłę napędzającą rozwój gminy. Rolą władz samorządu jest odpowiednie ukierunkowanie drzemiącego w ludziach potencjału, wykorzystując atuty gminy wynikające z jej uwarunkowań historycznych, przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych. W procesie tym istotnym jest również zdiagnozowanie występujących problemów i barier ograniczających rozwój, tak by można było je eliminować.

Poprawa jakości życia mieszkańców winna następować wielotorowo, w zakresie poprawy jakości samego zamieszkiwania, poprawy dostępu do usług oświaty, zdrowia, handlu, kultury, infrastruktury.

Przemiany gospodarcze i rozwój technologiczny, wynikające z dynamicznego rozwoju branży logistycznej, prowadzą do stopniowej poprawy sytuacji gospodarczej, społecznej i ekonomicznej. Zapoczątkowało to również proces rozwoju całej struktury osadniczej. W ostatnich latach realizowano działania w zakresie aktywizacji całej gminy czy rozwoju usług o znaczeniu ponadlokalnym przyczyniły się do wzrostu przedsiębiorczości, a tym samym wzmocnienia lokalnej gospodarki.

Niezależnie od wykorzystania potencjału, jaki niesie korzystne położenie komunikacyjne i związany z tym rozwój przemysłu i usług, w szczególności logistycznych, należy w dalszym ciągu dążyć do rozwoju gminy ukierunkowanego na zaspakajanie potrzeb mieszkańców. Jednym z najważniejszych narzędzi to umożliwiających jest rewitalizacja, której efekty mają doprowadzić do aktywizacji szczególnie rejonów o znacznej kumulacji negatywnych zjawisk. Zmiany zachodzące w strukturze funkcjonalno-przestrzennej nie mogą odbywać się bez udziału mieszkańców, stąd też ich współuczestnictwo w tworzeniu polityki przestrzennej Gminy Stryków jest szczególnie istotne. Dobre sąsiedztwo i brak konfliktów przestrzennych jest jednym z niezbędnych warunków zapewniających spokojne życie. Dodatkowo odpowiednia oferta rekreacyjna i kulturalna, sprawić może wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca do życia.

Polityka prorozwojowa samorządu, jak zaznaczono na wstępie winna być prowadzona wielotorowo. Zaczynając od poprawy powiązań wewnętrznych gminy i powiązań w ramach całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi z innymi ośrodkami miejskimi, poprzez prowadzenie procesów rewitalizacyjnych, aż po poprawę wizerunku gminy.

Biorąc pod uwagę zdiagnozowane na podstawie analizy uwarunkowań możliwości i potencjał rozwojowy Gminy Stryków, zdefiniowano wizję i misję rozwoju.

Strategia rozwoju gminy skupia się na potrzebie nowego ujęcia rozwoju, globalnie i lokalnie równoważącego politykę ekologiczną, społeczną i gospodarczą. Jego podstawą jest przekonanie, iż siłą napędową jest trwały, zrównoważony rozwój, oparty na „zielonych” rozwiązaniach. Na zastąpieniu nieodnawialnych – odnawialnymi źródłami energii (OZE), tworzeniu zielonych miejsc pracy oraz zapewnieniu atrakcyjnej, „naturalnej”

przestrzeni społecznej, zapewniającej możliwość życia w otoczeniu przyrody. Taka modernizacja ma w efekcie prowadzić do trzeciej rewolucji przemysłowej: zbudowania efektywnej, niskowęglowej gospodarki przyjaznej globalnemu klimatowi, środowisku i człowiekowi. Dlatego polityka Gminy Stryków nie ogranicza się do skali mikro, lecz wychodzi daleko poza jej granice. Uwzględnia w wizjach i programach dobrobyt przyszłych pokoleń, a także bierze pod uwagę prawa i potrzeby otaczającego nas różnorodnego świata.

III.2. STRATEGICZNE I OPERACYJNE CELE ROZWOJU

W ramach niniejszego opracowania wskazano cel strategiczny, którym jest:

Rozwój gminy poprzez poprawę warunków zamieszkiwania z jednoczesnym poszanowaniem przyrody i rozwojem terenów zieleni, aktywizację mieszkańców i transformację gospodarczą bazującą na nowych i ekologicznych technologiach.

Cel strategiczny określony w niniejszym dokumencie zakłada tworzenie terenów mieszkaniowych harmonijnych o zwartej strukturze, zapewniających mieszkańcom dogodny dostęp do usług oświaty, zdrowia, handlu, kultury i terenów zieleni oraz rekreacji o różnej formie i skali. Niemniej jednak pozwoli to na zespolenie wewnętrzne gminy, a tym samym wzmocnienie istniejących struktur przestrzennych. Ponadto właściwie ukształtowana struktura-przestrzenna wymaga polityki przestrzennej, która zakłada odpowiednie powierzchnie wspólne, sprzyjające integracji lokalnej społeczności, a także miejsca reprezentatywne i tereny przeznaczone do rekreacji i wypoczynku. Pełna świadomość posiadanych zasobów natury i podejście do zieleni w gminie z szacunkiem kształtują odpowiednie postawy i zapewniają wewnętrzną równowagę między wzrostem ekonomicznym a ekologią.

Jakość życia mieszkańców to oprócz warunków zamieszkania możliwość pracy, dającej satysfakcję i właściwy poziom życia. Stąd też dążenie do tworzenia zielonych miejsc pracy - miejsc pracy przyjaznych środowisku naturalnemu, które mogą powstać w jakimkolwiek dziale gospodarki z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Związane są jednak przede wszystkim z sektorem transportu zbiorowego, odnawialnych źródeł energii i gospodarki odpadami. Rozkwit zielonych miejsc pracy związany jest z rosnącą świadomością społeczną, że niepokojące zmiany klimatu wynikają z działalności człowieka. Stąd też innowacyjność i rozwój gospodarczy z poszanowaniem środowiska przyrodniczego mają niewątpliwie wpływ na los gminy, jej mieszkańców i pozostałych użytkowników przestrzeni.

Ponadto należy opracować i promować jednolitą spójną wizję przyciągania inwestorów z branż nowoczesnych technologii w szczególności proekologicznych, które zostałyby uznane za wiodące. Już dziś firmy branży logistycznej przeżywają gwałtowny wzrost. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, dając im przykład i wskazując kierunek działania, w gminie zakłada się realizację farm fotowoltaicznych, których funkcjonowanie przyczyni się do poprawy bilansu energetycznego, a tym samym do ograniczenia negatywnego oddziaływania na przyrodę.

Potrzebna jest także aktywna promocja regionu za granicą – organizacja imprez promocyjnych w wybranych krajach (na przykład najważniejszych partnerów handlowych, czy krajach pochodzenia największych inwestorów zagranicznych).

Do realizacji celu strategicznego określono cele operacyjne:

1. Trwały, dynamiczny, innowacyjny i proekologiczny rozwój gospodarczy.

Dogodne położenie w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych jest ważnym aspektem mogącym stymulować rozwój gospodarki.

Rozwój gminy powinien następować nie tylko w aspekcie gospodarczym, ale także winien oferować wystarczającą i zróżnicowaną ofertę usługową, w tym także w ramach poszczególnych jednostek osadniczych.

Występowanie terenów inwestycyjnych jest istotnym stymulantem rozwoju gminy. Lokalizowanie także przedsiębiorstw nowych technologii przyczyni się niewątpliwie do rozwoju w aspekcie ekonomicznym i gospodarczym. Ważnym zagadnieniem jest tutaj także zagospodarowanie terenów przemysłowych. Polityka samorządu powinna prowadzić do promocji i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, jako elementu wspierającego rozwój, który winien być wielosektorowy i nie ograniczać się wyłącznie do jednej gałęzi produkcji czy usług. Priorytetowo winny być traktowane inwestycje w technologie innowacyjne, związane ze ścisłą współpracą przemysłu/usług z nauką. Dlatego ważnym elementem w długofalowej polityce samorządu winno być podnoszenie standardów i jakości nauczania, począwszy od nauczania początkowego, aż po rozwój szkolnictwa branżowego, średniego i zawodowego, które winny być ukierunkowane na specjalizację nastawioną na współpracę sektora gospodarczego z nauką.

Współczesna koncepcja wzrostu i rozwoju gospodarczego Gminy Stryków, zdefiniowana w *Strategii Rozwoju* w znacznym stopniu akcentuje tzw. pierwiastek środowiskowy, zakładając rozwój gospodarczy. Polityka ta pozwala na osiągnięcie długookresowych korzyści ekonomicznych generowanych w wyniku działań na rzecz ochrony środowiska, które mogą być motorem wzrostu gospodarczego. Kluczowymi elementami dla jej tworzenia są publiczne i prywatne inwestycje związane z redukcją emisji gazów i zanieczyszczeń, zwiększeniem efektywności wykorzystania energii i surowców, ochroną bioróżnorodności i ekosystemu, które przyczynią się do wzrostu dochodów i zatrudnienia. Ogólnie może zatem być charakteryzowana przez trzy atrybuty: niską emisyjność, wydajność surowcową i włączenie społeczne. Wyczerpywanie się zasobów naturalnych i zmiany klimatu zmuszają nas do sięgania częściej po odnawialne źródła energii. Narzędziem realizacji polityki energetycznej gminy ma być zatem wdrażanie rozwiązań proekologicznych z wykorzystaniem zielonej energii, zarówno w działaniach biznesowych, działaniach władz samorządowych, jak i przez indywidualne gospodarstwa domowe. Bezpieczna, czysta i odnawialna energia włączona do spójnego systemu energetycznego zapewni wszystkim konsumentom stabilne i bezpieczne dostawy energii, a także stanowi priorytet dla gospodarki niskoemisyjnej. Dla gminy oznacza to istotne wsparcie dla osiągnięcia neutralności węglowej, a tym samym zbudowania gospodarki ograniczającej zużycie zasobów naturalnych.

2. Rewitalizacja jako narzędzie rozwoju ekonomicznego i społecznego gminy

Poprzez pojęcie rewitalizacji na terenie Gminy Stryków należy rozumieć przywracanie witalności zdegradowanym obszarom, co ma na celu wsparcie rozwoju obszarów zdegradowanych oraz poprawę życia mieszkańców. W ramach *Studium* nie można jednak zapomnieć o aktywizacji i poprawie warunków bytowania na pozostałych obszarach, które nie posiadają tak dużego nagromadzenia niekorzystnych zjawisk. Prawidłowa polityka przestrzenna całej gminy ma doprowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu komfortu życia i bezpieczeństwa poprzez m.in. właściwą strukturę funkcjonalno-przestrzenną, przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym, tworzenie terenów zieleni ogólnodostępnej itd.

3. Współpraca i integracja w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi

Podjęte działania w ramach zacieśnienia współpracy gmin MOFL przyczynią się niewątpliwie do poprawy jakości życia mieszkańców na całości obszaru.

Współpraca gmin w zakresie przyjazności dla inwestorów to przede wszystkim stworzenie odpowiedniego "klimatu dla biznesu". Należy przez to rozumieć jasną i klarowną politykę przestrzenną (inwestor musi wiedzieć, gdzie może inwestować), wsparcie i promocję niektórych działań w ramach społeczności lokalnej, a także m.in. ograniczenie opłat lokalnych i stymulowanie w ten sposób nowych inwestycji.

Współpraca gmin *MOFL* powinna być również prowadzona w celu powiększenia oferty transportowej m.in. poprzez wzmocnienie jednolitego w ramach *MOFL* systemu ścieżek pieszych, rowerowych, stworzenie systemu komunikacji publicznej z tworzeniem uzupełniających się ofert transportowych skorelowanych z realizacją kompleksowej infrastruktury techniczno-logistycznej (parkingi, wypożyczalnie sprzętu, serwis, rowery miejskie itp.). Osiągnięcie efektu synergii winno być kluczowym celem przyświecającym władzom samorządowym przy tworzeniu polityki w zakresie rozwoju turystyki w *MOFL*.

Współpraca może dotyczyć także systemów infrastruktury technicznej, pobudzenia aktywności lokalnej mieszkańców i innych wspólnych działań w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych *MOFL*.

Rozwój całego *MOFL* jest w niewątpliwym interesie gminy, będącej istotnym ośrodkiem gospodarczym regionu.

4. Zrównoważona polityka mieszkaniowa jako główne narzędzie poprawy jakości życia mieszkańców.

Odpowiedni komfort zamieszkania jest szczególnie ważny z punktu widzenia jakości życia mieszkańców. Ważnym elementem wpływającym na standard zamieszkania jest wysoka jakość przestrzeni publicznych oraz dostępność terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych dla mieszkańców, w tym szeroko rozumianych terenów „zielonych”. Obszary te wzbogacają strukturę funkcjonalno-przestrzenną, nadają jej estetyki i komfortu. Zróżnicowana tkanka mieszkaniowa nie powinna zatracić swej odrębności i indywidualności, która buduje tożsamość kulturową, urbanistyczną i architektoniczną miejsca. Polityka mieszkaniowa gminy stawia na piedestale pozytywny wpływ otoczenia parków i zieleni publicznej na warunki życia mieszkańców w kontekście walorów przyrodniczych,

społecznych czy kulturowych. Zakłada ona utworzenie sieci łączącej tereny zielone z funkcją mieszkaniową oraz usługami publicznymi. Tereny spełniające w strukturze gminy funkcje gospodarcze rozgraniczone będą naturalnymi barierami w postaci pasów zieleni, przez co ilość powierzchni biologicznie czynnej wzrasta, a przestrzeń staje się bardziej przyjazna dla jej użytkowników.

5. Środowisko i zieleń.

Dostępność terenów „zielonych”, terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych jest szczególnie ważna dla mieszkańców. Tereny zielone stanowią swoiste „płuca” gminy, pozwalają na właściwe przewietrzanie i wpływają na lokalne ekosystemy. Dostęp do zieleni w gminie jest stosunkowo dobry, brakuje jednak zieleni zorganizowanej. Tworzenie zwartego systemu spójnych, powiązanych ze sobą kompleksów zieleni powinno stanowić kluczowy kierunek działań samorządu. Polityka taka jest również istotna z punktu widzenia między innymi ograniczania negatywnych skutków emisji zanieczyszczeń atmosferycznych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw grzewczych oraz generowanych przez transport, głównie samochodowy, jest jednym z najważniejszych celów polityk prowadzonych przez władze samorządowe. Rekreacja, tworzenie mikroklimatu, wyciszenie ulicznego zgiełku czy edukacja to tylko kilka najważniejszych zadań, jakie spełnia zieleń. Publiczne zieleńce mają wpływ na temperaturę, wilgotność powietrza i przewietrzanie, co jest szczególnie ważne podczas letnich upałów. Właściwie zaaranżowane przestrzeni, np. naturalne przysłony pozwalają wyciszyć hałas uliczny poprawiając jednocześnie estetykę przestrzeni.

Wzdłuż terenów mieszkaniowych oraz terenów usług publicznych powstawać będą różnorodne formy zieleni publicznej, np. ogrody deszczowe, parki, skwery, kwietniki, zieleń przyuliczna, cmentarze. Zakłada się intensywne zazielenianie osiedli, a także zachowanie i ochronę zieleni nieurządzonej oraz wykorzystanie walorów naturalnych, w tym wód powierzchniowych. Zieleń z powodzeniem odgrywa bowiem swoją rolę w tworzeniu klimatu lokalnego.

6. Rozwój gminy z poszanowaniem indywidualnej tożsamości i dziedzictwa.

Rozwój gminy winien uwzględniać jej walory kulturowe, rozumiane jako jego tradycję, dziedzictwo kulturowe oraz odmienność poszczególnych jej części, na co miała wpływ historia kształtowania się przestrzeni. Zachowanie swoistej odrębności poszczególnych części gminy nie może wpływać na zatracenie jej spójności jako całości.

W kontekście nowych kierunków rozwoju gminy istotną rolę odegrał udział społeczeństwa w ich kreowaniu. Czerpiąc z wiedzy i doświadczenia lokalnych specjalistów, wyłania się w niej wizja troski o ciągłość rozwoju, ale i ze zrozumieniem dla konsekwencji zmian klimatu i postępu technologicznego. Taki scenariusz pozwala na znacznie większe zróżnicowanie biznesów, inwestycji i działań społecznych, które mogłyby zaprowadzić samorząd do wyznaczonego celu. Nową tożsamość należy zatem budować na technologii wytwarzającej zieloną energię i rozwoju innowacyjnej gospodarki w oparciu o technologie proekologiczne.

7. Rozwój infrastruktury.

Aby Gmina Stryków mogła się dynamicznie i harmonijnie rozwijać konieczne jest lepsze skomunikowanie wewnętrzne, co jest szczególnie ważne także z punktu widzenia całego *MOFL*. Sieć dróg tworzy system powiązań transportowych i kluczowe jest bezpośrednie połączenie autostrad z terenami inwestycyjnymi, które wyprowadzają ruch z gminy, zmniejszają natężenie hałasu i niską emisję, skracają czas przejazdu.

Oprócz połączeń drogowych samorząd winien dążyć do poprawy standardów połączeń kolejowych. Kolej winna stanowić istotny środek transportu w połączeniach wewnątrz *MOFL*, regionalnych jak i ponadregionalnych. Realizacja polityki w tym zakresie winna się przejawiać w rozwoju alternatywnych dla indywidualnej komunikacji samochodowej form transportu. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego z uwzględnieniem polityki parkingowej, komunikacji pieszej, rowerowej mają stanowić podstawy tworzenia polityki mobilności dla Gminy Stryków.

Infrastruktura to również zapewnienie zaopatrzenia w niezbędne media. Zaopatrzenie to winno być realizowane poprzez uwzględnienie aspektu środowiskowego, tak by rozwój infrastruktury był planowany i prowadzony w sposób zapewniający ochronę środowiska przyrodniczego i zamieszkania. Dotyczy to zarówno wyznaczania korytarzy przebiegu sieci infrastruktury technicznej jak i wyboru rodzaju infrastruktury. Samorząd winien prowadzić politykę tak, by wspierać rozbudowę infrastruktury wpływającej na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do gleby, wód i powietrza. Dlatego kluczowym winien być rozwój infrastruktury gazowej, kanalizacyjnej i ciepłowniczej na terenach zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie. Jednym z istotnych elementów infrastruktury jest infrastruktura ekologiczna, zwana także infrastrukturą ochrony środowiska, którą stanowią obiekty i urządzenia, których zadaniem jest zapewnienie optymalnych warunków bytowania człowieka z jednoczesną gwarancją zachowania ciągłości procesów przyrodniczych. Zaliczają się do nich elementy infrastruktury związane z ochroną powietrza i gospodarką wodno-ściekową (sieć wodociągowa i kanalizacyjna wraz z oczyszczalnią ścieków) oraz infrastruktura gospodarki odpadami. W kontekście rozwoju Gminy Stryków celem jej dalszego rozwoju powinna być poprawa dostępności urządzeń infrastruktury wodno-ściekowej, gazowej oraz poprawa stanu lokalnej gospodarki odpadami.

8. Trwały i dynamiczny rozwój oświaty, nauki i kultury

Należy dążyć do powiązania oświaty i gospodarki w gminie. Rozwój oświaty dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy ma wpływ pośrednio na rozwój gospodarczy gminy poprzez: zwiększenie oferty na rynku pracy, rozwój konkretnych i pożądaných działalności (poza terenami inwestycyjnymi, dla potencjalnych inwestorów znaczenie ma możliwość szybkiego pozyskania odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, bez konieczności długotrwałego przeszkalania). Szczególnie istotny jest zatem zarówno rozwój szkolnictwa średniego, jak i zawodowego oraz powiązanie w ośrodkami akademickimi w *MOFL*.

CZĘŚĆ IV. KIERUNKI

Część ta stanowi zebranie podstawowych celów i kierunków polityki przestrzennej Gminy Stryków, składającej się z szeregu elementów warunkujących prawidłowe zagospodarowanie przestrzenne. Wskazany w wizji sposób rozwoju gminy ma swoje odzwierciedlenie w szeregu elementów przestrzennych wymagających sprzężenia i spójności. Zróżnicowanie przestrzenne miasta i terenów wiejskich, wynikające z istniejących uwarunkowań środowiskowych, historycznych i gospodarczych sprawia, że w celu określenia polityki przestrzennej władz samorządowych w zakresie kierunków dalszego rozwoju i przekształceń, wymagane jest podejścia do gminy jako całości z uwzględnieniem specyficznych lokalnych uwarunkowań. Z tego też względu kierunki polityki przestrzennej jednostki samorządu terytorialnego zostały sformułowane tak, by z jednej strony zapewnić jednolite dla całej gminy wytyczne dotyczące jego rozwoju, a z drugiej uwzględnić jego lokalne różnorodności.

Strategicznym elementem realizacji polityki przestrzennej władz gminnych ma być aktywny udział społeczeństwa w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Aktywny udział wszystkich użytkowników przestrzeni, tak w odniesieniu do jednostek jak i grup, pozwoli na identyfikację problemów oraz uzyskanie rekomendacji do planowania przeprowadzanego przez władze. Należy prowadzić do sytuacji, w których istnieje duże prawdopodobieństwo, że rekomendacje pozyskane w wyniku procesu konsultacyjnego rzeczywiście będą wdrożone, a jeśli nie będą, to społeczności zostanie zapewnione wystarczające wyjaśnienie i uzasadnienie organu publicznego. Uzyskanie zaufania do procesu konsultacyjnego jest ważne zarówno po stronie sprawujących władzę, jak i po stronie uczestników.

Fundamentem wyznaczenia kierunków rozwoju Gminy Stryków są określone homogeniczne dla całej gminy obszary, stanowiące podstawę do opisu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Z tego też względu dokonano delimitacji gminy na 6 stref, w ramach których wyodrębniono poszczególne obszary funkcjonalne:

- OBSZARY ZAMIESZKIWANIA (M);
- OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ (A);
- OBSZARY AKTYWNOŚCI ROLNICZEJ (R);
- OBSZARY ZIELENI (Z);
- OBSZARY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY (K);
- OBSZARY SPECJALNE (S), w skład których wchodzi: obszary zabudowy letniskowej (Sa), obszary sportowo-rekreacyjne (Sb), ogrody działkowe (Sc), cmentarze (Sd), obszary powierzchniowej eksploatacji surowców (Se).

Delimitacja uwzględnia główne kierunki rozwoju dla określonych fragmentów gminy. W ramach tak zdefiniowanych obszarów *Studium* dopuszcza wyznaczanie w planach miejscowych terenów pod różne funkcje, zgodne z określonym kierunkiem zagospodarowania. Możliwe do wyznaczenia w ramach obszarów tereny zostały opisane w części IV.2. „Przeznaczenie terenów – definicje”. Zdefiniowano tam poszczególne przeznaczenia, wskazując, które z nich mogą zostać wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i na jakich zasadach. Dla ustalonych w części IV.2. *Studium* przeznaczeń obszarów, określono w części IV.3. maksymalne parametry

kształtowania zabudowy i wskaźniki urbanistyczne, zgodnie z zapisami części IV.3. „Parametry i wskaźniki urbanistyczne”.

W kolejnych częściach *Studium* określone zostały polityki przestrzenne samorządu, które wraz z pozostałymi zapisami *Studium* stanowią podstawę do ustalenia przeznaczenia obszarów i określenia warunków zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W związku z powyższym, w tej części *Studium* na wstępie wskazano kierunek rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przypisując określonym obszarom ich dominujące przeznaczenie i wskaźniki określające sposób zabudowy i zagospodarowania terenów. Następnie w ramach dziewięciu polityk przestrzennych określono sposób realizacji głównych zagadnień związanych z rozwojem przestrzennym gminy. Są to: polityka mieszkaniowa, polityka gospodarczo-usługowa, polityka środowiska i zieleni, polityka przestrzeni publicznych, polityka kompozycji urbanistycznej, polityka dziedzictwa kulturowego, polityka rewitalizacji, polityka infrastruktury technicznej i polityka transportu. Kwestie nie omówione w powyższych rozdziałach, a wymagane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostały wskazane w rozdziale 13.

IV.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Zgodnie z *PZPWŁ* gmina Stryków została zaliczona do grupy ośrodków lokalnych, pełniących rolę ośrodków usługowo-przemysłowych i przemysłowych, które charakteryzują się średnim poziomem konkurencyjności gospodarczej. Ośrodki te wraz z powiązanymi funkcjonalnie i przestrzennie gminami wyróżniają się potencjałem społecznym i gospodarczym. Są również miejscami koncentracji potencjału gospodarczego. Ponadto zgodnie z *PZPWŁ* Gmina Stryków znajduje się w zasięgu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi jako uzupełniający biegun wzrostu, dla którego przewiduje się dalszy rozwój w oparciu o:

- rewitalizację historycznych struktur funkcjonalno-przestrzennych,
- podnoszenie standardów wyposażenia infrastrukturalnego zasobów mieszkaniowych,
- obszary aktywizacji gospodarczej – kompleksy Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- rozwój usług dla przedsiębiorstw,
- rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych.

Utworzenie i wskazanie w dokumentach strategicznych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi miało na celu integrację działań publicznych i utrwalenie potencjału rozwojowego. Utworzenie MOF Łodzi umożliwiło także identyfikację wspólnych celów rozwojowych obszaru funkcjonalnego, wzmocnienie istniejącej współpracy partnerów samorządowych, a także promowanie terytorialno-funkcjonalnego podejścia do polityki regionalnej. Zintegrowanie polityk poszczególnych gmin ku wspólnemu celowi, staje się nadrzędnym i jednocześnie najtrudniejszym celem funkcjonowania MOF Łodzi.

W ujęciu przestrzennym gmina Stryków jest obszarem wyraźnie rozdzielonym przestrzennie, w którym wyróżniają się trzy części (strefy):

- strefa przyrodnicza (obejmująca południową część gminy):
obejmuje tereny Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z otuliną oraz tereny między granicą Parku a autostradą A2, w ramach których konieczne jest podporządkowanie charakteru zagospodarowania elementom ochrony środowiska. Walory wynikające z położenia, warunków przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych stwarzają warunki dla rozwoju różnych form wypoczynku i rekreacji, budownictwa letniskowego i rezydencjonalnego oraz rolnictwa ekologicznego i sadownictwa,
- strefa wzmożonej urbanizacji (obejmująca środkową część gminy):
obejmuje tereny gminy od Swędowa i Zelgoszczy, poprzez Miasto Stryków przez Niesułków i Nowostawy Górne po Wysoki i Bratoszewice. Silnym uwarunkowaniem rozwojowym są autostrady A1 i A2 oraz węzły autostradowe: „Łódź - Północ”, „Stryków II”. W strefie znajduje się dolina rzeki Moszczenicy, która podlega ochronie jako ciąg ekologiczny. Położenie i powiązania zewnętrzne stwarzają możliwości kształtowania strategicznego pasma rozwoju gospodarczego. Możliwości lokalizacyjne dla funkcji gospodarczych, usługowych i przemysłowych dają szansę rozwoju gminy. Miasto Stryków pełni funkcję ośrodka gminnego (lokalnego). Jego centrum wpisuje się w historyczny układ urbanistyczny, skupia obiekty użyteczności publicznej i usługi obsługujące mieszkańców gminy.

- Działania rewaloryzacyjne, modernizacyjne i uzupełniające dla istniejącej struktury urbanistycznej pozwolą na kształtowanie tożsamości kulturowej zwiększając atrakcyjność i szanse rozwoju gminy Stryków,
- strefa o charakterze rolniczym (obejmująca północną część gminy oraz uzupełnienie stref wzmożonej urbanizacji od wschodu i zachodu):
obejmuje pas terenów stosunkowo słabo zainwestowanych oraz tereny najlepszych gleb w rejonie Bratoszewic, Kalinowa, Nowostawów Górnych. Część terenów posiada walory przyrodnicze, zwłaszcza kompleksy lasów w rejonie Ciołka i Woli Błędowej. Sprzyjające warunki stwarzają możliwości dla rozwoju rolnictwa i sadownictwa oraz zwiększania lesistości gminy.

Ta różnorodność obszaru i szeroki wachlarz możliwości rozwoju różnych funkcji daje gminie szansę na wzrost konkurencyjności w regionie i poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców.

W zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy dążono do uzupełnienia istniejących obszarów inwestycyjnych. Podstawą przy planowaniu rozwoju i wyznaczaniu nowych terenów pod zainwestowanie, było dążenie do minimalizacji transportochłonności terenów pod zabudowę. Nowe tereny inwestycyjne wyznaczono w miejscach, gdzie istnieje lub jest planowana infrastruktura drogowa i techniczna. W przypadku obszarów zamieszkiwania istotnym elementem brany pod uwagę było zapewnienie dostępu do komunikacji publicznej, której znaczenie winno być sukcesywnie wzmacniane w gminie. W kontekście opracowanego na potrzeby niniejszego studium bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, nie przewidziano lokalizacji nowych obszarów zamieszkiwania poza obszarami już wyznaczonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie te działania mają na celu krystalizację struktur przestrzennych, tak by Stryków stawał się miastem zwartym (compact city), w którym wzmocnione zostaną lokalne centra dzielnicowe, co ma na celu ograniczenie „długich przemieszczeń” wewnątrzmijskich. Ponadto działanie takie powinno wpłynąć na tworzenie i wzmacnianie więzi społecznych. Przyjęty w Studium model rozwoju gminy zgodny jest z zasadą zrównoważonego rozwoju i zaleceniami przyjętymi w Europejskiej Perspektywie Rozwoju Przestrzennego (European Spatial Development Perspective). Studium zakłada policentryczny rozwój gminy tak, aby obsługa terenów inwestycyjnych odbywała się głównie poprzez komunikację pieszą, rowerową i publiczną, przy dążeniu do ograniczenia indywidualnej komunikacji samochodowej. Zakłada się wzmocnienie rangi komunikacji kolejowej. Z tego też względu *Studium* przewiduje systematyczną modernizację istniejących elementów infrastruktury kolejowej. Dla prawidłowego rozwoju gminy, niezbędny jest sprawnie funkcjonujący system transportowy. Budowa tego systemu winna być realizowana poprzez stworzenie w pierwszym etapie szkieletu systemu, składającego się z miejsc węzłowych (zintegrowanego centrum oraz punktów przesiadkowych), układu drogowego zapewniającego sprawny dojazd do punktów przesiadkowych oraz wyprowadzających ruch tranzytowy z obszarów zamieszkiwania, rozbudowy systemu komunikacji publicznej, w tym również komunikacji kolejowej, rozbudowę systemu ścieżek rowerowych i ciągów pieszych,

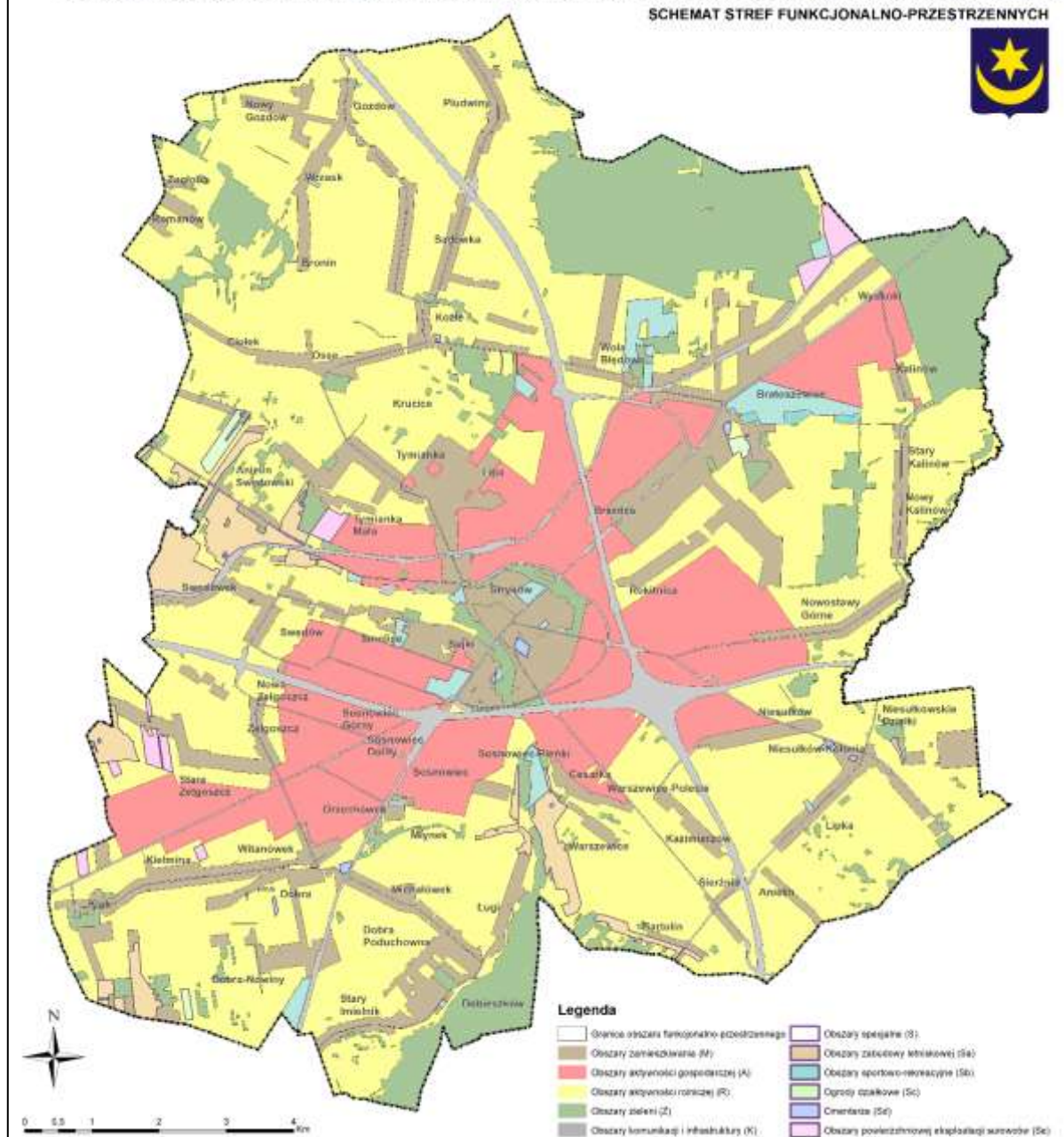
stworzenie systemu parkingów strategicznych. Po zapewnieniu alternatywnych dla podróży samochodowych sposobów podróżowania w gminie, kolejne kroki winny koncentrować się na ograniczeniu indywidualnych podróży samochodowych oraz stworzeniu systemu zachęt do podróżowania pieszo, komunikacją publiczną, rowerową (w tym również rower elektryczny).

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy to również system powiązanych ze sobą terenów zieleni. Priorytetem przy ustalaniu kierunków rozwoju przestrzennego było zachowanie cennych przyrodniczo terenów zieleni, w tym wykreowanie powiązań przyrodniczych z pozostałymi częściami gminy, w celu zapewnienia ciągłości i spójności korytarzy ekologicznych. Z jednej strony system zieleni powinien rozdzielać tereny o odmiennych funkcjach w celu ograniczenia konfliktów przestrzennych, z drugiej strony należy dążyć do jego wykorzystania przy wytyczaniu nowych szlaków pieszych i rowerowych oraz tworzeniu terenów zieleni urządzonej i rekreacji. Poprawę jakości życia mieszkańców zapewnią także parki kieszonkowe i zielone ulice w mieście. Parki nazywane są kieszonkowymi ze względu na ich niewielkie rozmiary. Mają one umożliwiać mieszkańcom miasta kontakt z zielenią i integrować ich, odpowiadając na potrzebę bliskości terenów zielonych w terenach gęsto zabudowanych. W parkach kieszonkowych będzie można np. przysiąść na ławce, pospacerować czy położyć się na kocu na trawie.

IV.1.1. Struktura przestrzenna gminy

W ramach opracowanego *Studium* wyznaczono sześć typów obszarów, których zasięg przedstawiono na poniższym schemacie. W ramach stref wyodrębniono poszczególne obszary funkcjonalne o różnym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania. Wskazuje się zagospodarowanie pod:

- OBSZARY ZAMIESZKIWANIA (M);
- OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ (A);
- OBSZARY AKTYWNOŚCI ROLNICZEJ (R);
- OBSZARY ZIELENI (Z);
- OBSZARY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY (K);
- OBSZARY SPECJALNE (S), w skład których wchodzi: obszary zabudowy letniskowej (Sa), obszary sportowo-rekreacyjne (Sb), ogrody działkowe (Sc), cmentarze (Sd), obszary powierzchniowej eksploatacji surowców (Se).

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy w ramach niniejszego *Studium* jest rozwinięciem obecnego zagospodarowania. W ramach wyznaczonych obszarów przewiduje się utrzymać i rozwinąć tereny inwestycyjne, głównie w centralnej części gminy, na terenach otaczających miasto i przyległych do autostrad A1 i A2. Południowo-wschodnia część miasta z uwagi na swoje wysokie walory przyrodnicze powinna pozostać terenami o niewielkim zainwestowaniu, jako zielona część gminy. Obszary zamieszkiwania rozlokowane są głównie na obszarze miasta, natomiast tereny aktywności gospodarczej, zlokalizowane są głównie w centralnej części gminy.

W ramach kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przewiduje się:

- 1) rozwój obszarów aktywności gospodarczej, głównie na terenach rolnych przylegających do istniejących obszarów aktywności gospodarczej w sąsiedztwie autostrad;
- 2) rozwój obszarów zamieszkiwania w ramach zwartych obszarów zabudowy (jako uzupełnienie);
- 3) odciążenie terenów mieszkaniowych poprzez odsunięcie od terenów zainwestowanych dróg o największym natężeniu ruchu;
- 4) zieleni jako klin przestrzenny pomiędzy obszarami zainwestowanymi, "płuca gminy" oraz jej wartość przyrodnicza i turystyczna; również jako tereny buforowe na granicy różnych funkcji np. mieszkaniowej - przemysłowej, mieszkaniowej - komunikacyjnej;
- 5) obszary specjalne stanowią tereny wymagające indywidualnego zdefiniowania przyszłego przeznaczenia, związanego głównie z jedną dominującą funkcją przeznaczenia.

W ramach opracowanego Studium poszczególne obszary zajmują określoną powierzchnię gminy:

1. Zamieszkiwania - zajmuje ok. 14% powierzchni gminy.
2. Aktywności gospodarczej - zajmuje ok. 15% powierzchni gminy.
3. Aktywności rolniczej - zajmuje ok. 49% powierzchni gminy.
4. Zieleni - zajmuje ok. 13% powierzchni gminy.
5. Komunikacji i infrastruktury - zajmuje ok. 4% powierzchni gminy.
6. Specjalne - zajmuje ok. 5% powierzchni gminy.

Procentowe zestawienie udziału poszczególnych obszarów wyznaczonych w *Studium* wskazuje, że w dalszym ciągu dominować będą tereny aktywności rolniczej. Jednocześnie relacja wielkości obszarów zamieszkiwania do obszarów aktywności gospodarczej wskazuje na utrzymanie proporcji w strukturze funkcjonalnej pomiędzy terenami wskazanymi do zamieszkania, a miejscami pracy i rozwoju gospodarczego.

Zgodnie z opracowanym bilansem potrzeb rozwojowych gminy, całość zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne pod działalność gospodarczą zostanie wypełniona już w obszarach zwartej zabudowy. Zatem brak jest jakichkolwiek przesłanek do wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych, ponieważ miasto dysponuje już dużymi rezerwami budowlanymi.

Na potrzeby bilansu potrzeb i możliwości rozwojowych gminy w stosunku do przyjętych kierunków rozwoju analizowano powierzchnię stref:

- mieszkaniowej – z dominującą funkcją mieszkaniową,
- inwestycyjnej – gdzie nastąpił podział na funkcję produkcyjną i usługową.

Pozostałe obszary wyznaczone w *Studium* nie będą stanowić terenów inwestycyjnych (w sensie lokalizacji na nich zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej) lub realizowane inwestycje będą miały charakter publiczny, w związku z tym nie są one brane pod uwagę do bilansu.

Przeprowadzona analiza potrzeb i możliwości rozwojowych gminy oraz przyjętych kierunków rozwoju wykazała, iż na pokrycie potrzeb rozwojowych gminy wystarczą obszary zwartej zabudowy i obszary objętymi ustaleniami obowiązujących planów miejscowych.

IV.1.2. Struktura przestrzenna Gminy Stryków a tereny mieszkaniowe

W ramach poszczególnych terenów mieszkaniowych wskazanych w *Studium* przyjmuje się następujące główne zasady ich rozwoju:

- zapewnienie dostępu co najmniej do usług podstawowych, jeżeli to zasadne wykształcenie większego usługowego ośrodka lokalnego w ramach terenu mieszkaniowego,
- zapewnienie odpowiedniego standardu przestrzeni publicznych (ulic, placów, ścieżek pieszych i rowerowych),
- stworzenie spójnego systemu połączeń pieszych i rowerowych, w tym z terenami na obszarze całej gminy i poza jej granicami,
- utrzymanie istotnych dla osiedla kompleksów zieleni i stworzenie w ramach potrzeb nowych terenów zieleni, w tym zieleni rekreacyjnej,
- połączenie systemu zieleni osiedli mieszkaniowych i usług publicznych z terenami rekreacyjnymi.

IV.1.3. Struktura przestrzenna w ramach wyznaczonych obszarów

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdziale IV.2 Studium wyznaczono obszary, na których wskazano określone kategorie przeznaczeń. W ramach struktury przestrzennej obszarów i powiązań między nimi wskazuje się następujące kierunki:

I. Obszary zamieszkiwania (M)

W ramach obszarów zamieszkiwania dominującym sposobem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa, uzupełniona przez inne formy wykorzystania terenu wspomagające i uzupełniające funkcję mieszkaniową m.in. usługi, usługi publiczne, sportu i rekreacji, zieleni itp. W rozdziale IV.4 Studium dotyczącym zamieszkiwania określona została forma zabudowy mieszkaniowej, która stanowi wytyczną do planów miejscowych. Obszary zamieszkiwania nie stanowią jedynie miejsc zamieszkania ludności, ale tereny wielofunkcyjne zapewniające odpowiedni poziom życia mieszkańców. W związku z powyższym w ramach tych obszarów:

- zainwestowanie terenów winno być realizowane poprzez przyjęcie założenia, że podstawą działań inwestycyjnych jest poprawa warunków zamieszkiwania i życia mieszkańców,
- należy dążyć do wykreowania i wzmocnienia policentrycznych struktur, z lokalnymi centrami usługowymi i miejscami przestrzeni publicznych,
- lokalne centra usługowe należy kreować w takich miejscach, aby ograniczyć transportochłonność,
- należy dążyć do tego by w 15 minutowej izochronie dojścia pieszego od wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zapewnić lokalne (wielofunkcyjne) centrum usługowe, z miejscami publicznie dostępnymi stwarzającymi

- podstawy do odpoczynku, spotkań, zawiązywania się więzi społecznych, organizacji lokalnych eventów, zebrań mieszkańców,
- należy dążyć do tworzenia terenów zieleni urządzonej oraz miejsc rekreacji, wypoczynku i uprawiania sportu amatorskiego jako spójnego systemu powiązanych ze sobą obszarów zieleni i usług publicznych,
 - należy dążyć do utrzymania i uzupełnienia struktury zabudowy poprzez jej zagęszczanie,
 - tereny mieszkaniowe należy oddzielić od funkcji uciążliwych terenami zielonymi lub nie lokalizować obu funkcji obok siebie,
 - należy kłaść nacisk na powstawanie zabudowy o wysokim standardzie i podnosić standard istniejącej zabudowy,
 - należy zapewnić przestrzenie publiczne o wysokiej jakości i wyposażeniu,
 - należy zapewnić obsługę terenów mieszkaniowych przez transport zbiorowy,
 - dominującym sposobem poruszania się winien być ruch pieszego, rowerowy i transport publiczny,
 - należy dążyć do zapewnienia odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej,
 - należy wspierać budowę mikroinstalacji.

II. Obszary aktywności gospodarczej (A)

Są to obszary skoncentrowanej działalności produkcyjno-usługowej, w tym: działalności produkcyjnej, magazynowej, składowej i baz (centra logistyczne, przeładunkowe, transportowe, kurierskie i wysyłkowe itp.), handlu detalicznego i hurtowego (usługi handlu wielkopowierzchniowego dopuszcza się wyłącznie na wskazanych do tego terenach), działalności produkcyjnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz giełd towarowych. W rozdziale IV.5 *Studium* dotyczącym polityki gospodarczo-usługowej określona została forma zabudowy aktywności gospodarczej, która stanowi wytyczną do planów miejscowych. W ramach obszarów:

- należy stworzyć warunki dla rozwoju działalności gospodarczej, głównie przemysłowej i usługowej, w tym logistycznej, o charakterze ponadlokalnym,
- przy wyznaczeniu terenów przemysłowych należy tworzyć warunki rozwoju przemysłu wysokich technologii (high-tech industry),
- należy stworzyć warunki do rozwoju usług oświaty ponadpodstawowej oraz szkolnictwa branżowego i zawodowego, nastawionych na współpracę z przemysłem, w tym również przyzakładowych ośrodków edukacji i szkolenia zawodowego,
- należy wspierać rozwój OZE, głównie w zakresie fotowoltaiki i z wyłączeniem elektrowni wiatrowych oraz biogazowni. W związku z tym część obszarów wskazano jako obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, zgodnie z rysunkiem Studium pn. *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*, z jednoczesnym zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni,
- należy dążyć do wyznaczenia terenów zieleni urządzonej i izolacyjnej uzupełniających i rozdzielających tereny inwestycyjne, szczególnie na styku lub w niedalekim sąsiedztwie terenów zamieszkiwania,

- należy dążyć do rozwoju infrastruktury technicznej i transportowej w celu obsługi terenów inwestycyjnych,
- należy dążyć do zapewnienia dostępu terenów inwestycyjnych do komunikacji publicznej,
- projektując nowy i planując przebudowę istniejącego układu drogowego, należy przyjmować parametry zapewniające ruch samochodów ciężarowych i wielkogabarytowych,
- na terenach rolnych przylegających do istniejących obszarów aktywności gospodarczej w sąsiedztwie autostrad należy uwzględnić lokalizację wybudowanych przejść dla zwierząt w ramach sieci dróg krajowych,
- rozwój aktywności gospodarczej należy planować z uwzględnieniem klinów zieleni izolacyjnej umożliwiającej funkcjonowanie szlaków migracji zwierząt, w tym szlaków lokacyjnych, w tym swobodnego połączenia przejść z terenami rolnymi i leśnymi.

III. Obszary aktywności rolniczej (R)

Są to obszary, na których prowadzona jest działalność rolnicza oraz tereny pozostałych użytków rolnych, w tym tereny rozproszonej zabudowy rolniczej (w tym zagrodowej). W ramach obszarów możliwe jest także utrzymanie terenów leśnych oraz przeznaczanie terenów pod zalesienie.

W zakresie obszarów należy dążyć do:

- ograniczenia lokalizowania i rozpraszania zabudowy,
- ograniczenia rozdrobnienia gospodarstw rolnych,
- utrzymania dużego udziału terenów łąk i pastwisk, jako obszarów biologicznie czynnych.

IV. Obszary zieleni (Z)

Są to obszary zwartych kompleksów zieleni, w skład których wchodzi tereny: leśne, zieleni urządzonej i nieurządzonej, w tym również ogólnodostępne tereny rekreacyjne. Tereny te stanowią system przyrodniczy gminy, pełniący funkcje: przyrodnicze (klimatyczną, hydrologiczną, biologiczną), kulturotwórcze (estetyczną, społeczną) i użytkowe turystyczno-rekreacyjno-wypoczynkową, edukacyjną).

W ramach obszarów:

- należy wprowadzić różne formy zieleni: parki, skwery, zieleńce, boiska trawiaste, zadrzewienia przyuliczne (szpalery, aleje), zieleń wertykalną, ogrody działkowe, itp.
- należy wprowadzić różne funkcje zieleni (rekreacyjna, ochronna, klimatyczna, krajobrazowa, izolacyjna), szczególnie w postaci terenów zieleni urządzonej,
- przy zagospodarowaniu obszarów należy utrzymać, chronić i wzmocnić walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- należy ograniczyć możliwość zabudowy, z dopuszczeniem jedynie obiektów związanych funkcjonalnie z zielenią,
- należy zapewnić powiązania piesze i rowerowe szczególnie z obszarami zamieszkiwania i terenami aktywności gospodarczej, aby stworzyć spójny system połączeń niesamochodowych,

- należy wspierać rozwój OZE, głównie w zakresie fotowoltaiki i z wyłączeniem elektrowni wiatrowych i biogazowni. W związku z tym na części obszarów dopuszcza się możliwość realizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, zgodnie z rysunkiem Studium pn. *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*, z jednoczesnym zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni,
- obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o lasach należy zachować w obecnym użytkowaniu.

V. Obszary Komunikacji i infrastruktury.

Są to obszary lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Są to tereny zapewniające połączenia głównie ruchem samochodowym i kolejowym zarówno wewnątrz obszaru gminy, jak i na zewnątrz.

Obszary te charakteryzuje głównie niski udział powierzchni biologicznie czynnych, przez co wymagają szczególnego traktowania przy konstruowaniu zapisów planów miejscowych pod kątem ich odwodnienia i ochrony przed kumulacją wód opadowych. Należy wspierać rozwój OZE, głównie w zakresie fotowoltaiki i z wyłączeniem elektrowni wiatrowych i biogazowni. W związku z tym na części obszarów dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, zgodnie z rysunkiem Studium pn. *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*, z jednoczesnym zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni.

VI. Obszary Specjalne.

W ramach obszarów specjalnych wskazane zostały obszary, których sposób zagospodarowania jest na tyle unikatowy, iż wymagają one wydzielenia przestrzennego. Ich struktura funkcjonalno-przestrzenna z uwagi na mały zasięg przestrzenny i unikalny charakter winna być dostosowana do wyznaczonego głównego kierunku zagospodarowania.

W ramach obszarów specjalnych wskazano:

VI a. Obszary zabudowy letniskowej (Sa)

Obszary te stanowią przestrzeń rekreacji indywidualnej, w ramach zabudowy letniskowej. W ramach obszarów należy:

- dążyć do dominującej roli rekreacji i wypoczynku, z wysokim udziałem zieleni,
- dążyć do zapewnienia przestrzeni publicznych wzbogaconych elementami zieleni urządzonej,
- ograniczyć lokalizowanie zabudowy, poza obiektami rekreacji indywidualnej,
- zapewnić dostęp terenu do komunikacji publicznej,
- zapewnić atrakcyjne powiązania piesze i rowerowe.

VI b. Obszary sportowo-rekreacyjne (Sb)

Obszary te stanowią przestrzenie publiczne o charakterze wypoczynkowym, w tym w szczególności sportowo-rekreacyjnym. W ramach obszarów należy:

- zachować dominującą rolę rekreacji i wypoczynku,
- podnosić standard wyposażenia sportowo-rekreacyjnego, w tym obiektów małej architektury z wysokim udziałem zieleni,
- ograniczyć lokalizowanie zabudowy, poza obiektami sportowo-rekreacyjnymi oraz usługami towarzyszącymi związanymi z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, takie jak gastronomia, administracja, handel detaliczny, wypożyczalnie sprzętu turystycznego itp.,
- zapewnić dostęp terenu do komunikacji publicznej,
- zapewnić atrakcyjne powiązania piesze i rowerowe.

VI c. Ogrody działkowe (Sc)

Obszary te stanowią przestrzenie rekreacji indywidualnej, w ramach rodzinnych ogrodów działkowych. W ramach obszarów należy:

- dążyć do dominującej roli zieleni i upraw roślinnych,
- dążyć do zapewnienia przestrzeni publicznych wzbogaconych elementami zieleni urządzonej,
- ograniczyć lokalizowanie zabudowy, poza obiektami rekreacji indywidualnej i zabudowy związanej z lokalizacją administracji ogrodów działkowych,
- zapewnić dostęp terenu do komunikacji publicznej,
- zapewnić atrakcyjne powiązania piesze i rowerowe.

VI d. Cmentarze (Sd)

Wyznaczone obszary stanowią miejsce pochówków zarówno urnowych jak i ziemnych (tradycyjnych). W ramach obszarów należy:

- zapewnić zachowanie zabytkowej struktury założenia alei i przestrzeni sakralnych, w tym z obiektami kultu religijnego,
- ograniczyć możliwość lokalizacji obiektów usługowych, do usług związanych z obsługą terenów cmentarza,
- dążyć do zapewnienia dostępu terenów do komunikacji publicznej,
- zapewnić powiązania piesze i rowerowe,
- wokół terenów cmentarzy obowiązują strefy ochronne od cmentarzy, wynikające z przepisów odrębnych, na których należy stosować ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów.

VI e. Obszary powierzchniowej eksploatacji surowców (Se)

Wyznaczone obszary stanowią miejsce występowania złóż surowców i wyznaczonych terenów górniczych związanych z prowadzeniem działalności wydobywczej. W ramach obszarów należy dążyć do:

- ograniczyć możliwość lokalizacji zabudowy do obiektów związanych z obsługą działalności eksploatacyjnej,

- należy dążyć do rozwoju infrastruktury technicznej i transportowej w celu obsługi terenów inwestycyjnych,
- należy dążyć do zapewnienia dostępu terenów inwestycyjnych do komunikacji publicznej,
- projektując nowy i planując przebudowę istniejącego układu drogowego, należy przyjmować parametry zapewniające ruch samochodów ciężarowych i wielkogabarytowych.
- dążyć do zapewnienia dostępu terenów do komunikacji publicznej.

Ustalenia Studium na granicach styków obszarów:

1. Na styku obszarów należy lokalizować funkcje nie powodujące względem siebie wzajemnych uciążliwości i konfliktów przestrzennych.
2. Tereny najbardziej narażone na uciążliwości należy lokalizować w maksymalnej możliwej odległości od źródła uciążliwości.
3. Należy wprowadzać zieleni wysoką, w tym zieleni izolacyjną.
4. Należy zapewnić w miarę możliwości ciągłość zagospodarowania obszarów, także pod kątem architektonicznym.

IV.2. PRZEZNACZENIE TERENÓW – DEFINICJE

W niniejszym rozdziale wskazano podstawowe obszary, którym przypisano dopuszczalne na nich określone kategorie przeznaczenia terenów. W ramach wyznaczonych obszarów nie wskazuje się wyłącznie jednego przeznaczenia, ale dominujący sposób zagospodarowania, który wzbogacany jest przez inne funkcje, dzięki czemu wyznaczone obszary są funkcjonalnie zwartymi obszarami przestrzennymi.

Ze względu na skalę i stopień szczegółowości *Studium*, za zgodne ze *Studium* uznaje się:

1. Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w ramach całej gminy, terenów pod lokalizację: zieleni, wód powierzchniowych, obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym parkingów i miejsc postojowych.
2. Utrzymanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotychczasowego przeznaczenia, wynikającego z obowiązujących planów lub istniejącego na terenie zagospodarowania, o ile nie jest ono wprost zakazane.
3. Zmianę wyznaczonych w *Studium* klas technicznych dróg w miejscowych planach o nie więcej niż jedną klasę oraz korektę przebiegów dróg, przy zachowaniu głównych kierunków i powiązań.
4. Przez wskazane w ustaleniach studium pojęcia dotyczące uciążliwości rozumie się:
 - funkcja uciążliwa – należy przez to rozumieć wszelką działalność (w tym inwestycje) szczególnie szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi albo mogące pogorszyć stan środowiska,
 - uciążliwość dla środowiska i otoczenia – należy przez to rozumieć stan, w którym niekorzystne oddziaływanie danej kategorii przeznaczenia terenu na środowisko i otoczenie, wykracza poza granice terenu inwestycji i występują ponadnormatywne emisje.
5. Granice poszczególnych obszarów odpowiadają dokładnością skali mapy. Ich uściślenie oraz dostosowanie do warunków terenowych nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wskazuje się następujące kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) **zabudowa śródmiejska** - w ramach kategorii dopuszcza się zgrupowanie intensywniej zabudowy mieszanej, głównie mieszkaniowo-usługowej (zabudowa kamienicowa, przeważnie o dwóch kondygnacjach z usługami w parterach, zabudowa mieszkaniowa i usługowa), położona jest w centrum Strykowa;
- 2) **mieszkalnictwo jednorodzinne** - w ramach kategorii dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodziną w formie zabudowy wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej;
- 3) **mieszkalnictwo wielorodzinne** - w ramach kategorii dopuszcza się zabudowę mieszkaniową wielorodziną;
- 4) **usługi** - w ramach kategorii dopuszcza się usługi handlu i inne świadczone na rzecz ludności, firm i innych podmiotów, głównie o charakterze komercyjnym, ale i kultury, nauki, biznesu;

- 5) **usługi publiczne** - w ramach kategorii dopuszcza się usługi z zakresu administracji, kultury, oświaty, ochrony mienia i zdrowia, edukacji i wychowania, zaopatrzenia w media i inne usługi publiczne świadczone na rzecz obywatela;
- 6) **cmentarze** - w ramach kategorii dopuszcza się obszary nekropolii (z dopuszczeniem pochówków zwyczajnych, urnowych itp.) wraz z towarzyszącym zagospodarowaniem w postaci niewielkich obiektów sakralnych, ciągów pieszych, niewielkich punktów usługowych, związanych z funkcją cmentarza;
- 7) **produkcja** - w ramach kategorii dopuszcza się lokalizowanie działalności produkcyjnej, magazynowej, składowej i baz (centra logistyczne, przeładunkowe, transportowe, kurierskie i wysyłkowe), obszarów i terenów górniczych oraz energetyki;
- 8) **usługi sportu i rekreacji** - w ramach kategorii dopuszcza się kubaturowe i terenowe obiekty, tereny przeznaczone do sportu i rekreacji;
- 9) **zabudowa letniskowa** - w ramach kategorii dopuszcza się kubaturowe obiekty, tereny przeznaczone do turystyki i rekreacji;
- 10) **zabudowa zagrodowa** - w ramach kategorii dopuszcza się lokalizowanie budynków mieszkalnych i gospodarczych, występujących łącznie lub samodzielnie;
- 11) **tereny rolnicze** - w ramach kategorii dopuszcza się grunty rolne w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 12) **obsługa produkcji rolniczej** - w ramach kategorii dopuszcza się lokalizowanie obiektów, urządzeń i zagospodarowanie terenów na potrzeby produkcji rolniczej, niepowodującej uciążliwości dla środowiska i otoczenia, z wyłączeniem przedsięwzięć z zakresu chowu i hodowli zwierząt wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);
- 13) **zielen** - w ramach kategorii dopuszcza się lokalizowanie zieleni nieurządzonej i urządzonej (parki, ogrody, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, zieleńce, arboreta i inne formy zieleni), wzbogaconej elementami małej architektury, szlakami pieszymi, i rowerowymi i innym zagospodarowaniem wpływającym na rekreacyjny charakter obszaru;
- 14) **wody** - w ramach kategorii dopuszcza się wody powierzchniowe śródlądowe z towarzyszącymi urządzeniami wodnymi, zieleń, wraz z możliwością wprowadzenia obiektów o charakterze turystycznym, związanych z realizacją usług sportu i rekreacji;
- 15) **lasy** - w ramach kategorii dopuszcza się tereny leśne, zgodnie z przepisami odrębnymi, wraz z możliwością wprowadzenia obiektów o charakterze turystycznym;
- 16) **obiekty i urządzenia obsługi komunikacji** - w ramach kategorii dopuszcza się obiekty i urządzenia typu: stacje paliw płynnych i gazowych, stacje obsługi samochodów, myjnie samochodowe, a także obiekty i urządzenia związane z funkcjonowaniem komunikacji publicznej typu: centrum przesiadkowe, dworzec, przystanki itp.
- 17) **komunikacja** - w ramach kategorii dopuszcza się przystanki, dworce autobusowe i kolejowe, linie kolejowe, drogi, ciągi piesze, rowerowe wraz z obiektami i urządzeniami im towarzyszącymi, parkingi, place postojowe i inne obiekty i budowle

przeznaczone do parkowania pojazdów, a także inne obiekty i urządzenia związane z transportem;

- 18) **infrastruktura techniczna** - w ramach kategorii dopuszcza się sieci, obiekty, urządzenia przeznaczone do wytwarzania, dystrybucji i zaopatrzenia ludności w media, odbiór, przetwarzanie i utylizację odpadów;
- 19) **ogrody działkowe** - w ramach kategorii dopuszcza się ogrody działkowe, obiekty rekreacji indywidualnej, domy działkowe itp. wykorzystywane na potrzeby funkcjonowania ogrodów działkowych;
- 20) **obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (zwanych dalej OZE) o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni** - w ramach kategorii dopuszcza się lokalizację urządzeń, które wykorzystują w swoim procesie przetwarzania energię źródła odnawialnego (promieniowania słonecznego, fal, geotermalną, spadku rzek, fal, energię pozyskiwaną z biogazu czy biomasy). Zasoby tych źródeł wykorzystywane do produkcji energii nie ulegają zmniejszeniu albo ich odnawianie następuje w krótkim czasie (np. biomasa).

Wyznaczono następujące obszary:

I. Obszary zamieszkiwania (M)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorii przeznaczenia terenu:

- 1) zabudowa śródmiejska;
- 2) mieszkalnictwo jednorodzinne;
- 3) mieszkalnictwo wielorodzinne;
- 4) usługi;
- 5) usługi publiczne;
- 6) usługi sportu i rekreacji;
- 7) produkcja niepowodująca uciążliwości dla środowiska i otoczenia;
- 8) zieleń;
- 9) lasy;
- 10) istniejące tereny rolnicze;
- 11) obsługa produkcji rolniczej niepowodująca uciążliwości dla środowiska i otoczenia;
- 12) zabudowa zagrodowa;
- 13) infrastruktura techniczna;
- 14) komunikacja.

II. Obszary aktywności gospodarczej (A)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorii przeznaczenia terenu:

- 1) usługi;
- 2) usługi publiczne;
- 3) usługi sportu i rekreacji;
- 4) produkcja;
- 5) obsługa produkcji rolniczej;

- 6) obiekty i urządzenia obsługi komunikacji;
- 7) zieleń;
- 8) lasy;
- 9) tereny rolnicze;
- 10) infrastruktura techniczna;
- 11) komunikacja;
- 12) obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (zwanych dalej OZE) o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni.

III. Obszary aktywności rolniczej (R)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) tereny rolnicze;
- 2) zabudowa zagrodowa;
- 3) obsługa produkcji rolniczej;
- 4) ogrody działkowe;
- 5) zieleń;
- 6) wody;
- 7) lasy;
- 8) infrastruktura techniczna;
- 9) komunikacja;
- 10) obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (zwanych dalej OZE) o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni.

IV. Obszary zieleni (Z)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) zieleń;
- 2) usługi - wyłącznie jako gastronomia, obiekty związane z udostępnianiem miejsc noclegowych oraz usługi powiązane z funkcją obszarów zieleni;
- 3) ogrody działkowe;
- 4) usługi sportu i rekreacji;
- 5) wody;
- 6) lasy;
- 7) tereny rolnicze;
- 8) infrastruktura techniczna;
- 9) komunikacja.

V. Obszary komunikacji i infrastruktury (K)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) komunikacja;
- 2) infrastruktura techniczna;
- 3) zieleń;

- 4) lasy;
- 5) usługi – związane z obsługą podróżnych;
- 6) tereny rolnicze;

VI. Obszary specjalne

W ramach obszarów specjalnych wskazano:

VI a. Obszary zabudowy letniskowej (Sa)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) zabudowa letniskowa;
- 2) usługi;
- 3) usługi sportu i rekreacji;
- 4) zieleń;
- 5) wody;
- 6) lasy;
- 7) komunikacja;
- 8) infrastruktura techniczna.

VI b. Obszary sportowo-rekreacyjne (Sb)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) usługi sportu i rekreacji;
- 2) usługi;
- 3) zieleń;
- 4) lasy;
- 5) wody;
- 6) komunikacja;
- 7) infrastruktura techniczna.

VI c. Ogrody działkowe (Sc)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) ogrody działkowe;
- 2) zieleń;
- 3) komunikacja;
- 4) infrastruktura techniczna.

VI d. Cmentarze (Sd)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) cmentarze;
- 2) usługi – związane z obsługą funkcji podstawowej;
- 3) zieleń;
- 4) komunikacja;

- 5) infrastruktura techniczna.

VI e. Obszary powierzchniowej eksploatacji surowców (Se)

W ramach obszarów dopuszcza się kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) produkcja – obiekty związane z funkcjonowaniem obszarów i terenów górniczych, w tym obiekty budowlane, budowle i urządzenia związane z prowadzeniem eksploatacji złoża, budynki administracyjne i zaplecza socjalnego,
- 2) zieleń;
- 3) lasy;
- 4) wody;
- 5) komunikacja;
- 6) infrastruktura techniczna.

IV.3. PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE

W Studium ustala się następujące wskaźniki i parametry zabudowy:

- maksymalna wysokość zabudowy;
- intensywność zabudowy;
- maksymalna powierzchnia zabudowy;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna.

Wskaźniki i parametry zabudowy określone zostały na dwóch poziomach. Pierwszy poziom dotyczy głównych kategorii przeznaczenia terenu, o których mowa w rozdziale IV.2. *Studium*, drugi poziom określonych oraz wyszczególnionych stref (o najwyższej intensywności, o wysokiej intensywności, o niskiej intensywności), oznaczonych na rysunku *Studium* pn. *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*.

Dla kategorii przeznaczenia terenu, dla których nie określono wskaźników i parametrów zabudowy, ich wartość musi zostać określona w planach miejscowych, z uwagi na bardziej indywidualny charakter zagospodarowania tych kategorii przeznaczeń.

Wskazać przy tym należy, że gdy teren nie znajduje się na obszarze żadnej strefy, obowiązują dla niego ustalenia dotyczące strefy ogólnej. Dodatkowo, poza strefą ogólną (A3), wyznaczono 2 rodzaje stref:

- 1) strefa zabudowy o niskiej intensywności (A1),
- 2) strefa zabudowy o najwyższej intensywności (A2).

Delimitacja poszczególnych obszarów nastąpiła poprzez analizę parametrów istniejącej zabudowy w zakresie: wysokości istniejącej zabudowy, powierzchni zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej i intensywności zabudowy oraz analizę wskaźników i parametrów zabudowy wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych. Nałożenie się na siebie poszczególnych parametrów uwzględniając faktyczne zainwestowanie, pozwoliło na wyznaczenie, metodą ekspercką, granic poszczególnych obszarów i przypisanie im właściwych wskaźników i parametrów zabudowy.

Strefa zabudowy o niskiej intensywności – A1				
Kategoria przeznaczenia terenu	maksymalna wysokość zabudowy (m)	maksymalna intensywność zabudowy	maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	minimalna powierzchnia biologicznie czynna (%)
mieszkalnictwo jednorodzinne	10	0,3	20	50
mieszkalnictwo wielorodzinne	16	1	20	40
usługi	15	1	40	20
produkcja	15	0,8	40	20

Strefa zabudowy o najwyższej intensywności

(strefa śródmiejska) – A2				
Kategoria przeznaczenia terenu	maksymalna wysokość zabudowy (m)	maksymalna intensywność zabudowy	maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	minimalna powierzchnia biologicznie czynna (%)
mieszkalnictwo jednorodzinne	12	0,8	40	30
mieszkalnictwo wielorodzinne	20	2	50	20
usługi	20	2,5	45	20
produkcja	30	2,5	45	20
Strefa ogólna – A3				
Kategoria przeznaczenia terenu	maksymalna wysokość zabudowy (m)	maksymalna intensywność zabudowy	maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	minimalna powierzchnia biologicznie czynna (%)
mieszkalnictwo jednorodzinne	12	0,6	40	20
mieszkalnictwo wielorodzinne	20	2	45	10
usługi	15	2	60	10
produkcja	25	1,6	60	5

Tabela 50. Ustalenia Studium - wskaźniki i parametry zabudowy

źródło: opracowanie własne

Odstępstwa i ograniczenia w ramach wyznaczonych wskaźników i parametrów zabudowy:

1. Dopuszcza się utrzymanie wskaźników i parametrów zabudowy niezgodnych z ustaleniami *Studium* dla zabudowy istniejącej i dla której wydana została ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę.
2. Na terenach, na których obowiązujący plan miejscowy dopuszcza wskaźniki i parametry zabudowy niezgodne z ustalonymi w Studium, dopuszcza się na danym terenie wskaźniki i parametry zabudowy wskazane w obowiązującym planie miejscowym.
3. Na terenach zlokalizowanych w zasięgu Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia i zakazy określone w Planie ochrony *PKWŁ* oraz Uchwale Nr LV/1545/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie dostosowania formy prawnej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (Dz. Urz. Woj. Łódz. 2010.165.1359).
4. Na terenach wskazanych jako obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni wraz ze strefą ochronną dopuszcza się wyznaczanie w planach miejscowych innych wskaźników i parametrów zabudowy niż określone w niniejszym

rozdziale, tj. zwiększenie maksymalnej powierzchni zabudowy, jednak nie więcej niż o 20%, przy jednoczesnym zmniejszeniu minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, jednak nie więcej niż o 20% w stosunku do ustalonych wskaźników.

5. Dopuszcza się wyższą wysokość budynku niż parametr wskazany dla danego obszaru w przypadku dominant, dla których wysokość winna być ustalana indywidualnie na etapie planu miejscowego.
6. Dopuszcza się wyznaczenie wyższych parametrów wysokości dla obiektów i budowli infrastruktury technicznej.
7. W przypadku występowania osi widokowych i otwarć widokowych, zaleca się dostosowanie wysokości nowej zabudowy występującej w ramach danej osi widokowej lub otwarcia widokowego tak, aby nie zakłócała ani nie przesłaniała ona wskazanych osi i otwarć widokowych.

IV.4. POLITYKA MIESZKANIOWA

Jak zostało to wskazane w części dotyczącej uwarunkowań, sposób i miejsce zamieszkiwania w znaczny sposób determinuje codzienne życie człowieka. Miejsce zamieszkiwania jest nierozdzielnie związane z zaspokojeniem potrzeb człowieka. Posiadanie miejsca zamieszkania, stanowi jedną z podstaw w hierarchii potrzeb człowieka. Miejsce zamieszkania to jednak nie tylko samo mieszkanie, ale również towarzysząca infrastruktura usługowa, rekreacyjno-wypoczynkowa, techniczna, czyli wszystko to, co umożliwia życie i spędzanie wolnego czasu. W związku z czym poza zapewnieniem odpowiedniego standardu zamieszkania, istotne jest również zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Na obszarze Gminy Stryków w związku z omówioną wcześniej historią rozwoju gminy, zauważalny jest częściowo odmienny charakter zamieszkiwania w poszczególnych częściach gminy i miejscowościach. Wyodrębnione osady i osiedla posiadają zabudowę o różnej intensywności, wysokości, charakterze i cechach. Również otoczenie terenów mieszkaniowych jest różne w poszczególnych osadach. Niektóre z nich sąsiadują z kompleksami terenów zielonych, inne zaś ze względu na intensywne zagospodarowanie cechują się znacznie bardziej ograniczonym dostępem do terenów zielonych. Zauważalny jest również fakt, iż lokalizacja zabudowy mieszkaniowej koncentruje się głównie na obszarze miasta, a na terenach wiejskich w pewnym oddaleniu od głównych dróg, tj. przede wszystkim autostrad i dróg krajowych, natomiast zagęszcza się głównie wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych, gdzie jest ona mocno skoncentrowana i zlokalizowana w przestrzeni pomiędzy drogami. W mniejszym stopniu nastąpił rozwój mieszkalnictwa w kierunku północnym, gdzie zabudowa ta jest zlokalizowana plamowo jako obszary rolnicze oraz w kierunku południowym, stanowiącym tereny najcenniejsze przyrodniczo. Jak zostało to omówione w części dotyczącej *Uwarunkowań* charakter zabudowy na terenie gminy jest znacznie zróżnicowany.

Tereny mieszkaniowe o najwyższej intensywności kształtują się głównie w centralnej części miasta zlokalizowanej w pasie zabudowy na północ i północny zachód od drogi krajowej nr 14, rozłożone równolegle do rzeki. Jest to zabudowa o wysokiej intensywności występująca w rejonie Starego Rynku z dominującą rolą zabudowy śródmiejskiej charakteryzującej się zabudową kamienicową, przeważnie o dwóch kondygnacjach z usługami w parterach, zabudowy wielorodzinnej, uzupełnionej zabudową mieszkaniową jednorodziną wolnostojącą, szeregową i bliźniaczą oraz usługową o charakterze usług publicznych i komercyjnych.

Na pozostałych terenach występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna o niskiej intensywności, przeważnie do 2-3 kondygnacji. Wskazać ponadto należy, iż w niektórych rejonach gminy zabudowa mieszkaniowa ma marginalne znaczenie lub nie występuje w ogóle. Są to przede wszystkim obszary produkcyjno-usługowe i inne tereny intensywnie zagospodarowane pod kątem aktywności gospodarczej, ale także obszary wód i obszary zielone.

Obecnie realizowane oraz planowane programy mieszkaniowe omówione w podrozdziale II.2.4 Studium dotyczą głównie budowy nowych budynków mieszkalnych. Istotnym jest także podjęcie działań odnowy i modernizacji zdekapitalizowanej zabudowy

(o ile jest to możliwe). Działania w zakresie rozwoju zabudowy komunalnej powinny być szczególnie istotne pod kątem stanu technicznego.

Zgodnie z przeprowadzonym bilansem, przyjęta polityka mieszkaniowa zakłada przede wszystkim uzupełnienie istniejącej tkanki zabudowy oraz odnowę i modernizację istniejącej zabudowy, a także możliwość jej odbudowy w nowej formie. W *Studium* nie wyznaczono obszarów zamieszkiwania poza zwartymi obszarami zabudowy i terenami objętymi ustaleniami planów miejscowych, gdyż chłonność tych obszarów przekracza wyliczoną wielkość zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową.

Istotnym czynnikiem, przy wyznaczaniu nowych terenów zamieszkiwania, położonych na obszarach o zwartych strukturach przestrzennych i obszarach objętych ustaleniami planów miejscowych, winno być uwzględnienie występujących w gminie trendów inwestycyjnych, jak również możliwości zapewnienia niezbędnej infrastruktury obsługującej nowe tereny zamieszkiwania. Rozwój gminy jest w istotny sposób determinowany dotychczasowym zagospodarowaniem i lokalizacją terenów produkcyjnych i usługowych, które z jednej strony stwarza istotne ograniczenia w realizacji zabudowy mieszkaniowej, a z drugiej daje możliwości jej kształtowania w sposób umożliwiający kreowanie interesujących i malowniczych założeń urbanistycznych.

IV.4.1. Cele polityki mieszkaniowej

Na terenie Gminy Stryków przyjęto główne cele polityki mieszkaniowej:

- stymulowanie rozwoju szerokiej i wielokierunkowej oferty mieszkaniowej,
- tworzenie oferty mieszkaniowej przez podmioty prywatne, jak również wzbogacanie zasobu komunalnego,
- dostosowanie nowej i przekształcaniej istniejącej zabudowy do cech i charakteru miejsca, w którym jest ona zlokalizowana (odpowiednie wskaźniki, bryła budynku, itp.),
- tworzenie zwartych obszarów zabudowy mieszkaniowej, przeciwdziałanie powstawaniu enklaw oderwanych od zasadniczego układu przestrzennego miasta i poszczególnych wsi,
- wyposażenie obszarów zamieszkiwania w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
- ograniczenie suburbanizacji,
- zapewnienie odpowiedniego dostępu mieszkańców do usług podstawowych,
- poprawa jakości zamieszkania poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych, ciągów pieszych i rowerowych, terenów zieleni i innych miejsc rekreacji i wypoczynku,
- modernizacja i remont zabudowy, w tym jako element procesów rewitalizacyjnych,
- wprowadzenie różnorodnej zieleni, w tym zieleni izolacyjnej na granicy z terenami aktywności gospodarczej i terenami komunikacyjnymi.

W ramach zabudowy mieszkaniowej:

- 1) należy zachować charakterystyczną dla obszaru formę i wielkość zabudowy;
- 2) należy dążyć do zachowania i wzmocnienia harmonijności i kompletności układu zabudowy mieszkaniowej;
- 3) należy dążyć do powiązania zespołów zabudowy w spójny układ;

- 4) należy dążyć do utrzymania i wzmocnienie lokalnych przestrzeni publicznych charakteryzujących się wysoką jakością zagospodarowania, bogatą w elementy małej architektury, jako miejsc integracji mieszkańców;
- 5) należy wzbogacić ofertę kulturalną i rozrywkową obszarów m.in. z możliwością lokalizacji lokalnych ośrodków kulturalnych;
- 6) należy dążyć do realizacji rozwiązań komunikacyjnych preferujących ruch pieszego, rowerowy i bezwzględnie rozdzielić ruch pieszego i rowerowy od ruchu samochodowego;
- 7) w ramach polityki parkingowej należy dążyć do lokalizacji parkingów w ramach terenów inwestycji;
- 8) należy w miarę możliwości zwiększać dostęp do infrastruktury, szczególnie do infrastruktury kanalizacyjnej;
- 9) należy dążyć do połączenia osiedli z terenami zieleni, tworzenia parków kieszonkowych i zieleni przyulicznej, łączenia terenów przestrzeni i usług publicznych zielonymi ciągami pieszymi,
- 10) na terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej zlokalizowanych w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych autostrad A1 i A2 należy dążyć do ograniczenia powstawania nowej zabudowy w kierunku szlaków komunikacyjnych, zwłaszcza kosztem istniejącej zieleni drogowej, oraz dążyć do wprowadzenia pasów zieleni izolacyjnej, w tym szpalerów drzew i pasów zieleni wzdłuż autostrad, ograniczających możliwość rozbudowy zabudowy mieszkaniowej w kierunku dróg.

Odstępstwa i ograniczenia polityki mieszkaniowej:

Przedstawione powyżej zasady stanowią zalecenia i pożądane kierunki kształtowania zamieszkiwania w ramach poszczególnych stref zabudowy. Oczywistym jest, iż osiedla nie tworzą hermetycznych obszarów, w związku z tym przenikają się one wzajemnie. Na obszarach granic obszarów należy tak kształtować zagospodarowanie, aby zabudowę oraz sposób zagospodarowania harmonizować z zachowaniem naczelnej zasady polegającej na ograniczaniu niekorzystnego oddziaływania na tereny mieszkaniowe. Należy w miarę możliwości tworzyć spójne, integrujące przestrzenie publiczne pomiędzy obszarami, a w miejscu styku różnej formy zabudowy, zapewnić jej płynne przejście lub lokalizować tereny zieleni albo ogólnodostępne przestrzenie publiczne.

W przypadku braku dostosowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej do określonych dla danego obszaru kierunków zagospodarowania oraz wskaźników i parametrów zabudowy, możliwe jest utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia, przy czym należy dążyć, aby zasady określone dla poszczególnych obszarów były wdrażane.

IV.4.2. Standardy urbanistyczne dla inwestycji mieszkaniowych

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących wprowadzono pojęcie tzw. inwestycji mieszkaniowej przez którą należy rozumieć *"...przedsięwzięcie obejmujące budowę, zmianę sposobu użytkowania lub przebudowę, w wyniku której powstaną budynek lub budynki mieszkalne wielorodzinne o łącznej liczbie*

lokali mieszkalnych nie mniejszej niż 25 lub budynki mieszkalne jednorodzinne o łącznej liczbie nie mniejszej niż 10, wraz z urządzeniami budowlanymi z nimi związanymi, drogami wewnętrznymi, a także roboty budowlane niezbędne do obsługi oraz prawidłowego wykonania tych prac; inwestycję mieszkaniową stanowią również części budynków przeznaczone na działalność handlową lub usługową"⁴. Dla ww. inwestycji na wniosek inwestora ustala się określone standardy lokalizacji i realizacji inwestycji mieszkaniowych.

W związku z tym wskazano zalecenia dotyczące lokalizacji inwestycji mieszkaniowych, które zaleca się uwzględnić w Uchwale Rady Miejskiej o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej.

1. Inwestycję mieszkaniową należy lokalizować w odległości od przystanku komunikacji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym:
 - 1) 300 m w granicach obszarów zwartej zabudowy;
 - 2) 400 m poza obszarami zwartej zabudowy.
2. Inwestycję mieszkaniową należy zlokalizować w odległości nie większej niż 1000 m od:
 - 1) szkoły podstawowej, zapewniającej możliwość przyjęcia nowych uczniów na poziomie nie mniejszym niż 10% planowanej ilości mieszkańców inwestycji mieszkaniowej;
 - 2) przedszkola zapewniającego możliwość przyjęcia dzieci na poziomie nie mniejszym niż 5% planowanej ilości mieszkańców inwestycji mieszkaniowej;
3. Inwestycję mieszkaniową wielorodzinną lokalizuje się na terenie zapewniającym dostęp do urządzonych terenów wypoczynku oraz rekreacji lub sportu o powierzchni stanowiącej co najmniej iloczyn planowanej liczby mieszkańców oraz wskaźnika wynoszącego 4 m². Zapewnienie dostępu następuje poprzez lokalizację w odległości nie większej niż 1000 m.
4. Wysokość budynków nie powinna przekraczać wysokości określonej dla terenu w ramach strefy zabudowy określonej w rozdziale IV.3. *Studium*. Jeżeli takiej nie wyznaczono to zastosowanie mają ustalenia dla strefy ogólnej.
5. Dopuszcza się lokalizację inwestycji mieszkaniowych, wyłącznie w wyznaczonych w *Studium* obszarach zamieszkiwania oraz na terenach, które w przeszłości były wykorzystywane jako tereny kolejowe, wojskowe, produkcyjne lub usług pocztowych, a obecnie funkcje te nie są na tych terenach realizowane.

⁴ art. 2 pkt 2) ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących

IV.5. POLITYKA GOSPODARCZO-USŁUGOWA

Stryków jest miastem stanowiącym regionalny ośrodek gospodarczo-usługowy, w którym zlokalizowane są usługi z zakresu administracji, edukacji, handlu i inne, a także obszary aktywności gospodarczej, zapewniające miejsca pracy dla mieszkańców oraz pracowników w regionu. Problemy gospodarcze gminy związane z brakiem wystarczającej dywersyfikacji gospodarki, skutkowały koniecznością poszukiwania nowej drogi rozwoju. Sprzyjało temu powstanie dwóch autostrad, tj. autostrady A1 i A2, które przecinają się na obszarze gminy, stwarzając szansę na znaczący zwrot w gospodarce – zwrot w stronę rozwoju terenów produkcyjno-usługowych, w tym w szczególności logistycznych. Bardzo dobra dostępność komunikacyjna względem głównych układów komunikacyjnych o zasięgu regionalnym i krajowym, stwarza możliwości rozwoju działalności logistyczno-magazynowej, a także przemysłu wysokich technologii.

Gmina Stryków posiada również dobry dostęp do szerokiej oferty szkół wyższych, zlokalizowanych w pobliżu Łodzi. Mając na uwadze wspieranie rozwoju nowych technologii, szkolnictwo wyższe jest niezbędnym do tego narzędziem, dającym dodatkowy element przyciągający potencjalnych inwestorów. W związku z tym, szkolnictwo wyższe nie wpływa wyłącznie na poprawę poziomu wykształcenia obywateli, ale także daje impuls do rozwoju gospodarczego gminy. Ważne jest więc w tym aspekcie powiązanie szkolnictwa wyższego z przemysłem i usługami, co pozwoli na pozostanie wykwalifikowanych pracowników.

Wskutek podjętych działań na przestrzeni ostatnich lat, Stryków zaczął być postrzegany jako miasto rozwijające się w zakresie alternatywnych rozwiązań w przemyśle i usługach, szczególnie w usługach logistycznych i magazynowych.

Rozwój Gminy Stryków wzbogacony ofertą logistyczną i kulturalną może stać się niewątpliwie magnesem do rozwoju usług w zakresie oferty miejsc noclegowych, powierzchni biurowych, edukacji i innych usług towarzyszących i wspierających. Należy jednak mieć na względzie, iż opracowany na potrzeby niniejszego studium bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę nie przewiduje wyznaczania nowych terenów aktywności gospodarczej poza obszarami wyznaczonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania. W planach inwestycyjnych należy w pierwszej kolejności przyjąć wykorzystanie istniejących terenów produkcyjno-usługowych, rekultywację terenów zdegradowanych w kierunku gospodarczym, w tym zastosowanie rozwiązań proekologicznych, jak np. budowa farm fotowoltaicznych.

W związku z powyższym wskazano następujące główne cele rozwojowe w zakresie polityki gospodarczo-usługowej:

- stworzenie lokalnych centrów usługowych, możliwych do zlokalizowania na obszarach zamieszkiwania, ale i aktywności gospodarczej;
- wpieranie rozwoju małych obiektów handlowych, zapewniających dostęp do usług podstawowych;
- ograniczenie sytuowania wolnostojących kiosków, szczególnie w pasie drogowym;
- zaleca się tworzenie, w miejscach o największym ruchu pieszym, a także w miejscach historycznie kształtujących lokalne centra, ulic handlowych (np. w rejonie ulicy Stary

Rynek w Strykowie) z wydzielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi oraz ograniczonym ruchem samochodowym;

- położenie nacisku na rozwój turystyki, w tym agroturystyki na obszarach wiejskich, szczególnie w północnej i południowej części gminy;
- odnowienie oznakowania szlaków turystycznych na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z uzupełnieniem systemu informacji turystyczno-przyrodniczej;
- poszerzenie oferty produkcyjno-usługowej, poprzez różnorodność branż i stworzenie oferty zespołów wielobranżowych;
- rozwoju powiązań o charakterze klasterów, w tym m.in.: logistycznego w Strykowie, który stwarza możliwości dalszego rozwoju w oparciu o istniejące zainwestowanie i technologie oraz wyznaczone w dokumentach planistycznych rezerwy terenowe;
- stwarzanie perspektyw dla rozwoju firm i przez to poszerzania oferty rynku pracy;
- dostosowanie oferty usługowej do charakteru obszaru, potrzeb ludności oraz istniejącej formy zabudowy;
- lokalizowanie obiektów biurowych i usługowych, szczególnie w zakresie handlu, w powiązaniu z terenami mieszkaniowymi;
- położenie nacisku na rozwój szkolnictwa na wysokim poziomie oraz współpracę z sektorem produkcyjnym i usługowym oraz ośrodkami akademickimi w Łodzi;
- poszerzenie oferty biurowej;
- rozwój szeroko pojętej logistyki z wykorzystaniem dostępnych kanałów komunikacji, w tym drogowej i kolejowej;
- rozwój usług wspierających poprawę jakości życia mieszkańców;
- zróżnicowanie oferty terenów i przestrzeni pod kątem usytuowania, wielkości, dostępu komunikacyjnego, infrastruktury technicznej i sąsiedztwa dla różnych rodzajów działalności;
- ograniczenie konfliktów przestrzennych i społecznych oraz minimalizowanie negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko, otoczenie i człowieka;
- stworzenie przestrzeni gospodarczo-usługowych o wysokiej jakości zagospodarowania, w tym wzbogacenie ich terenami zielonymi;
- wykorzystanie terenów w sąsiedztwie autostrad na lokalizację terenów przemysłowych;
- w ramach obszarów aktywności gospodarczej możliwe jest lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni, na obszarach wskazanych na rysunku Studium *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*. Strefy ochronne od urządzeń wytwarzających energię elektryczną z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni, ustala się na granicy obszarów, na których się je dopuszcza (w granicach działki budowlanej, na której lokalizowana jest inwestycja);
- działania podejmowane w ramach procesów rewitalizacji winny wspierać i dawać możliwość rozwoju ekonomicznego i poprawy warunków życia mieszkańców obszarów rewitalizacji z możliwością oddziaływania na obszary sąsiednie, zarówno w zakresie aktywizacji zawodowej ludności, jak i wsparcia oraz rozwoju bazy wykładowo-dydaktycznej i dostosowania jej do potrzeb rynku pracy.

W ramach Studium nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych tj. obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W ramach zabudowy gospodarczo-usługowej należy dążyć do:

- 1) zapewnienia dogodnego systemu połączeń drogowych wewnętrznych i zewnętrznych, z możliwością wykorzystania kolei i systemu transportowego *MOFL*;
- 2) zapewnienia dobrego dostępu komunikacyjnego, szczególnie w zakresie ruchu pieszego i rowerowego, z tworzeniem przestrzeni spacerowych;
- 3) właściwego skomunikowania obszarów komunikacją zbiorową, szczególnie z obszarami zamieszkiwania i pozostałymi częściami *MOFL*;
- 4) zapewnienia właściwego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej;
- 5) lokalizacji wymaganej liczby miejsc postojowych na terenach inwestycji;
- 6) zapewnienia wysokich walorów estetycznych przestrzeni i zabudowy, wzbogaconych zielenią szczególnie od strony przestrzeni publicznych i stref wejściowych.
- 7) tworzenia przestrzeni wielofunkcyjnych o zróżnicowanej ofercie usługowej;
- 8) dostosowania rodzaju i wielkości działalności do potrzeb i sąsiedztwa;
- 9) tworzenia ponadlokalnych ośrodków usługowych, głównie w centrum miasta oraz poszczególnych wsi, z zachowaniem zasady niepowodowania uciążliwości dla terenów mieszkaniowych;
- 10) w ramach lokalnych ośrodków usługowych należy zachować tożsamość i charakter obszaru;
- 11) zapewnienia powierzchni parkingowych adekwatnych do zapotrzebowania, przy czym należy dążyć do ograniczenia powierzchni terenu przeznaczonej pod miejsca postojowe poprzez m.in. parkingi wielopoziomowe i/lub wbudowane;
- 12) na terenach usługowych i terenach zabudowy produkcyjnej wzdłuż autostrad należy dążyć do tworzenia ciągów zieleni umożliwiających funkcjonowanie wybudowanych przejść dla zwierząt oraz do oddzielenia obiektów produkcyjno-magazynowych od strefy migracyjnej wzdłuż istniejących rzek, cieków i zbiorników wodnych w celu umożliwienia swobodnej migracji zwierząt oraz tworzenia ciągów zieleni umożliwiających połączenie przejść dla zwierząt z terenami rolnymi i leśnymi oraz uzupełnienie terenów ogólnodostępnych.

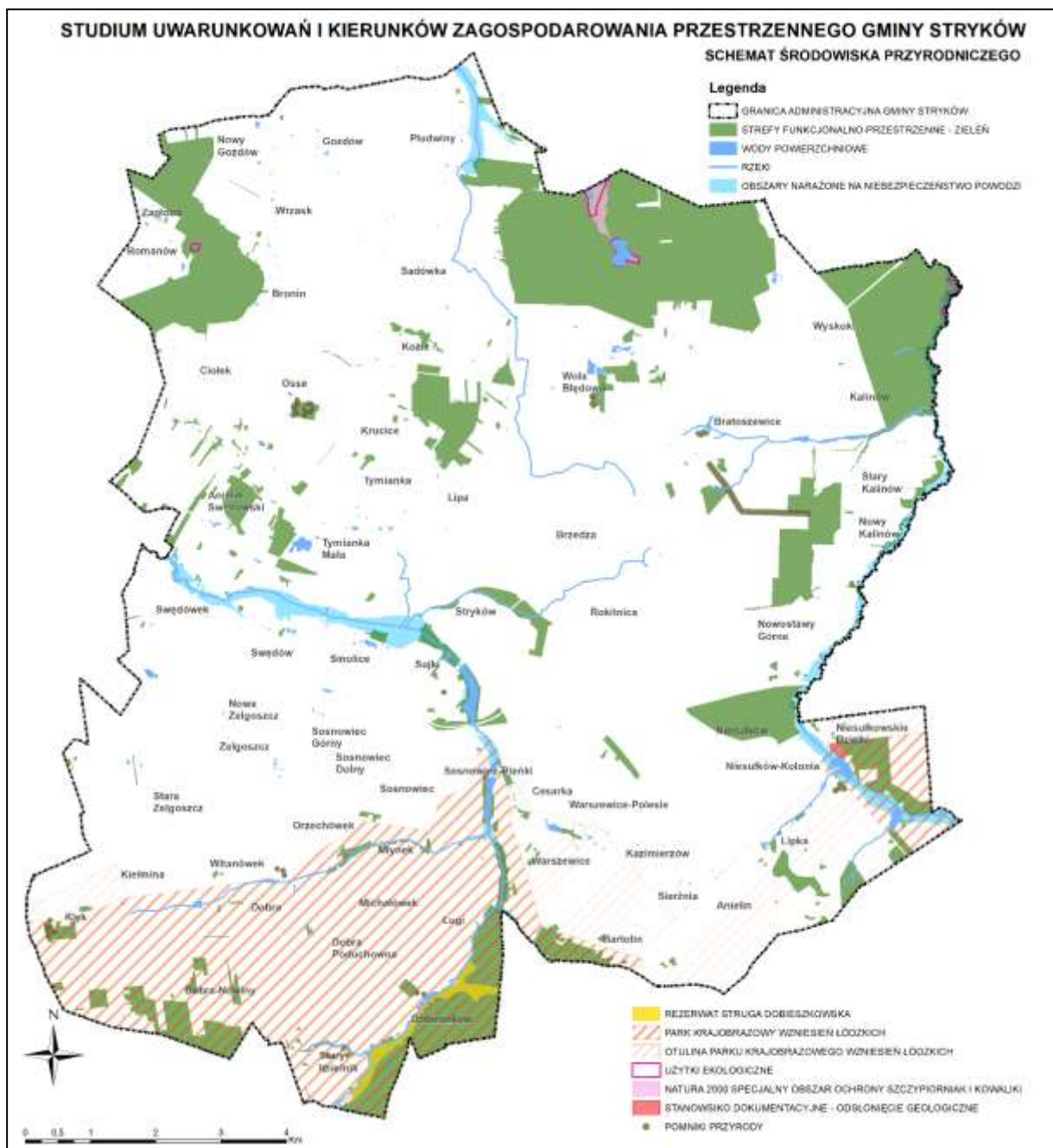
Odstępstwa i ograniczenia w ramach kierunków polityki gospodarczo-usługowej:

- 1) w przypadku, gdy istniejące zagospodarowanie nie odpowiada zasadom ustalonym w niniejszym *Studium*, dopuszcza się poszerzenie zasad zagospodarowania w kierunku istniejącej zabudowy w miejscach przez nią zajmowanych.

IV.6. POLITYKA ŚRODOWISKA I ZIELENI

Zieleń jest integralnie związana z terenami inwestycyjnymi (mieszkaniowymi, aktywności gospodarczej, usługowymi, sportowo-rekreacyjnymi, komunikacyjnymi). Tereny zieleni są równoprawnym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Stryków. Szczególnie obszary wiejskie charakteryzują się bardzo dużym udziałem terenów zieleni. Są to głównie tereny rolnicze oraz tereny zieleni leśnej, głównie w południowej części gminy, która ze względu na występowanie cennych siedlisk nie są predysponowane do zainwestowania. Poza wspomnianymi terenami rolniczymi i terenami zieleni leśnej w strukturze zieleni gminy występują parki, skwery, zieleń osiedlowa czy ogrody działkowe zlokalizowane przede wszystkim na obszarze miasta.

Zieleń jest integralną częścią krajobrazu i poza pełnieniem funkcji swoistych buforów pomiędzy terenami zurbanizowanymi, jest także integralną częścią wszystkich rodzajów zainwestowania, wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców. Istotnym elementem w zakresie planowania przestrzennego jest powiązanie terenów inwestycyjnych z terenami zieleni, tak aby stanowiły one ciągły, uzupełniający się system przestrzenny. Powiązania terenów zieleni, poza aspektem przestrzennym, powinny mieć także relacje funkcjonalne, gdyż zieleń wpływa na atrakcyjność np. terenów mieszkaniowych. Polityka dotycząca terenów zieleni powinna dążyć do zintegrowania i zrównoważenia zagospodarowania zielenią w gminie, w szczególności na terenach zurbanizowanych.

Rycina 18. Schemat środowiska przyrodniczego

źródło: opracowanie własne

IV.6.1. Główne cele ochrony zieleni i środowiska

W ramach *Studium* określa się główne kierunki działań w zakresie ochrony zieleni i środowiska, w ramach których należy dążyć do:

- 1) poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do terenów rekreacyjnych z udziałem zieleni, tworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie lub w obrębie terenów mieszkaniowych oraz lokalizację zieleni wysokiej i izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz na granicy obszarów o różnym przeznaczeniu;

- 2) realizacji i wsparcia inicjatyw łączących obszary zieleni z obszarami usług publicznych, upiększających przestrzeń, włączających zieleni w dużą i małą architekturę oraz zmniejszających negatywne skutki transportu;
- 3) stworzenia strefy zieleni oddzielającej obszar miejski od otaczających obszarów wiejskich (tzw. green belt - zielony pierścień), w celu zahamowania rozlewania się zabudowy na obszary otwarte, w kontekście zachowania zwartości obszaru zainwestowanego. W ramach tej koncepcji zieleni ma:
 - 1) tworzyć ramy i krystalizować układy przestrzenne;
 - 2) rozdzielać tereny osadnicze od terenów aktywności gospodarczej;
 - 3) tworzyć system łączący obszary przyrodnicze o wysokich walorach środowiskowych.
- 4) ochrony bioróżnorodności poprzez:
 - 1) zachowanie cennych przyrodniczo obszarów;
 - 2) zachowanie wszystkich lasów na obszarach zieleni oraz zwiększanie lesistości poprzez zalesienia;
 - 3) utrzymanie zieleni naturalnej, często spontanicznej, w obszarach zurbanizowanych, w myśl zasady, że nie każda zieleni musi być urządzona, część może pozostać „dzika”;
 - 4) tworzenie przyjaznych warunków dla ptaków w parkach i terenach zielonych;
- 5) zachowania istniejących i tworzenie nowych lokalnych korytarzy ekologicznych, poprzez utrzymanie terenów leśnych oraz tworzenie w miarę możliwości korytarzy zieleni wzdłuż cieków wodnych (obudowa biologiczna cieków, zielone ciągi spacerowe, utrzymanie terenów otwartych);
- 6) rewitalizacji parków, tworzenia podwórek miejskich z zielenią, parków kieszonkowych, zakładania ogrodów deszczowych oraz innych obszarów rekreacji i łączenia ich z miejskimi korytarzami w celu utworzenia szlaków turystyki, łączących obszary mieszkaniowe i przyrodnicze;
- 7) rozwój i dbałość o warunki przewietrzania miasta poprzez ciąg wentylacyjny i jego uspoźnienie – połączenie ze sobą enklaw zieleni i rozwój terenów zieleni urządzonej wchodzących w skład korytarzy napowietrzających i całkowity zakaz ich zabudowy;
- 8) poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie powierzchni i jakości zieleni, co może przyczynić się do zwiększenia pochłaniania zanieczyszczeń powietrza i zachowanie korytarzy przewietrzania miasta. Działania w tym zakresie są szczególnie istotne w obszarach zurbanizowanych;
- 9) zwiększania udziału terenów zieleni w zatrzymywaniu i opóźnianiu odpływu (retencji) wód opadowych oraz ich podczyszczaniu przed odprowadzeniem do cieków wodnych;
- 10) adaptacji do zmian klimatu, poprzez:
 - traktowanie zieleni jako elementu wpływającego na ograniczenie nagrzewania się powierzchni w czasie fali upałów (lokalizowanie zieleni wysokiej i izolacyjnej wzdłuż dróg, na placach miejskich, w obrębie zabudowy, na placach zabaw);
 - zatrzymywanie wód opadowych;
 - ochronę przed powodzią miejską (w czasie deszczy nawałnicowych) i suszą;
- 11) rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, poprzez wykorzystanie wody i zieleni do łagodzenia skutków zmian klimatycznych, szczególnie fal upałów i deszczy nawałnych;

- 12) ochrony drzew poprzez ochronę istniejących zadrzewień w procesach inwestycyjnych i planistycznych, stworzenie regulacji ułatwiających lokalizację nowych drzew w obrębie terenów zainwestowanych (drogach, placach zabaw, obszarach mieszkaniowych, obszarach usługowych, parkingach, obszarach przemysłowych) oraz opracowanie standardów pielęgnacji i dbania o tereny zielone.

IV.6.2. Ochrona przyrody, w tym tereny objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych

Z obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody na terenie Gminy Stryków znajdują się:

- 1) rezerwat przyrody „Struga Dobieszkowska”,
- 2) Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich,
- 3) Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty: specjalny obszar ochrony siedlisk „Szczypiorniak i Kowaliki” (kod obszaru PLH100033),
- 4) Stanowisko dokumentacyjne „Odśłonięcie geologiczne w Niesułkowie-Kolonii”,
- 5) 4 użytki ekologiczne: bagno, 2 naturalne zbiorniki wodne i torfowisko,
- 6) pomniki przyrody.

Ponadto na obszarze gminy znajdują się geostanowiska związane z przyrodą nieożywioną. Nie są prawnie chronione, ale stanowią wartościowe obiekty geologiczne o walorach edukacyjnych i przyrodniczych.

Wszystkie ww. obszary i obiekty chronione przepisami odrębnymi, zostały omówione szczegółowo w rozdziale II.9.6. *Studium*. Dodatkowo występują zbiorowiska roślinne oraz gatunki zwierząt objęte ochroną, scharakteryzowane w rozdziale II.9.5 *Studium*.

W zakresie ochrony ww. obszarów:

- 1) zastosowanie mają przepisy odrębne, stosowne uchwały i rozporządzenia w zakresie ochrony poszczególnych obszarów;
- 2) należy zachować i utrzymywać istniejące korytarze ekologiczne oraz przejścia dla zwierząt, z zachowaniem ich drożności;
- 3) sposób zagospodarowania terenów w granicach Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich reguluje uchwała Nr LV/1545110 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie dostosowania formy prawnej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (Dz. U. Woj. Łódzkiego z 2010 r. Nr 165 poz. 1359);
- 4) należy zapewnić zachowanie w stanie obecnym, bez możliwości zabudowy naturalnych form ukształtowania terenu, m.in. wzniesień, obszarów położonych w strefie krawędziowej, dolin rzecznych itp. zlokalizowanych w zasięgu Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z otuliną;
- 5) należy dążyć do zachowania lub objęcia dodatkową ochroną obszarów wskazanych w planie ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich do objęcia dodatkowymi formami ochrony:

- „Panorama Dobra-Nowiny”,
 - „Niesułków nad Mrożycą”,
 - „Źródła w Dobrej”,
 - „Dolna Kiełmiczanka”,
 - „Bagno w Ługach”,
 - „Źródła Dobra-Poduchowne”,
 - „Torfowisko Imielnik”,
 - „Stawy pod Warszewicami”,
 - „Źródła ciekłu Parcele k. Niesułkowa”;
- 6) należy dążyć do odnowienia oznakowania szlaków turystycznych na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich wraz z uzupełnieniem systemu informacji turystyczno-przyrodniczej;
 - 7) należy dążyć do ochrony, pielęgnacji i wyznaczania nowych pomników przyrody;
 - 8) należy dążyć do wykorzystania potencjału różnorodności geologicznej i geomorfologicznej obszaru w celach edukacyjnych i rekreacyjnych.

IV.6.3. Polityka obszarów zieleni

W ramach *Studium* określa się kierunek realizacji obszarów zieleni, polegający na stworzeniu sieci terenów zieleni, której głównym elementem będą tereny rolnicze, lasy, parki oraz tereny nie przeznaczone pod zabudowę, w szczególności znajdujące się na obszarach chronionych, uzupełnione o zieleń na obszarach zurbanizowanych (skwery, zieleńce, zieleń zabytkowa, przyuliczna, osiedlowa, towarzysząca obiektom sportowym). Polityka kształtowania obszarów zieleni, poza generalnymi kierunkami, będzie także realizowana w stosunku do poszczególnych terenów inwestycyjnych charakteryzujących się odmiennym sposobem zabudowy. W związku z tym wskazano kierunki rozwoju zieleni w ramach głównych terenów inwestycyjnych:

1. Na obszarach **zabudowy śródmiejskiej (strefa o najwyższej intensywności zabudowy)**, należy dążyć do:
 - 1) zachowania i podniesienia jakości istniejących terenów zieleni oraz tworzenia nowych ogólnodostępnych skwerów, parków i innych form urządzonej zieleni rekreacyjno-wypoczynkowej;
 - 2) zagospodarowania wnętrza kwartałów zabudowy zielenią oraz obiektami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi;
 - 3) zachowania istniejących i wprowadzenia jak największej liczby nowych drzew w sąsiedztwie zabudowy i wzdłuż ulic;
 - 4) zachowania zieleni zabytkowej oraz jej rewaloryzację;
 - 5) ograniczania dogęszczania zabudowy i rozwoju terenów parkingowych kosztem terenów zieleni;
 - 6) lokalizowania zieleni na dachach oraz na ścianach budynków (zielone ściany, pnącza);
 - 7) tworzenia parków kieszonkowych, czyli niedużych obszarów zieleni np. na nieużytkach i miejscach po wyburzonych obiektach;

- 8) tworzenia form zieleni towarzyszącej zabudowie i ulicom (parklety - wykorzystanie pojedynczych miejsc parkingowych do aranżacji zieleni i miejsca dla pieszych, z wykorzystaniem zieleni w donicach, ale także lokalizowanej na gruncie rodzimym, przekształcanie ulic w strefy współdzielone z wykorzystaniem zieleni, w tym drzew, krzewów i bylin, roślinności niskiej lub ozdobnej);
- 9) wykorzystania zieleni okrywowej, w tym roślin zadarniających, na terenach zieleni przyulicznej i osiedlowej.
2. Na terenach **zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej**, należy dążyć do:
 - 1) tworzenia, w miarę możliwości, terenów zieleni ogólnodostępnej (skwerów, zielenców, alei drzew), w celu tworzenia miejsc przestrzeni publicznych;
 - 2) połączenia zespołów zabudowy mieszkaniowej z terenami zieleni i obiektami sportowo-rekreacyjnymi za pomocą ciągów pieszo-rowerowych z dużym udziałem zieleni;
 - 3) ograniczania dogęszczania zabudowy kosztem terenów zieleni;
 - 4) zachowania, uzupełnienia i nasadzenia szpalerów drzew i pasów zieleni wzdłuż ulic;
 - 5) rewaloryzacji historycznych układów zieleni oraz zachowania przybliżonego składu gatunkowego drzew.
3. Na terenach zabudowy **mieszkaniowej wielorodzinnej**, należy dążyć do:
 - 1) tworzenia nowych lub zachowania i podniesienia jakości istniejących terenów zieleni, w tym w szczególności wyposażenia zieleni osiedlowej w urządzenia do rekreacji dla różnych grup wiekowych;
 - 2) ograniczania dogęszczania zabudowy kosztem terenów zieleni osiedlowej;
 - 3) uzupełnienia i nasadzenie szpalerów drzew i pasów zieleni wzdłuż ulic i na zieleniach;
 - 4) połączenia zabudowy mieszkaniowej z kompleksami zieleni i obiektami sportowo-rekreacyjnym znajdującymi się na terenach przyrodniczych czy ogrodów działkowych;
 - 5) tworzenia przestrzeni publicznych i zieleni wzdłuż ulic z wykorzystaniem drzew i krzewów (szpalery, aleje, place).
4. Na terenach **usługowych**, należy dążyć do:
 - 1) tworzenia zieleni zapewniającej naturalną retencję oraz lokalizowanie zieleni na dachach i na ścianach budynków;
 - 2) tworzenia otwartych i ogólnodostępnych przestrzeni zieleni urządzonej;
 - 3) zapewnienia połączenia ciągami zieleni z innymi obszarami zieleni, w tym z lasami;
 - 4) wprowadzenia zadrzewień wzdłuż ulic;
 - 5) podniesienia jakości zieleni towarzyszącej usługom.
5. Na terenach zabudowy **produkcyjnej**, należy dążyć do:
 - 1) oddzielenia obiektów produkcyjno-magazynowych od terenów mieszkaniowych wielopiętrową zielenią izolacyjną;
 - 2) wykorzystania rzek, cieków i zbiorników wodnych na terenach produkcyjnych do celów kompozycyjnych i nadanie im funkcji retencyjnych;
 - 3) nasadzenia szpalerów drzew i pasów zieleni wzdłuż ulic wewnątrz obszarów;
 - 4) tworzenia ciągów zieleni umożliwiających przejście przez obszary produkcyjne, zwłaszcza na ich styku z terenami rolnymi lub leśnymi;

- 5) uzupełnienia zieleni i podniesienia jakości jej urządzenia.
6. Na terenach **rekreacyjno-wypoczynkowych**, należy dążyć do:
 - 1) połączenia systemu zieleni z istniejącymi i nowymi terenami sportowymi;
 - 2) przypisania roli rekreacyjno-wypoczynkowej nadrzecznym terenom zieleni wzdłuż cieków, w tym Strugi Dobieszkowskiej (Młynówki) oraz Mrożycy.

Polityka kształtowania zieleni na terenach rolniczych i leśnych zostanie omówiona w podrozdziałach dotyczących rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

IV.6.4. Kierunki ochrony środowiska w zakresie powietrza i klimatu

W zakresie ochrony powietrza i klimatu:

- 1) w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przyjętych przez Sejmik Województwa Łódzkiego „uchwały antysmogowej” oraz „Programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja łódzka”. Pozostałe niżej wymienione ustalenia dotyczące ochrony powietrza przed smogiem należy traktować jako zalecenia;
- 2) zaleca się wymianę pieców węglowych lub modernizację lokalnych kotłowni w celu uzyskania lepszych parametrów grzewczych i ograniczenia emisji;
- 3) zaleca się termomodernizację budynków wielorodzinnych w celu ograniczenia zapotrzebowania na ciepło;
- 4) zaleca się zwiększenie ilości zieleni wysokiej na obszarach zurbanizowanych, co może przyczynić się do częściowego wychwytywania zanieczyszczeń z powietrza;
- 5) zakłada się rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym;
- 6) zakłada się rozwój systemów komunikacji rowerowej i ścieżek rowerowych;
- 7) zaleca się ograniczenie uciążliwości ruchu ulicznego dla atmosfery poprzez wprowadzanie stref ruchu uspokojonego, odpowiedni dobór roślinności pochłaniającej szkodliwe substancje czy wprowadzanie „ekostref” o ograniczonej dostępności dla pojazdów;
- 8) zaleca się ograniczenie uciążliwości powierzchniowych źródeł zanieczyszczeń powietrza poprzez, m.in. rekultywację składowisk odpadów,
- 9) prowadzenia działań edukacyjnych w celu uświadomienia wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz promujących niskoemisyjne systemy grzewcze (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje).

Postępujące w ostatnich latach zmiany klimatu mają również znaczący wpływ na politykę przestrzenną gmin. W związku z tym zaleca się następujące kierunki działań adaptacyjnych:

- 1) kształtowanie na nowych obszarach inwestycyjnych naprzemiennego układu obszarów zabudowanych i czynnych biologicznie, co poprawi wymianę powietrza, ograniczy kumulację zanieczyszczeń i ograniczy zjawisko tzw. miejskiej wyspy ciepła;

- 2) uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zwiększenia obszarów zieleni i obszarów wodnych, stanowiących korytarze przewietrzające intensywną zabudowę;
- 3) rewaloryzację obszarów zieleni i wód powierzchniowych, w celu poprawy retencji oraz warunków bioklimatycznych;
- 4) adaptację systemu gospodarowania wodami opadowymi do zwiększonej częstotliwości występowania opadów nawałnych, w tym promowanie systemów małej retencji leśnej, w dolinach cieków, w pasach drogowych (zbiorniki retencyjne, obudowa biologiczna cieków, rowy retencyjne wzdłuż dróg, zielone ronda);
- 5) przystosowanie terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców) do małej retencji na obszarach zurbanizowanych (niecki zbierające nadmiar wody opadowej z połąci dachowych i ulic, stawy retencyjne);
- 6) tworzenie ogrodów deszczowych na obszarach zabudowy mieszkaniowej w celu retencji i opóźniania odpływu wód opadowych z powierzchni dróg, placów i dachów;
- 7) stosowanie rozwiązań technicznych i przestrzennych na obszarach utwardzonych, w tym w pasach drogowych, umożliwiających wykorzystanie wód opadowych do nawadniania terenów zieleni, w tym drzew przyulicznych;
- 8) zachowanie jak największej liczby drzew, szczególnie w gęstej zabudowie, np. śródmiejskiej.

IV.6.5. Kierunki ochrony środowiska klimatu akustycznego

Klimat akustyczny jest ważnym elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców. Zadaniem polityki przestrzennej samorządu jest przeciwdziałanie obecnym i przyszłym przekroczeniom hałasu i wynikającym z tego konfliktom przestrzennym. W związku z tym główne działania powinny dotyczyć właściwej lokalizacji obiektów będących źródłem hałasu i terenów chronionych przed hałasem względem siebie.

W zakresie ochrony klimatu akustycznego:

- 1) w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zaleca się stosowanie pasów zieleni izolacyjnej oraz ekranów akustycznych (tylko w uzasadnionych przypadkach) wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej. Dotyczy to istniejących odcinków autostrad, dróg krajowych, wojewódzkich oraz dróg dojazdowych do terenów przemysłowych i terenów kolejowych;
- 2) zaleca się wykorzystanie rozwiązań technicznych pozwalających na stosowanie cichych nawierzchni, zagłębianie ciągów komunikacyjnych, stosowanie izolacji roślinnej lub wałów ziemnych czy instalowanie ekranów dźwiękochłonnych (przy uwzględnieniu estetyki przestrzeni publicznej);
- 3) w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów;
- 4) zaleca się ograniczanie uciążliwości związanych z oddziaływaniem hałasu na terenach niezagospodarowanych na etapie planowania przestrzennego poprzez strefowanie zabudowy, polegające na wprowadzaniu odpowiedniego zagospodarowania w zależności od istniejącego lub prognozowanego poziomu hałasu;

- 5) zaleca się skanalizowanie tranzytowego ruchu samochodowego, w szczególności ruchu ciężkiego, na autostradach i trasach zabezpieczonych przed rozprzestrzenianiem się nadmiernego hałasu;
- 6) zaleca się wprowadzenie rozwiązań systemowych, mających na celu ograniczenie indywidualnego transportu na rzecz transportu publicznego, w celu zmniejszenia ilości ruchu samochodowego, a tym samym hałasu.

IV.6.6. Kierunki ochrony środowiska w zakresie wód i gleb oraz ochrony przeciwpowodziowej i ochrony przed suszą

Polityka przestrzenna samorządu ma znaczny wpływ na ochronę wód i zapewnienie im właściwej czystości. Niewłaściwie prowadzona gospodarka ściekowa i niekontrolowane zrzuty ścieków przemysłowych i komunalnych, zanieczyszczenia komunikacyjne, niewłaściwa gospodarka rolna mogą doprowadzić do znacznego pogorszenia jakości wód. W związku z powyższym przyjęto główne kierunki w zakresie środowiska gruntowo-wodnego, w ramach których należy dążyć do:

- 1) ochrony zasobów wód i zapewnienia im właściwej jakości;
- 2) oczyszczania zanieczyszczonych wód opadowych z terenów utwardzonych przed wprowadzeniem ich do odbiornika;
- 3) rozbudowy i przechodzenia na sieć kanalizacji sanitarnej rozdzielczej, z ograniczeniem możliwości sytuowania indywidualnych zbiorników bezodpływowych;
- 4) podjęcia działań zmierzających do ograniczenia niekontrolowanego zrzutu ścieków bytowych;
- 5) wprowadzenia zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów w pobliżu cieków wodnych z uwagi na słabą warstwę izolacyjną pierwszego poziomu wodonośnego;
- 6) prowadzenia działań zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji;
- 7) zaleca się retencjonowanie wód opadowych na terenach mieszkaniowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni, konieczna jest realizacja programu podniesienia retencyjności obszaru gminy, szczególnie w mieście, wskazane jest gospodarowanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych w oparciu o okresowe lub przepływowe zbiorniki retencyjne zlokalizowane w pobliżu cieków wodnych;
- 8) ochrony ujęć wody w celu utrzymywania ich jak najlepszej jakości;
- 9) ograniczenie uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości;
- 10) realizacji systemu tzw. błękitno-zielonej infrastruktury, czyli integracji obszarów zieleni z siecią hydrograficzną. Dotyczy to przede wszystkim powiązania terenów zieleni z dolinami rzek np. poprzez stworzenie linearnego systemu parków połączonych z zielenią urządzoną w oparciu o układy hydrograficzne zwłaszcza w dolinie rzek Moszczenicy i Młynówki;
- 11) utrzymania dużej powierzchni obszarów czynnych biologicznie, w celu ograniczenia potencjalnych powierzchni utwardzonych mogących być źródłem zanieczyszczeń wód opadowych;

- 12) ochrony gleb przy ciągach komunikacyjnych – poprawa jakości zieleni przyulicznej;
- 13) przeznaczenia na cele rekreacyjne lub zagospodarowanie zielenią obszarów zdegradowanych oraz rekultywację nieczynnych składowisk odpadów komunalnych, przemysłowych i likwidacji nielegalnych składowisk odpadów;
- 14) wykorzystanie w miarę możliwości gleb zdegradowanych i zdewastowanych dla funkcji gospodarczej, w szczególności jako obszary lokalizacji OZE (np. farma fotowoltaiczna),
- 15) przywracania w miarę możliwości funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej na glebach zdegradowanych i zdewastowanych, w szczególności poprzez rekultywację i remediację.

Na obszarze Gminy Stryków, zgodnie z „Mapami zagrożenia powodziowego” z 2015 r., zaktualizowanymi w 2020 r., nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%), obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego. Ponadto gmina położona jest poza zasięgiem obszarów, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) oraz obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Jedynym rejonem narażonym na okresowe zalewy wód i podtopienia jest fragment doliny Moszczenicy na terenie wsi Smolice oraz częściowo na terenie Miasta Strykowa. Tereny te są obecnie w większości wolne od zabudowy i powinny takimi pozostać. W przypadku modernizacji istniejącej lub lokalizacji nowej zabudowy, należy stosować takie rozwiązania techniczne, które ograniczą powstawanie szkód w wyniku ewentualnego podtopienia lub zalania.

W zakresie polityki przeciwpowodziowej, należy dążyć do:

- 1) zagospodarowywania terenów zagrożonych podtopieniem zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 2) stałego modernizowania i utrzymywania w dobrym stanie technicznym obiektów komunikacyjnych i innych technicznych znajdujących się w dolinach rzek, tak aby nie stanowiły w razie sytuacji powodziowej zagrożenia dla swobodnego przepływu wód powodziowych;
- 3) lokalizowania w dolinach mniejszych cieków zbiorników retencyjnych (np. w postaci stawów z roślinnością szuwarową) lub renaturyzacji cieków (przywrócenie meandrowania) w celu ograniczenia negatywnych skutków deszczy nawalnych i gwałtownych powodzi błyskawicznych (tzw. flash floods);
- 4) niestosowania podpiwniczeń w rejonach zagrożonych podtopieniami, zwłaszcza w dolinach potoków;
- 5) stosowania w nowobudowanych domach drenażu umożliwiającego odprowadzanie wód zastoiszkowych.

Zjawisko suszy w gminie związane jest ze zmianami klimatycznymi, których konsekwencją jest mała ilość opadów, ale w kontekście planistycznym, przede wszystkim ze sposobem gospodarowania wodami opadowymi oraz niedostatecznym

nawadnianiem terenów zieleni. Zjawisko suszy w obszarze miejskim dotyczy posuchy wśród drzew i krzewów przyulicznych, niedostatecznego wykorzystania potencjału retencyjnego systemu hydrologicznego i terenów zieleni, w tym w szczególności retencji leśnej oraz niedostatecznego wykorzystania wód opadowych z połąci dachowych i terenów utwardzonych. Zjawisko suszy jest szczególnie widoczne w zabudowie śródmiejskiej, gdzie brak jest większych terenów zieleni mogących stanowić obszary naturalnej retencji wody deszczowej.

W zakresie ochrony przed suszą zaleca się:

- 1) ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnych na terenach inwestycyjnych na rzecz odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej;
- 2) ograniczenie spływu powierzchniowego poprzez stosowanie zieleni, zwiększającej szorstkość gleb;
- 3) prowadzenie retencji na terenach inwestycyjnych i stopniowe wprowadzanie wód do gleb;
- 4) przeciwdziałanie samowolnej przebudowie urządzeń melioracji wodnych;
- 5) przeciwdziałanie osuszaniu terenów pierwotnie podmokłych w drodze regulacji cieków wodnych, zabiegów melioracyjnych;
- 6) realizację zbiorników retencyjnych.

Na obszarze gminy nie występują osuwiska ani tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

IV.6.7. Polityka ochrony złóż oraz występowanie filarów ochronnych

Ochrona złóż ma na celu zabezpieczenie tych terenów przed trwałym zainwestowaniem, co wynika z przepisów odrębnych. Charakterystyka złóż kopalin została wskazana w podrozdziale II.9.1. Studium.

Na terenie Gminy Stryków zlokalizowane są w całości lub częściowo złoża surowców:

1. Kruszywa naturalne:

- 1) złóż „Kiełmina II” (nr 9863);
- 2) złóż „Kiełmina III” (nr 13701);
- 3) złóż „Kiełmina IV” (nr 14527);
- 4) złóż „Kozle” (nr 3529);
- 5) złóż „Nowostawy Górne” (nr 14783);
- 6) złóż „Tymianka IV” (nr 14471);
- 7) złóż „Wyskoki” (nr 1451);
- 8) złóż „Wyskoki I” (nr 14230);
- 9) złóż „Zelgoszcz” (nr 3562);
- 10) złóż „Zelgoszcz IX” (nr 16235);
- 11) złóż „Zelgoszcz VI” (nr 14465);
- 12) złóż „Zelgoszcz VII” (nr 14524).

2. Surowce ilaste ceramiki budowlanej:

- 1) złóż „Kalinów” (nr 5308);
- 2) złóż „Stryków” (nr 3103).

W ramach żadnego ze złóż nie został wyznaczony filar ochronny.

W ramach ochrony złóż, należy dążyć do:

- 1) przestrzegania warunków ochrony wynikających z ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*;
- 2) przestrzegania warunków ochrony wynikających z ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w szczególności ochrona złóż kopalin poprzez zabezpieczenie dostępności zasobów kopalin udokumentowanych w złożach w celu ich wykorzystania gospodarczego w przyszłości – odstąpienie od realizacji trwałej zabudowy na obszarach występowania udokumentowanych złóż kopalin;
- 3) racjonalnego gospodarowania zasobami oraz kompleksowego ich wykorzystania;
- 4) prowadzenia ewentualnej racjonalnej eksploatacji kopalin, zgodnie z obowiązującymi przepisami i warunkami koncesji, bez naruszania wartości przyrodniczych obszaru;
- 5) przeciwdziałania powstawaniu przekształceń spowodowanych działalnością górnictwem, naruszających równowagę w środowisku oraz powodującą uciążliwość dla terenów mieszkaniowych;
- 6) rekultywacji terenów poeksploatacyjnych w kierunku proponowanym w projekcie złoża, z zastrzeżeniem, iż decyzję o rekultywacji wydaje starosta i może ona być odmienna od proponowanego kierunku rekultywacji.

IV.6.8. Kierunki ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ograniczenia oddziaływania pól elektromagnetycznych zaleca się:

- 1) skablowanie linii średniego i wysokiego napięcia przebiegających przez obszary intensywnie zabudowane, szczególnie tereny mieszkaniowe;
- 2) zoptymalizowanie lokalizacji bazowych telefonii komórkowych, z możliwością wykorzystywania istniejących lokalizacji do montażu nowych nadajników.

IV.6.9. Kierunki ochrony ujęć wody pitnej

W ramach istniejących ujęć i ich stref ochronnych, obowiązują nakazy i zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

IV.6.10. Kierunki ochrony przyrody i różnorodności biologicznej

W zakresie ochrony przyrody i bioróżnorodności:

- 1) zastosowanie mają przepisy odrębne, w tym *ustawa o ochronie przyrody* - ustalenia przepisów powołujących poszczególne formy ochrony: plany zadań ochronnych obszarów Natura 2000, rozporządzeń dotyczących parków krajobrazowych i użytków ekologicznych, zarządzeń dotyczących rezerwatów przyrody, uchwał powołujących pomniki przyrody;
- 2) zaleca się opracowanie planu ochrony bioróżnorodności na obszarze Gminy Stryków w celu ochrony nierozpoznanych dotychczas stanowisk chronionych roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych;
- 3) rozwój przestrzenny gminy nie powinien naruszać stabilności naturalnych ekosystemów oraz funkcjonowania podstawowych procesów przyrodniczych;

- 4) zaleca się umożliwienie przepływu gatunków i genów w obszarach zainwestowanych poprzez odpowiednie planowanie nowej zabudowy, z różnorodnymi formami zieleni;
- 5) należy zwiększyć powierzchnię terenów zieleni urządzonej oraz zieleni izolacyjnej dróg, terenów przemysłowych, itp.

IV.6.11. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Tereny rolnicze w obszarze gminy stanowią głównie łąki i pastwiska. Stopniowa rezygnacja z działalności rolniczej wynika głównie z antropopresji i industrializacji. Tereny rolnicze posiadają jednak walory krajobrazowe, środowiskowe i przyrodnicze, stąd też wraz z zaprzestaniem użytkowania rolniczego zmieniają się w grunty nieużytkowe, użytki zielone, powiększając zasoby zieleni w ramach wyznaczonej strefy zieleni. Działalność rolnicza prowadzona jest na obszarach wiejskich.

Dla obszarów występowania gleb o niskich klasach bonitacyjnych wskazane jest zagospodarowanie pozarolnicze, zwłaszcza zalesienia. Wskazane jest także realizowanie zalesień śródpolnych zwłaszcza w otoczeniu cieków wodnych.

W zakresie kierunków kształtowania terenów rolniczych, należy dążyć do:

- 1) utrzymania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, przydrożnych, nadwodnych, mokradeł;
- 2) utrzymania użytków zielonych w dolinach cieków;
- 3) kształtowania proekologicznego rolnictwa z ograniczonym wykorzystaniem nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, a w zasięgu stref ochronnych ujęć wody pitnej – z zakazem stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin,
- 4) ograniczenia lokalizowania działalności powodującej pogorszenie stosunków wodnych oraz uruchamianie procesów erozyjnych;
- 5) kształtowania krajobrazu rolniczego z zachowaniem różnorodności ekosystemów, zwłaszcza na obszarach chronionych i posiadających walory kulturowe.

Utrzymanie wskazanych w Studium terenów rolniczych skutkować będzie:

- 1) w aspekcie ekonomicznym - występowaniem działalności związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą,
- 2) w aspekcie społecznym – kultywowaniem tradycji lokalnych produktów, możliwość rekreacji, edukacji, integracji społecznej na odpowiednio zaaranżowanych terenach rolniczych, podnoszeniem kulturowej jakości i wartości przestrzeni,
- 3) w aspekcie ekologicznym – ochroną i regeneracją środowiska – gleb, wód, powietrza, wiązanie dwutlenku węgla (CO₂) przez uprawianą roślinność, zatrzymywanie wód opadowych w gruncie.

IV.6.12. Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Tereny leśne w gminie zajmują nieznaczne powierzchnie, nie stanowią dużych zwartych kompleksów. Lasy spełniają bardzo ważne funkcje przyrodnicze, klimatyczne,

ochronne, ale także wpływają na atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną gminy. Zgodnie z art. 15 pkt 7 *ustawy o lasach*, wszystkie lasy w granicach miasta należy uznać za chronione.

W celu zwiększenia powierzchni obszarów leśnych zaleca się zalesianie: gruntów o niskich klasach bonitacyjnych, terenów rozdzielających poszczególne zainwestowane tereny przemysłowe oraz terenów wydobywczych. Ponadto na mniejszą skalę można stosować zalesienia jako izolację obszarów przeznaczonych pod zabudowę.

Tereny leśne stanowią cenny element przyrodniczy wpływający na:

- ochronę wód podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- retencjonowanie i regulowanie obiegu wód powierzchniowych i gruntowych,
- przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb,
- wiązanie zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby,
- neutralizację zanieczyszczeń gleby,
- biologiczne zainwestowanie terenów zdegradowanych,
- poprawę warunków do zachowania różnorodności biologicznej poprzez zapewnienie odpowiedniego arealu występowania gatunków fauny i flory,
- zapewnienie możliwości przemieszczania się rodzimych gatunków fauny i flory.

W zakresie kształtowania terenów leśnych zaleca się następujące kierunki działań:

- 1) ograniczenie gospodarki leśnej podporządkowanej wyłącznie produkcji drewna na rzecz funkcji ochronnych, klimatycznych, przyrodniczych, rekreacyjnych i wypoczynkowych;
- 2) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- 3) przy rozpatrywaniu wniosków o przeznaczenie terenów leśnych na cele nieleśne, rozważenie możliwości zalesienia innego obszaru o podobnym areale,
- 4) pozostawienie stref wolnych od zabudowy wzdłuż granicy lasów,
- 5) utrzymanie istniejących kompleksów leśnych i zalesianie nowych obszarów, na gruntach nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach i terenach przeznaczonych do rekultywacji;
- 6) wyposażenie lasów w urządzenia rekreacyjne oraz miejsca wypoczynku, wytyczenie i utrzymywanie tras spacerowych i rowerowych (np. w formie single traków);
- 7) kształtowanie zalesień tak, aby tworzyły połączenia między istniejącymi większymi kompleksami leśnymi, dążenie do łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- 8) prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej opartej na unikaniu usuwania martwych drzew, nadmiernego prześwietlania drzewostanów i tworzenia zrębów zupełnych o dużych powierzchniach;
- 9) utworzenie strefy ekotonowej rozgraniczającej tereny leśne od powierzchni przeznaczonej do zainwestowania;
- 10) odnawianie drzewostanów w oparciu o gatunki zgodne z występującymi naturalnymi typami siedlisk przyrodniczych;
- 11) należy uwzględnić zapisy planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, szczególnie w zakresie zakazu wprowadzania nowych ogrodzeń w odległości mniejszej niż 50 m od granic kompleksów leśnych większych niż 10 ha.

IV.7. POLITYKA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Przestrzenie publiczne, o których mowa w niniejszym rozdziale oraz innych rozdziałach *Studium*, nie stanowią *obszarów przestrzeni publicznych* w rozumieniu art. 2 pkt 6) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W *Studium* nie wyznacza się *obszarów przestrzeni publicznych*, o których mowa art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przestrzenie publiczne (place, skwery, parki, ciągi komunikacyjne, tereny zielone, tereny sportowo-rekreacyjne, tereny kultury i inne miejsca integracji mieszkańców) są ważnym elementem struktury funkcjonalnej i społeczno-gospodarczej gminy. Stanowią z jednej strony miejsca integrujące społeczność lokalną, będąc nierzadko miejscem rekreacji i wypoczynku, przestrzenią, gdzie odbywają się różnorakie wydarzenia kulturalne. Ponadto pełnią rolę reprezentacyjne, szczególnie w centrum miasta. Odpowiednio wykształcone przestrzenie publiczne o wysokich walorach estetycznych mają niewątpliwie wpływ na jakość życia mieszkańców. Przestrzenie publiczne są też zróżnicowane w zależności od adresata. Inne są na terenach produkcyjnych, inne na terenach mieszkaniowych itd. Niektóre z nich są też przestrzeniami wielofunkcyjnymi adresowanymi do kilku grup społecznych tj. do mieszkańców, turystów, pracowników itp.

Przykłady przestrzeni publicznych to:

- obszar historycznego centrum miasta, tj. rejon ul. Stary Rynek, obejmujący historyczny układ urbanistyczny centrum miasta Strykowa (projekt urbanistyczny z początku XIX w.);
- teren do wykorzystania dla celów rekreacyjnych wokół istniejącego oraz projektowanego zbiorników wodnych na rzece Moszczenicy w Strykowie;
- teren boiska sportowego w sąsiedztwie ul. Brzezińskiej w Strykowie;
- skwer i otoczenie Ośrodka Kultury i Rekreacji w Strykowie;
- otoczenie kościołów w Strykowie, Bratoszewicach, Koźlu, Niesułkowie, Dobrej, Lipce;
- istniejące i planowane świetlice wraz z otoczeniem w:
 - Anielinie Swędowskim - część działki nr 194/2 pod świetlicę,
 - Anielinie - działka nr 49/5 świetlica,
 - Bratoszewicach - działka pod strażnicę lub świetlicę nr 212/1 i 186/16,
 - Bratoszewicach - działka nr 639, 637 i 636 świetlica i lokal mieszkalny,
 - Ciołek - świetlica na działce nr 301/5,
 - Nowostawach Górnych - świetlica na działce nr 146/4,
 - Osse - świetlica na działkach nr 33/9, 33/10, 33/11 i 33/12,
 - Pludwinach - działka nr 124 lokale mieszkalne i świetlica,
 - Rokitnicy - świetlica na działce nr 459/1,
 - Smolicach - świetlica na działce nr część 345,
 - Sosnowcu - część działki nr 110/4 pod świetlicę,
 - Starym Imielniku – działka nr 58/2 świetlica,
 - Swędowie - działka nr 469/2 świetlica i lokale mieszkalne,
 - Warszewicach - działka nr 70 świetlica, strażnica,
 - Woli Błędowej - działka nr 181 świetlica i lokale mieszkalne,
 - Wrzasku - świetlica na działkach nr 115, 305/1 i 304/2,

- Wyskokach – świetlica na działce nr 375/2,
- Zagłobie – działka nr 121/1 pod świetlicę,
- Zelgoszczy - świetlica na działce nr 185,
- Dom Kultury wraz z otoczeniem w Niesułkowie-Kolonii - działka nr 225,
- tereny boisk w:
 - Dobieszkowie - działka nr 347/4,
 - Gozdowie - działka nr 289,
 - Lipce - działka nr 33/1 i 33/2,
 - Smolicach - działka nr 196,
 - Swędowie - działka nr 342/1 i 342/2,
 - Warszewicach - działka nr 67,
- place zabaw (w prawie wszystkich miejscowościach),
- tereny OSP w:
 - Bratoszewicach, działka nr 461/3,
 - Gozdowie - działka nr 228/4, 227/3, 228/6,
 - Kiełminie - działka nr 196, 197, 195/1 i 198/2,
 - Lipce - działka nr 81/3, 81/5 i 78/1,
 - Ługach - działka 169 i 171,
 - Swędowie - działka nr 346,
- sklep i biblioteka w Swędowie - działka nr 345.

Pozostałe przestrzenie publiczne, mają głównie lokalny charakter.

W ramach przestrzeni publicznych należy dążyć do:

- 1) tworzenia przestrzeni publicznych jako miejsc integracji;
- 2) powiązanie przestrzeni publicznych z obszarami zieleni, zamieszkiwania i aktywności gospodarczej szczególnie ruchem pieszym i rowerowym;
- 3) tworzenie zielonych ciągów pieszych łączących tereny usług i przestrzeni publicznych;
- 4) lokalizowania w ramach przestrzeni publicznej usług o zróżnicowanej ofercie;
- 5) w miarę możliwości ujednolicenie wykorzystanego materiału (np. posadzek) i małej architektury;
- 6) właściwe oświetlenie dające poza walorami estetycznymi większe poczucie bezpieczeństwa;
- 7) wzbogacenia przestrzeni zielenią;
- 8) prowadzenie jednolitej w skali gminy polityki reklamowej, miejsc lokalizacji nośników reklamowych, urządzeń reklamowych;
- 9) zapewnienie dostępu osobom ze specjalnymi potrzebami (np. niepełnosprawnym, starszym, dzieciom, rodzicom z dziećmi itp.).

Na potrzeby niniejszego Studium określono trzy rodzaje przestrzeni publicznych:

1. Ogólnomiejskie przestrzenie publiczne jako reprezentacyjne miejsca miasta, w których zaleca się:

- 1) wyeksponowanie zabytkowego charakteru ulic i placów;

- 2) wzmacnianie indywidualności przestrzeni, jej reprezentatywności, dostosowanej do funkcji przestrzeni i otoczenia;
- 3) wykorzystanie głównie parterów zabudowy na potrzeby usługowe o szerokiej ofercie;
- 4) wzmocnienie roli zieleni w zakresie kształtowania układów kompozycyjnych przestrzeni publicznych, wzbogacanie ulic w szpalery drzew;
- 5) zapewnienie wysokiej jakości estetycznej wyglądu budynków poprzez remont i/lub odnowę zabudowy wokół przestrzeni publicznej;
- 6) lokalizowanie ogródków gastronomicznych, wystaw plenerowych, obiektów sezonowych pod warunkiem dostosowania ich wyglądu i usytuowania do charakteru i kompozycji przestrzeni;
- 7) zapewnienie dostępności szczególnie pieszej i rowerowej, z jednoczesnym ograniczeniem ruchu samochodowego;
- 8) zapewnienie dostępu do komunikacji zbiorowej;
- 9) stosowanie posadzki o wysokich walorach estetycznych, zapewniającej łatwe poruszanie się osobom ze specjalnymi potrzebami (np. niepełnosprawnym, starszym, dzieciom, rodzicom z dziećmi itp.);
- 10) wprowadzenie elementów małej architektury o wysokich walorach estetycznych;
- 11) organizację systemu parkowania w taki sposób, aby nie utrudniało to ruchu pieszym i rowerzystom i nie wpływało niekorzystnie na walory widokowe, krajobrazowe i kulturowe obszaru.

2. Lokalne centra w ramach wsi, w których zaleca się;

- 1) tworzenie i wzmacnianie miejsc integracji mieszkańców w ramach osady (wsi);
- 2) tworzenie i wzmacnianie tożsamości mieszkańców z dedykowaną im przestrzenią publiczną;
- 3) wzmacnianie rangi centrów w skali miejscowości;
- 4) tworzenie przestrzeni wielofunkcyjnych z możliwie szeroką ofertą usługową, rekreacji, kultury, itp.;
- 5) tworzenie przestrzeni dostosowanej do potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności;
- 6) zapewnienie dostępności szczególnie pieszej i rowerowej, z jednoczesnym ograniczeniem ruchu samochodowego;
- 7) powiązanie ruchem pieszym i rowerowym z terenami mieszkalnymi;
- 8) kształtowanie przestrzeni w sposób umożliwiający okresowe organizowanie imprez integrujących mieszkańców i sąsiedztwa;
- 9) stosowanie posadzki o wysokich walorach estetycznych, zapewniającej łatwe poruszanie się osobom ze specjalnymi potrzebami (np. niepełnosprawnym, starszym, dzieciom, rodzicom z dziećmi itp.);
- 10) zapewnienie odpowiedniego oświetlenia podnoszące rangę i bezpieczeństwo.

3. Ciągi komunikacyjne, będące szczególnym rodzajem przestrzeni publicznej, dostosowanym do poruszania się samochodem, rowerem, pieszo. W ramach tych przestrzeni zaleca się:

- 1) dostosowanie do różnych rodzajów ruchów: samochodowego, rowerowego, pieszego i w miarę możliwości ich separowanie;
- 2) wzbogacenie przestrzeni wzdłuż ciągów komunikacyjnych w usługi lokalizowane głównie w parterach zabudowy;

- 3) ograniczenie możliwości sytuowania kiosków handlowych, szczególnie w granicach pasa drogowego;
- 4) lokalizowanie zieleni, głównie jako szpalerów drzew o wielkości i skali dostosowanej do rodzaju ulicy;
- 5) ograniczenie sytuowania urządzeń reklamowych, wpływających na pogorszenie walorów architektonicznych i estetycznych przestrzeni;
- 6) eksponowanie i wykreowanie obiektów w celu stworzenia spójnych kompozycji przestrzennych z podkreśleniem i uwzględnieniem osi widokowych, otwarć widokowych;
- 7) wzbogacenie przestrzeni w elementy małej architektury (ławki, niewielkie skwery), dające możliwość odpoczynku;
- 8) ograniczenie w miarę możliwości sytuowania ekranów akustycznych i wprowadzanie innego sposobu koniecznej ochrony akustycznej obszarów np. poprzez stosowanie zielonych ścian;
- 9) zapewnienie czytelnego wydzielenia przestrzeni przystanków komunikacji zbiorowej;
- 10) zapewnienie łatwego sposobu przekroczenia ulic dla ruchu pieszego i rowerowego;
- 11) ograniczenie, szczególnie w centrum miasta, lokalizowania miejsc postojowych w ramach pasów drogowych.

Odstępstwa i ograniczenia w ramach polityki przestrzeni publicznych:

- 1) w przypadku, gdy istniejące zagospodarowanie nie odpowiada zasadom ustalonym w niniejszym rozdziale, dopuszcza się utrzymanie na obszarach istniejących zasad i kierunków zagospodarowania;
- 2) wskazane kierunki rozwoju przestrzeni publicznych stanowią wyłącznie zbiór ogólnych zasad, które mogą być uszczegółowiane i dostosowywane do danej przestrzeni.

IV.8. POLITYKA KOMPOZYCJI URBANISTYCZNEJ

Kompozycja urbanistyczna to powiązanie zabudowy i zagospodarowania terenów w układ przestrzenny charakteryzujący się określonymi cechami w zakresie usytuowania ciągów komunikacyjnych, rozlokowania budynków także względem ciągów komunikacyjnych, występowania przestrzeni publicznych i terenów zielonych, rekreacji itp. Kompozycja urbanistyczna świadczy o tożsamości miejsca, wizerunku, identyfikacji mieszkańców z danym obszarem.

Mając na uwadze historię Gminy Stryków oraz charakter zabudowy, zauważalna jest w znacznej mierze odmiennosc poszczególnych jej części, która związana jest także z założeniami występującymi przy ich powstawaniu. Kompozycja urbanistyczna miasta była silnie determinowana funkcją dedykowaną dla poszczególnych obszarów. Przykładem takim jest Stary Rynek, którego kompozycja urbanistyczna jest oparta na istniejącym układzie drogowym, która zakładała powstanie w miarę zwartej zabudowy uzupełnionej przez skwery i pasy zieleni. Część osiedli Strykowa w ramach swojej kompozycji urbanistycznej wyraźnie pokazuje, iż tworzone były jako baza noclegowa dla pracowników przemysłu i rzemiosłnictwa. Świadczy o tym „surowy” charakter elewacji, zwartość zabudowy, ograniczenie ilości zieleni. Wykształcone zostały także osiedla zabudowy wielorodzinnej, które wyraźnie stanowią spójne założenia kompozycyjne osiedli wielorodzinnych o niskiej intensywności zabudowy, z terenami zieleni i wyposażeniem w usługi podstawowe. Obszary wiejskie, szczególnie w północnej części gminy z kolei swoją kompozycją urbanistyczną nawiązują do zabudowy sielskiej, czyli obszarów o zabudowie wiejskiej, rozproszonej, głównie jednorodzinnej i zagrodowej.

W gminie Stryków o kompozycji urbanistycznej można w zasadzie mówić w odniesieniu tylko do jednej miejscowości. Jest nią Stryków, stary ośrodek miejski z bardzo charakterystycznym i niepowtarzalnym układem przestrzennym. Składa się on ze starego i nowego miasta. Część zachodnia to Stare Miasto z prostokątnym rynkiem, pochodząca z okresu lokacji, ukształtowana na starym trakcie z Łęczycy do Rawy Mazowieckiej. Część wschodnia to promieniste Nowe Miasto, który to układ jest przykładem awangardowej XIX wiecznej myśli urbanistycznej. Projekt ten nie został w pełni zrealizowany, jest jednak w pewnym stopniu czytelny, podkreślony niegdyś trzema dominantami - kościołem, ratuszem i karczmą - wzdłuż osi głównej drogi Łódź - Warszawa, dzielącej symetrycznie trójkątny Nowy Rynek. Jest to dość wyraźnie widoczne na planie Strykowa z 1934 r. Pewne elementy układu urbanistycznego z okresu polokacyjnego zachowały się również w Bratoszewicach.

W Studium przyjęto główne kierunki rozwoju kompozycji urbanistycznej, w ramach których należy dążyć do:

- 1) uwzględnienia indywidualnego charakteru poszczególnych osiedli w zakresie kształtowania wskaźników i parametrów zabudowy i jej usytuowania, zgodnie z ustaleniami Studium;
- 2) zachowania elementów charakterystycznych dla danego założenia urbanistycznego, spełniających rolę identyfikacji i specyfiki przestrzeni i wplatanie w niego nowej zabudowy;
- 3) zapewnienia czytelności układów;

- 4) zachowania kompozycyjnych elementów przestrzeni charakterystycznych dla danej przestrzeni;
- 5) zapewnienia wewnętrznej harmonijności i spójności terenów w ramach danych kompozycji urbanistycznych;
- 6) domykania układów kompozycyjnych obszarów, poprzez:
 - dbanie o zachowanie czytelności hierarchicznego układu terenów,
 - jednoznaczne przestrzenne wyeksponowanie terenów publicznych, usług publicznych i innych przestrzeni o dużym znaczeniu dla kompozycji urbanistycznej,
 - wykorzystanie zieleni jako elementu spajającego przestrzeń lub przesłaniającego niekorzystne elementy;
- 7) tworzenia nowych układów kompozycyjnych jako układy zwarte przestrzenie;
- 8) spójnego powiązania między sobą różnych elementów przestrzeni;
- 9) minimalizowania konfliktów przestrzennych na granicy styków poszczególnych założeń przestrzennych. W związku z tym na granicy styków zaleca się:
 - przeciwdziałanie powstawaniu zabudowy znacznie zróżnicowanej wysokościowo,
 - powiązanie ze sobą przestrzeni zieleni i przestrzeni publicznych pomiędzy sąsiednimi układami przestrzennymi,
 - tworzenie sieci powiązań pieszych i rowerowych pomiędzy układami przestrzennymi,
 - w przypadku układów znacznie zróżnicowanych tworzenie swoistych buforów w postaci terenów zieleni;
- 10) właściwego kształtowania głównych ciągów komunikacyjnych i ich obudowy, poprzez:
 - ujednolicenie wysokościowe zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
 - wyraźne wykształcenie ścian zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych i przestrzeni publicznych,
 - ukierunkowanie i obudowę dróg zielenią;
 - wyraźne wyodrębnienie przestrzenne miejsc węzłowych;
- 11) wyraźnego ukształtowania miejsc wjazdowych do poszczególnych miejscowości, w szczególności do miasta, poprzez przestrzenne zaznaczenie przekroczenia granic administracyjnych;
- 12) ukształtowania systemu dominant, stanowiących element podkreślający ważność miejsca, których lokalizacja jest uzasadniona urbanistycznie, kompozycyjnie;
- 13) ograniczenia możliwości sytuowania reklam, urządzeń reklamowych i szyldów do miejsc do tego predysponowanych niezaburzających walorów urbanistycznych, estetycznych, krajobrazowych obszarów;
- 14) przyłączenie do miasta, obszarów przestrzenne i funkcjonalnie z nim powiązanych, których zagospodarowanie wyraźnie wskazuje na silne relacje z obszarem miejskim.

Występujące w gminie dominanty zlokalizowane są w układach kompozycyjnych wymagających podkreślenia rangi obszaru, na zamknięciach elementów widokowych.

W zakresie sytuowania dominant:

- 1) dopuszcza się wyższą wysokość budynku niż wskazana dla strefy, w której ona się znajduje, jednak nie więcej niż o 50%;
- 2) musi być ona spójna z otoczeniem i wpisywać się kompozycyjnie i urbanistycznie w przestrzeń,
- 3) budynki i inne obiekty, zlokalizowane w otoczeniu dominant nie mogą ich przesłaniać i być od nich wyższe.

Osie widokowe i otwarcia widokowe stanowią charakterystyczne, wyjątkowe dla obszaru gminy miejsca, będące jej wizytówką, wpływających na klimat miejsca i ukazujących jego walory kulturowe przyrodnicze i krajobrazowe (w przypadku otwarć widokowych). Na terenie gminy zlokalizowanych jest wiele punktów widokowych, z których najliczniejsze znajdują się na szlakach pieszych i rowerowych, położonych w zasięgu Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Krajobraz rolniczy ma charakter otwarty, zatrzymania widokowe opierają się o zadrzewienia śródpolne i zieleni towarzyszącą zabudowie. Krajobraz osadnictwa wiejskiego tworzą zabudowania parterowe lub dwukondygnacyjne. Zieleni towarzysząca tej zabudowie w znacznym stopniu wtapia ją w otoczenie i jednocześnie odgradza widokowo od terenów sąsiadujących. Otwarcia widokowe występują najczęściej wzdłuż osi istniejących dróg oraz w niezabudowanych przerwach pomiędzy zabudową.

W zakresie osi widokowych, punktów widokowych i otwarć widokowych należy:

- 1) lokalizować i kształtować nową zabudowę uwzględniając zachowanie osi i otwarć widokowych,
- 2) nie przesłaniać cennych widoków i obiektów wpływających na kompozycję przestrzenną gminy,
- 3) wyeksponowanie i uwydatnienie szczególnie wartościowych widoków gminy,
- 4) uwzględnić zapisy planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, szczególnie w zakresie wykluczenia z możliwości lokalizowania zabudowy zagrodowej tereny:
 - w otoczeniu krajobrazowych punktów widokowych,
 - na dnach i stromych stokach dolin rzecznych,
 - na terenach podmokłych,
 - na szczytach wzgórz,
 - w strefie krawędziowej kulminacji o dużym nachyleniu,
 - w leśnych enklawach oraz bezpośrednim sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych, o powierzchni powyżej 10 ha,
 - określone w planie ochrony jako korytarze ekologiczne.

Osie kompozycyjne stanowią element liniowy biegnący przez elementy/układy przestrzenne. W zakresie osi kompozycyjnych należy:

- zapewnić ochronę szczególnie cennych osi kompozycyjnych obszarów,
- kształtować nową zabudowę i zespoły zabudowy zgodnie z istniejącymi kompozycjami przestrzennymi,
- uwydatnienie szczególnie cennych osi kompozycyjnych.

W ramach polityki kompozycji urbanistycznej szczególne znaczenie ma ochrona zespołu urbanistycznego zabudowy wpisanego do rejestru zabytków: historyczny układ urbanistyczny z początku XIX w., gdzie należy stosować się do ustaleń zawartych w ustaleniach Studium zawartych w rozdziale IV.9. Polityka dziedzictwa kulturowego.

W zakresie ochrony zespołów urbanistycznych szczególne znaczenie ma:

- zachowanie głównych elementów zespołów urbanistycznych, w tym ich rozplanowania, układu dróg, przestrzeni publicznych, wnętrz urbanistycznych, gabarytów i formy zabudowy, układów zieleni, kompozycji ulic, ścieżek spacerowych,
- zapewnienie czytelności zabytkowego układu przestrzennego i jego jednorodności,
- nowa zabudowa winna być uzupełnieniem i nawiązaniem do zabytkowej tkanki obszaru/zespołu.

IV.9. POLITYKA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Zabytki są elementem świadczącym o historii, rozwoju i tożsamości gminy. Przemiany społeczne, ekonomiczne i przestrzenne odcisnęły swoje piętno także na zabytkach. Dodatkowo obecnie prowadzone działania muszą z jednej strony pogodzić oczekiwania części społeczeństwa co do rozwoju gminy z ochroną wartości zabytkowych.

W zakresie ochrony zabytków przyjmuje się główne cele rozwojowe:

- 1) zabytki powinny stanowić integralną część tkanki miasta i wsi i być harmonijnie z nią związane, jako historyczne dziedzictwo gminy;
- 2) obiekty i przestrzenie zabytkowe należy chronić w sposób zapewniający możliwości rozwoju;
- 3) ochrona zabytków winna być bezwzględnie przestrzegana w planach miejscowych;
- 4) rewaloryzacja zabytków winna wpływać na polepszenie jakości życia mieszkańców, stanowić atrakcyjne miejsca inwestowania, atrakcję turystyczną i kulturową gminy;
- 5) wszelkie prace remontowe oraz jakiegokolwiek zmiany dotyczące obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz ich otoczenia muszą odbywać się pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 6) obiekty figurujące w gminnej ewidencji zabytków powinny stanowić wzór dla nowej zabudowy, którą należy kształtować w zgodzie z regionalnym kontekstem i specyfiką, wypełniając istniejący już historycznie wykształcony układ przestrzenny. Nowa zabudowa powinna cechować się wysokimi walorami architektonicznymi i kompozycyjnymi oraz respektować zachowane elementy krajobrazu kulturowego;
- 7) parki powinny być w całości użytkowane przez jednego użytkownika zapewniającego wprowadzenie funkcji wykluczającej dewastację zabytku;
- 8) wyklucza się realizację zabudowy w strefach eksponowania parków wzdłuż głównych szlaków komunikacji kołowej;
- 9) dla ochrony cmentarzy należy przyjąć zasadę utrzymania czytelności ich usytuowania, także zasadę czytelności układów wewnętrznego rozplanowania wraz z ochroną istniejącego drzewostanu;
- 10) dla terenów przyległych do granic parków i cmentarzy należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającego właściwą ich ekspozycję,
- 11) w celu ochrony prawidłowej ekspozycji zabytków, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wskazać osie i otwarcia widokowe oraz strefy ochrony ekspozycji na zabytkowe obiekty i założenia.

W zakresie ochrony zabytków postuluje się:

1. **Ochronę historycznych układów przestrzennych i historycznych zespołów budowlanych**

W zakresie ochrony historycznych układów przestrzennych dążyć do:

- 1) ochrony rejonu zabytkowego układu urbanistycznego jako historycznego obszaru, który już obecnie jest dość mocno zatarty poprzez wprowadzenie zabudowy w obszarze pierwotnego rynku, w tym:
 - zachowanie sylwety i rozplanowania obszaru wraz z jego dominantami,

- zachowanie elementów charakterystycznych dla zabytkowego centrum miasta,
- 2) zachowania historycznej struktury przestrzennej;
- 3) ochrony utrwalonych dominant architektonicznych;
- 4) ochrony ekspozycji panoram;
- 5) w przypadku wprowadzanie nowych elementów przestrzennego zagospodarowania należy zwrócić uwagę nie tylko na ich znaczenie w relacjach do bezpośredniego zabytkowego otoczenia, ale także na ich wpływ na panoramę;
- 6) zachowania historycznego rozplanowania kwartałów zabudowy i układu komunikacyjnego;
- 7) zachowania historycznych linii zabudowy;
- 8) nowa zabudowa w zakresie skali brył i rozplanowania w obrębie nieruchomości winna harmonizować ze skalą historycznej zabudowy i z historycznymi zasadami zagospodarowania nieruchomości;
- 9) ochronie podlegają osie widokowe nakierowane na najwyższe historyczne obiekty budowlane;
- 10) wszelkie działania skutkujące zmianą zagospodarowania przestrzeni w obszarach osi widokowych winny być analizowane pod kątem ich wpływu na ekspozycję historycznych obiektów, na które osie te są nakierowane;
- 11) zachowania historycznych form zaprojektowanej zieleni (parków, skwerów, alei i szpalerów);
- 12) wszelkie działania w obszarze objętej ochroną zabytkowej struktury przestrzennej winny być podporządkowane zachowanym wartościom kulturowym chronionego układu przestrzennego na zasadach harmonijnej kontynuacji, rozwijane z dbałością, aby nie deprecjonować istniejących nawarstwień kulturowych, a tym bardziej ich niszczyć.

W zakresie ochrony historycznych zespołów budowlanych należy dążyć do:

- 1) zachowania historycznego rozplanowania i historycznych granic zespołów budowlanych;
- 2) ochrony utrwalonych dominant architektonicznych;
- 3) ochrony ekspozycji biernej i czynnej;
- 4) w przypadku wprowadzanie nowych elementów przestrzennego zagospodarowania należy zwrócić uwagę nie tylko na ich znaczenie w relacjach do bezpośredniego zabytkowego otoczenia, ale także na ich wpływ na percepcję zespołu budowlanego;
- 5) nowa zabudowa w zakresie skali brył i rozplanowania w obrębie historycznego zespołu budowlanego winna harmonizować ze skalą historycznej zabudowy i z historycznymi zasadami zagospodarowania historycznego zespołu budowlanego;
- 6) ochronie podlegają osie widokowe nakierowane na najwyższe historyczne obiekty budowlane;
- 7) wszelkie działania skutkujące zmianą zagospodarowania przestrzeni w obszarach osi widokowych winny być analizowane pod kątem ich wpływu na ekspozycję historycznych obiektów, na które osie te są nakierowane;
- 8) zachowania historycznych form zaprojektowanej zieleni (parków, ogrodów, skwerów, alei i szpalerów);

- 9) wszelkie działania w obszarze historycznego zespołu budowlanego winny być podporządkowane zachowanym wartościom kulturowym chronionego układu przestrzennego na zasadach harmonijnej kontynuacji, rozwijane z dbałością, aby nie deprecjonować istniejących nawarstwień kulturowych, a tym bardziej ich niszczyć;

2. Ochronę historycznych obiektów budowlanych.

W ramach ochrony historycznych obiektów budowlanych należy dążyć do:

- 1) zachowania historycznej kompozycji brył, elewacji, w tym elementów wystroju elewacji, dyspozycji przestrzennej wnętrza oraz wszystkich elementów historycznego wystroju wewnętrznego obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ochroną konserwatorską;
- 2) wszelkie działania przy historycznych obiektach budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz niewpisanych do rejestru zabytków, ale zlokalizowanych na obszarze historycznego układu przestrzennego, a także na zewnątrz tych obiektów winny być prowadzone w porozumieniu z konserwatorem zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. Ochronę historycznych parków i innych form zaprojektowanej historycznej zieleni.

W ramach ochrony historycznych parków i innych form zaprojektowanej historycznej zieleni zabudowy przewiduje się:

- 1) zachowanie historycznego rozplanowania i historycznych granic założenia (historyczny układ wnętrza parkowych, duktów, historyczne elementy wodne, historyczne powiązania z otoczeniem);
- 2) zachowanie historycznego tworzywa roślinnego (drzewa i krzewy);
- 3) zachowanie historycznych elementów architektury ogrodowej (ogrodzenie, bramy, pawilony, itp.);
- 4) usuwanie historycznego tworzywa roślinnego podyktowane może być wyłącznie złym stanem fitosanitarnym, z koniecznością uzupełniania w takim przypadku usuwanych elementów tworzywa roślinnego;
- 5) nowe nasadzenia w zakresie lokalizacji oraz składu gatunkowego stanowić mogą wyłącznie kontynuację historycznych rozwiązań;
- 6) ochrona ekspozycji biernej i czynnej;
- 7) nowe elementy przestrzennego zagospodarowania nie mogą zdominować historycznego charakteru założenia i winny być ograniczane do niezbędnego minimum i pod warunkiem bezwzględnego podporządkowania historycznym wartościom kulturowym założenia;
- 8) ochronie podlegają powiązania widokowe założenia z jego otoczeniem;
- 9) wszelkie działania skutkujące zmianą zagospodarowania przestrzeni w obszarach powiązań widokowych winny być analizowane pod kątem ich wpływu na ekspozycję założenia;
- 10) wszelkie działania w obszarze objętego ochroną założenia winny być podporządkowane zachowanym wartościom kulturowym tego założenia.

4. Ochronę historycznych cmentarzy.

W ramach ochrony historycznych cmentarzy przewiduje się:

- 1) zachowanie historycznego rozplanowania i granic cmentarzy;
- 2) zachowanie historycznego tworzywa roślinnego (drzewa i krzewy);
- 3) zachowanie historycznych elementów architektury cmentarza (ogrodzenie, bramy, budynki obsługujące cmentarz, grobowe kaplice kubaturowe, wyodrębnione elementy cmentarza, itp.);
- 4) usuwanie historycznego tworzywa roślinnego podyktowane może być wyłącznie złym stanem fitosanitarnym, z koniecznością uzupełniania w takim przypadku usuwanych elementów tworzywa roślinnego;
- 5) nowe nasadzenia w zakresie lokalizacji oraz składu gatunkowego stanowić mogą wyłącznie kontynuację historycznych rozwiązań;
- 6) ochrona ekspozycji biernej i czynnej;
- 7) nowe elementy przestrzennego zagospodarowania nie mogą zdominować historycznego charakteru cmentarza i winny być ograniczane do niezbędnego minimum i pod warunkiem bezwzględnego podporządkowania historycznym wartościom kulturowym cmentarza;
- 8) ochronie podlegają powiązania widokowe cmentarza z jego otoczeniem;
- 9) wszelkie działania skutkujące zmianą zagospodarowania przestrzeni w obszarach powiązań widokowych winny być analizowane pod kątem ich wpływu na ekspozycję cmentarza;
- 10) wszelkie działania w obszarze objętego ochroną cmentarza winny być podporządkowane zachowanym wartościom kulturowym tego założenia.

5. Ochrona archeologiczna

Archeologiczne nawarstwienia kulturowe stanowią materialny zapis pradziejowych i historycznych dziejów osadniczych oraz innych form ludzkiej egzystencji w przeszłości.

W ramach ochrony archeologicznej przewiduje się:

- 1) ochronę reliktyw średniowiecznych grodzisk i dawnych założeń obronnych oraz zabytkowych założeń urbanistycznych;
- 2) objęcie ochroną w planach miejscowych miejsc wskazanych do ochrony archeologicznej, nie objętych ochroną rejestrową;
- 3) na obszarze lokalizacji zabytku archeologicznego realizację robót ziemnych lub dokonywanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, należy przeprowadzić badania archeologiczne zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków;
- 4) wprowadza się strefę ochrony archeologicznej (w odległości 30 m od granicy stanowisk archeologicznych), w której nakazuje się przeprowadzenie badań archeologicznych w formie nadzoru archeologicznego przy realizacji robót ziemnych lub dokonaniu zmiany dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

6. Strefy konserwatorskie

Historyczny układ urbanistyczny centrum miasta Strykowa (projekt urbanistyczny

z początku XIX w.) został objęty ochroną poprzez ustanowienie strefy ochrony konserwatorskiej, wyznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Plan określa zasady w zakresie kształtowania i ochrony wartości kulturowych historycznego układu miasta. Wszelkie prace planowane na obszarze strefy „A” należy prowadzić w porozumieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dotyczy to m.in.: budowy nowych obiektów, przebudowy i remontów, budowy ulic, placów i chodników wraz z wyposażeniem, budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, wycinki i nasadzeń, montażu i demontażu reklam, kolorystyki elewacji zewnętrznych, podziałów i scaleń nieruchomości, zmian sposobu użytkowania.

IV.10. POLITYKA REWITALIZACJI

Dla obszaru Gminy Stryków nie została podjęta uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów odrębnych.

Działania rewitalizacyjne mają szczególne znaczenie dla historycznych struktur przestrzennych oraz układów i obiektów zabytkowych, które charakteryzują się złym stanem technicznym i znacznym stopniem dekapitalizacji zabudowy, a także koncentracją negatywnych zjawisk gospodarczych i społecznych.

Z uwagi na fakt, że miasto nie posiada historycznie wykształconego rynku, który został silnie przekształcony poprzez jego zabudowę - celem działań rewitalizacyjnych powinno stać się nadanie nowych funkcji głównym ulicom miasta, by ich ciąg pełnił rolę reprezentacyjną, identyfikującą i integrującą mieszkańców z miejscem zamieszkania. W związku z powyższym główne działania rewitalizacyjne powinny skupić się wokół ulic tworzących staromiejską część Strykowa. Zespoły staromiejskie powinny być traktowane jako główny element kompozycji przestrzeni miejskiej. Głównym kierunkiem działalności winno być zatem porządkowanie staromiejskiej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Względnie prosta zdaje się być możliwość wypełnienia wolnych miejsc wśród zabudowy istniejącej pod warunkiem odpowiedniego zharmonizowania formy nowych budynków z otoczeniem.

Istotnym i trudnym do rozwiązania problemem staje się w coraz większym stopniu sprawa istniejącej zabudowy. W Strykowie zarysowują się niejako dwa typy tego problemu, zależne od charakteru zabudowy. Zabudowa historyczna o wartościach kulturowych powinna być zachowana, wymaga ona jednak gruntowej rewaloryzacji, wysoce kosztownej wobec znacznego zniszczenia. Dawna zabudowa mieszkaniowa o niskich standardach technicznych i użytkowych, bezwartościowa pod względem kulturowym, może być usuwana, zwalniając miejsce dla zabudowy nowej. Wspólnym aspektem obu rozwiązań jest to, że właścicielami lub użytkownikami budynków są zazwyczaj osoby fizyczne nie posiadające środków na inwestycje. Rozwiązanie tego problemu zależy od tego, czy pojawią się warunki sprzyjające inwestowaniu na obszarach staromiejskich (czy będzie to interesujące i opłacalne na tyle, aby przyciągnąć inwestorów gotowych ponieść dodatkowe koszty inwestowania wynikające z konieczności rekonstrukcji istniejących budynków lub ich rozebrania). W odpowiedzi na ten problem, władze samorządowe wdrożyły program wsparcia, w ramach którego udzielają dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Stryków. Niemale znaczenie może mieć odpowiednia preferencyjna polityka podatkowa samorządów lokalnych.

W ramach prac rewitalizacyjnych realizowanych i planowanych do realizacji w gminie przewiduje się następujące działania:

1. W sferze społecznej:
 - 1) aktywizowanie osób bezrobotnych;

- 2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, identyfikacji mieszkańców z obszarami rewitalizacji i zwiększenie aktywności mieszkańców;
 - 3) wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych i realizacja przedsięwzięć wskazanych przez placówki edukacyjne, instytucje kultury oraz inne podmioty społeczne.
2. W sferze gospodarczej:
 - 1) stworzenie inkubatora przedsiębiorczości;
 - 2) realizację projektów wspierających podjęcie, szczególnie przez bezrobotnych, działalności gospodarczej oraz form zrzeszania rzemieślników i małej przedsiębiorczości.
 3. W sferze środowiskowej:
 - 1) działania ukierunkowane na obniżenie poziomu niskiej emisji do powietrza (działania w zakresie komunikacji i gospodarki cieplnej, termomodernizacja itp.);
 - 2) zagospodarowanie obszarów zieleni;
 - 3) promowanie i kształtowanie pozytywnych postaw ekologicznych.
 4. W sferze funkcjonalno-przestrzennej:
 - 1) poprawę przestrzeni publicznej (m.in. estetyka przestrzeni publicznej, odpowiednie doświetlenie);
 - 2) odnowę terenów zieleni (m.in. parków, skwerów, podwórek);
 - 3) modernizację systemu komunikacyjnego (m.in. polepszenie dostępności komunikacyjnej, centrum przesiadkowe);
 - 4) dostępność do usług (głównie jako placówek opieki seniora).
 5. W sferze technicznej:
 - 1) remonty i odnowę budynków z możliwością nadania budynkom nowej funkcji;
 - 2) poprawę efektywności energetycznej budynków (głównie wielorodzinnych i publicznych);
 - 3) wprowadzenie proekologicznych form ogrzewania budynków (głównie wielorodzinnych i publicznych).

IV.11. POLITYKA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Infrastruktura techniczna stanowi jeden z najważniejszych elementów zagospodarowania w gminie. Ma wpływ zarówno na jakość zamieszkania, komunikacji, odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych, obiekty usługowe itd. W związku z tym naczelnym zadaniem organów gminy w tym zakresie winno być utrzymanie i rozwój kompleksowego i spójnego systemu infrastruktury technicznej.

IV.11.1. Zaopatrzenie w wodę

Przyjmuje się główne kierunki zaopatrzenia w wodę:

- 1) dążenie do wyposażenia w sieć wodociągową wszystkich terenów wskazanych pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi;

- 2) na obszarach wskazanych pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi dopuszcza się rozwiązania indywidualne w przypadku braku możliwości podłączenia do zbiorczej sieci wodociągowej, tylko jako rozwiązanie tymczasowe do czasu realizacji lub umożliwienia podłączenia do zbiorczej sieci wodociągowej;
- 3) zapewnienie w ramach sieci wodociągowych, wody o odpowiednim standardzie i jakości:
 - a) modernizacja ujęć wód, stanowiących główne źródło pozyskiwania wody,
 - b) monitorowanie jakości wody w sieci;
- 4) modernizację i budowę nowych sieci wodociągowych, obiektów i urządzeń zwianych z pozyskiwaniem i dystrybucją wody.

IV.11.2. Odprowadzanie ścieków

Przyjmuje się główne kierunki odprowadzania ścieków:

- 1) dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczalni ścieków komunalnych w aglomeracji Stryków;
- 2) dążenie do wyposażenia w sieć kanalizacji sanitarnej wszystkich terenów wskazanych pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- 3) dopuszcza się możliwość odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych wyłącznie w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej i do czasu podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, za wyjątkiem obszarów położonych w granicach głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP): nr 402 – Zbiornik Stryków, nr 401 – Zbiornik Niecka Łódzka, nr 403 – Zbiornik międzymorenowy Brzeziny - Lipce Reymontowskie;
- 4) modernizacja istniejącej sieci kanalizacyjnej;
- 5) modernizacja i budowa nowych obiektów i urządzeń związanych z gospodarką ściekową;
- 6) odprowadzanie ścieków do oczyszczalni ścieków w Tymiance i Bratoszewicach, jak obecnie;
- 7) budowa nowych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze nowych terenów inwestycyjnych oraz obszarów nie w pełni skanalizowanych.
- 8) zaleca się oddzielenie kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej od kanalizacji deszczowej.

IV.11.3. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych

Przyjmuje się główne kierunki odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych:

- 1) dążenie do ograniczenia występowania lokalnych powodzi i podtopień m.in. poprzez sprawny system odprowadzania wód opadowych;
- 2) modernizacja istniejącej kanalizacji deszczowej i budowa nowych sieci;

- 3) modernizacja i budowa nowych obiektów i urządzeń związanych z gospodarką ściekową;
- 4) w miarę możliwości zagospodarowanie wód opadowych w miejscu powstania i czasowe ich retencjonowanie w celu opóźnienia spływu;
- 5) dążenie do wykorzystania opadu w obiegu wody szarej;
- 6) ograniczanie powstawania dużych powierzchni nieprzepuszczalnych;
- 7) należy ograniczyć lub całkowicie zrezygnować z odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji ogólnospławnej;
- 8) wody zanieczyszczone należy podczyścić;
- 9) podjęcie działań w kierunku racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych, w tym celu zaleca się:
 - a) wykorzystanie jej do celów nawadniania, obiektów małej architektury i rekreacji,
 - b) zachowanie i utrzymanie istniejących systemów melioracyjnych, z możliwością ich przebudowy w sposób zapewniający ich prawidłowe funkcjonowanie,
 - c) zwiększenie powierzchni przepuszczalnych i wykorzystanie elementów zieleni do retencji wód.

IV.11.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przyjmuje się główne kierunki zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) w zakresie inwestycji wskazuje się główne kierunki rozwoju:
 - a) elektroenergetyczna sieć przesyłowa:
 - dopuszcza się budowę stacji SE Stryków 400/220/110 kV,
 - dopuszcza się budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV w relacji Pątnów-Stryków, Stryków-Jasiniec,
 - dopuszcza się budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Stryków-Rogowiec, Stryków-Płock,
 - dopuszcza się budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Stryków-Rogowiec, Stryków-Ołtarzew,
 - dopuszcza się modernizację linii 220 kV Janów-Zgierz-Adamów;
 - dopuszcza się budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji SE Stryków-naciecie linii Janów-Ołtarzew,Operator sieci przesyłowej jest na etapie opracowywania studium wykonalności, które określi możliwe do realizacji warianty lokalizacji SE Stryków oraz przebiegów linii. Na etapie wyznaczania lokalizacji stacji oraz wytyczania tras linii zostaną przeprowadzone niezbędne uzgodnienia i proces informacyjno-konsultacyjny. Zakończenie prac studialnych planowane jest na pierwszą połowę 2023 r.;
 - b) elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna:
 - dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznej kablowej wysokiego napięcia 110 kV relacji Janów-Stryków,
 - dopuszcza się budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV, linii średniego napięcia 15 kV oraz linii niskiego napięcia,

- 2) od sieci elektroenergetycznych zaleca się zachować tereny wolne od zabudowy i dostępne dla prowadzenia prawidłowej ich eksploatacji (pasy technologiczne) o szerokościach:
 - a) dla przesyłowych linii napowietrznych:
 - linii przesyłowych 220 kV - 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach),
 - b) dla dystrybucyjnych linii napowietrznych:
 - wysokiego napięcia 110 kV - 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach),
 - średniego napięcia - 22 m (po 11 m od osi linii w obu kierunkach),
 - niskiego napięcia 0,4 kV - 3 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii;
 - c) dla dystrybucyjnych linii kablowych:
 - wysokiego napięcia 110 kV - 11 m (po 5,5 m od osi linii w obu kierunkach),
 - średniego napięcia - 3 m (po 1,5 m od osi linii w obu kierunkach),
 - niskiego napięcia - 3 m (po 1,5 m od osi linii w obu kierunkach).
- 3) w pasach technologicznych od sieci elektroenergetycznych obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) istnieje możliwość zmniejszenia szerokości pasa technologicznego dla napowietrznych linii elektroenergetycznych, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych;
- 5) dopuszcza się lokalizację paneli fotowoltaicznych dla instalacji o mocy powyżej 500 kW w odległości nie mniejszej niż 12 m od osi linii o napięciu 220 kV oraz w odległości nie mniejszej niż 50 m od osi słupów linii elektroenergetycznej;
- 6) należy zapewnić wszystkim terenom inwestycyjnym dostęp do energii elektrycznej;
- 7) dopuszcza się rozbudowę, przebudowę lub budowę nowych linii przesyłowych, w tym nie wskazanych w *Studium*, również po trasie istniejących linii, z możliwością podniesienia wielkości napięcia linii;
- 8) linie elektroenergetyczne należy w miarę możliwości skablować, szczególnie na obszarze przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową, przy czym sieci elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia zaleca się prowadzić wyłącznie jako skablowane;
- 9) w miarę potrzeb należy modernizować istniejące sieci elektroenergetyczne i budować nowe sieci szczególnie średniego i niskiego napięcia dostosowując do rozwoju terenów inwestycyjnych;
- 10) dopuszcza się modernizację i budowę nowych obiektów i urządzeń związanych z wytwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej.

IV.11.5. Zaopatrzenie w gaz i paliwa płynne

Przyjmuje się główne kierunki zaopatrzenia w gaz i paliwa płynne:

- 1) zaopatrzenie w gaz ustala się z istniejących lub nowych sieci gazowych zlokalizowanych w obszarze gminy lub poza nią;
- 2) dążenie do zwiększenia poziomu gazyfikacji, głównie na obszarach niezgazyfikowanych lub takich, na których nie są prowadzone prace gazyfikacyjne oraz na obszarach nowych terenów inwestycyjnych;

- 3) dążenie do większego wykorzystania gazu na cele grzewcze jako jeden z elementów przeciwdziałania niskiej emisji;
- 4) modernizacja i budowa nowych obiektów i urządzeń związanych z przesyłaniem i dystrybucją, wykorzystując przy tym istniejące rezerwy w zakresie możliwości dystrybucji;
- 5) dla gazociągów należy uwzględnić strefy kontrolowane wynikające z przepisów odrębnych. W granicach strefy:
 - a) możliwe jest podjęcie działań przez operatora sieci mających na celu zapewnienie trwałości i prawidłowości eksploatacji sieci,
 - b) zagospodarowanie wewnątrz niej oraz w jej sąsiedztwie - zgodnie z przepisami odrębnymi.

IV.11.6. Zaopatrzenie w ciepło

Jak zostało to wskazane w części dotyczącej uwarunkowań głównym problemem związanym z zaopatrzeniem w ciepło jest występowanie niskiej emisji.

W tym zakresie na terenie województwa łódzkiego wprowadzono określone ograniczenia i zakazy w ramach Uchwały Nr XLIV/548/17 z dnia 24 października 2017 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie *wprowadzenia, na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (tzw. uchwała antysmogowa). Uchwała reguluje, jakie paliwa stałe można spalać i jakie warunki powinny spełniać instalacje, w których spala się paliwa stałe. Uchwała ta wprowadziła ograniczenia w stosowaniu paliw stałych, z zakazem stosowania paliw:

- "1) w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15%, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej niemniejszej niż 24 MJ/kg i zawartości popiołu nie większej niż 12%;*
- 2) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;*
- 3) mulów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;*
- 4) zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%."*

Uchwała ta wprowadziła także ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw poprzez dopuszczenie wyłącznie eksploatacji instalacji spełniających łącznie następujące warunki

- 1) „zapewniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określonych w ust. 1 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe Strona 1 (Dz. Urz. UE L 193, str. 100; z 2016 r. L 346, str. 51);*
- 2) umożliwiających wyłącznie automatyczne podawanie paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo;*

3) *nieposiadających rusztu awaryjnego oraz elementów umożliwiających jego zamontowanie.*"⁵

Uchwała antysmogowa ma na celu ograniczenie emisji do powietrza poprzez wprowadzenie określonych kar wynikających z niestosowania się do jej przepisów.

Sejmik województwa łódzkiego Uchwałą Nr XX/304/20 z dnia 15 września 2020 r. uchwalił *Program ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja łódzka*.

W ramach tej uchwały wskazano działania związane z redukcją emisji ze źródeł indywidualnego ogrzewania lokali skorygowane pod kątem wielkości redukcji emisji koniecznej do osiągnięcia oraz rodzaju działań jakie mają być podejmowane. W harmonogramie została również uwzględniona konieczna redukcja emisji pyłu PM_{2,5}. Wskazano również działania ograniczające emisję komunikacyjną oraz działania systemowe. Wśród działań naprawczych ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza pyłem PM₁₀, PM_{2,5} oraz bezno(a)pirenem na terenie strefy aglomeracja łódzka wskazane zostały:

- 1) redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- 2) zaplanowanie instrumentów wsparcia nakierowanego na łagodzenie ekonomicznych skutków przeprowadzonej wymiany kotłów (np. zwiększenia kosztów paliwa lepszej jakości);
- 3) wprowadzenie w województwie łódzkim systemu wsparcia doradczego na poziomie gminnym;
- 4) zwiększenie skuteczności przyjętych kanałów informacyjnych i komunikacyjnych;
- 5) ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego;
- 6) kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- 7) prowadzenie edukacji ekologicznej - działanie wskazane w harmonogramie;
- 8) prowadzenie działań kontrolnych - działanie wskazane w harmonogramie;
- 9) realizacja uchwały nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Przyjmuje się główne kierunki zaopatrzenia w ciepło:

- 1) dążenie do zwiększenia pozyskiwania ciepła z sieci ciepłowniczych i wykorzystania w tym celu gazu i energii OZE;
- 2) dążenie do ograniczenia niskiej emisji poprzez modernizację palenisk indywidualnych i wykorzystanie źródeł ciepła niepowodujących znacznego poziomu niskiej emisji. Szczególnie należy położyć nacisk na stopniowym eliminowaniu palenisk posiadających jako źródło ciepła paliwa stałe;

⁵ Uchwała antysmogowa dla obszaru województwa łódzkiego

- 3) termomodernizacja budynków jako element obniżający zapotrzebowanie na ciepło, również jako działanie w ramach rewitalizacji;
- 4) modernizacja i budowa obiektów i urządzeń związanych z wytwarzaniem, przesyłaniem, dystrybucją ciepła;
- 5) uwzględnienie przy realizacji nowej zabudowy jego walorów energooszczędności;
- 6) w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przyjętych przez Sejmik Województwa Łódzkiego „uchwały antysmogowej” oraz Programu ochrony powietrza.

IV.11.7. Gospodarka odpadami

Przyjmuje się główne kierunki w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) w ramach inwestycji w obszarze gospodarki odpadami przewiduje się rozszerzenie rodzaju przyjmowanych odpadów komunalnych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz doposażenie PSZOKu, zgodnie z potrzebami inwestycyjnymi określonymi w „*Analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Stryków za 2021 r.*”;
- 2) przewiduje się modernizację i rozbudowę instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (kompostowanie, stabilizacja), polegającą na budowie Zakładu Segregacji Odpadów;
- 3) należy przestrzegać prawidłowego postępowania z odpadami zgodnie z uchwałą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, ustawą o odpadach oraz przepisami szczegółowymi w tym zakresie;
- 4) zbieranie, odbiór przez wyspecjalizowane do tego firmy, ewentualne ich przetwarzanie (recycling), unieszkodliwianie lub składowanie;
- 5) prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującym Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami;
- 6) zaleca się zwiększenie liczby Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- 7) możliwe jest lokalizowanie obiektów i urządzeń przeznaczonych do gospodarowania odpadami;
- 8) z obiektów i terenów wyłączonych z systemu gminnego gospodarowania odpadami tj. m.in. obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m², podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, terenów zielonych użytku publicznego (parki, skwery, pasy drogowe, drogi publiczne), cmentarzy, należy odpady zbierać (zaleca się ich selekcjonowanie) i przekazać wyspecjalizowanym firmom celem ich unieszkodliwienia lub składowania;
- 9) przewiduje się utrzymanie i dalszą modernizację Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, z uwzględnieniem przyjętych kierunków rozwoju.

IV.11.8. Energia odnawialna

Przyjmuje się główne kierunki w zakresie odnawialnych źródeł energii:

- 1) należy dążyć do zwiększenia wykorzystania energii słonecznej;

- 2) ustala się zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych*;
- 3) ustala się zakaz lokalizowania biogazowni,
- 4) dopuszcza się lokalizowanie mikroinstalacji, przy czym nie zaleca się stosowania mikroinstalacji wiatrowych;
- 5) dopuszcza się stosowanie pomp ciepła;
- 6) dopuszcza się wykorzystanie innych OZE, np. z biomasy itp., z zastrzeżeniem pkt 2) i 3);
- 7) wskazuje się obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni oraz granice ich stref ochronnych (na rysunku Studium *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*, oznaczone jako obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni, wraz ze strefą ochronną),
- 8) obszary OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni zostały dopuszczone na obszarach aktywności gospodarczej, obszarach infrastruktury technicznej i obszarach zieleni, z wyłączeniem korytarzy ekologicznych i obszaru Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, na których nie dopuszcza się lokalizacji OZE o mocy przekraczającej 500 kW,
- 9) na wszystkich obszarach lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, oraz wskazanych pod zabudowę, dopuszcza się także lokalizację urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy poniżej 500 kW,
- 10) strefy, o których mowa w pkt 7) winny zawierać się w ramach działki budowlanej, na której realizowana jest instalacja,
- 11) w strefach ochronnych, o których mowa w pkt 7) obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, w tym w szczególności:
 - zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - zakaz lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie,
 - ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych.

IV.11.9. Rozwój teleinformatyczny

- 1) należy dążyć do rozwoju sieci teleinformatycznych, w tym sieci szerokopasmowych;
- 2) dopuszcza się możliwość rozbudowy, modernizacji, budowy obiektów, urządzeń i sieci, związanych z teleinformatyką, w tym m.in. stacji bazowych i radiolinii.

Przedstawione powyżej zasady w zakresie polityki infrastruktury technicznej winny być realizowane w ramach zabudowy i zagospodarowania obszarów. Możliwe jest

odstępstwo od nich w przypadku istniejącej zabudowy lub zagospodarowania nieodpowiadającego ww. zasadom, jednak należy dążyć w perspektywie czasu do dostosowania istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu do ww. zasad.

IV.12. POLITYKA TRANSPORTU

Wraz z rozwojem społecznym i cywilizacyjnym następował także rozwój w zakresie transportu. Przemieszczamy się coraz szybciej i coraz częściej. Rozwój cywilizacyjny pociągnął jednak za sobą pojawienie się problemu zatłoczonych ulic i zatorów ulicznych. Przeciwdziałać temu można głównie poprzez wdrażanie w polityce transportowej gminy i całego *MOFL* zasad zrównoważonej mobilności. Zrównoważona mobilność obejmuje wszystkie aspekty przemieszczania się człowieka transportem samochodowym i niesamochodowym.

Pokazane na rysunku *Studium Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania* granice obszarów komunikacji i infrastruktury w odniesieniu do szerokości dróg mają charakter orientacyjny. Ze względu na skalę *Studium* i poziom jego szczegółowości linie rozgraniczające dróg należy ustalać w planach miejscowych biorąc pod uwagę: klasę techniczną drogi, istniejące zagospodarowanie, uwarunkowania terenowe. Tym samym dopuszcza się ustalenie w planach miejscowych szerszych, jak i węższych dróg. W przypadku ustalenia dróg o mniejszej szerokości, tereny wskazane w *Studium* jako obszary komunikacji i infrastruktury, należy przeznaczyć pod funkcję, które są dopuszczone na terenie bezpośrednio sąsiadującym z drogą.

W polityce transportowej Gminy Stryków przyjęto główne cele:

- 1) rozwój i modernizacja systemu dróg, powiązań wewnętrznych i zewnętrznych gminy, szczególnie z drogami o wysokiej klasie;
- 2) komunikacja kolejowa jako jeden z najważniejszych elementów mobilności w *MOFL*;
- 3) rozwój i modernizacja systemu komunikacji zbiorowej;
- 4) rozwój nowych terenów inwestycyjnych przede wszystkim na obszarach o dobrej dostępności komunikacyjnej, w tym transportu zbiorowego;
- 5) położenie nacisku na alternatywne metody poruszania się, szczególnie w zakresie ruchu pieszego i rowerowego;
- 6) wdrożenie odpowiedniego systemu parkingowego;
- 7) realizacja zintegrowanego centrum przesiadkowego oraz punktów przesiadkowych;
- 8) promowanie poruszania się pojazdami niskoemisyjnymi i zero emisyjnymi.

IV.12.1. Transport drogowy

Polityka w zakresie transportu Gminy Stryków została przedstawiona na rysunku *Studium Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania* oraz schemacie poniżej.

W zakresie polityki transportowej należy przyjąć określone zasady:

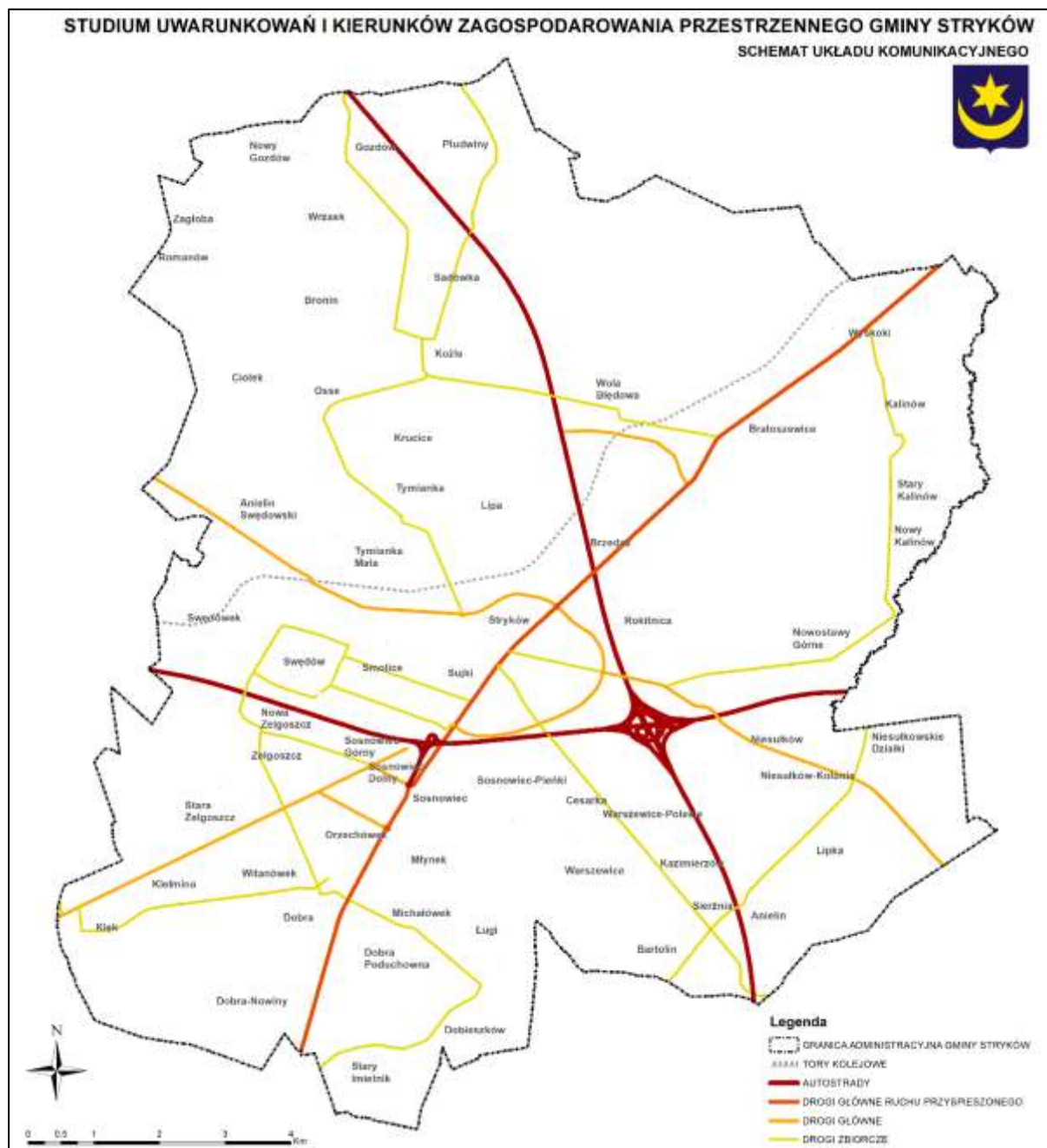
- 1) w ramach realizowanych ciągów drogowych, stanowiących jeden zwarty korytarz komunikacyjny postuluje się ujednolicenie parametrów użytkowych dróg do obowiązujących normatywów w oparciu o realne uwarunkowania terenowe;
- 2) należy w miarę możliwości ograniczyć lokalizację nowych zjazdów z dróg o wysokiej klasie oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi;

- 3) należy zapewnić właściwą ochronę i możliwość przemieszczania się zwierząt korzystających z przejść dla zwierząt na autostradach A1 i A2. Tereny w pobliżu przejść dla zwierząt winny być tak zagospodarowane, aby umożliwiały swobodne przemieszczanie się zwierząt korzystających z przejść dla zwierząt w ciągu dróg autostrada A1 i A2;
- 4) obsługa komunikacyjna obszarów winna odbywać się przede wszystkim poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o odpowiedniej klasie;
- 5) w ramach nowych, modernizowanych lub przebudowywanych dróg należy w miarę możliwości realizować ciągi piesze lub pieszo-rowerowe;
- 6) w ramach inwestycji drogowych w *Studium* wskazuje się także remonty i przebudowy dróg wraz z podniesieniem ich klasy technicznej, wskazane na rysunku *Studium Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania*;
- 7) promowanie poruszania się pojazdami niskoemisyjnymi i zeroemisyjnymi;
- 8) w miarę możliwości należy nadawać ulicom charakter alejowy;
- 9) w ramach dróg o niższej klasie należy rozważyć wprowadzenie funkcji rekreacyjnej ulicy i wypoczynkowej np. poprzez wprowadzenie elementów małej architektury i zieleni;
- 10) jako ochronę akustyczną od dróg należy preferować „zielone ekrany”;
- 11) należy podjąć działania w kierunku stosowania rozwiązań retencjonujących wodę w korytarzach ulic.

W ramach rozwoju sieci drogowej na terenie gminy przyjęto następujące kierunki:

1. Rozwój systemów połączeń zewnętrznych.

Stryków jest dobrze połączony z drogami o wysokich prędkościach (autostrada A1, autostrada A2), problemem jest natomiast koncentracja ruchu tranzytowego w granicach miasta. Kluczową inwestycją postulowaną przez władze gminne od 1998 r. jest budowa węzła Stryków Północ na autostradzie A1. Niewystarczająca przepustowość istniejącego węzła Stryków na autostradzie A2 powoduje, iż postulowana inwestycja ma kluczowe znaczenie dla Miasta i Gminy Stryków, ale także Łowicza i Głowna. W obecnym układzie drogowym mieszkańcy Łowicza i gminy Głowno, żeby wjechać na autostradę, muszą przemieścić się przez centrum Strykowa. Inwestycja spowodowałaby jeszcze większy rozwój na terenie gminy Stryków, ale i całego województwa łódzkiego. W związku z tym w *Studium* wskazano zmiany w układzie komunikacyjnym, zgodnie ze schematem.

Rycina 20. Schemat układu komunikacyjnego
 źródło: opracowanie własne

2. Rozwój systemu połączeń wewnętrznych.

Planowany w *Studium* rozwój połączeń zewnętrznych gminy, pociąga za sobą konieczność weryfikacji założeń dotyczących komunikacji wewnętrznej. Ponadto istotnym z punktu widzenia gminy jest poprawienie powiązań komunikacyjnych z ościennymi gminami oraz usprawnienie funkcjonowania sieci drogowej w celu sukcesywnego eliminowania tzw. „wąskich gardeł”. Zakłada się, że główny szkielet drogowy powiązań wewnętrznych tworzyć będą drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (droga krajowa nr 14) oraz klasy głównej (droga krajowa nr 71). Przy projektowaniu dróg klasy głównej, należy brać pod uwagę to, iż mają one pełnić głównie funkcję tranzytową. Drogi zbiorcze winny być

projektowane z uwzględnieniem poruszania się po nich komunikacji zbiorczej oraz w miarę możliwości wzdłuż ich przebiegów należy zapewnić rezerwy terenowe pod wytyczenie ciągów rowerowych o charakterze zbiorczym.

Docelowy układ drogowy dla gminy, został pokazany na planszy *Kierunki - Struktura funkcjonalno-przestrzenna i zasady zagospodarowania* oraz schemacie powyżej.

Zgodnie z przedstawionym graficznie schematem drogowym *Studium* zakłada:

- 1) dobudowę 3 pasa ruchu na autostradzie A2 na odcinku Łódź-Warszawa,
- 2) budowę dojazdu do węzła „Stryków” na autostradzie A2 – przebudowa drogi krajowej Nr 14 na odcinku od granic Łodzi do Strykowa
- 3) budowę węzła Stryków-Północ na autostradzie A1;
- 4) budowę brakującego fragmentu obwodnicy Strykowa;
- 5) poprawę parametrów drogi krajowej nr 14, klasy głównej ruchu przyspieszonego, wyprowadzającej ruch z miasta w kierunku południowym (w stronę Łodzi i autostrady A2);
- 6) poprawę parametrów drogi krajowej nr 71, klasy głównej, wyprowadzającej ruch w kierunku południowym (w stronę Zgierza);
- 7) drogę wojewódzką nr 708, klasy głównej;
- 8) poprawę parametrów pozostałych dróg, wyprowadzających ruch z gminy.

W zakresie ustalonego w *Studium* układu drogowego:

- 1) Przedstawiony na rysunku *Studium* schemat układu komunikacyjnego, wskazuje wyłącznie główne, istotne z punktu widzenia obsługi komunikacyjnej i ruchu tranzytowego odcinki dróg istniejących i projektowanych. Układ ten winien być rozbudowany o drogi niższych klas technicznych, do bezpośredniej obsługi terenów inwestycyjnych na etapie sporządzania planów miejscowych.
- 2) Przypisane klasy techniczne dróg mogą zostać zmienione na etapie planu miejscowego, o maksymalnie jedną klasę.
- 3) Na obszarze całej gminy dopuszcza się planowanie lub budowę dróg nie wskazanych w *Studium*.
- 4) Za zgodne z ustaleniami *Studium* uznaje się korekty przebiegu dróg, przy zachowaniu ustalonych relacji i powiązań.
- 5) Należy zapewnić funkcjonowanie przejść dla zwierząt zlokalizowanych na sieci dróg krajowych, głównie poprzez utrzymanie szlaków migracyjnych zwierząt.
- 6) Należy tworzyć w ramach możliwości korytarze zieleni (lokalizacja zieleni wysokiej i izolacyjnej) wzdłuż ciągów komunikacyjnych autostrad A1 i A2, jako elementu poprawy jakości życia mieszkańców oraz funkcjonowania zespołu przejść dla zwierząt w ramach budowy dróg.

IV.12.2. Transport kolejowy

Kolej zawsze posiadała duże znaczenie dla Gminy Stryków. Najpierw jako jeden z głównych elementów systemu transportowego dla rozwijającej się aktywności

gospodarczej, obecnie nabiera znaczenia w ramach kontaktów wewnątrz *MOFL* oraz jako istotny element ruchu turystycznego.

Komunikacja kolejowa jest ważnym elementem zarówno połączeń wewnątrz *MOFL*, jak i połączeń w skali regionu, kraju i Europy. Komunikacja kolejowa zdegradowana w latach 90 i na początku XXI wieku, zaczyna nabierać coraz większego znaczenia, nie tylko dla codziennych relacji praca-dom, ale także zwiększa się turystyczne znaczenie szlaków kolejowych, a kolej staje się coraz częściej alternatywą dla połączeń samochodowych i autobusowych, z uwagi na tzw. "przyspieszanie kolei", co jest związane z modernizacją sieci kolejowych.

Dla mieszkańców województwa łódzkiego brak dobrych połączeń kolejowych był dużym utrudnieniem. Podróż do sąsiedniego miasta lub regionu wiązała się z koniecznością poruszania się samochodem, autobusem lub rowerem, albo kilkoma z tych środków transportu na raz. W ramach inicjatywy stworzenia lepiej połączonego systemu transportowego władze województwa wdrożyły projekt modernizacji jednotorowej linii kolejowej na odcinku od Łowicza do Zgierza, na długości 47 km. Prace objęły także 100 metrów toru nr 3 na stacji Stryków. Dzięki środkom z UE udało się wymienić nawierzchnię torową, wymienić 12 kompletów rozjazdów (instalacji mechanicznych umożliwiających przejazd pociągów z jednego toru na drugi) oraz zmodernizować 43 przejazdy kolejowe. Dzięki pracom modernizacyjnym pociągi mogą teraz jeździć z prędkością 90 km/h. Dla pasażerów oznacza to, że podróż z Łowicza do stacji Łódź Kaliska jest o połowę krótsza i zajmuje teraz jedną godzinę zamiast ponad dwóch, co jest szczególnie istotne dla osób, które dojeżdżają do szkoły czy pracy pomiędzy 11 miastami znajdującymi się na trasie: Łowicz, Grudze, Domaniewice, Kamień Łowicki, Głowno, Bratoszewice, Stryków, Swędów, Glinnik, Smardzew i Zgierz.

Modernizacja linii oraz utworzenie Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej mają znaczny wpływ na rozwój gospodarczy regionu, turystykę, zatrudnienie i jakość życia. Modernizacja linii nr 15 na odcinku Łowicz Przedmieście – Zgierz wpłynęła na zwiększenie pasażerskiego ruchu kolejowego i towarowego. Konkurencyjność przewozów towarowych staje się bardzo ważna dla wielu przedsiębiorstw, które działają lub będą otwierać swoje zakłady wzdłuż autostrady A1, prowadzącej z północy na południe, która łączy znaczną część centralnej Polski od Gdańska przez Łódź i Górnośląski Okręg Przemysłowy do granicy z Czechami, gdzie połączy się z czeską autostradą D1 (w trakcie budowy). Autostrada A1 jest częścią międzynarodowej trasy E75.

W kontekście przyszłych zamierzeń inwestycyjnych, zarządca linii kolejowej nr 15 rozważa jej dalszą modernizację, która będzie polegała między innymi na rozbudowaniu linii do układu dwutorowego. Dla przedmiotowego zadania zostało opracowane studium wykonalności.

W związku z tym w *Studium* przyjęto główne kierunki rozwoju kolei na terenie gminy:

- 1) stworzenie centrum przesiadkowego jako intermodalnego węzła transportowego oraz punktów przesiadkowych;
- 2) rozwój Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej jako ważnego elementu połączeń wewnątrz *MOFL*. Podjęte dotychczas działania w zakresie m.in. biletu zintegrowanego, dały pole

do dalszych działań szczególnie w zakresie zwiększenia atrakcyjności ruchu kolejowego wewnątrz aglomeracji;

- 3) wskazuje się pożądane kierunki działania w zakresie rozwoju sieci kolejowej:
 - a) modernizacja linii kolejowej nr 15 relacji Bednary – Łódź Kaliska, na odcinku Łowicz Przedmieście – Zgierz",
- 4) należy dążyć do wyposażenia dworca i przystanku kolejowego w odpowiednie zaplecze infrastruktury parkingowej, parkingów dla rowerów itp.;

W ramach polityki transportu kolejowego:

- należy dążyć do ograniczenia możliwości lokalizowania zabudowy chronionej akustycznie w sąsiedztwie ciągów transportowych, w szczególności linii kolejowych,
- lokalizacja drzew i krzewów w sąsiedztwie linii kolejowych musi spełniać wymogi przepisów odrębnych,
- w sąsiedztwie terenów kolejowych obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych,
- ustalenia mpzp powinny umożliwiać realizację inwestycji kolejowych oraz funkcjonowanie kolejowej infrastruktury telekomunikacyjnej na obszarze kolejowym, w szczególności co do budowy obiektów radiokomunikacyjnych.

IV.12.3. Parkowanie

Polityka parkingowa gminy jest szczególnie istotna dla prawidłowo prowadzonej polityki zrównoważonej mobilności. Ograniczenia w parkowaniu, wprowadzenie stref płatnego parkowania w mieście w połączeniu z odpowiednimi działaniami promującymi niesamochodowe sposoby przemieszczania się ma na celu stworzenie zwartego systemu transportowego. W zakresie polityki parkingowej postuluje się:

- 1) stworzenie systemu parkingów przesiadkowych jako systemy P&R, który pozwoli na ograniczenie poruszania się samochodem w miejscach dobrze skomunikowanych transportem zbiorowym. System P&R jest bardzo korzystny, gdyż pozwala na ograniczenie liczby samochodów, szczególnie w centrum miasta, gdzie poruszanie się komunikacją zbiorową może być łatwiejsze i tańsze. Jest także korzystny dla podróżującego, gdyż nie jest on zmuszony do poszukiwania miejsca parkingowego, nie ponosi kosztów postoju itp. Jednak wskazać należy, iż system P&R wymaga funkcjonowania na odpowiednim poziomie komunikacji zbiorowej.

W ramach systemu P&R zaleca się lokalizowanie parkingów:

- a) przy centrach przesiadkowych,
 - b) przy czynnych przystankach kolejowych;
- 2) promowanie w centrum Strykowa i w strefie śródmiejskiej dostępności dla pieszych, rowerów i komunikacji zbiorowej, kosztem ruchu samochodowego, w tym parkingów;
- 3) wpieranie powstawania parkingów podziemnych uwalniających przestrzeń pod inne przeznaczenia, w tym przestrzeni publicznych, terenów zieleni oraz parkingów automatycznych;
- 4) możliwe jest utworzenie stref płatnego parkowania;

- 5) dla nowych inwestycji wprowadzanie i egzekwowanie obowiązku budowy parkingów przez inwestorów na własnym terenie i własnym kosztem,
- 6) w ramach parkowania dopuszcza się następujące rodzaje obiektów do parkowania samochodów: parkingi wbudowane, parkingi samodzielne wielopoziomowe i jednopoziomowe, parkingi terenowe otwarte i przyuliczne, parkingi automatyczne;
- 7) stworzenie parkingów przy terenach sportu i rekreacji, w tym przy terenach parków;
- 8) ograniczenie parkowania samochodów na ulicach o szczególnym znaczeniu dla miasta i istotnych dla ruchu pieszego oraz na ulicach handlowych, w szczególności w strefie śródmiejskiej;
- 9) rozwój parkingów kubaturowych, ograniczających przestrzeń potrzebną na parkowanie;
- 10) dostosowanie wskaźników w zakresie parkowania do rodzaju zabudowy i uwarunkowań przestrzennych obszarów;
- 11) powiązanie systemu parkingów samochodowych i rowerowych;
- 12) wskazuje się zalecaną minimalną liczbę miejsc postojowych dla poszczególnego przeznaczenia (rodzajów zabudowy):

Rodzaj zabudowy	Zalecana minimalna liczba miejsc postojowych	Jednostka odniesienia
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna	1	1 lokal mieszkalny
Handel	1	na każde rozpoczęte 50 m ² powierzchni użytkowej usług
Gastronomia	2	na każde rozpoczęte 50 m ² powierzchni użytkowej usług
Biura i pracowanie, obiekty konferencyjne, kongresowe	1	na każde rozpoczęte 100 m ² powierzchni użytkowej usług
Hotele	1	5 pokoi
Edukacja, nauka i wychowanie	1	1 oddział
Produkcja	2	Na każde rozpoczęte 10 miejsc pracy

Tabela 51. Zalecana minimalna liczba miejsc postojowych dla wybranych rodzajów zabudowy

źródło: opracowanie własne

- 13) w planach miejscowych możliwe jest wyznaczenie innych (mniejszych/większych) wskaźników w zakresie parkowania, o ile jest to uzależnione uwarunkowaniami przestrzennymi obszaru lub wynika to z istniejącego zagospodarowania i/lub wielkości działek lub też realizacji miejskiej polityki transportowej.

IV.12.4. Ruch piesz i rowerowy

Ruch piesz i rowerowy jest szczególnie istotny w świetle zrównoważonej mobilności. Promowanie poruszania się innego niż samochodem jest szczególnie istotne z punktu widzenia zapewnienia odpowiedniej przepustowości dróg, przeciwdziałania powstawaniu zatorom ulicznym, a także ograniczenia emisji komunikacyjnej.

W zakresie ruchu rowerowego określa się główne kierunki działania:

- 1) rower jako alternatywa dla transportu samochodowego;
- 2) należy dążyć do stworzenia zwartego i spójnego systemu połączeń tras pieszych i rowerowych o odpowiednim standardzie, który winien zostać opracowany dla całej gminy w oparciu o obowiązujące przepisy;
- 3) przy remontach, budowie i przebudowie dróg należy uwzględnić możliwość lokalizacji ścieżki rowerowej lub pieszo-rowerowej;
- 4) należy kształtować przestrzeń tak, aby była ona przyjazna dla rowerów, szczególnie w centrum Strykowa;
- 5) należy dążyć do dostosowania szlaków turystycznych do potrzeb ruchu rowerowego;
- 6) w miarę możliwości należy powiązać parkingi B&R i P&R;
- 7) należy stworzyć system rowerów miejskich;
- 8) należy dążyć do sytuowania parkingów dla rowerów: w centrum miasta, w lokalnych centrach usługowych, w pobliżu obiektów handlowych, kultury, oświaty, przy obiektach sportu i rekreacji, atrakcji turystycznych itp.;
- 9) należy wzbogacać tereny rekreacyjne i zielone nowymi ciągami rowerowymi lub pieszo-rowerowymi;
- 10) należy dążyć do powiązania tras rowerowych w jeden układ w ramach całego *MOFL*.

W zakresie ruchu pieszego określa się główne kierunki działania:

- 1) należy dążyć do promocji i wspierania ruchu pieszego, szczególnie w centrum Strykowa i w ramach lokalnych ośrodków;
- 2) w miarę możliwości tworzyć strefy ruchu uspokojonego, promujące ruch pieszy;
- 3) ciągi piesze powiązać bezpośrednio z drogami,
- 4) należy zapewnić możliwość łatwego i bezpiecznego przekroczenia dróg przez pieszego;
- 5) sieć ścieżek pieszych i rowerowych należy powiązać bezpośrednio z atrakcjami gminy, z zakresu turystyki, kultury, sportu i rekreacji;
- 6) ścieżki piesze i rowerowe należy planować bezkonfliktowo;
- 7) ciągi piesze, pieszo-rowerowe wzbogacać o elementy zieleni, małej architektury;
- 8) w ramach obszarów mieszkaniowych należy kształtować przestrzeń tak, aby promowała ona ruch pieszy, przede wszystkim pod kątem dostępności, czasu dojścia, zagospodarowania;
- 9) należy wzbogacać tereny rekreacyjne i zielone nowymi ciągami pieszymi lub pieszo-rowerowymi;
- 10) należy zapewnić dogodne powiązanie piesze z terenami przystanków komunikacji zbiorowej, autobusowej i kolejowej.

IV.12.5. Transport zbiorowy

Transport zbiorowy na terenie Gminy Stryków, jak zostało to wskazane w części dotyczącej uwarunkowań, opiera się głównie na komunikacji autobusowej. Dobrze funkcjonująca komunikacja zbiorowa jest w stanie zachęcić mieszkańca do wyboru alternatywnego w stosunku do samochodu sposobu poruszania się. Zgodnie z przyjętą polityką konieczne jest podjęcie działań w kierunku promocji transportu zbiorowego oraz wykorzystanie w tym celu także kolei, jako sposobu poruszania się na terenie całego

MOFL. Komunikacja autobusowa na terenie gminy jest także powiązana z sąsiednimi gminami. W związku z coraz większym gospodarczym znaczeniem Strykowa, sprawna możliwość poruszania się po gminie i sąsiednich terenach transportem zbiorowym jest istotnym elementem wpływającym na jej atrakcyjność.

W związku z powyższym w zakresie komunikacji zbiorowej zaleca się:

- 1) ocenę możliwości doprowadzenia komunikacji zbiorowej do części gminy o najgorszym poziomie dostępu do niej;
- 2) dążyć do powiązania i zintegrowania transportu zbiorowego autobusowego i kolejowego;
- 3) zapewnić powiązanie nowych terenów inwestycyjnych, w tym mieszkaniowych, szczególnie wielorodzinnych, z systemem komunikacji zbiorowej;
- 4) wyposażenie przystanków komunikacji zbiorowej w wiaty przystankowe;
- 5) powiązać przystanki komunikacji zbiorowej dogodnymi powiązaniami pieszymi i rowerowymi z terenami mieszkaniowymi, usługowymi i przestrzeniami publicznymi.

IV.12.6. Transport wodny i lotniczy

Transport wodny jak również lotniczy, na terenie gminy Stryków nie występuje.

IV.12.7. Elektro mobilność

Elektro mobilność w ostatnich latach stała się jednym z głównych kierunków rozwoju mobilności w Polsce. Jej rozwój ma wpłynąć na kilka aspektów: poprawę jakości środowiska poprzez obniżenie emisji spalin do powietrza, rozwój branży energetycznej, wzmacnianie i rozwój potencjału naukowego i technologicznego.

Wprowadzone ustawodawstwo nakłada na gminy nowe obowiązki, ale i możliwości.

1. Z zakresu obowiązków nakazano gminom spełniającym określone kryteria:
 - 1) budowę bazowej infrastruktury do zaopatrzenia pojazdów w gaz, wodór, energię elektryczną (miasto Stryków nie ma obowiązku lokalizacji stacji ładowania samochodów elektrycznych z uwagi na niespełnienie wymagań ustawowych);
 - 2) zapewnienie właściwego udziału we flocie pojazdów elektrycznych lub/i wykorzystywanie do realizacji części zadań pojazdów elektrycznych;
 - 3) zapewnienie we flocie autobusów odpowiedniego udziału autobusów zero emisyjnych.
2. Dano także pewne możliwości promowania rozwiązań elektro mobilności:
 - 1) możliwość ustanowienia stref czystego transportu;
 - 2) wprowadzenie przywilejów dla pojazdów zero emisyjnych: (darmowe parkowanie, wjazd na buspasy, możliwość wyznaczenia specjalnych miejsc parkingowych).

Należy dążyć do wyznaczenia w Strykowie „obszaru strefy śródmiejskiej” (czystego transportu) w granicach której wprowadzone zostaną ograniczenia dostępności dla samochodów spalinowych. Strefa ta winna być ustalona z uwzględnieniem strategicznych parkingów i punktów przesiadkowych, tak by umożliwić dotarcie do centrum miasta

komunikacją publiczną, rowerową lub pojazdami spełniającymi normy w zakresie emisji spalin.

IV.13. POZOSTAŁE ELEMENTY WYMAGANE USTAWĄ

IV.13.1. Inwestycje celu publicznego

Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewiduje się na obszarze całej Gminy Stryków. W ramach inwestycji celu publicznego realizowanych przez gminę głównie znaczenie mają:

- 1) utrzymanie, modernizacja i budowa dróg, dróg pieszych i rowerowych;
- 2) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- 3) budowa i utrzymanie wskazanych w przepisach odrębnych obiektów usług publicznych, ochrony zdrowia, obiektów sportu i rekreacji, oświaty opieki i wychowania;
- 4) opieka nad obiektami zabytkowymi;
- 5) zakładanie i utrzymanie cmentarzy.

Poza ww. inwestycjami celu publicznego na terenie całej gminy dopuszcza się możliwość realizacji innych inwestycji celu publicznego w rozumieniu przepisów odrębnych. W ramach inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wskazuje się szczegółowe zadania:

1. Inwestycje ponadlokalne ustalone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego:

- 1) Inwestycje w zakresie transportu:
 - dobudowa 3 pasa ruchu na autostradzie A2 na odcinku Łódź-Warszawa,
 - budowa dojazdu do węzła „Stryków” na autostradzie A2 – Przebudowa drogi krajowej Nr 14 na odcinku od granic Łodzi do Strykowa,
 - rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 708;
- 2) Inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej:
 - modernizacja linii 220 kV Janów-Zgierz-Adamów,
 - dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów Dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczalni ścieków komunalnych w aglomeracji Stryków;
- 3) Inwestycje w zakresie turystyki i rekreacji:
 - odnowienie oznakowania szlaków turystycznych w Parkach Krajobrazowych Województwa Łódzkiego wraz z uzupełnieniem systemu informacji turystyczno-przyrodniczej.

2. Inwestycje ponadlokalne wynikające z planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych:

- 1) budowa stacji SE Stryków 400/220/110 kV,
- 2) budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV w relacji Pątnów-Stryków, Stryków-Jasiniec,

- 3) budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Stryków-Rogowiec, Stryków-Płock,
- 4) budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Stryków-Rogowiec, Stryków-Ołtarzew,
- 5) budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji SE Stryków-nacięcie linii Janów-Ołtarzew,
- 6) budowa linii elektroenergetycznej kablowej wysokiego napięcia 110 kV relacji Janów-Stryków.

3. Proponuje się włączenie do ujęcia w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stryków następujących inwestycji jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- 1) modernizacja linii kolejowej nr 15 relacji Bednary – Łódź Kaliska, na odcinku Łowicz Przedmieście – Zgierz.

IV.13.2. Plany miejscowe

Na terenie Gminy Stryków obowiązuje 75 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w opracowaniu jest dalszych 6 planów miejscowych. Zagadnienie to zostało omówione w podrozdziale II.10.2 *Studium*.

Na obszarze *Studium* nie wskazuje się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego.

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, obszarów przestrzeni publicznych w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych obszarów, w związku z wyznaczeniem których zachodziłby obowiązek wyznaczenia terenów do obowiązkowego objęcia ustaleniami planu miejscowego.

Wskazuje się obszary, dla których władze gminne zamierzają sporządzić plany miejscowe:

- 1) obszary objęte uchwałami Rady Miejskiej w Strykowie o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 2) w miarę potrzeb pozostałe obszary gminy.

IV.13.3. Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

W związku z faktem, iż na terenie gminy występują lasy i grunty leśne, w przypadku planowanej zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne zachodzi konieczność uzyskiwania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze na etapie sporządzania planu miejscowego. Możliwe jest przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze lub dalsze prowadzenie na tych terenach działalności rolniczej, o ile jest to zgodne ze *Studium* i przepisami odrębnymi.

Możliwe jest przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne, o ile jest to zgodne ze *Studium* i przepisami odrębnymi. Przeznaczanie gruntów leśnych na cele nieleśne możliwe jest wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, szczególnie w odniesieniu do inwestycji celu

publicznego lub gdy zachowanie gruntu leśnego uniemożliwi przeznaczenie terenu, zgodnie z kierunkami określonymi w *Studium*.

Za zgodne z ustaleniami *Studium*, uznaje się zachowanie gruntów rolnych i leśnych w ich dotychczasowym przeznaczeniu.

IV.13.4. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze objętym opracowaniem nie wskazuje się obszarów do przeprowadzenia przekształceń, rehabilitacji.

Na obszarze Gminy Stryków nie występują obszary wpisane do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku ani wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Na obszarze gminy nie wskazano obszarów do przeprowadzenia remediacji, zgodnie ze wskazaniem w SiD GDOŚ.

W zakresie przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji zasadniczym zadaniem jest w dalszym ciągu prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych (zarówno w kierunku leśnym, jak i sportowo-rekreacyjnym) lub ich przekształcenia (w kierunku przemysłowym). W ramach przekształceń terenów możliwa jest lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi możliwa jest po zakończeniu eksploatacji kopalni i zakończeniu rekultywacji.

IV.13.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na terenie Gminy Stryków występują tereny zamknięte ustalone na podstawie Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 września 2020 r. (Dz.Urz.MI.2020.38) z późn. zm., zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, na których usytuowane są linie kolejowe. Na terenach zamkniętych wyznaczonych przez Ministra Transportu możliwe jest prowadzenie polityki przestrzennej, zgodnie z ustaleniami *Studium*.

Dla terenów kolejowych, uznanych za tereny zamknięte, nie wyznaczono na rysunku *Studium* stref ochronnych, jednakże w ich sąsiedztwie obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego.

Na terenie gminy nie występują wyznaczone przez Ministra Obrony Narodowej tereny zamknięte w Resorcie Obrony Narodowej.

Tereny zamknięte zostały omówione i wymienione w części II uwarunkowania w podrozdziale II.10.3. *Studium*.

IV.13.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Gmina Stryków zlokalizowana jest w granicach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi (MOFL), którego rdzeń stanowi miasto Łódź.

IV.13.7. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie Gminy Stryków nie występują obszary pomników zagłady.

CZEŚĆ V. SYNTEZA I UZASADNIENIE

V.1. SYNTEZA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków, jest aktem kierownictwa wewnętrznego wskazującym główne cele i kierunki rozwoju polityki przestrzennej dla obszaru całej gminy. Dokument ten nie jest aktem prawa miejscowego, ale zawiera zasady i wytyczne do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany społeczne i ekonomiczne wpłynęły na potrzebę zweryfikowania założeń dotyczących polityki przestrzennej.

Na podstawie wykonanych analiz, studiów i dialogu społecznego zdefiniowano nowy kierunek rozwoju gminy Stryków jako wspólna wizja rozwoju obszaru wewnątrznie spójnego stwarzającego dogodne warunki do życia jak i inwestowania, gdzie nowoczesność łączy się z tradycją, a walory przyrodnicze i krajobrazowe stanowią istotny element budowanej polityki przestrzennej. Zróżnicowanie przestrzenne gminy, wynikające z jej uwarunkowań środowiskowych, historycznych, gospodarczych, sprawia, że w celu określenia polityki przestrzennej w zakresie kierunków dalszego rozwoju i przekształceń, wymagane jest podejścia do gminy jako całości z uwzględnieniem specyficznych lokalnych uwarunkowań. Z tego też względu kierunki polityki przestrzennej Gminy Stryków zostały sformułowane tak, by z jednej strony zapewnić jednolite dla całej gminy wytyczne dotyczące jej rozwoju, a z drugiej uwzględnić jej lokalne różnorodności.

Duży wpływ na przyszły rozwój ma zahamowanie tendencji odpływu mieszkańców. Stwarzanie przestrzeni atrakcyjnych do zamieszkania, pod kątem dostępu do usług (w tym usług publicznych), terenów zielonych, przestrzeni publicznych nabiera dużego znaczenia w kontekście rozwoju gminy.

Do prac nad opracowaniem niniejszego *Studium* przystąpiono na podstawie Uchwały nr XXXV/340/2021 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków”.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych pozwoliła na stworzenie kierunków rozwoju gminy zagregowanych w odpowiednie polityki:

W ramach *struktury funkcjonalno-przestrzennej* gminy przyjęto główną zasadę przeciwdziałania rozlewaniu się miasta i pozostałych miejscowości. Jednocześnie dokonano analizy potrzeb i możliwości rozwojowych gminy w bilansie, z którego wynika, iż oszacowana wielkość zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne mieści się w rezerwach terenowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Definiując kształt przyszłej polityki przestrzennej gminy przyjęto założenie, że *Studium* winno być dokumentem z jednej strony elastycznym, dającym duże pole manewru przy sporządzaniu na jego podstawie planów miejscowych, a z drugiej strony jednoznacznie wskazującym ramy przyszłego zagospodarowania. Założenie to zostało zrealizowane poprzez ustalenie w *Studium* obszarów, dla których zdefiniowano główne kierunki rozwoju. Jednocześnie zdefiniowanym obszarom przypisano kategorie przeznaczenia terenu, jakie mogą być na nich ustalane w planach miejscowych, określono także parametry i wskaźniki zabudowy.

Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Stryków zdefiniowane zostały w ramach ustalonych polityk przestrzennych gminy.

W ramach *polityki mieszkaniowej* określono 3 główne typy obszarów zabudowy w ramach poszczególnych obszarów mieszkaniowych. Typy te są zróżnicowane w zależności od występujących uwarunkowań w zakresie rodzaju i stylu zabudowy, dostępności do: komunikacyjnej, usług, zieleni i przestrzeni publicznych. Zróżnicowanie takie było podyktowane przede wszystkim faktem, iż Stryków to miasto, do którego dołączono poszczególne tereny, charakteryzujące się zróżnicowaną tkanką mieszkaniową, a poszczególne wsie posiadają dość zróżnicowaną genezę. Dla wszystkich obszarów zabudowy mieszkaniowej i usług publicznych zakłada się włączenie ich w spójną sieć terenów zieleni, w tym poprzez zazielenianie, tworzenie parków, zieleni przyulicznej, zieleni wzdłuż ciągów pieszych i rowerowych oraz innych form zieleni publicznej. Ma to sprzyjać tworzeniu zdrowej przestrzeni i zwiększeniu komfortu poruszania się po niej wśród zieleni, a tym samym pobudzeniu życia społecznego w przestrzeniach publicznych. Inicjatywa mieszkańców i ich uczestnictwo w życiu społecznym mają szansę na aktywizację, dzięki poprawie dostępności terenów zieleni, jako miejsca spotkań, rekreacji i wypoczynku. Zakłada się także dalszą rozbudowę komunikacji łączącej obszary mieszkaniowe z innymi obszarami poprzez dostęp do sieci ciągów pieszych i rowerowych, dalszy rozwój zrównoważonego transportu zbiorowego, co ułatwi przemieszczanie się i poprawi dostępność obszarów o innych funkcjach.

W ramach *polityki gospodarczo-usługowej* odniesiono się z kolei do kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Miejscami szczególnie ukierunkowanymi na prowadzenie aktywności gospodarczej są obszary aktywności gospodarczej. W ramach tych obszarów wyodrębnia się dwie główne formy zabudowy: forma zabudowy produkcyjnej oraz forma zabudowy koncentracji usług.

W ramach *polityki środowiska i zieleni* kładzie się szczególny nacisk na integrację terenów inwestycyjnych i zielonych gminy. Wskazano ponadto, iż tereny zielone są równoprawnym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej w gminie. Z uwagi na występowanie obszarów objętych ochroną przyrodniczą, współistnienie zieleni i terenów inwestycyjnych jest szczególnie istotne, również z uwagi na walory ochronne zieleni. W polityce tej wskazano także kierunki ochrony poszczególnych elementów środowiska jak: woda, powietrze, gleby.

W ramach *polityki przestrzeni publicznych* wskazuje się kierunki rozwoju dla trzech głównych rodzajów przestrzeni publicznych: ogólnomiejskiej, lokalnych centrów w ramach poszczególnych wsi, ciągów komunikacyjnych. W ramach polityki tej zaleca się stworzenie lokalnych przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców, powiązanych z przestrzeniami ogólnomiejскими i wyznaczoną w gminie strefą zieleni.

W ramach *polityki kompozycji urbanistycznej* wskazuje się ogólne kierunki rozwoju przestrzeni publicznych, ale także i warunki ochrony dominant, osi widokowych, otwarć widokowych oraz zespołów urbanistycznych, które wymagają ochrony z uwagi na swoje szczególne walory wpływające na ogólną kompozycję przestrzenną gminy.

W ramach *polityki dziedzictwa kulturowego* wskazano sposób ochrony cennych elementów i przestrzeni gminy. Przyjęte kierunki ochrony zabytków i dziedzictwa

kulturowego mają zapewnić ich zachowanie, a jednocześnie współistnienie z pozostałą tkanką zurbanizowaną.

W ramach *polityki infrastruktury technicznej* wskazuje się pożądaną kierunek rozwoju systemów infrastruktury technicznej. Istotne znaczenie przypisano rozwojowi OZE, selektywnej zbiórce odpadów, energooszczędności budynków.

W ramach *polityki transportu* wskazano kierunki rozwoju systemów komunikacji, kładąc nacisk na rozwój kolei jako alternatywy dla samochodu i rozwój innych metod poruszania się po gminie (rower, pieszo).

Studium uwzględnia wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w tym w szczególności dotyczące:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, *zagospodarowania* i uzbrojenia terenu – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziałach: II.1., II.2., II.12. Studium;**
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.1. Studium;**
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9 Studium;**
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.5. Studium;**
- 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych – **dla województwa łódzkiego nie opracowano audytu krajobrazowego. W związku z powyższym nie zostały wskazane rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz nie wskazano krajobrazów priorytetowych;**
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziałach: II.2., II.3., II.4., II.5, II.6, II.7. Studium;**
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.8. Studium;**
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.14. Studium;**
- 8) stanu prawnego gruntów - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.3. (podrozdział II.3.4.) Studium;**
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9. Studium;**
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9. Studium;**
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9. Studium;**

- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych – **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9. Studium;**
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziałach: II.11., II.12. Studium;**
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych - **uwarunkowania zawarte zostały w szczególności w rozdziałach: II.5., II.9., II.11., II.12. Studium;**
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej – **zawarte zostały w szczególności w rozdziale: II.9. Studium.;**

W ramach Studium określono w szczególności:

- 1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art.10 ust. 1 pkt 7 lit. d:
 - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego – **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.1. i IV.2. Studium,**
 - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.1. Studium;**
- 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.6. i IV.9. Studium. Gmina Stryków nie są uzdrowiskiem;**
- 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.9. Studium;**
- 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.11. Studium;**
- 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej – **w ramach Studium nie wskazano takich obszarów;**
- 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.6. Studium;**

- 10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.6. Studium;**
- 11) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny – **na terenie Gminy Stryków nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;**
- 12) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady - **na terenie Gminy Stryków nie występują obszary pomników zagłady;**
- 13) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 14) obszary zdegradowane - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.10. Studium;**
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.13. Studium;**
- 17) obszar, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych i biogazowni, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - **kierunki zostały wskazane w rozdziale IV.1., IV.5., IV.11. Studium;**
- 18) lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² – **na terenie Gminy Stryków nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², zgodnie z zapisami w rozdziale IV.5. Studium.**

V.2. UZASADNIENIE

Potrzeba opracowania *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków* wynikała przede wszystkim z występujących w ostatnich latach zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i procesach gospodarczych gminy oraz ze zmianą Strategii rozwoju gminy. Przeprowadzone analizy, wykazały, iż obowiązujące *Studium* utraciło już swoją aktualność. Dodatkowo zaczęły zmieniać się oczekiwania mieszkańców, którzy chcą, aby przestrzeń wokół nich sprzyjała zamieszkiwaniu, dającemu poczucie odpowiedniej jakości życia.

W ramach *Studium* wskazano podział na strefy: zamieszkiwania, aktywności gospodarczej, aktywności rolniczej, zieleni, komunikacji i infrastruktury oraz obszary specjalne. Powiązanie między sobą poszczególnych obszarów w ramach wyznaczonych stref jest jedną z naczelných zasad opracowanego dokumentu. Wprowadzenie ustaleń w zakresie polityki mieszkaniowej ma na celu utrzymanie głównych cech poszczególnych terenów mieszkaniowych.

Dążenie do trwałego, dynamicznego i innowacyjnego rozwoju gospodarczego zapewnione ma być głównie poprzez zagospodarowanie wyznaczonych już terenów przemysłowych (rezerw terenowych), jako terenów aktywności gospodarczej. W *Studium* wskazano, iż tereny produkcyjne, jak i usługowe winny posiadać szeroką wielofunkcyjną ofertę. Rozwój ten nie może nastąpić bez odpowiedniego poziomu szkolnictwa. W związku z tym szkolnictwo wyższe, technika, powinny być ściśle powiązane z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej. Nastawienie edukacji na innowacyjne technologie zapewni wykwalifikowanych pracowników dla potrzeb rynku pracy. W ramach *Studium* wskazano główne zadania w tym zakresie, polegające na zapewnieniu dostępu do usług podstawowych na terenie obszarów zamieszkiwania. Wskazano także obszary możliwe do lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, gdzie koncentracja usług i ich zróżnicowanie winno być znacznie większe niż na pozostałych obszarach.

Rewitalizacja jako narzędzie rozwoju ekonomicznego i społecznego gminy, jest szczególnie istotna na terenie Strykowa (w granicach obszaru starego miasta), gdzie dużo terenów utraciło swoje funkcje i spadło zapotrzebowanie na niektóre formy zagospodarowania. W związku z tym ustalenia *Studium* wskazują na potrzebę modernizacji i odnowy zarówno pojedynczej zabudowy, jak i obszarów oraz potrzebę wskazania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Przyjęte kierunki rozwoju szczególnie w zakresie komunikacji wymagają podjęcia współpracy z sąsiednimi gminami, przede wszystkim w ramach *MOFL*. Rozwój gospodarczy gminy jest nierozdzielnie związany także z ofertą, w tym turystyczną sąsiednich gmin. W związku z tym współpraca w ramach *MOFL* jest szczególnie istotna.

Polityka mieszkaniowa jako główne narzędzie poprawy jakości życia mieszkańców, jest jednym z najważniejszych celów rozwojowych. W ustaleniach *Studium* wskazano, że przestrzeń zamieszkiwania winna być wyposażona w odpowiedni poziom usług, zieleni, przestrzeni publicznych. Zróżnicowana tkanka mieszkaniowa, występująca na terenie gminy nie powinna zatracić swej odrębności i indywidualności, która buduje tożsamość kulturową, urbanistyczną i architektoniczną miejsca. W ramach polityki mieszkaniowej nie zakłada się realizacji nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę („greenfield”), skupiając się na przekształcaniu i uzupełnianiu zainwestowanych struktur przestrzennych gminy („brownfield”). W ramach *Studium* dążono także do zapewnienia zwartości wyznaczonym układom zabudowy. Istotnym w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu życia mieszkańców jest ich wyposażenie w przestrzenie publiczne i tereny zieleni, spełniające role integrujące i nadające tożsamości danemu miejscu. W związku z tym w ramach polityki przestrzeni publicznych wskazano pożądane kierunki rozwoju tych przestrzeni, zarówno w ramach przestrzeni ogólnomiejskich, ale także i lokalnych przestrzeni publicznych. Właściwa jakość zamieszkiwania to także dostęp do komunikacji, infrastruktury technicznej. W związku z tym w *Studium* wskazano na konieczność polepszania dostępu do infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie kanalizacji.

Istotnym elementem w zakresie przyjętych kierunków rozwoju jest polityka odnosząca się do zabytków i dziedzictwa kulturowego. Określa ona pożądane kierunki i działania mające na celu: zachowanie istniejących i planowanych do ochrony budynków/obszarów, wkomponowanie zabytkowej zabudowy w nowoczesną strukturę miejską oraz rewaloryzację zabytków, która winna wpływać na polepszenie jakości życia mieszkańców, stanowić

atrakcyjne miejsca inwestowania, atrakcję turystyczną i kulturową gminy. Tak prowadzona polityka ma za zadanie ochronić zabytki i sprawić, że staną się one atrakcyjne i funkcjonalnie użyteczne.

Tereny zielone mają równoprawne znaczeniu z terenami zainwestowanymi w przyjętej polityce gminy.

Jednym z najważniejszych aspektów wpływających na postrzeganie gminy i jej funkcjonowanie jest system transportu. Wprowadzenie zrównoważonej mobilności, polegającej na promowaniu niesamochodowego sposobu przemieszczania się (rowerem, pieszo, transportem zbiorowym), pociąga za sobą konieczność dużych inwestycji w zakresie infrastruktury pieszej i rowerowej, a także rozwój transportu zbiorowego, dostosowanego do aktualnych potrzeb. W ramach *Studium* wskazuje się zarówno kierunki rozwoju systemu transportu samochodowego, ale także wskazuje się na rozwój kolei jako alternatywy dla samochodu, zarówno w relacji w ramach *MOFL*, jak i dalszych. W samym mieście przyjęto zasadę rozwoju infrastruktury pieszej i rowerowej, jako alternatywnej dla transportu samochodowego. Również system parkingowy ma zachęcać, szczególnie w obrębie centrum Strykowa, do ograniczenia poruszania się samochodem.

Przedstawione kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Stryków jako wypadkowa potrzeb mieszkańców i uwarunkowań przestrzennych gminy starają się, w miarę możliwości, wskazać w kompleksowy sposób główne kierunki rozwoju gminy w poszczególnych aspektach m.in. mieszkaniowym, społeczno-gospodarczym, zieleni, przestrzeni publicznych. Przedstawione poszczególne założenia rozwoju gminy w różnych dziedzinach są ze sobą spójne i dają możliwość rozwoju dla gminy, jako miejsca innowacyjnego, przyjaznego do zamieszkania, bogatego kulturowego, z dużą ilością zieleni i przestrzeni rekreacyjnych.